

Statenvoorstel 63/12 A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 12 oktober 2012

Statencommissie : Niet van toepassing

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 22 juni 2012

's-Hertogenbosch

Datum

24 september 2012

Document-nummer

3275864

Griffie

Bijlage(n)

1

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

De notulen van de vergadering van Provinciale Staten d.d. 22 juni 2012 dienen te worden vastgesteld.

1. Inleiding

Artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012 bepaalt dat de notulen van de vergadering van Provinciale Staten worden vastgesteld door Provinciale Staten.

Overeenkomstig het bepaalde in voornoemd artikel liggen de ontwerpnotulen van de vergadering van Provinciale Staten van 22 juni 2012 ter inzage in de fractiekamers en bij de griffie.

2. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgevoegd ontwerp-besluit.

De griffier van Provinciale Staten van Noord-Brabant,

mw. drs. C.J.M. Dortmans

Auteur: P.P.M. Stolwijk-van de Kolk toestel (073) 681 22 78

N.B. de notulen liggen vanaf 3 oktober 2012 ter inzage in de fractiekamers en bij de griffie en worden als losse bijlage op SIS gepresenteerd.

Ontwerp-besluit 63/12 B

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 12 oktober 2012

Statencommissie : Niet van toepassing

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 22 juni 2012

's-Hertogenbosch

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van de griffier d.d. 24 september 2012;
- gelet op artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012;

Datum

24 september 2012

Document-nummer

3275864

Griffie

Bijlage(n)

1

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 22 juni 2012 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 12 oktober 2012
Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier

**Notulen van de vergadering van Provinciale Staten
van Noord-Brabant op 22 juni 2012**

Inhoudsopgave	blz.	nummer
Lijst van de leden van Provinciale Staten	7	
Agenda	9	
Presentielijst	11	
Opening van de vergadering	11	
Sprekers:		
Plv. voorzitter, mw. Geeraedts	11,12,13	
Mw. Brunklaus	12	
Dol	12	
Mw. Frijters-Klijnen	11	
Hageman	12	
Ten Harmsen van der Beek	12	
Heijmans	12	
Mw. Kerkhof-Mos	12	
Van Liempd	12	
Van Lopik	12	
Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2012	13	39/12
Notulen van de vergaderingen van Provinciale Staten van 2 maart 2012	13	40/12
Ingekomen stukken	13	41/12
Vierde wijzigingsverordening Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden	13	17/12
Verzoek aan Rijkswaterstaat Corporate Dienst tot het bevorderen van de totstandkoming van een Koninklijk Besluit in verband met de onteigening ten behoeve van reconstructie N617.03 's –Hertogenbosch – Schijndel	13	30/12
Europese aanbesteding accountantsdiensten PS	13	35/12
Sprekers:		
Plv. voorzitter, mw. Geeraedts	13	
Ten Harmsen van der Beek	13	
Eerste wijzigingsverordening Verordening Ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008	14	33/12
Intrekkingsverordening Waterleidingsverordening	14	36/12

voor Noord-Brabant 1993**Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' en Gebiedsakkoord Grenscorridor N69****25/12**

Sprekers:

Plv. voorzitter, mw. Geeraedts	14,15,16,17,19,22,24,25,26,27,28,29,30,31,33,34,35,37,39,40,42,43,44,45,46,47,48
Mw. Aarts-Engbers	43,45,46,47
mw. Arts	18,19,20,21,22,23,24,39,41,43,45,46,47
Bouwman	15,16,17,18,19,21,22,27,28,29,31,38,39,43,44,45,46,47,48
Van Hattem	21,24,26,27,28,30,40,43,45,46,47,48
Heijmans	18,22,37,38,43
Van Heugten	35,36,37,38,39,40,41,42,45
Kap	35,46,47,48
Krol	46,47,48
Mw. Lestrade-Brouwer	20
Mw. Oomen-Peeters	30,43,46,47,48
Mw. Prins-Afman	14,17,23,43,45,46,47
Mw. Slegers	28
S. Smeulders	16,17,19,20,22,23,29,30,35,39,43,46,47,48
Van Vught	15,16,17,18,19
Van der Wel	17,19,20,21,22,23,24,26,28,33,35,36,37,40,41,42,44,46,47,48
Amendement A1 (Bouwman e.a.; verworpen)	33,45
Motie M1 (mw. Arts e.a.; aangenomen)	25,46
Motie M2 (mw. Arts e.a.; aangenomen)	25,47
Motie M3 (mw. Arts e.a.; aangenomen)	25,47
Motie M4 (Van der Wel; verworpen)	34,47
Motie M5 (Van der Wel; verworpen)	44,48

Jaarstukken 2011**48****29/12**

Sprekers:

Voorzitter	49,50,51,54
Ten Harmsen van der Beek	48,52,54
Heijmans	50,54
Van Heugten	52,54
Mw. Van der Kammen	51,54
Kap	54
Mw. Keijzers-Verschelling	50,54
Krol	52,54
Mw. Lestrade-Brouwer	51,54
P. Smeulders	54
Mw. Tetteroo	54
Van der Wel	54
Motie M6 (Ten Harmsen van der Beek e.a.;	49,54

aangenomen)

Voorjaarsnota 2012 ‘Koersvast in onzekere tijden’

55

38/12

Sprekers:

Voorzitter

57,58,60,61,64,67,68,69,70,71,72,73,74,75,
77,78,79,80,81,82,83,87,90,95,100,101,
102,104,105,106,108,109,110,111,116,117,
118,119,120,121,122

De Boer

86,87,88,89,112,113

Mw. Brunklaus

98,99,100,116

Burger Dirven

99

Dol

61,62,63,64,85,97,104,106,116,117,118,
119,120,121

Mw. Geeraedts

55,57,85,92,93,94,96,101,103,105,110,114,
115,116,117,118,119,120,121

Mw. Van Haaften-Harkema

97,98,99,100,115,116

Hageman

98,99

Ten Harmsen van der Beek

62

Van Hattem

93,94,95

Heijmans

60,61,62,63,65,76,85,92,93,105,106,110,
111,112,116,117,118,119,120,121

Van Heugten

83,85,111,112

Van den Hout

89,90,91,113,114,115

Kap

83,87,116,117,118,119,120,121,122

Mw. Kerkhof-Mos

58,59,60,102,103,104,105,116,117,118,
119,120,121

Kerkhoff

90,91

Mw. Klitsie

88,116,117,118,119,120,121

Mw. Knoet-Michels

88,89,106

Krol

80,97,110,116,117,118,119,120,121

Mw. Lestrade-Brouwer

70,95,106,108

Van Liempd

63,93,100,104,106

Van Lopik

94

Pauli

91,92,93,94,95,96,97,115

Mw. Slegers

113

P. Smeulders

75,76,87,88,92,103,104,109,116,117,118,
119,120,121

S. Smeulders

97

Mw. Spierings

89,90,113,114

Verhees

91

Wagemakers

86,87,105

Van der Wel

59,81,82,89,90,101,104,113,115,116,117,
118,119,120,121,122

Mw. Wijnands

64,65,67,102,103,105,107,116,117,118,
119,120,121

Amendement A2 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.;
aangehouden)

74,108

Amendement A3 (Hageman e.a.; verworpen)	75,116
Amendement A4 (mw. Brunklaus e.a.; gewijzigd in A4a; verworpen)	77,109,117
Motie M7 (mw. Tsoutsanis-van der Koogh e.a.; aangenomen)	57,117
Motie M8 (mw. Aarts-Engbers e.a.; aangenomen)	60,118
Motie M9 (Dol; verworpen)	64,118
Motie M10 (S. Smeulders e.a.; aangenomen)	67,118
Motie M11 (Leenders e.a.; gewijzigd in M11a; aangehouden)	67,108,116
Motie M12 (S. Smeulders e.a.; aangenomen)	68,119
Motie M13 (Van Liempd e.a.; ingetrokken)	68,108
Motie M14 (mw. Wijnands; aangenomen)	69,119
Motie M15 (Wagemakers e.a.; ingetrokken)	69,108
Motie M16 (Wagemakers e.a.; ingetrokken)	69,108
Motie M17 (mw. Spierings e.a.; gewijzigd in M17a; verworpen)	71,108,119
Motie M18 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; verworpen)	72,119
Motie M19 (Hageman e.a.; aangenomen)	72,120
Motie M20 (mw. Klitsie e.a.; aangehouden)	73,102
Motie M21 (mw. Spierings e.a.; gewijzigd in M21a; verworpen)	73,108,120
Motie M22 (mw. Spierings e.a.; aangenomen)	74,120
Motie M23 (mw. Spierings e.a.; verworpen)	74,121
Motie M24 (P. Smeulders e.a.; verworpen)	77,121
Motie M25 (mw. Brunklaus e.a.; aangehouden)	78,109
Motie M26 (mw. Brunklaus e.a.; aangehouden)	78,109
Motie M27 (Bouwman e.a.; aangehouden)	79,109
Motie M28 (P. Smeulders e.a.; gewijzigd in M28a; aangenomen)	79,110,121
Motie M29 (Krol e.a.; aangehouden)	80,116
Motie M30 (Van der Wel e.a.; aangehouden)	82,102
Motie M31 (Krol e.a.; verworpen)	81,122
Motie M32 (Krol; ingetrokken)	81,116

**Gedeeltelijke herziening inpassingsplan Agro&Food
Cluster West-Brabant**

122

31/12

Sprekers:

Voorzitter	122,123
Mw. Arts	123
De Boer	122
Van Hattem	123
Kap	123
Mw. Klitsie	123
Krol	123
P. Smeulders	123
Mw. Tsoutsanis-van der Koogh	123

Van Vught	123
Wagemakers	123
Van der Wel	122,123

Uitvoering Transitie stad en platteland; een nieuwe koers. 123

37/12

Onderdeel externe organisatie

Sprekers:

Voorzitter	126,128,129
De Boer	127
Mw. Van Extel-van Katwijk	123,128,129
Van Hattem	125,127,128,129
Mw. Klitsie	125,128,129
Krol	128,129
Mw. Prins-Afman	123,128,129
Mw. Slegers	124,128,129
P. Smeulders	128,129
Wagemakers	128,129
Van der Wel	126,128,129
Motie M33 (mw. Klitsie e.a.; aangenomen)	126,129

Nadere uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad

129

34/12

Sprekers:

Voorzitter	131,132,133,134,135,138,139,140,141
Brenninkmeijer	130,140,141
Burger Dirven	129,140,141
Mw. Brunklaus	133,137,138,139,140,141
Dol	136
Mw. Frijters-Klijnen	130,138,140,141
Mw. Van Haaften-Harkema	136,137,138,139,140
Hageman	132,139,140,141
Heijmans	137
Krol	134,140,141
Van Liempd	131,139,140,141
Mw. Roozen	130,140,141
Van der Wel	135,139
Motie M34 (Krol; verworpen)	134,141
Motie M35 (Krol e.a.; verworpen)	134,141
Motie M36 (Van Liempd e.a.; aangenomen)	131,141
Motie M37 (Hageman; aangehouden)	132,139
Motie M38 (mw.Brunklaus ; ingetrokken)	133,140
Motie M39 (Van der Wel e.a.; aangehouden)	135,139

Vragenuurtje

141

Sprekers:

Voorzitter	141,142,143,145,146
De Boer	143,145

Mw. Van Haaften-Harkema	142
Van Hattem	141,142,145
P. Smeulders	142,145

Sluiting van de vergadering	146
------------------------------------	------------

Spreker:	
Voorzitter	146

Besluit nr. 63/12	147	63/12
--------------------------	------------	--------------

LIJST VAN DE LEDEN VAN PROVINCIALE STATEN

VAN NOORD-BRABANT

prof. dr. W.B.H.Ĵ. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Aarts-Engbers, mw. mr. C.J.M.	CDA	Tilburg
Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Agtmaal, ing. J.M.A. van	CDA	Huijbergen
Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bouwman, T.J.J.	GroenLinks	Eindhoven
Brenninkmeijer, drs. J.W.	CDA	Helvoirt
Brunklaus, mw. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Dol, R.	PVV	Uden
Extel-van Katwijk, mw. A.A.H.C.M. van	CDA	Gemert
Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L.	PVV	Bergen op Zoom
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Gruijthuijsen, M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Iersel, mw. F.C.C.M. van	SP	Tilburg
Kammen, mw.drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kap, M.J.	Onafhankelijke Statenfractie Noord-Brabant	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Keijzers-Verschelling, mw.mr. J.C.R.	CDA	Son en Breugel
Kerkhoff, J.	PVV	Valkenswaard
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Klitsie, mw.drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Krol, H.C.M.	50PLUS	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk

Leenders, drs. H.J.M.
 Lestrade-Brouwer, mw. M.C.
 Liempd, P.J. van
 Lopik, ing. A.T. van
 Oomen-Peeters, mw. I.N.M.
 Prins-Afman, mw. drs. M.W.
 Roozen, mw. C.J.M.
 Slegers, mw. drs. V.T.C.
 Smeulders, drs. P.H.M.
 Smeulders, S.J.A.H.
 Spierings, mw. M.J.G.
 Staak, W.R.van der
 Tetteroo, mw. M.P.S.
 Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.
 Verhees, H.W.
 Vissers, M.P.
 Vught, A.C.J.M. van
 Vugt, drs. R.J. van
 Wagemakers, R.J.J.M.
 Wel, ir. M.C. van der
 Wijers, A.J.H.
 Wijnands, mw. drs. A.M.
 Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.

PvdA	Breda
D66	Boxtel
PvdA	Eindhoven
VVD	Heesch
D66	Diessen
VVD	Sint Oedenrode
SP	Roosendaal
SP	Tilburg
GroenLinks	's-Hertogenbosch
PvdA	Helmond
D66	Sint Michielsgestel
SP	Boskant
PvdA	's-Hertogenbosch
VVD	Breda
VVD	Someren
SP	Oosterhout NB
CDA	Rijkevoort
CDA	Woudrichem
PvdA	Tilburg
PvdD	Rijsbergen
VVD	Oosterhout NB
PvdA	Helmond
VVD	Woudrichem

mw. drs. C.J.M. Dortmans

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

VRIJDAG 22 JUNI 2012

Agenda

- I Opening van de vergadering/vaststellen agenda
- II Initiatiefvoorstel van de Partij voor de Vrijheid inzake een Referendumverordening voor de provincie Noord-Brabant
- III Notulen van de vergaderingen van Provinciale Staten van 17 februari en 2 maart 2012
- IV Ingekomen stukken
- V Voorstellen

De nummers:

29/12 *Jaarstukken 2011*

38/12 *V oorjaarsnota 2012 'Koersvast in onzekere tijden'*

Voorstel op het gebied van economische zaken en bestuur

Nummer:

17/12 *Vierde wijzigingsverordening Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden*

Voorstel op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en wonen

De nummers:

31/12 *Gedeeltelijke herziening inpassingsplan Agro&Food Cluster West-Brabant*

37/12 *Uitvoering Transitie stad en platteland; een nieuwe koers. Onderdeel externe organisatie*

Voorstel op het gebied van mobiliteit en financiën

De nummers:

25/12 *Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' en Gebiedsakkoord Grenscorridor N69*

30/12 *Verzoek aan Rijkswaterstaat Corporate Dienst tot het bevorderen van de totstandkoming van een Koninklijk Besluit in verband met de onteigening ten behoeve van reconstructie N617,03 's – Hertogenbosch – Schijndel*

35/12 *Europese aanbesteding accountantsdiensten PS*

Voorstel op het gebied van cultuur en samenleving

34/12 *Nadere uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad*

Voorstellen op het gebied van ecologie en handhaving

33/12 *Eerste wijzigingsveroerordening Verordening Ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008*

36/12 *Intrekkingsverordening Waterleidingsverordening voor Noord-Brabant 1993*

VI Vragenuurtje

VII Sluiting

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 22 JUNI 2012

Plv. voorzitter: Mevrouw Mr. M.B.P. Geeraedts tot agendapunt Jaarstukken 2011

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin, vanaf agendapunt Jaarstukken 2011

Griffier: mw. drs. C.J.M. Dortmans

Volgens de presentielijst zijn 51 leden aanwezig, te weten:

mw. Kerkhof-Mos, mw.drs. Prins-Afman, Van Gruijthuijsen, drs. Burger Dirven, Koevoets, mw. Lestrade-Brouwer, ir. Hageman, mw. Arts, Kerkhoff, Dol, mw.drs. Van der Kammen, mw. Frijters-Klijnen, Bouwman, mw. Roozen, mw. Kardol, Wagemakers, Altundal MIB, Kuijken MSc, mw. Van Extel-van Katwijk, mw.drs. Wijnands, ing. Van Lopik, Van Liempd, Ten Harmsen van der Beek, ing. Van Agtmaal, S. Smeulders MA, Van Hattem, Heijmans, drs. P. Smeulders, Krol, mw.mr. Tsoutsanis-van der Koogh, drs. Brenninkmeijer, Verhees, mw.drs. Klitsie, mw. Knoet-Michels, ir. Van der Wel, mw.ing. Aarts-van de Loo, mw.drs. Slegers, Van der Staak, mw.mr. Aarts-Engbers, Van Vught, mw. Brunklaus, Kap, Kouthoofd, mw.mr. Keijzers-Verschelling, mw. Tetteroo, Wijers, mw. Spierings, Vissers, mw. Oomen-Peeters, mw.mr. Geeraedts en drs. Leenders.

Afwezig zijn 4 leden: Van den Berg, mw. Van Iersel, drs. Van Vugt en mw. Zwijnenburg-van der Vliet.

De voorzitter opent om 09.00 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan voor een moment van stilte.

De *voorzitter*: Dames en heren, omdat de commissaris van de Koningin een deel van de ochtendvergadering afwezig is, fungeer ik als uw voorzitter. Ik heet u allen van harte welkom, in het bijzonder de bezoekers op de publieke tribune en de gasten op het Statenveld. Het gaat naast de vaste bezoekers en diverse belangstellenden voor het onderwerp N69 om leden van het CDA, afdeling Haaren die hier zijn op uitnodiging van de heer Brenninkmeijer, leden van de Jonge Democraten op uitnodiging van de fractie van D66 en leerlingen van Bernrode en van het Elde College. De jeugd is ook aanwezig! Zij allen zijn

ontvangen door de heer Brenninkmeijer en mevrouw Spierings.

Ik stel nu de agenda aan de orde. Kunt u daarmee instemmen, inclusief het voorstel om het dossier over de Structuurvisie en het Gebiedakkoord Grenscorridor N69 als eerste te behandelen?

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Voorzitter! Namens mijn fractie wil ik een voorstel doen over het investeringsdossier, Statenvoorstel nr. 34/12. De gemeenteraad van Breda heeft gisteravond de beslissing weer uitgesteld. Gezien de ontwikkelingen in de diverse Brabantse steden, stellen wij voor dit voorstel van de agenda te halen omdat het aan wijzigingen onderhevig kan zijn.

De *voorzitter*: Vinden meer fracties dat wij om deze

reden het voorstel van de agenda af moeten voeren?

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Ik meen dat wij dat niet moeten doen en dat wij het stuk moeten behandelen. De zaak waarop mevrouw Frijters wijst, is een gemeentelijke aangelegenheid en wij behandelen het provinciale stuk.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Van ons mag het ook van de agenda worden afgevoerd, met dezelfde motivatie als de PVV.

De heer *Hageman* (D66): Voorzitter! Wij denken dat het verstandig is om het voorstel wel te behandelen om de voortgang in het dossier te garanderen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de heer Van Lopik en de heer Hageman.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Het kan zeker vandaag behandeld worden. Er ontstaat naar mijn idee geen onomkeerbare situatie. In oktober spreken wij weer over dit onderwerp. Dan kan de definitieve besluitvorming plaatsvinden. Ik zie geen belemmering om het vandaag te behandelen.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Heijmans. Het komt hier nog een keer terug. Dat is in een gemeente niet het geval, daar is de situatie iets anders. Wij zijn dus voor behandeling vandaag.

De *voorzitter*: Ik concludeer dat de meerderheid toch voor behandeling is. Het voorstel blijft op de agenda.

Door de leden van uw Staten de heer Dol, mevrouw Van der Kammen en mevrouw Frijters is een initiatiefvoorstel ingediend inzake een Referendumverordening voor de provincie Noord-Brabant. Conform artikel 45 van het Reglement van Orde is dit voorstel op de agenda van deze vergadering geplaatst.

Ik zou allereerst het woord willen geven aan een van de indieners om het toe te lichten.

De heer *Dol* (PVV): Voorzitter! Wij hebben hierover gesproken in het presidium. Daar is voorgesteld om dit eerst te behandelen in de commissie voor Economische Zaken en Bestuur. Wij sluiten ons daarbij aan. Het voorstel mag rechtstreeks naar de eerste commissievergadering van EZB.

Wij hebben het gehele initiatiefvoorstel ingediend bij het Coördinatiepunt Regelgeving. Er worden enkele kleine wijzigingen aangebracht en daarna komt het terug naar de fracties.

De *voorzitter*: Dank u wel, mijnheer Dol. Ik zal de voorzitter van de commissie vragen om dit voorstel te agenderen voor de vergadering van 31 augustus.

De heer *Dol* (PVV): Heel graag, voorzitter. Dank u wel.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Vraagt u dat nu? Dan zou ik daarover iets willen zeggen.

De *voorzitter*: Dat is nu niet aan de orde. Wij kunnen dat onderling bespreken. Dat hoeft niet in deze vergadering te gebeuren.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Ik hoor u spreken over de eerstvolgende vergadering van de commissie EZB. Volgens mij is het goed om aan verwachtingsmanagement te doen. Omdat dit verzoek eraan kwam, heb ik even met de griffie overlegd. De eerste twee vergaderingen van de commissie EZB zitten al heel erg vol. Wij moeten alle moeite doen om de huidige planning te honoreren, ook vanwege het verzoek van verschillende fracties om niet eerder te beginnen en niet langer door te gaan. Het lijkt mij goed om even te kijken of wij de belofte die u zojuist gedaan heeft, gestand kunnen doen.

De *voorzitter*: Wij zullen samen kijken wat een geschikt moment is om dit voorstel te behandelen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik zou ervoor willen pleiten om hiermee niet te lang te wachten.

Dit voorstel kan gevolgen hebben voor ons functioneren in de Staten. Het heeft weinig zin om een maand voor het einde van deze Statenperiode een dergelijke verordening aan te nemen. Wij mogen de PVV danken dat zij bereid is zo'n uitgebreid voorstel te doen en dit te bespreken in de commissie. Ik hoop dat wij erin slagen dat dit snel in de commissie en vervolgens in de Staten besproken kan worden. Ik dring aan op snelheid.

De *voorzitter*: Ik heb al gezegd dat ik zal overleggen met de voorzitter om te kijken of het op korte termijn behandeld kan worden.

Nummer 39/12

Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 17 februari 2012

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Nummer 40/12

Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 2 maart 2012

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Nummer 41/12

Ingekomen stukken

Er wordt besloten conform de voorstellen van de griffier.

De *voorzitter*: U weet dat vandaag een spreektijdenregeling van kracht is. De fracties hebben allemaal een bepaalde hoeveelheid spreektijd toegewezen gekregen en hebben die over de diverse onderwerpen verdeeld. Voor vijf voorstellen is geen spreektijd aangevraagd. Ik stel derhalve voor om bij die onderwerpen direct over te gaan tot vaststelling.

Nummer 17/12

Vierde wijzigingsverordening Verordening rechtspositie gedeputeerden, Staten- en commissieleden

Nummer 30/12

Verzoek aan Rijkswaterstaat Corporate Dienst tot het bevorderen van de totstandkoming van een Koninklijk Besluit in verband met de onteigening ten behoeve van reconstructie N617.03 's-Hertogenbosch - Schijndel

Deze Statenvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Nummer 35/12

Europese aanbesteding accountantsdiensten PS

De *voorzitter*: Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Het is heel goed dat de aanbesteding op deze manier gedaan is, namelijk met focus op twee belangrijke punten.

De accountant gaat ons in de komende periode nog meer dan voorheen heel erg helpen om de positie van de Staten ten opzichte van GS te verstevigen.

Verder willen wij in deze stemverklaring benadrukken dat de accountant in deze huidige moeilijke financiële tijden zelf vanuit zijn eigen expertise naar ons komt zonder dat wij daarom expliciet vragen. Die boodschap is heel duidelijk neergelegd in het aanbestedingsdocument. Wij zijn daarmee heel tevreden.

Het Statenvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Nummer 33/12

Eerste wijzigingsverordening Verordening ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008

Nummer 36/12

Intrekkingsverordening Waterleidingverordening voor Noord-Brabant 1993

Deze Statenvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Nummer 25/12

Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' en Gebiedsakkoord Grenscorridor N69

De *voorzitter*: Ik verzoek de leden zich strikt te houden aan de spreektijden. Wij hebben vandaag een lange agenda. Als wij allemaal over de spreektijden heengaan, zitten wij misschien morgenochtend nog hier. Dat wil ik u echt niet aandoen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! In het begin van de vorige eeuw hadden wij in ons land een wegennet waarbij de wegen tussen de steden en dorpen van de ene kern naar de andere kern liepen.

Door de toename van de automobilititeit en door een andere invulling van de stads- of dorpscentra in de loop de jaren zijn deze hart-tot-hart-verbindingen voor steeds meer overlast gaan zorgen. Zo veroorzaakt de N69, de verbinding tussen Eindhoven en de Belgische grens, al dertig jaar overlast in de dorpskernen van Valkenswaard en Waalre. Ook in de gemeenten Bergeijk en Eersel hebben de inwoners last van deze weg.

Diverse keren is geprobeerd dit probleem op te lossen, maar steeds kwam de een of andere kink in de kabel waardoor de initiatieven strandden. Het probleem N69 bleef bestaan. Uiteindelijk is in het

Bestuursakkoord Vertrouwen in Brabant de N69 weer op de agenda gezet. Voor de aanleg werd een investeringsbudget gereserveerd. In het huidige Bestuursakkoord Tien voor Brabant staat de N69 in het investeringsfonds infrastructuur als prioriteit benoemd.

Ondertussen wordt er niet alleen naar de overlast van de weg en naar de opwaardering gekeken. Met name door de opname van de N69 in het Gebiedsakkoord Grenscorridor N69 krijgt het hele gebied met een extra investering een impuls waarbij veel aandacht is voor leefbaarheid, bereikbaarheid en ruimtelijke kwaliteit, zeker in relatie met Brainport.

Wij vinden dat alles eraan gedaan moet worden om deze regio met het daarbij behorende leef- en vestigingsklimaat blijvend te laten behoren tot de topregio's. In een proces van Brede Belangenbenadering (BBB) met als doel om tot een breed gedragen integrale oplossing te komen, hebben 25 partijen een aantal alternatieven op tafel gelegd. Veel burgers, organisaties en partijen hebben veel van hun tijd gegeven om mee te denken bij de ontwikkelingen rondom deze weg. Zij hebben hun mening over het Gebiedsakkoord N69 gegeven. Wij hebben veel waardering voor hun inzet.

In een plan-MER dat uitgebreider was dan normaal, zijn de door de partijen in de Brede Belangenbenadering naar voren gebrachte alternatieven onderzocht. De Westparallel en de West-Midden bleken de twee meest kansrijke alternatieven. Na aanscherping van een aantal criteria blijkt dat de Westparallel beter scoort, ondanks het feit dat er wel sprake is van negatieve effecten op natuur en landschap. Ondertussen hebben het bestuurlijk overleg grenscorridor N69, de POC (Provinciale Omgevingscommissie), de commissie-MER (Milieueffectrapportage) en vier gemeenten hun voorkeur uitgesproken voor het alternatief Westparallel. Het is nu aan PS om hun mening te geven.

De fractie van de VVD sluit zich bij de hiervoor genoemde organisaties aan en kiest ook voor het alternatief Westparallel. Als PS vandaag instemmen met de Structuurvisie deel 1, de gebiedsopgave Grenscorridor N69 en het Gebiedsakkoord kunnen wij zeggen dat het een

bijzondere dag is; dat is althans het gevoel van mijn fractie.

Toch zijn er nog enkele taken die in het vervolgtraject extra aandacht behoeven. Het gaat om zienswijzen die zijn ingediend en in de project-MER nadrukkelijk zouden kunnen worden meegenomen: een HOV-lijn Eindhoven-Valkenswaard (HOV = Hoogwaardig Openbaar Vervoer) en een evaluatie van het instrument van de Brede Belangenbenadering. Mede namens mijn fractie zal de SP straks op deze onderwerpen moties indienen en toelichten.

De *voorzitter*: Dank u wel, mevrouw Prins. U bent keurig binnen de tijd gebleven.

De heer *Van Vught* (CDA): Voorzitter! Vandaag is de vaststelling aan de orde van de strategisch ruimtelijke keuze voor de N69. Dat is een hele bevalling geweest.

Al meer dan dertig jaar is de N69 een heel groot probleem in Brabant. Allereerst om economische redenen – Brainport en de zeer belangrijke verbinding met België – moet deze problematiek opgelost worden. Ook om milieuredenen vinden wij het niet langer acceptabel om deze situatie te laten voortbestaan. Ook het woongenot van de mensen die langs de N69 wonen, staat al jaren onder druk door geluidsoverlast, fijnstof, enz.

De mensen in de omgeving van het tracé van de nieuwe weg hebben zich al jaren druk gemaakt. Er treden telkens nimby-effecten op en ook de inbreuk op de natuurwaarden is aanzienlijk. Wij vinden echter dat die grotendeels gecompenseerd kan worden met een goed doordacht plan. Vanzelfsprekend vinden ook wij dat in deze regio het openbaar vervoer optimaal moet worden ingericht. Daarbij hoort HOV zeker. Wij vinden dan ook dat hiervoor een structurele oplossing moet komen en een versnelling op haar plaats is. Ook de fietsmogelijkheden moeten ruim aandacht krijgen en optimaal worden ingevuld in deze streek.

Wij zijn verschillende keren in het gebied gaan kijken en hebben gesproken met diverse groeperingen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Mevrouw Prins zei dat de coalitiepartners van plan zijn iets met de HOV te doen. Ik vind dat die HOV er had moeten zijn voordat wij dit probleem gingen aanpakken, maar goed. Er zijn dus kennelijk ideeën. Die kosten veel centen. Ik heb ergens gelezen dat het om ruim €30 mln. gaat. Is daar dekking voor? Wordt die uitgevoerd? Wanneer? Hoe en hoe snel?

De *voorzitter*: Mijnheer Bouwman, in een interruptie stelt u een korte vraag. Het is niet de bedoeling dat u een heel betoog houdt. De heer Van Vught gaat antwoorden.

De heer *Van Vught* (CDA): Wij roepen zowel GS als de Staten op om plannen te maken om die HOV te versnellen. Ook wij weten dat er nog geen voldoende geld is en vragen ons af of er een super luxe HOV moet komen. Als de N69 volgens de plannen wordt gerealiseerd, wordt de druk in de dorpen minder. Als de betreffende gemeenten de HOV over de bestaande weg laten rijden, kan het volgens ons veel goedkoper maar toch heel goed werken.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Vindt de heer Van Vught dat niet precies de omgekeerde benadering. Hij wil eerst de weg en daarna een versnelling van de HOV, terwijl het de bedoeling is om de ladder van Verdaas te volgen: eerst HOV, nulplusmaatregelen, en later een eventuele nieuwe weg.

De heer *Van Vught* (CDA): Wij weten allemaal dat alleen een HOV of goed openbaar vervoer de problemen daar niet oplost. Het auto- en vrachtvervoer is dermate groot dat het onverantwoord is om dit door die dorpen te laten denderen. Dan krijg je nooit een fatsoenlijke leefomgeving. Naar onze mening gaat het om een samenspel van oplossingen: een goede weg, goed openbaar vervoer, goede fietspaden, etc.

Wij zijn blij dat de project-MER en de POC positief hebben geadviseerd. Ook de Kamer van Koophandel, de EVO en het lokale bedrijfsleven hebben positief op de voorliggende plannen

gereageerd. De meerderheid van de 25 partijen die hebben meegewerkt aan het Gebiedsakkoord ondersteunt het: de gemeenten, het waterschap en het maatschappelijk middenveld.

Met het voorkeurstracé Westparallel Plus worden drie onderdelen ingevuld:

- het verkeer kan beter doorstromen;
- de doorgang van de lokale verkeersstroom verbetert;
- door de gebiedsimpuls ontstaat een betere ruimtelijke kwaliteit.

De financiën zijn rond. Dat is ook al heel wat in deze tijd. Dat is ook een pluspunt.

Wij hebben ook de variant West-Midden bekeken.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Ik hoor de heer Van Vught zeggen dat de financiën rond zijn, dat er geen enkel probleem meer is. Ik lees dat ook in de officiële stukken van het college. Ik hoor echter ook geluiden dat er nog heel veel onzekerheid bestaat over de financiën van de Westparallel. De heer Van der Wel gaat daarover nog een amendement indienen. Leven die bezwaren niet bij de fractie van de heer Van Vught?

De heer *Van Vught* (CDA): Wij gaan ervan uit dat de ramingen kloppen. Als straks blijkt dat er allerlei extra voorzieningen moeten komen, neem ik aan dat GS ons die plannen voorleggen en keuzes aanbieden. Vooralsnog denken wij dat het binnen het budget kan worden gerealiseerd.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): De heer Van Vught weet toch ook dat de POC zegt dat als de Westparallel duurder zou worden, het best heilzaam zou kunnen zijn om de West- en Midden-variant te heroverwegen. Vindt de heer Van Vught het niet slim op daarop nu al voor te sorteren?

De heer *Van Vught* (CDA): Dat vind ik niet. Ik vind dat eerst dit plan moet worden uitgewerkt. GS komen vanzelf bij ons terug als blijkt dat het duurder wordt vanwege extra voorzieningen. Dan kunnen wij opnieuw een keuze maken, maar niet nu op voorhand.

De *voorzitter*: Mijnheer Smeulders, u hebt twee keer geïnterrupteerd. De heer Van Vught vervolgt zijn betoog.

De heer *Van Vught* (CDA): Wij vinden dat met de variant West-Midden de problemen onvoldoende worden opgelost.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): De heer Van Vught zei dat het Gebiedsakkoord ondersteund wordt door alle partijen.

De heer *Van Vught* (CDA): Bijna alle partijen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Veldhoven is een lastige niet-ondertekenaar. Wij hebben een brief gekregen dat de Kamer van Koophandel, de BZW (Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging) en allerlei andere organisaties...

De *voorzitter*: Mijnheer Bouwman, ik onderbreek u even. Bij een interruptie is het niet de bedoeling dat u een heel betoog houdt. U stelt een vraag of u maakt een korte opmerking maar houdt geen betogen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik leg gewoon mijn vraag voor.

De *voorzitter*: Die vraag kunt u kort formuleren, die hoeft u niet van een uitvoerige inleiding te voorzien.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik ben het niet met u eens, voorzitter. Ik wil een korte inleiding geven en dan de vraag stellen. Dat kan ik niet in twee zinnen.

De *voorzitter*: Ga uw gang.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Het Gebiedsakkoord is door 25 partijen besproken. Een aantal partijen is niet akkoord, o.a. een aantal natuur- en milieuorganisaties is tegen. Dat geldt ook voor Veldhoven. Er zijn partijen die wel voor zijn maar ons in een informeel overleg hebben aangegeven dat zij een ander voorstel ook zouden accorderen,

als er maar een oplossing kwam.

De *voorzitter*: Ik onderbreek u. U komt hier met gegevens die allemaal bekend zijn. U moet uw vraag stellen en deze kort formuleren, anders ontnem ik u het woord.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Wat is volgens de heer Van Vught met het oog hierop de status van dat Gebiedsakkoord?

De heer *Van Vught* (CDA): Het is natuurlijk het mooiste als je een akkoord kunt sluiten waarbij 25 partijen het plan omhelzen. Gelet echter op het voortraject van de afgelopen tientallen jaren, weten we van te voren dat de N69 een heel moeilijk oplosbaar probleem is. We zijn nu zover dat bijna 25 partijen het voorliggend plan hebben goedgekeurd. Wij weten als CDA ook dat er een paar partijen bij zijn die er meer moeite mee hebben en ook een paar partijen die nog wat weifelen. Met zo'n grote meerderheid van stemmen binnen die 25 partijen vinden wij dat er in de regio een breed draagvlak is om dit plan zoals het er nu ligt, uit te voeren.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Als u zo tamboereert op dat gebiedsakkoord en de brede ondersteuning ervan, waarom wilt u dan een evaluatie van de Brede Belangenbenadering?

De heer *Van Vught* (CDA): Het is altijd goed eens terug te kijken om te zien of we het allemaal goed hebben gedaan.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Ik wil richting de heer Bouwman opmerken dat de motie over de Brede Belangenbenadering niet alleen gaat over de N69. Het is veel breder. Het gaat over het instrument op zich. We hebben bij een aantal projecten ervaring ermee opgedaan. Dat zouden we graag eens willen bekijken.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De heer Van Vught zei zojuist dat hij beide alternatieven heeft bekeken en dat de Westparallel minder scoorde dan de variant die nu voorligt. Kan hij

toelichten waarop dat is gebaseerd? Volgens mij scoren ze beide even goed. Alleen is bij het nu voorliggende voorstel de natuur meer de dupe.

De heer *Van Vught* (CDA): We moeten niet de illusie hebben dat als we voor de West-Middenvariant kiezen we geen enkel probleem en geen enkel bezwaar uit het gebied krijgen. Degenen die dat denken hebben oogkleppen op want zo werkt het niet. Er zijn natuurlijk ook nimby-effecten en de natuur wordt ook behoorlijk aangetast door de Westparallel. Dat heb ik daarstraks al gezegd en het staat ook in het voorstel van GS, maar met de maatregelen die we nemen, proberen we die negatieve natuureffecten zoveel mogelijk op te lossen. Dat is ons doel.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De heer Van Vught zegt dus dat de natuur aanzienlijk wordt aangetast. Toch scoren beide alternatieven even goed. Waarom kiest hij dan toch voor de Westparallel en niet voor de Middenvariant.

De heer *Van Vught* (CDA): Wij hebben het anders gelezen. De West-Middenparallel scoort structureel zeker gelet op de verre toekomst, minder goed als het gaat om de oplossing van de verkeersproblematiek. Als we voor de West-Middenvariant kiezen is er iets minder natuurschade, maar dan wordt de problematiek voor het verkeer structureel niet zo goed opgelost en zitten we over een aantal jaren weer met nieuwe problematiek. Het is geen structurele oplossing.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Ik keer even terug naar de evaluatie van de Brede Belangenbenadering, waarvan de fracties van CDA, SP en VVD voorstanders zijn. Die fracties dienen er gezamenlijk een motie over in. Mogen wij die ook mede indienen want ook wij hebben er een onbestemd gevoel aan overgehouden, hoe het allemaal met de Brede Belangenbenadering is gegaan. Wij zouden het heel prettig vinden als wij die motie mede mogen indienen.

De heer *Van Vught* (CDA): Waarom zou dat niet

mogen?

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik snap de vraag van de heer Smeulders goed. De vraag is ook niet helemaal onterecht. Maar over de in te dienen moties is gisteravond tot heel erg laat onderhandeld. Wij hebben overwogen of wij om 1 uur de moties nog naar de andere fracties moesten sturen maar wij vonden het toen weinig zin meer hebben. Ik denk dat ik mede namens CDA en VVD spreek als ik zeg dat wij het jammer vinden dat wij niet eerder wat de moties betreft eruit zijn gekomen en ze ook aan andere partijen hadden kunnen voorleggen. Iedereen is welkom om ze mede in te dienen.

De heer *Van Vught* (CDA): Ik denk dat ik over de West-Middenparallel voldoende heb gezegd. Wij hebben uiteindelijk voor de Westparallel gekozen en volgen daarmee het college, omdat dat plan de problematiek structureel beter oplost.

Bij Dommelen staat nog een stippellijn om ook nog eens naar alternatieven te kijken. Wij vragen ons als CDA af of de verdiepte ligging van de weg wel een goede oplossing daar is. De bestaande watersystemen worden er wel erg door aangetast. Wij wachten de verdere uitwerking af.

Het CDA gaat ervan uit dat bij de A67 het Rijk financieel aan zet is en wij dus niet en dat het wel samen wordt uitgevoerd. Dat zal alleen maar veel goedkoper zijn en minder overlast veroorzaken.

Het CDA heeft er vertrouwen in dat bij Veldhoven ondanks de al eerder genoemde bezwaren toch tot een optimale oplossing voor beide partijen kan worden gekomen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): De heer Van Vught gaf net aan dat de westvariant beter is dan de West-Middenvariant op het punt van de bereikbaarheid. Is hij het met mij eens, gezien de cijfers, dat er sprake is van een situatie waarin 15.000 voertuigen meer per dag van de weg worden gehaald in Aalst-Waalre en Valkenswaard dan met de Westvariant?

De heer *Van Vught* (CDA): Daar ben ik het mee eens. Het staat erin, dus ik kan slecht zeggen het er

niet mee eens te zijn. Ik ben ze niet wezen tellen en ik kan het niet voorspellen. Daar lossen we de hele problematiek echter niet mee op want dan krijg je in Valkenswaard de problemen veel erger.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Niet zozeer in Valkenswaard maar in Bergeijk en Eersel. Vindt u dan niet dat er eigenlijk in het gebiedsakkoord een soort van obstructie heeft plaatsgevonden door die variant absoluut niet te kiezen en uiteindelijk te kiezen voor een variant die zover mogelijk van het bed van alle partijen ligt?

De heer *Van Vught* (CDA): Die mening deel ik dus niet. De Westparallel vinden wij de beste keuze.

De commissie-MER heeft nog een aantal aanbevelingen gedaan om een en ander goed vast te leggen. Dat onderschrijven wij wel. Wij roepen dus het college op om dat straks in de vervolgprocedures goed vast te leggen zodat wij maar ook het gebied goed weten wat er met elkaar is afgesproken en er geen verkeerde verwachtingen ontstaan.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik heb hier ongeveer een zesde van het dossier van de N69 dat bij mij thuis staat. Ik ga er gemakshalve vanuit dat het misschien nog niet eens de helft is van alles wat erover is geschreven. Ook voorgaande sprekers hebben al gemeld, hoe lang dit probleem al speelt. Ik wil ook niet alles wat ik in de commissievergadering hierover heb gezegd herhalen. Voor mijn fractie staan de volgende punten voorop.

Het is belangrijk dat er in dit dossier een beslissing komt. Het is ook duidelijk dat elke gekozen variant pijn gaat doen. Voor ons is het belangrijk dat in de gekozen oplossing serieus rekening wordt gehouden met natuurwaarden van het zoekgebied, het HOV er een plaats in krijgt, de oplossing de bewoners van Riethoven en Dommelen er meer bij betreft, een substantiële vermindering van de verkeersdruk in Aalst en Waalre wordt gerealiseerd en een gedegen financiële onderbouwing voor de weg wordt gevonden, inclusief compenserende, mitigerende en nul-plus maatregelen. Wij blijven als SP volhouden dat het een gemiste kans is dat de West-Middenvariant, met name die zonder directe

aansluiting op de A67, niet verder is meegenomen. Deze variant is met een lager ambitieniveau en de mogelijkheid tot fasering misschien een beter en goedkoper antwoord op onze speerpunten. Mogelijk pakt de Westparallel wat dit betreft slechter uit. De toekomst zal het uitwijzen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de woorden “de toekomst zal het uitwijzen”. Ik ben namelijk benieuwd of de toekomst zal uitwijzen of u nog steeds eist, net als in de commissievergadering, dat de West-Middenvariant verder in de procedure wordt betrokken.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik heb dat niet geëist. Ik heb gezegd dat het ons onverstandig lijkt nu al die variant te laten vallen. Vervolgens hebben wij van de gedeputeerde te horen gekregen dat het proces van de Brede Belangenbenadering niet toestaat dat er twee varianten in de lucht blijven. Er moet worden gekozen voor één variant.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Als ik het goed begrijp legt u zich neer bij de wensen van de gedeputeerde?

Mevrouw *Arts* (SP): Nee, ik leg mij niet neer bij de wens van de gedeputeerde. Ik merk op dat de situatie is zoals die is ontstaan. Dat leg ik net uit. Wij zeggen nog steeds dat het onverstandig is geweest – dat is in de Brede Belangenbenadering gepasseerd – dat deze variant zo snel is weggevallen. Dat is een keuze van de groep die daar bij elkaar zat. Zo is het proces geweest.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Mevrouw Arts, een beslissing moet worden genomen en aan de HOV moet ook wat gebeuren. Bent u het eens met de uitspraak van de heer Van Vught zo-even dat als hij aan een HOV denkt hij eigenlijk al aan een afgewaardeerde HOV denkt, omdat er al een weg is en de druk van het verkeer minder zal worden waardoor er wellicht minder gebruik van zal worden gemaakt en het misschien wel iets anders moet worden, een filiasbus of wat dan ook. Voelt u niet een verzwakking van wat u eigenlijk graag wilt

door de uitspraken van de heer Van Vught?

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik maak bezwaar tegen deze samenvatting van de inbreng van de heer Van Vught op dit punt. Volgens mij haalt de heer Bouwman er een aantal zaken bij die de heer Van Vught zo niet heeft gezegd. Ik stel voor dat de heer Bouwman even de tekst van de motie afwacht en dan eventueel met commentaar komt.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Jammer dat we die motie niet van te voren hebben gehad.

Mevrouw *Arts* (SP): Dat is net door mijn fractievoorzitter uitgelegd.

De heer *Van Vught* (CDA): Mevrouw Arts helpt mij al een beetje want ik heb helemaal niet gesproken over een afgezwakte HOV of iets dergelijks. Ik heb gezegd dat het wel goed en op een verstandige manier moet worden bekeken, meer niet.

De heer *Van der Wel* (PvdD): U bent in principe tegen deze variant maar er is geen alternatief. Zo komt het bij mij een beetje over. U bent tegen het aantasten van natuur. Die wordt ingrijpend aangetast en toch wilt u akkoord gaan.

De voorzitter: Wilt u uw vraag formuleren?

De heer *Van der Wel* (PvdD): U geeft aan dat bestuurlijke partijen binnen gemeentes voor deze variant hebben gekozen. Dat betekent dat u als SP-fractie in de Provinciale Staten zich daarbij neerlegt. Laat u nu de visie van de SP beïnvloeden of bepalen door partijen op gemeentelijk niveau?

Mevrouw *Arts* (SP): Om met het laatste te beginnen: de gemeenteraden mochten zich er ook over uitspreken en dat zijn volksvertegenwoordigers. Daar hebben wij als SP en u als partij in deze Staten rekening mee te houden. Ik zeg niet dat u die uitspraken moet volgen maar u heeft er in ieder geval rekening mee te houden. Dat doen wij ook.

Waar het gaat over de natuurwaarden, waarover u het had, heb ik in mijn bijdrage gezegd dat wij

serieus met de natuurwaarden rekening moeten houden. Als in een volgende fase duidelijk wordt dat dit niet gebeurt, dan hebben wij als SP een groot probleem want dit is voor ons een belangrijk aspect bij de uitvoeringsmethoden van deze gekozen variant.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Het is prachtig dat u dit zegt maar, hoe u de Westparallel ook wilt aanleggen, met tunnels, zonder tunnel of op palen, de natuurwaarden worden zo ingrijpend aangetast dat van het hele prachtige Dommeldal helemaal niets overblijft. Dan kunt u maatregelen nemen wat u wilt, maar het is een uniek stukje Brabant en daar is er maar een van in heel Nederland. Daar valt niets meer aan te doen als u voor deze variant kiest.

Mevrouw *Arts* (SP): Tegen dit verhaal maak ik bezwaar. Ik geef toe dat welke variant je ook kiest, er natuurwaarden op het spel staan. Daarom is er ook zo lang over gedaan om tot een bepaalde oplossing te komen, omdat aan welke kant je ook de oplossing zoekt, je altijd wat de natuur betreft in de problemen komt. Aangezien de meerderheid van de partijen in de Brede Belangenbenadering voor deze variant heeft gekozen, zal het voor ons essentieel zijn dat de uitvoering hiervan met zo weinig mogelijk schade voor de natuur plaatsvindt. Dat is wat wij er nu van vinden.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Natuurwaarden vinden wij ook belangrijk. In eerste instantie leek het erop dat delen van het nieuwe tracé verdiept of ondertunneld zouden worden aangelegd. Nu staat dat weer een beetje ter discussie, zo begrijp ik. Het zou slecht zijn voor de bodem. Aan de andere kant, als de weg op palen of op maaiveldhoogte wordt aangelegd, is dat absoluut ook niet goed voor de natuur. Wat is uw standpunt gezien die natuurwaarden bij die verdiepte aanleg van delen van de Westparallel?

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Wij hebben een motie waarin staat dat dit serieus moet worden onderzocht en het echt binnen de mer duidelijk moet worden dat het een manier is om dit tracé

goed aan te leggen. De verdiepte ligging komt nadrukkelijk terug in de motie die wij zo meteen gaan indienen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Dat is voor u dus geen harde voorwaarde als ik het goed begrijp.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Harde voorwaarden kunnen wij in deze procedure gewoon niet stellen. Daar zijn wij op dit moment als PS niet toe in staat, voor een deel helaas, maar het is niet anders.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik kom even terug op de spijt die u in de toekomst zult hebben. Als eenmaal het watersysteem in de beekdalen is aangetast, of het nu komt door verdiepte ligging of niet, heeft u dan in de toekomst geen spijt over alles wat u hebt moeten inleveren om hier aan het college mee te kunnen doen?

Mevrouw *Arts* (SP): Ik kan helaas niet in de toekomst kijken. Ik ga ook geen voorspellingen doen. Het risico dat er een tracé uit komt dat erg slecht zou zijn voor de natuur houdt in dat wij het op dat moment opnieuw moeten bekijken en ons oordeel erover zullen vellen. Ik vertrouw er op dit moment op dat er serieus rekening wordt gehouden met dat onderdeel. Dat is ook de intentie in de stukken die wij hebben gekregen. Ik kan niet anders dan nu, ook via de motie, er extra op aandringen dat het onderdeel wordt van de overwegingen in de volgende fase.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik heb het idee dat u aan wishful thinking doet. Ik vrees dat uw spijt groter wordt dan u nu hoopt.

Mevrouw *Arts* (SP): De gemeenteraden en de andere partijen in de Brede Belangenbenadering hebben in meerderheid voor de Westparallel gekozen. In de afgelopen commissievergadering tekende zich ook in onze Staten een meerderheid voor de Westparallel af.

Vandaag ligt instemming met de structuurvisie en het gebiedsakkoord voor. In de afgelopen commissievergadering over dit onderwerp bleek

dat niet gemeentes maar ook wij als Staten volgens de gedeputeerde deze stukken niet kunnen amenderen. Dit is een gevolg van de gekozen procedure, de Brede Belangenbenadering. Om te voorkomen dat wij in de volgende fase, de projectmer, weer dezelfde fuik in zwemmen, willen wij op voorhand aan GS voor de volgende fase een aantal zaken meegeven die trouwens ook voor een aantal indieners van zienswijzen naar voren zijn gebracht. De SP dient daarom samen met de VVD en het CDA een motie met aandachtspunten in die bij de komende project-MER een degelijke plaats moeten krijgen, namelijk de geohydrologische structuur van het gebied, een tracé halverwege tussen de Keersop en Riethoven, een verdiepte ligging en oversteekbaarheid, het betrekken van de bewoners van het gebied, Riethoven en Dommelen, en de kosten van onder andere verbreding van de A67. Over dit laatste heb ik zo meteen nog een aantal vragen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Heeft de SP ook nog gespecificeerd hoe de burgers dan bij het idee worden betrokken? Mogen ze de kleur van de geluidschermen uitkiezen? Hoe gaat het er uit zien?

Mevrouw *Arts* (SP): Het is niet aan ons dat precies vorm te geven. Ik neem aan dat wij door de gedeputeerde gemeld krijgen, hoe hij dat gaat inbrengen in de nieuwe fase van de Brede Belangenbenadering.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De 12.000 mensen in de gemeente Dommelen krijgen wel heel veel overlast van de weg, ook door de aanzuigende werking, en krijgen er geen plezier van. Wat verwacht u te kunnen vertellen om de mensen van Dommelen te helpen die weg te accepteren?

Mevrouw *Arts* (SP): Ik denk dat acceptatie voor Dommelen gevoelig ligt en dat met name in Valkenswaard op wier gebied de tracékeuze voor dat stuk moet plaatsvinden, een stevige discussie zal ontstaan over wat de beste keuze is voor aantakking aan de Westparallel.

De heer *Van Hattem* (PVV): Ik hoorde zojuist dat u samen met het CDA een motie gaat indienen met onder andere een aandachtspunt voor verdiepte aanleg bij Dommelen. Zojuist heb ik echter de heer Van Vught horen zeggen dat die verdiepte aanleg moet worden heroverwogen. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik heb de woorden van de heer Van Vught zodanig begrepen dat hij zegt dat de verdiepte ligging gewoon in het proces dat nu volgt, moet worden meegenomen. Heroverwegen betekent dus niet dat het niet doorgaat.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Mevrouw Arts, in de afgelopen periode zijn we elkaar vaak tegengekomen als actieondersteuners, waar de SP in allerlei gebieden absoluut tegen de Westparallel was. U bent voor de West-Midden 1 variant. Ik ben op de bijeenkomst in Waalre geweest. Ik heb ze allemaal gevolgd. Het is heel duidelijk wat het standpunt was van de actievoerders van de SP en de ondersteuning van de bewoners. De vraag is dus: waarom deze gigadraai?

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik maak bezwaar tegen de conclusie dat wij alleen maar voor de West-Middenvariant zouden zijn. Ik heb gezegd dat wij willen dat de West-Middenvariant samen met de Westparallel verder wordt uitgezocht. Dat zijn wij aldoor blijven volhouden omdat de West-Middenvariant interessante mogelijkheden biedt om een aantal van de punten die ik net heb genoemd, op te lossen, mogelijk zelfs beter dan met de Westparallel. Wij willen dat die zaken goed en inzichtelijk naast elkaar worden afgewogen zodat voor iedereen in dit gebied duidelijk is dat wij van de twee slechte oplossingen die op tafel liggen, de minst slechte kunnen kiezen. Die mogelijkheid hebben we nu niet, want er ligt maar één variant voor. Wij hebben als SP-fractie onze knopen geteld na de commissievergadering. Wij zouden kunnen tegenstemmen en dan hebben we niets. Ook hebben wij gezegd dat wij met de coalitie kunnen gaan praten om die aandachtspunten die voor ons erg belangrijk zijn met nadruk

in de volgende fase terug te krijgen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Hoe denkt u dan dat de mensen in de diverse dorpen – Dommelen, Riethoven – en recreanten die nu het slachtoffer dreigen te worden van wat er gebeurt, erop reageren? Het treft ook de achterban van uw partij want er is ook een landelijke uitstraling.

Mevrouw *Arts* (SP): Ik ga niet in de reactie treden maar ik kan mij er wel wat bij voorstellen. Ik denk dat zij niet blij zullen zijn. Wij hebben er geen enkel probleem mee dit standpunt binnenkort aan onze achterban uit te leggen en daarover in discussie te gaan. Beter nog, wij bereiden het al voor om dat te doen. Nogmaals, wij hebben na de commissievergadering onze knopen geteld en dat heeft u ongetwijfeld ook gedaan en u wist hoe de vlag erbij hing.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil hier toch heel nadrukkelijk bezwaar maken tegen de methode Bouwman die hier suggereert dat wij op allerlei plaatsen verteld zouden hebben dat wij tegen de Westparallel zijn. U doet dat bewust, mijnheer Bouwman, want u weet heel erg goed dat wij en ook mevrouw Arts in de commissie nooit hebben gesteld dat de Westparallel voor ons onbespreekbaar of onaanvaardbaar zou zijn. U speelt hier de demagoog.

De *voorzitter*: Mijnheer Bouwman, u hebt al twee keer hierbij geïnterrupteerd. U mag hierop nog een reactie geven, maar heel kort.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Het antwoord is heel helder. Ik weet dat er altijd getamboereerd is op de West-Midden 1 als bijkomend onderzoek maar in principe was men tegen de Westparallel. Daarom de poging om dat onderzoek uit te breiden. Dat is wat er aan de hand is. Er ligt een amendement van ons en enkele andere partijen en dat zou u kunnen ondersteunen. Dat maakt het lastig voor de bestuurders maar het heeft ook te maken met de status van het gebiedsakkoord. Dat heeft u niet ondertekend en mijn vraag is, waarom niet.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik heb het amendement bekeken en ik maak bezwaar tegen punt 1 van het amendement. Dat is de reden waarom wij als fractie er in eerste instantie niet in mee kunnen gaan.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Zoals ik het zie zegt u nu dat het een gelopen race was, u uw knopen heeft geteld en u nu met een aantal eisen komt waaraan de weg moet voldoen zodat het voor u acceptabel wordt. Hadden de eisen die u nu stelt, niet al in dat plan moeten zitten? Had er niet helemaal geen discussie over moeten zijn en had niet in het totaalplaatje van de weg moeten staan dat het zoveel en zoveel kost om al die maatregelen te nemen?

De *voorzitter*: Uw vraag is helder.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik kan niet anders dan constateren dat het voorstel is zoals het is. Daar moeten wij onze mening over geven. Men kan wel zeggen dat het anders had moeten zijn, maar wij zitten nu met dit voorstel en daar moeten we onze mening over uitspreken.

De heer *Van der Wel* (PvdD): U gaat er dus mee akkoord dat ons een uitgekleed voorstel wordt voorgelegd, ter waarde van €76 mln., door de gedeputeerde uitgekleed, dat u nu mag onderhandelen over de extra's en dat u nu met de kruimels tevreden bent.

Mevrouw *Arts* (SP): Het is uw kwalificatie van uitgekleed en dat is voor uw eigen rekening.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): U zegt dat als we vandaag tegenstemmen, we niets hebben. Wij denken dat er nog wel andere opties zijn. Wij maken het de bestuurders daarmee lastig; daar heeft de heer Bouwman helemaal gelijk in. Wij hebben in ieder geval een zeer groot vertrouwen in de kwaliteiten van gedeputeerde Van Heugten. Wat dat betreft durven wij het wel aan.

De *voorzitter*: Wilt u uw vraag formuleren!

De heer *S. Smeulders* (PvdA): U heeft samen met VVD en CDA een motie geformuleerd waarin een aantal belangrijke punten voor u staan die verder aandacht behoeven. Mijn vraag is of als die punten niet mogelijk blijken te zijn, u wel bereid bent tegen te stemmen.

Mevrouw *Arts* (SP): Dan kom ik terug op wat ik daarnet tegen mevrouw Lestrade zei. Wij kunnen niet in de toekomst kijken maar u kunt ervan op aan, dat wij deze zaak serieus blijven volgen en als blijkt dat in het vervolgtraject zaken voorkomen die wij echt onacceptabel vinden, zal voor ons een nieuw probleem ontstaan en daar zullen wij ons dan opnieuw over buigen om te kijken of we ermee akkoord kunnen gaan. Maar ik kan nu niet in de toekomst kijken en ik ga ervan uit dat GS onze motie serieus mee zullen nemen. Als ik dat vertrouwen niet heb, wat sta ik dan hier te doen!

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Daar ben ik blij mee en ik hoop dat u zich in de toekomst niet weer zo'n gewillige coalitiepartner zal tonen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Ik zou mijn collega's in de Staten willen oproepen niet in een discussie over een "als, dan"-situatie te vervallen, want dan kunnen we nog de hele morgen bezig blijven. We gaan nu een besluit nemen, waarna een project-MER start. In dat project worden heel veel zaken onderzocht die nu nog onduidelijk zijn. Ik ben blij met dat project. Daarna nemen we weer opnieuw besluiten over verschillende onderwerpen en uitwerkingen die wij nu in onze motie aan de gedeputeerde willen meegeven.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik heb een vraag aan mevrouw Prins over de MER. Is zij ook van mening dat er kostenonderbouwing bij moet?

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Ja, ik verwacht dat daar een kostenonderbouwing bij is.

Mevrouw *Arts* (SP): De SP ook!
Over de HOV van de Hightech Campus Valkenswaard die in het Gebiedsakkoord niet met

name genoemd wordt, dien ik samen met VVD en CDA een aparte motie in om deze in samenspraak met het SRE (Samenwerkingsverband regio Eindhoven) expliciet op te nemen in de nieuwe OV-visie.

Er zijn in de loop van de tijd nogal wat opmerkingen over gemaakt over de BBB (de Brede Belangenbenadering) volgens de commissie-Elverding. Die waren niet altijd positief. Deze procedure is ook elders in de provincie gebruikt. Wij vinden dat een evaluatie op haar plaats is en dienen ook hiervoor samen met de fracties van de VVD en het CDA een motie in.

In dit Gebiedsakkoord zitten heel veel Nulplusmaatregelen die voor ons een essentieel en onlosmakelijk onderdeel van het geheel zijn. Wij krijgen signalen dat gemeentes in deze financieel moeilijke tijden zullen proberen onder Nulplusmaatregelen uit te komen. Kan de Gedeputeerde ons geruststellen dat dit niet gebeurt? Want als dit wel gebeurt, betekent dit volgens ons in feite ook een verandering van het Gebiedsakkoord dat nu wordt ondertekend! De beantwoording van de vraag die ik hierover gesteld heb in de commissie vind ik niet voldoende. De gedeputeerde zegt namelijk dat de stuurgroep daarover gaat. Wij menen echter dat het een inbreuk is op het Gebiedsakkoord. Ik wil hierop een reactie van het college.

Er is nog een andere financiële "hobbel". Ik ben op dit punt minder positief dan de heer Van Vught van het CDA. In de brief van het ministerie van I&M (Infrastructuur en Milieu) van 13 maart 2012 wordt expliciet een relatie gelegd tussen de aantakking van de N69 op de A67 en de daaruit voortvloeiende extra congestie op de A67. Wij horen graag de huidige stand van zaken. De gedeputeerde heeft toegezegd dat wij die vandaag zouden krijgen. Wij zijn ook erg benieuwd of er inmiddels een uitvoeringsovereenkomst gesloten is met Rijkswaterstaat, of wanneer dat gaat gebeuren. De gedeputeerde heeft een financiële onderbouwing gegeven van het getal €8 mln. tot €15 mln.. Volgens ons is dat puur voor de verbreding zelf, voor het asfalt. Wij willen echt een meer gedetailleerd overzicht van de gehele verbreding, inclusief grondverwerving, kunst-

werken, geluidsschermen, van problemen die eventueel ontstaan met betrekking tot natuur en wij willen de verzekering dat e.e.a. gerealiseerd wordt vóór de Wetsparallel daar aantakt.

De *voorzitter*: Mevrouw Arts, wilt u tot een afronding komen?

Mevrouw Arts (SP): Mevrouw de voorzitter! Ik ben bijna klaar, nog drie zinnen.

Het kan toch niet zo zijn dat het Máxima MC en ASML onbereikbaar worden door dit project en dat wij op de ene plek een probleem oplossen en elders een nieuw probleem creëren.

Wij hebben een aantal aandachtspunten genoemd. Mogelijk is het gewenste tracé duurder dan het goedkoopste. In dat geval zullen wij pleiten voor de gewenste beste oplossing – ik citeer de Stuurgroep –: "maximale inpassing en minimale aantasting". Wij vinden verder alleen tweemaal een eenbaansweg waarop 80 km/uur gereden mag worden, verdedigbaar.

De heer Van Hattem (PVV): Voorzitter! Mevrouw Arts sprak over het onbereikbaar worden van het Máxima MC en ASML. In het promotiefilmpje voor de Westparallel pleitte de directeur van het MMC juist voor deze weg. Ik begrijp niet waar deze bewaren vandaan komen.

Mevrouw Arts (SP): Wij hebben dit hele dossier goed bekeken, ook het verhaal van de A67. Wij vrezen dat dit probleem zal ontstaan en vragen de gedeputeerde hierover duidelijkheid te verschaffen. De directeur geeft zijn mening weer, maar er zijn nog andere meningen in dit gebied.

De heer Van Hattem (PVV): Waarop baseert mevrouw Arts de verwachting dat dit zal leiden tot problemen bij het MMC? Op dit moment ligt er namelijk al een voorstel om de weg aldaar te verbreden. De huidige Kempenbaan in Veldhoven wordt verdubbeld. Ik zie het probleem niet.

Mevrouw Arts (SP): Ik citeer uit de brief van het ministerie van I&M aan de provincie: "Onderzoeksgegevens die u aan Rijkswaterstaat hebt

voorgelegd, laten zien dat de aantakking van de N69 tot extra congestie zal leiden op de A67. Ik kan daarom alleen akkoord gaan met de aantakking van de N69 op de nieuwe aansluiting Veldhoven-West als de regio extra rijstroken financiert op de A67 tussen Veldhoven-West, die noodzakelijk zijn om de extra congestie op de A67 op te vangen als gevolg van de aantakking van de N69."

De heer Van Hattem (PVV): Ik denk dat dit niets te maken heeft met het Máxima Medisch Centrum.

De *voorzitter*: U hebt al twee keer geïnterrupteerd, mijnheer Van Hattem.

De heer Van der Wel (PvdD): Mevrouw Arts sprak over €15 mln. voor het asfalt. De verbreding waarover zij zojuist sprak, komt volgens het Rijk toch echt voor rekening van de provincie. Het gaat dan om een bedrag oplopend tot €50 mln. Vraagt zij de gedeputeerde om dat bedrag op te nemen in de begroting?

Mevrouw Arts (SP): Ik heb net aan het college gevraagd hoe dat zit. Dan kunnen wij daarop alsnog reageren.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! Ik heb niet gevraagd hoe dat zit, maar of mevrouw Arts de gedeputeerde gaat vragen dat bedrag op te nemen in de begroting. Een bedrag van €50 mln. op een bedrag van €78 mln. is bijna 100%.

Mevrouw Arts (SP): Nogmaals, voorzitter, ik heb een vraag gesteld. Ik wil daarop een antwoord hebben en naar aanleiding daarvan kijk ik verder. De heer Van der Wel vraagt nu aan mij om vooruit te lopen op het antwoord van de gedeputeerde.

De *voorzitter*: Mevrouw Arts, u moet nu echt afronden, want de twee zinnen zijn al gepasseerd.

Mevrouw Arts (SP): Voorzitter! Door alle interrupties was het niet opgevallen dat ik gekomen was aan het einde van mijn bijdrage.

De voorzitter: Door de leden mw. Arts, mw. Prins-Afman en Van Vught worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 22 juni 2012, constaterende dat:

- *bij de keuze voor de voorkeursvariant van de N69 door de partijen in de Brede Belangenbenadering de Plan-MER een cruciale rol gespeeld heeft,*
- *inclusief de daarin opgenomen "mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen" als bijvoorbeeld een tracé op palen in het stroomgebied van de Run, een verdiepte ligging en de aanleg van een HOV-lijn naar Valkenswaard;*

overwegende dat:

- *er veel zienswijzen zijn ingediend op punten die in de fase van de nadere tracéstudie en de project-MER aan de orde zullen komen;*

verzoeken Gedeputeerde Staten bij de uitwerking in de Project-MER onderstaande punten mee te nemen:

- a) *De geohydrologische structuur van het dal van de Keersop en de Run en de daaronder liggende geologische bodemstructuur moeten inzichtelijk gemaakt worden;*
- b) *in de project-MER wordt in elk geval een tracévariant meegenomen die tussen de N397 en de Riethovense Molenstraat op ongeveer 500 m westelijk van de Keersop ligt en in een verdiepte ligging, voor zover dat niet conflicteert met wat in a) gezegd is over de geo(hydro)logie;*
- c) *in de project-MER wordt onderzocht welke voorzieningen nodig zijn voor de oversteekbaarheid voor mens en dier.*

Tevens wordt onderzocht welke meerwaarde eenvoudige tunnelconstructies of overdekte verdiepte liggingen over betrekkelijk korte afstanden nabij bewoond gebied kunnen hebben voor de beperking van de geluidsoverlast en de landschappelijke beleving van de bewoners, en wordt een schatting gemaakt van de kosten daarvan;

- d) *de bewoners van Riethoven en Dommelen worden op adequate wijze geïnformeerd en betrokken in het vervolgproces;*
- e) *de kosten van de verbreding van de A67 maken geen deel uit van het budget van de N69, maar worden in de project-MER zichtbaar gemaakt t.b.v. nadere onderhandelingen met het Rijk, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: Grenscorridor N69 en Gebiedsakkoord Grenscorridor N69, constaterende dat:

- *er inmiddels op verschillende manieren ervaring is opgedaan met de Brede Belangenbenadering bij o.a. Aviolanda, de Overdiepe Polder en nu dus ook met de N69;*

overwegende dat:

- *het belangrijk is om te weten in welke mate de verwachtingen zijn uitgekomen en of bij volgende gelegenheden de opzet aangepast moet worden;*

verzoeken het college van GS,

na ondertekening van het Gebiedsakkoord N69 zo spoedig mogelijk een aanzet tot een evaluatie te geven, waarbij ook belanghebbende bewoners en organisaties buiten de BBB worden betrokken en dit met Provinciale Staten te bespreken, en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 22 juni 2012,

constaterende dat:

- *in de concept-OV-visie die samen met het SRE geschreven is, met kracht bepleit wordt om zwaar bezette OV-lijnen op te waarderen tot HOV-lijn;*
- *de nieuwe concessie moet ingaan op 1 januari 2015 en naar alle waarschijnlijkheid een looptijd zal krijgen van ca. acht jaar (blz. 43);*
- *bij de speerpunten voor de komende jaren (blz. 18) de HOV-lijn Eindhoven-Waalre-Valkenswaard niet genoemd wordt, maar wel dat "daarna het HOV-netwerk in de regio Zuidoost-Brabant verder uitgebouwd zal worden", waarbij de lijn Eindhoven-Waalre-Valkenswaard evenmin specifiek genoemd wordt;*
- *in de plan-MER Grenscorridor N69, waarop de keuze voor de voorkeursvariant gebaseerd is, deze HOV-lijn, conform de Zevensprong van Verdaas, nadrukkelijk opgevoerd wordt als een essentiële Nulplus-maatregel zonder dat daarover nadere informatie gegeven wordt m.b.t. budgetten, planningen en faseringen;*
- *de Wet op de WGR+ nog niet is gewijzigd, waardoor het busvervoer in Zuidoost-Brabant nog steeds onder het SRE ressorteert;*

overwegende dat:

- *op deze manier nog geen zekerheid geboden wordt over de daadwerkelijke realisatie van de HOV-lijn Eindhoven-*

Valkenswaard;

vragen GS om in constructieve samenspraak met het SRE:

- *in de definitieve tekst van de OV-visie op relevante plaatsen de opwaardering van de lijn Eindhoven-Waalre-Valkenswaard tot HOV-lijn expliciet te benoemen;*
- *de boodschap dat deze HOV-lijn op een te overziene termijn zal worden aangelegd over te brengen aan de gemeenten Waalre en Valkenswaard wat duidelijkheid geeft bij het vaststellen van hun ruimtelijke plannen;*
- *als intentie uit te spreken dat de werkzaamheden voor deze opwaardering van start zullen gaan uiterlijk op het moment dat de Eindhovense HOV-lijn Nuenen-High Techcampus voltooid is, of zo veel eerder als mogelijk is;*
- *de planning van de Valkenswaardse HOV-lijn tijdig rond te hebben;*
- *na de eventuele overdracht van de vervoersverantwoordelijkheid van het SRE te gaan sparen voor de kosten van deze lijn en de reeds voor dit doel gespaarde SRE-budgetten daarbij te betrekken,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. M1, M2 en M3.

De heer Van Hattem (PVV): Mevrouw de voorzitter! Het is voor mij heel bijzonder om over dit tracé te mogen spreken. Ik ben namelijk geboren en getogen in het gebied dat ligt aan de N69. Ik heb de verkeersellende in en rondom Valkenswaard dagelijks aan den lijve ondervonden. Bovendien nemen wij vandaag een historisch besluit. Er zijn tientallen jaren aan discussies aan voorafgegaan. De kiem van dit probleem is eigenlijk al 300 jaar geleden gelegd toen besloten werd op de oude postkoetsroute van Luik naar Den Bosch min of meer de huidige Westparallel te verleggen naar Eindhoven en Valkenswaard. Wellicht wordt dit besluit vandaag teruggedraaid!

Rijksweg 69 is in 1968 op de rijkswegenkaart vanaf de Poot van Metz in één streep naar de Belgische grens ingetekend. Wij zijn hiermee al ten minste 44 jaar bezig. In 1986 lag er zelfs al een tracébesluit voor de snelweg A69 die moest aansluiten op de A24 in België, de huidige N74.

Van 1994 tot 1999 werd nog een dappere poging gedaan om het via een snelweg te verwezenlijken. Helaas zijn die plannen gestrand, de milieubelangen gingen toen ook al vóór de belangen van de mensen. De mensen in Aalst en Valkenswaard werden met de overlast opgezadeld.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! Ik vroeg mij af of de heer Van Hattem nu een passage uit het verkiezingsprogramma van de PVV citeert.

De heer Van Hattem (PVV): Ik geef een historische schets van de problemen van de N69.

De heer Van der Wel (PvdD): Ik doel op de opmerking van de heer Van Hattem dat hier de belangen van de natuur boven de belangen van de mens zouden gaan zoals altijd. Is hij het daarmee niet eens?

De heer Van Hattem (PVV): In dit geval is er een groot gezondheidsbelang aangetast van mensen in Valkenswaard en Aalst en zij hebben verkeersveiligheidsproblemen. De aantasting van natuurwaarden vinden wij hier minder ernstig dan een aantasting van de menselijke waarden.

Destijds bleek uit de tracéstudies dat het Dommeltracé het beste oplossende vermogen had voor de bereikbaarheid, maar dit was vanuit een oogpunt van natuurbelangen onacceptabel en strandde derhalve.

In het huidige voorstel speelt een aantal andere natuuraspecten mee, bijvoorbeeld bij het prachtige natuurgebied Groot Goor bij Veldhoven. In de plannen is een peperdure brug op palen gepland dwars door dit schitterende natuurgebied heen, terwijl er pal naast een groot gebied met akkerland ligt waar eenvoudige maïs wordt geteeld. Er is een mogelijkheid om de N69 op dat stuk aan te leggen met een boog het Groot Goor heen voor een zesde deel van de kosten, waardoor de dure palenconstructie niet nodig is. Dat hebben de heer Van den Berg en ik tijdens een veldwerkbezoek geconstateerd.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! De heer Van Hattem schetst een onjuist beeld. Voor die

omlegging moeten er minstens vijf boeren worden uitgekocht. Dat kan zo'n €15 mln. gaan kosten.

De heer *Van Hattem* (PVV): Ik heb gezien dat het niet nodig is om daar vijf boeren uit te kopen, wellicht een of twee, maar op dat tracé zitten er niets eens vijf. Dat is dus niet aan de orde in dat deel.

De Keersopperdreef is al tientallen jaren niet zonder reden afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Het verkeer vanuit Dommelen-Noord zou anders de Keersopperdreef gekozen hebben als een snelle route naar Veldhoven en Eindhoven. Derhalve is de Westparallel hier een zeer logische keuze.

Met een Brede Belangenbenadering ligt hier een Gebiedsakkoord op tafel. Jarenlang is er intensief aan gewerkt en over vergaderd. Aan ons nu de keuze of wij hiermee doorgaan en het startsein geven en de inwoners van Valkenswaard en Aalst uit de misère van de N69 halen. Het is ja of nee.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! De heer Van Hattem heeft zelfs een teek opgelopen bij speurtochtjes in het gebied.

De heer *Van Hattem* (PVV): Dat klopt.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Wij zijn er ook geweest. Als de heer Van Hattem voorstelt om de Keersopperdreef te kiezen (dat is een suggestie in het zoekgebied), komt de weg toch ongeveer parallel aan de Keersop te liggen? Een van de principes bij de ruimtelijke ordening is dat je geen weg moet aanleggen langs een beekdal. Het wordt misschien straks wel een vierbaansweg; een stoute droom van mevrouw Arts.

De heer *Van Hattem* (PVV): Het is zeer goed mogelijk om daar een weg aan te leggen. Een noord-zuidverbinding in het stroomgebied van de Dommel loopt praktisch altijd parallel aan een beek. Daaraan is bijna niet te ontkomen. In het akkergebied naast de Keersop is voldoende ruimte voor een tracé. Ik zie niet in waarom dat niet zou kunnen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): De heer Van Hattem noemt zelf de Keersopperdreef. Die ligt er heel dicht tegenaan, terwijl veel varianten juist ver weg in het bos komen te liggen, zelfs voorbij het akkerland.

De heer *Van Hattem* (PVV): De heer Bouwman hoort dingen die ik niet gezegd heb. Ik heb de Keersopperdreef genoemd omdat dit een bestaande weg in het gebied is. Die is echter afgesloten voor gemotoriseerd verkeer omdat anders het verkeer uit Dommelen deze dreef als een logische route zou kiezen naar Veldhoven en Eindhoven, omdat dit veel korter en sneller is dan omrijden via Valkenswaard. De Westparallel ligt min of meer op het gebied van de Keersopperdreef, misschien een stukje verderop tegen het bos aan, maar is ook mogelijk bij de Keersopperdreef zelf. Dat kan allemaal in het zoekgebied, maar het is wel deze route en bijvoorbeeld niet de route via de variant West-Midden.

De *voorzitter*: Mijnheer Van Hattem, gaat u verder.

De heer *Van Hattem* (PVV): Wij kiezen dus niet voor de variant West-Midden. Die loopt door een schitterend bos vol met vennen en zal Aalst en Waalre definitief uit elkaar trekken. Daarbij komt dat de Westparallel een goede ontsluiting zal vormen van Dommelen. Dat is nu een fuik o.a. door al die wegen die zijn afgesloten.

Partijen die toch nog willen kijken naar de West-Middenvariant delen een ongenadige klap uit in het gezicht van deelnemers die hebben gewerkt aan dit akkoord en aan de gemeenteraden die reeds met veel pijn en moeite akkoord gegaan zijn.

De *voorzitter*: Mijnheer Van Hattem, u hebt nog een halve minuut.

De heer *Van Hattem* (PVV): Ik ga snel door, voorzitter. Bovendien ligt er nog een onbeantwoorde vraag van de commissie over de situatie in Veldhoven, o.a. over de toekomstige bedrijfsvoeringsmogelijkheden voor Baetsen. Ik wil hierop graag een reactie van de gedeputeerde.

Dit Gebiedsakkoord is volgens ons het minst slechte en kan ook goedkoop worden uitgevoerd. De uitvoering is echter voor de volgende ronde. Dan zullen wij de tientallen miljoenen die nodig zijn voor een halve kilometer weg op palen, verdiepte ligging in prachtige bosstroken en extreem dure Nulplusmaatregelen aan de orde stellen. Ook zullen wij dan hameren op een dusdanige aanleg dat de weg eenvoudig omgebouwd kan worden naar een "twee maal twee"-weg. Die kan met heel weinig ruimte worden gerealiseerd.

Knabbelen wij dan aan het akkoord? Nee, wij verbeteren het. Wij willen het stuk van de huidige N69 tot aan de Locht ongelijkvloers maken, maar dat verhaal is voor de volgende ronde.

In deze ronde gaan wij mee met dit akkoord omdat wij voor de inwoners van Valkenswaard en Aalst en de andere door sluipverkeer gehinderde dorpen door moeten gaan. Dat geldt ook voor de bereikbaarheid van Brainport.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De heer Van Hattem heeft het over een zo goedkoop mogelijke vierbaansweg. Is hij zich ervan bewust dat de Staten een motie hebben aangenomen over een ecologische inpassing van de weg en dat derhalve de optie die hij nu suggereert niet mogelijk is?

De heer *Van Hattem* (PVV): Ik zie niet in waarom een "twee maal twee"-weg niet heel goed ecologisch kan worden ingepast. Als er op een gegeven moment een tweebaansweg ligt die voor ontzettend veel filedruk zorgt, is een "twee maal twee"-weg ecologisch meer verantwoord dan een tweebaansweg.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Wij staan niet achter de redenering dat een "twee maal twee"-weg ecologischer is dan een tweebaansweg. Welke optie er ook gekozen wordt, zij moet op grond van de motie ecologisch worden ingepast. De kosten daarvoor moeten gemaakt worden. Gaat de heer Van Hattem de provincie nu vragen om dit niet te doen?

De heer *Van Hattem* (PVV): Dat komt aan de orde bij de project-MER en daarover besluiten wij vandaag niet.

De *voorzitter*: Mijnheer Van Hattem, wilt u tot een afronding komen?

De heer *Van Hattem* (PVV): Wij gaan dus in deze ronde akkoord, ook omdat de Belgische A24 (nu A74) waarschijnlijk wel op relatief korte termijn voltooid zal worden en de verkeersdruk vooral van vrachtverkeer bijzonder onaangenaam kan toenemen. Na de aanleg van turbotorondes bij Leende willen wij in ieder geval het vrachtverkeer weg hebben uit de kernen van Aalst en Valkenswaard maar ook uit die van Heeze en Leende. In een later stadium komen wij hiervoor met initiatieven.

Kortom, er is genoeg gekletst, aan de slag en de schop moet zo snel mogelijk de grond in!

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter, ik heb een punt van orde. Er bereiken ons zo net een aantal tweets van de SP, van de heer Altundal maar ook van de gedeputeerde. Daarin wordt Willemieke Arts gefeliciteerd met haar degelijke optreden en met het feit dat zij de demagogie van de oppositie zo feilloos weet te weerleggen.

De *voorzitter*: Wat wilt u hier nu mee?

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Dat tijdens de vergadering dit soort activiteiten niet plaatsvinden.

De *voorzitter*: Mijnheer Bouwman, wij hebben afspraken gemaakt over twitteren en dergelijke. Daar zijn regels voor. Ik neem aan dat de SP die regels ook kent en dat die worden gehanteerd op de afgesproken manier.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Misschien moet de heer Bouwman eerst met zijn eigen fractievoorzitter overleggen, want die tweet ook. Daar lijkt mij niets mis mee, zolang wij betamelijk blijven.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik maak bezwaar tegen het feit dat het woord "demagogie" gehanteerd is.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat wij die discussie niet voeren. Wij hebben afspraken gemaakt over twitteren en iedereen kent die.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voorzitter! Ik wil beginnen met het uitspreken van onze waardering aan allen die zich de laatste maanden hebben ingezet om hun standpunt over de N69 bij ons als volksvertegenwoordigers over het voetlicht te brengen.

Wij hadden graag de motie van de VVD, het CDA en SP over de evaluatie van de BBB meedingediend. Die evaluatie moet in de breedste zin van het woord worden uitgevoerd en niet alleen voor de N69. Wij zullen die motie zeker steunen, want wij hebben een onbestemd gevoel overgehouden aan de manier waarop de procedure bij de N69 is verlopen.

Vooropstaat dat we een oplossing wensen voor de gezondheids- en leefbaarheidsproblematiek in vooral Aalst en Valkenswaard. De situatie in beide kernen gaat ons aan het hart en we wensen dat er snel een oplossing wordt gevonden om de overlast van het over de N69 passerende verkeer te beperken.

In de plan-MER zijn op een aantal criteria wegingen gemaakt tussen de varianten Westparrallel (WP) en West-Midden 1 (WM1), die wij niet geheel kunnen volgen. Op een aantal belangrijke criteria zijn de verschillen tussen de WP en de WM1 klein. Wij vragen ons af, of de variant Westparallel wel de variant is met het meest probleemoplossend vermogen, zoals wordt geconcludeerd op grond van het resultaat van de plan-MER.

De WP scoort bovendien in de plan-MER veel slechter op de criteria milieu, water, bodem en natuurwaarden als de WM1. Omdat de Westparallel door het Keersopdal komt te lopen, wordt er waardevolle natuur aangetast, terwijl met de variant West-Midden 1 vooral gebruik wordt gemaakt van bestaande infrastructuur. Het is dan ook maar de vraag of de Raad van State akkoord

zal gaan met de aanleg van een nieuwe weg door een natte-natuurparel als er een alternatief beschikbaar is.

Wij vinden een keuze voor de Westparallel heel, heel moeilijk vanwege de aantasting van de natuur en betreuren het dan ook dat de verdiepte ligging van gedeelten van het tracé onzeker is geworden. Toch is voor ons een keuze voor de Westparallel niet principieel onmogelijk. Als het werkelijk de beste variant is om de problematiek in Aast en Valkenswaard echt op te lossen, sluiten wij onze steun aan deze oplossing niet uit.

Wij hebben echter tijdens de commissievergadering niet het gevoel gekregen dat de Westparrallel een beter alternatief is dan de West-Midden 1. Enkele onzekerheden die wij in het voorliggende plan zien, zijn door de gedeputeerde niet weggenomen maar zelfs bevestigd. Wij hebben twijfels over de financiële haalbaarheid van de Westparallel. Ik kom even terug op de opmerking van mevrouw Arts over de kosten van verbreding van de A67. Volgens ons staat zwart op wit op papier dat de provincie en de regio de kosten van die uitbreiding moeten dragen en niet het Rijk. Wij zijn dan ook zeer benieuwd naar het antwoord van de gedeputeerde op de vraag van mevrouw Arts.

Ook bij het tweede beslippunt, het Gebiedsakkoord, hebben we de nodige bedenkingen. We maken ons vooral zorgen over de hardheid van de afspraken in het Gebiedsakkoord, of beter gezegd, het gebrek daaraan. De gemeenten committeren zich door ondertekening van het Gebiedsakkoord aan het uitvoeren van de Nulplusmaatregelen, maar hebben nog niet voor het hele pakket maatregelen middelen gereserveerd. Het is gezien de economische situatie en de financiële positie van de gemeenten maar zeer de vraag of de gemeenten straks al die investeringen voor hun rekening kunnen nemen. In de commissievergadering en in het Memorie van Antwoord werd bovendien duidelijk dat het voor de gemeenten mogelijk blijft om – weliswaar in overleg – in de toekomst Nulplusmaatregelen te schrappen. Dit zorgt voor onzekerheid over de daadwerkelijke uitvoer van het gehele pakket aan Nulplusmaatregelen.

Als we het hele plaatje bekijken, weten wij alleen zeker dat stap 7 van de ladder van Verdaas (het aanleggen van nieuwe infrastructuur, want dat betaalt de provincie) en de gebiedsimplus worden uitgevoerd. Over de stappen 1 t/m 6 van de ladder van Verdaas (de Nulplusmaatregelen) hebben we geen enkele garantie, terwijl de uitvoer van het integrale pakket Nulplusmaatregelen voor ons een voorwaarde is om een nieuwe weg aan te leggen.

We zijn er niet voldoende van overtuigd dat de Westparallel een beter alternatief is dan de variant West-Midden 1. We dienen daarom samen met de fracties van GroenLinks, de PvdD, 50PLUS en D66 een amendement om de variant West-Midden 1 in de verdere besluitvormingsprocedure te betrekken. De heer Bouwman zal dit amendement nader toelichten. Op basis van een nadere studie kunnen we pas een voldoende afgewogen besluit nemen. Het voordeel van twee varianten in de procedure is ook dat er een escape is als straks om wat voor reden dan ook mocht blijken dat de aanleg van de Westparallel onmogelijk is. Wij kunnen dan snel schakelen, er is geen vertraging en er kan gewoon snel verder gewerkt worden aan de oplossing van de ernstige problematiek in Valkenswaard en Aalst.

Tevens willen we garanties van de gedeputeerde over de integrale uitvoering van het pakket Nulplusmaatregelen door de gemeenten. We vinden het niet acceptabel nu een besluit te nemen om een nieuwe weg aan te leggen terwijl we twijfels hebben of alle Nulplusmaatregelen uiteindelijk zullen worden gerealiseerd. Wij houden vast aan de volgorde zoals die volgens ons moet zijn: eerst zekerheid over de Nulplusmaatregelen en dan pas een nieuwe weg.

De heer *Van Hattem* (PVV): Hoeveel tientallen jaren wil de heer Smeulders nog doorpraten over de N69? Wij zijn al heel lang bezig. Als wij zijn insteek kiezen en nu niet besluiten, dreigt het een eindeloos proces te worden.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Dat is juist niet de bedoeling. Wij willen dat de variant West-Midden 1 nu verder in de procedure wordt betrokken en

dat die goed wordt onderzocht. Dat hoeft niet tot vertraging te leiden, dat kan volgens ons simultaan gebeuren met het onderzoeken van de Westparallel. Het kost wat, maar dan heb je ook wat. Als het moment van besluiten daar is, hebben wij een keuze. Het kan volgens ons nog steeds de variant West-Midden 1 zijn. Het is absoluut niet onze bedoeling om het proces verder te vertragen.

De heer *Van Hattem* (PVV): Toch ben ik bang dat het tot ernstige vertraging zal leiden. Bovendien moet de financiële bijdrage van het Rijk voor een bepaalde datum worden aangesproken. Als wij nog verder onderzoek gaan doen, lijkt ook die bijdrage te vervallen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Als deze twee varianten simultaan onderzocht worden, hoeft dat absoluut geen vertraging op te leveren en loopt de rijksbijdrage ook geen risico.

De *voorzitter*: Het woord is nu aan mevrouw Oomen van de fractie van D66 die vandaag haar maidenspeech houdt. Dat betekent dat zij zelf mag bepalen of zij wel of niet geïnterrumpeerd wenst te worden. Wat is uw antwoord, mevrouw Oomen?

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Ja, ik wil, voorzitter. Voorzitter. Vandaag zou een dag moeten zijn van vreugde en opluchting; vreugde en opluchting omdat een probleem wordt opgelost dat al decennia in de dorpskernen van Valkenswaard en Aalst-Waalre leeft. Helaas is dat niet waar. Er is verdeeldheid over de voorkeursvariant die nu aan ons wordt voorgelegd. Zelfs is er verdeeldheid binnen een Brede Belangenbenadering, waarvan wij als D66 destijds net als vele anderen voorstander waren. Binnen deze groepering zijn er leden die voor het hele voorstel zijn, maar er zijn ook leden die als je hun op de man vraagt waarom ze voor deze voorkeursvariant hebben gekozen, aangeven dat het hun eigenlijk niets uitmaakt als het probleem op de N69 maar snel wordt opgelost en er zijn leden die zich net als wij zorgen maken om de ingrepen in de natuur, de leefbaarheid en de gezondheid van de inwoners van Dommelen en Riethoven. Dit deel van de

Brede Belangengroepering voelt zich gedwongen om toch aan tafel te blijven zitten omdat het anders niet meer deel kan nemen aan de gesprekken.

Het "oude" probleem van Valkenswaard en Aalst-Waalre lijkt opgelost te worden met een nieuw probleem voor de inwoners van Dommelen en Riethoven. De gemeente Veldhoven die tot nu toe geen partij was in de problematiek rond de N69, wordt met zoveel onzekerheden geconfronteerd op het gebied van mobiliteit, financiën en leefbaarheid dat zij zich genoodzaakt heeft gezien tegen te stemmen.

Onze bezorgdheid en zelfs onvrede betreffen een aantal punten. Hoe democratisch is het als je als Staten slechts uit één variant kunt kiezen? Wij vinden dat de variant West-Midden veel te snel is afgefallen. Dit tracé voldoet aan voldoende eisen om serieus tot aan de finale beslissing te worden meegenomen; niet op de laatste plaats omdat deze in tegenstelling tot de voorgestelde optie voldoet aan de Ladder van Verdaas. Bestaande wegen zouden moeten prevaleren boven de aanleg van nieuwe wegen. In tegenstelling tot de Westparallel lijkt het west-gedeelte van de West-Middenvariant veel gemakkelijker robuust en toekomstbestendig te maken.

Ook is het financiële plaatje van de Westparallel nog niet rond. De uiteindelijke kosten worden pas zichtbaar op het moment dat het project is gestart. Het lijkt ons reëel te vrezen dat juist de compenserende maatregelen voor aantasting van de natuur en gezondheid zullen sneuvelen. Als dit zo blijkt te zijn, is het te laat om nog voor een andere variant te kiezen en levert dat op zijn minst vertraging op.

Eén ding wat alle betrokkenen verbindt, of zij nu voor of tegen deze variant zijn, is de wens om de oplossing voor het N69-probleem snel te realiseren.

Voor D66 geldt ook hier dat kwaliteit vóór tijd gaat. Wij verzoeken het college dan ook dringend: neem de West-Middenvariant mee, zodat bij grote problemen rond de Westparallel hierop zonder tijdverlies kan worden overgeschakeld. Geringe vertraging en geringe meerkosten voor onderzoek kunnen de financiële risico's verminderen en

ernstig tijdverlies later in het traject voorkomen.

D66 maakt zich tevens zorgen om de natuur. De provinciale omgevingscommissie Brabant heeft geconstateerd dat het voorkeursalternatief leidt tot aantasting van de in het gebied aanwezige natuur- en landschapswaarden. Zoals in het Statenvoorstel 25/12A staat vermeld vindt zij het essentieel dat de daadwerkelijke realisatie van mitigerende en compenserende maatregelen en de benoemde gebiedsimpuls geborgd wordt. Bij onvoldoende middelen om dit advies te borgen adviseert de commissie aan GS de West-Middenvariant opnieuw in overweging te nemen. De financiële middelen zijn voor handen en de dekking is benoemd in het concept gebiedsakkoord grenscorridor N69. Daarom verzoeken wij de Statenleden voor het meenemen van de West-Midden variant te stemmen en zo een verantwoorde keuze voor de juiste variant mogelijk te maken, een variant die daadwerkelijk door een brede groep gedragen kan worden en die dit langsepende probleem echt op een verantwoorde manier oplost.

Een laatste punt van onvrede willen wij als D66 nog aan dit betoog toevoegen. Een traject dat in het begin zo goed is opgezet maar dat in een merkwaardige eindsprint is terechtgekomen, wordt op een even zo merkwaardige manier afgesloten met een premature uitnodiging aan ons bestuur voor het ondertekenen van een akkoord volgende week op 27 juni, dit alles voordat de discussie in Provinciale Staten is gevoerd en is gestemd.

De voorzitter: Bij een maidenspeech horen een felicitatie en een bloemetje.

Dames en heren. U hebt straks in de pauze alle gelegenheid om mevrouw Oomen te feliciteren met haar maidenspeech. De fractie van D66 mag het nu heel snel doen, maar ik vraag de anderen het straks in de pauze te doen.

Ik begrijp dat de heer Bouwman, die nu het woord heeft, ook namens de fractie van 50PLUS het woord voert.

De heer Bouwman (GroenLinks): Voorzitter! Dat klopt. Ik word een dagje ouder. Deze vakantie wordt ik 65, dus ik ben voor een 65plus partij.

Ik heb mijn verhaal als titel gegeven de provincie op de verkeerde weg met de N69. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald! Dat is het motto van mijn bijdrage aan dit debat over de voorgestelde Structuurvisie RO deel E: Grenscorridor N69, met een voorkeur voor de variant Westparallel 1. Deze variant wedijverde tot het laatst met een andere variant, bekend als West-Midden 1. In principe lossen beide varianten het oorspronkelijke probleem van het doorgaande verkeer door Aalst/Waalre en Valkenswaard op, zij het slechts gedeeltelijk. En oplossen was de bedoeling. Toch is het oplossend vermogen van de Westparallel veel minder groot dan je zou verwachten. Ook voor de andere problemen die er nog zijn. Bij vergelijking van de alternatieven in het overzicht van de Plan MER lijkt het alsof de Westparallel beter scoort op punten als leefbaarheid en bereikbaarheid (lokaal en boven-regionaal) en West-Midden beter op ruimtelijke kwaliteiten. Qua overige bereikbaarheid, technische haalbaarheid en kosten ontlopen beide voorstellen elkaar nauwelijks en liggen ze binnen bandbreedtes. Bij het detailleren kunnen er echter nog grote verschillen ontstaan! Vandaar een amendement!

Maar kijken we wat dieper in de materie van de bereikbaarheid dan blijkt de West-Midden variant veel beter te scoren voor de oorspronkelijke probleemgebieden Aalst en Valkenswaard. Het verschil in afname (het doel) van de West-Midden variant is bijna 15.000 voertuigen ten opzichte van de Westparallel variant. 15.000 voertuigen! Daar staat tegenover een verschuiving richting Bergeijk en Eersel, zij het dat daar het verkeer niet door de kernen gaat. Maar wel dicht erlangs en ook dat is een probleem! Kortom, een duivels dilemma.

De Westparallel is een compleet nieuwe weg (eigenlijk de laatste stap in de Ladder van Verdaas), een schoolvoorbeeld van een 100% bestuurlijke nimby-oplossing, precies tussen alle dorpen door, parallel aan de beekdalen van de Keersop en Run en dat zijn prachtige, authentieke Natura 2000 gebieden, en te dicht langs Dommelen en Riethoven. En met problemen bij Veldhoven. Kortom, een beroerde oplossing, zeker

als er een – ook niet onomstreden – alternatief is: de West-Midden. Dat scoort beter op de Ladder van Verdaas, veel minder nieuwe weg, maar ook deels door recreatief gebied, maar als geheel beter scorend op de ruimtelijke kwaliteiten en zoals gezegd ook in oplossend vermogen van het oorspronkelijke en nieuwe probleem: verkeers-overlast door (vracht)verkeer door de kernen.

De gekozen voorkeursvariant die wij vooralsnog verwerpen, is het resultaat van Elverding's Brede Belangenbenadering in een Bestuurlijk Overleg van 25 partijen. PS hebben hier ooit voor gekozen, maar het is een misser van de eerste orde. Daar waren wij ook schuldig aan. Geen participatie van alle betrokkenen, partijen die er niet horen te zitten maar wel een stem hebben, gemeentebestuurders met blokkerend nimby-gedrag etc. Dus wat te doen met een gebiedsakkoord dat niet door alle partijen wordt gedragen? Ik ben het dus met de evaluatie van deze benadering volmondig eens.

De diepere motivatie voor dit project is niet meer het oplossen van de verkeershinder in de kernen van Aalst en Valkenswaard, maar de Agenda van Brabant en haar uitwerking op ingeschatte bereikbaarheidsproblemen Brainport/ELAT etc. Hier nekt ons een complete overschatting van nut en noodzaak van deze weg c.q. gebiedsontwikkeling en een complete onderschatting van het aanzuigende effect van deze tweebaansweg, wellicht vierbaansweg, vanuit en naar de vierbaansweg in België. Het effect op termijn laat zich raden: een vierbaans Westparallel. Dit is waarschijnlijk een slechte droom voor Willemieke Arts. Ik hoop het niet mee te maken, want ik zou me kapot schamen of nog een keer in mijn graf omdraaien.

Tot slot de kosten. Het is zeer de vraag of hier ooit sprake kan zijn van een goede businesscase. Wij verwachten dat er geld bij moet als aan alle voorwaarden voor een goede gebiedsontwikkeling gehoor wordt gegeven. De hydrologische problemen zullen meer geld kosten, alsook de verbreding van de A67. Tunnelbakken en extra aansluitingen moeten er ook echt komen. De nulplusmaatregelen dienen straks echt uitgevoerd te worden. Dit nog wel in bezuinigingstijd! Dat zal

druk zijn in die gemeentes. Er zit in dat gebiedsakkoord geen garantie op; daar kunnen ze onderuit!

De HOV moet er komen. Ik ondersteun in ieder geval die motie. De gebiedsimpulsen kosten meer dan nu en worden met 12 miljoen euro afgedekt, in afwachting van Europees geld! Wie zegt dat we dat krijgen. Eerst een weg aanleggen en dan Europa vragen om compensatie. Kom nou! Dit gaan we niet redden, dames en heren.

Het is tijd voor een amendement dat beide opties nader onderzoekt! Bij deze biedt ik u dat aan.

De voorzitter: Door de leden Bouwman, S. Smeulders, Van der Wel, Krol en mevrouw Oomen-Peeters wordt het volgende amendement voorgesteld.

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 22 juni 2012, kennis genomen hebbend van:

- *de ontwerp Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' d.d. 10 april 2012;*
- *de Nota van Zienswijzen Structuurvisie R0 deel E: 'Grenscorridor N69';*
- *het Gebiedsakkoord Grenscorridor N69;*

constaterend dat:

- a) *de Nota van Zienswijzen Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' d.d. 10 april 2012 belangrijke argumenten van de insprekers te eenvoudig terzijde schuift op punten als verkeersprognoses, natuur en milieu, verschuiving van (geluids)overlast, kosten, oplossend vermogen, etc.;*
- b) *nader onderzoek zou kunnen uitwijzen dat het voorstel WM1, alles nader afwegende, gunstiger uitpakt dan de WP1 variant;*

overwegende dat:

- a) *er zo snel mogelijk een goede oplossing dient te komen voor de huidige overlast gevende situatie;*
 - b) *het gelijktijdig detailleren/beoordelen/kosten berekenen van WP1 en WM1 vertraging voorkomt indien WM1 bij nader onderzoek toch de voorkeur verdient (zie ook het commentaar van de POC en de cie MER);*
 - c) *de WM1 variant ook gefaseerd kan worden uitgevoerd;*
- amenderen het voorliggende besluit als volgt:*

Van de oorspronkelijke tekst vervallen de punten 1, 2 en 9 en worden vervangen door de hierna aangepaste punten 1, 2a, 2b en 9:

1. In te stemmen met vrijgave van de Nota van Zienswijzen Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' d.d. 10 april 2012;

2a. Stemmen in met de ontwerp-Structuurvisie ruimtelijke ordening deel E: 'Grenscorridor N69' d.d. 10 april 2012, met dien verstande dat de WM1 variant eveneens nader gedetailleerd wordt tot op het niveau van een PIP/project MER;

2b. Voor de vrijgave voor inspraak PIP/project MER besluit PS welke der twee varianten de inspraak ingaat;

9. In te stemmen met de inhoud van het Gebiedsakkoord, voor zover nader onderzoek (zie 2a) niet uitwijst dat de variant WM1 bij nadere detaillering de betere variant is;

de overige punten kunnen onder het voorbehoud van de aangepaste punten blijven staan".

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nr. A1.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren is erg ongelukkig met de aanleg van nieuwe provinciale wegen. Meer wegen leiden altijd tot meer verkeersbewegingen, meer fijnstof en tot meer aantasting van onze leefomgeving. In de aanpak van de problematiek rond de N69 is in het geheel niet gewerkt met de ladder van Verdaas en er is bijvoorbeeld niet tegemoet gekomen aan de wensen voor beter openbaar vervoer. Sterker nog, in een eerder beloofde OV-verbinding tussen Eindhoven en Valkenswaard is niet voorzien. Deze is zelfs geschrapt.

Een keuze voor de Westparallel is bovendien kiezen voor het slechts mogelijke alternatief, niet in de laatste plaats om de vernietiging van een uniek stukje Brabant, het Dommeldal. Wij zijn van mening dat bij een trajectkeuze de beekdalen van Keersop en Run ongemoeid zouden moeten blijven gezien hun natuurwaarden en kwetsbare flora en fauna.

Het proces heeft inmiddels alle kenmerken van de vaak besproken bestuurlijke tunnelvisie zoals die ter sprake komt bij het tv-programma "de Slag om Nederland". Keer op keer betrappen wij de gedeputeerde erop dat hij niet transparant is over de te verwachten kosten.

Voorzitter. Wij dienen zo meteen een motie in en zullen daarover een hoofdelijke stemming aanvragen. In de motie hebben we de posten onvoorzien opgenomen om te komen tot een eerste schatting voor de kosten van de Westparallel. Als fracties hier anders over denken, dan kunnen zij gerust interrumperen.

Bovenop de provinciale begroting van €76 mln. zijn extra kosten te verwachten voor:

- de verbreding van de A67 oplopend tot €50 mln.;
- de hydrologie en breuklijnen oplopend tot €50 mln.;
- schadeclaims van de gemeente Veldhoven voor Silverackers en Koningshoeve oplopend tot €40 mln.;
- de verdiepte ligging met een ecologische inpassing oplopend tot €15 mln.;
- koop of verplaatsing van 5 boerderijen oplopend tot €15 mln.;
- aansluiting bij Veldhoven oplopend tot €12 mln.;
- tunnels en/of viaducten oplopend tot €10 mln.;
- de aansluiting Dommelen oplopend tot enkele miljoenen euro's.

De totale kosten van de Westparallel kunnen daarmee oplopen van €76 mln. tot misschien wel €200 mln.

Afgezien van de ecologische aantasting lijkt het ons onmogelijk dat het project doorgang kan vinden zonder een onderbouwde berekening op basis van offertes voor de aanleg van de N69 Westparallel variant waarin alle te verwachten kosten mee worden genomen en dat GS deze onderbouwde berekening aan PS voorleggen voordat de fase van de PIP en MER wordt ingegaan.

De voorzitter: Door het lid Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld.

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,
constaterende dat er een veelvoud aan onderbouwde bezwaren bij de provincie is binnengekomen over de trajectkeuze Westparallel als oplossing voor de verkeersproblematiek rond de N69;
overwegende dat:*

- *bij infrastructurele problemen de ladder van Verdaas zou moeten gelden en het gebruik van bestaande wegen zou moeten prevaleren boven de aanleg van nieuwe wegen;*
- *belangrijke kosten van de Westparallel met betrekking tot verdiepte aanleg; hydrologie; waterberging, aansluiting van verkeersknooppunten; bereikbaarheid en leefbaarheid; en gebiedsimpulsen niet zijn meegenomen en kunnen leiden tot onvoorziene en aanzienlijke extra kosten bij de Westparallel variant;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht voor de verbreding van de A67 oplopend tot €50 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht met betrekking tot hydrologie en breuklijnen oplopend tot €50 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. schadeclaims kunnen worden verwacht met betrekking tot Silverackers en Koningshoeve oplopend tot €40 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht voor de verdiepte ligging vanwege een ecologisch verantwoorde inpassing oplopend tot €15 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht voor koop of verplaatsing van 5 boerderijen oplopend tot €15 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht voor de aansluiting bij Veldhoven oplopend tot €12 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht voor tunnels en/of viaducten oplopend tot €10 mln.;*
- *bovenop de provinciale begroting van €76 mln. extra kosten kunnen worden verwacht voor de aansluiting Dommelen oplopend tot enkele miljoenen euro's;*
- *bovenop deze te verwachten kostenposten nog andere onvoorziene posten niet zijn meegenomen in de provinciale begroting van €76 mln.;*
- *de totale kosten van de Westparallel kunnen oplopen tot €76 mln. plus maximaal €200 mln.,*
verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:
- *een onderbouwde berekening op basis van offertes te laten maken van de aanleg van de N69 Westparallel variant en daarbij alle te verwachten kosten in mee te nemen en deze onderbouwde berekening te presenteren aan PS voordat de fase van de PIP en MER voor de Westparallel wordt ingegaan,*
en gaan over tot de orde van de dag.”

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M4.

De heer *Kap* (OSN): Voorzitter! Ik zie af van het voeren van het woord. Ik wacht eerst de antwoorden van de gedeputeerde af.

De vergadering wordt van 10.40 tot 10.50 geschorst.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Een aantal fracties heeft aangegeven dat het vandaag een bijzondere dag is, waarbij de ene er de kwalificatie heuglijk aan toevoegt en dit voor de andere nog niet helemaal duidelijk is. In ieder geval kopte vanmorgen het Eindhovens Dagblad: 40 jaar vechten voor oplossing N69.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Wij willen daar het woord treurig aan toevoegen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik hoop dat u niet al te lang treurig blijft. Ik zal kijken of ik in mijn beantwoording daar iets aan kan doen. Het proces rond de oplossing met de N69 kent in ieder geval al een lange historie. Dat is ook de reden dat er met veel partijen ook de laatste drie jaar hard is gewerkt aan een oplossing en dat die is bereikt mag een prestatie van jewelste heten. Ik ben blij dat veel mensen die daar veel tijd en energie in hebben gestoken, vandaag hier van hun belangstelling laten blijken bij deze fase van de afronding van het proces. Van harte welkom.

Voorzitter. Het is misschien goed dat ik u vooraf meld dat de respectievelijke achterbannen van de partijen die zijn uitgenodigd om het gebiedsakkoord mede te ondertekenen nog niet allemaal bekend zijn. Inmiddels is wel bekend dat ook de ZLTO (Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie) akkoord gaat met het gebiedsakkoord, evenals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het Brabants Landschap. Dat was tijdens de commissiebehandeling nog niet bekend.

De centrale as van Eindhoven richting Lommel/Leuven is een belangrijke verbinding. Dat is deze in de historie lang geweest en vandaag de dag ook nog. Het is wel een verbinding die door haar belangrijkheid ook verschrikkelijk overbelast is

geraakt in de kernen van Valkenswaard en Aalst. Congesties, files, leefbaarheid, veiligheid, oversteekbaarheid, een slecht functionerend winkelgebied en dorpshart, het zijn allemaal kenmerken veroorzaakt door de huidige N69. Er wordt dus al lang gezocht naar een alternatief, een bypass.

Er is in het proces om te komen tot deze oplossing gekozen voor de Brede Belangenbenadering. Ik sta even stil bij dit punt dat door een aantal fracties aan de orde is gesteld en waarover ook een motie is ingediend. Ik heb steeds ook in deze bestuursperiode geproefd dat de Staten evenals ons college van harte proberen de communicatie met onze Brabantse bevolking, instellingen en bedrijven op een goede manier meer van inspraak naar meespraak te laten bewegen. De Brede Belangenbenadering is een ingewikkeld proces maar een goede methode om die meespraak te kunnen organiseren. Mensen zitten niet aan tafel om te onderhandelen maar om de belangen die zij vertegenwoordigen uit hun gebied, mede in te brengen. Dat zijn belangen die naar voren worden gebracht door gemeentelijke representanten, door organisaties enz. Dat is het kenmerk van het proces dat is gevolgd.

Een aantal fracties, onder andere die van de SP, zegt het idee te hebben dat met deze Brede Belangenbenadering wij ons zelf een beetje buiten spel hebben gezet, dat we ons zelf de gelegenheid hebben ontnomen een besluit te nemen omdat immers de Brede Belangenbenadering al een besluit neemt. Ik denk dat dit niet waar is en dat zal straks bij de evaluatie wel blijken want het college heeft op zich geen enkel bezwaar tegen een in te zetten evaluatie van de Brede Belangenbenadering. Maar het is dit moment ook voor u goed te markeren dat PS wel degelijk uiteindelijk een ruimtelijk besluit nemen. Dat neemt u en niemand anders. U bent verantwoordelijk voor het nemen van het ruimtelijk besluit als het erom gaat waar in de structuurvisie van de provincie Noord-Brabant zoekgebieden worden aangewezen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Hoor ik u nu zeggen dat u het eigenlijk niet zo nodig vindt dat die evaluatie er komt? Volgens u blijkt er uiteindelijk

toch uit dat er geen probleem is met die Brede Belangenbenadering.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Nee hoor. Ik ben zeker geen tegenstander van een evaluatie. Integendeel, ik denk dat het goed is om altijd eens terug te kijken, hoe het proces is verlopen, hoe we het hebben ingericht, hoe het tijdsverloop is geweest, hoe de communicatie over het proces was. Ik denk dat het een heel goede zaak is die evaluatie serieus mee te nemen. Wat ik heb willen aangeven is dat tussen het inbrengen van belangen, het meepraten over oplossingen en over overwegingen voor oplossingen, een samenspraak is waarin de provincie natuurlijk ook mee aan tafel zit en het proces organiseert en dat uit die samenspraak wel een breed gedragen visie of mening uit het gebied zich manifesteert. Dat hoeft geen unanimititeit te zijn maar je kunt met de argumenten die in de Brede Belangenbenadering naar voren komen, wegen in hoeverre je daarmee om kunt gaan. Dat is wat ik heb geprobeerd aan te geven met de positie van de provincie, PS en GS.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde zei zojuist dat bij die Brede Belangenbenadering iedereen zijn zaken op tafel mag leggen maar dat het geen eisen zijn. Nu heb ik begrepen dat bij een eerste bestuurlijk overleg de ZLTO tegen de Westparallel heeft gestemd omdat die door het landelijk gebied gaat. Daarna is er een schorsing geweest en is afgesproken dat er een gebiedsimpuls komt om bijvoorbeeld het landelijk gebied te verbeteren. Dat betekent in mijn ogen dat als je tegenstemt, je met een eis bij het bestuurlijk overleg op tafel komt en vervolgens tegemoet wordt gekomen met een gebiedsimpuls. Is dat juist of niet?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb het niet vanaf den beginne meegemaakt, want de Brede Belangenbenadering is onder gedeputeerde Van Nieuwenhuizen begonnen en de heer De Boer heeft er nog namens de provincie een tijdje aan deelgenomen. Ik heb het laatste stuk meegemaakt. In dat gedeelte heb ik niet meegemaakt dat er onderhandeld werd. Natuurlijk zijn er wel

pogingen tot onderhandelingen gedaan. Het is ook een dunne lijn tussen onderhandelen en het verdedigen van je belangen. We hebben er steeds voor gewaakt door tegen de mensen te zeggen dat zij wel een belang naar voren brengen en dat als de MER is gemaakt en er scores zijn op diverse aspecten, het natuurlijk logisch is dat bijvoorbeeld het belang water voor het waterschap zwaarder weegt dan voor misschien het lid van de winkeliersvereniging van Valkenswaard. Voor die is juist weer de bevordering van de leefbaarheid langs de oude N69 van groter belang. Zo heeft iedereen zijn belang. Wat wij hebben geprobeerd in dat proces is dat we gezamenlijk de argumenten, wegingen en feiten hebben besproken om zoveel mogelijk naar een integrale benadering toe te gaan. Daarna is gevraagd of als dit nu de integrale afweging is, kunt u er dan mee instemmen dat de Westparallel de beste voorkeursvariant is. Daarover hebben uiteindelijk van de 23 partijen er 21, met hun belangen in het achterhoofd, gezien wat er op tafel ligt en gelet op de discussies die we erover hebben gevoerd, gezegd tot de conclusie te komen dat deze Westparallel de voorkeursvariant is. Twee partijen hebben aangegeven dat ze dat op dat moment niet vonden en hebben daarna ook de uitnodiging om te komen tot ondertekening van het Gebiedsakkoord niet aanvaard. Overigens, ik moet erbij zeggen dat zowel Veldhoven als de BMF (Brabantse Milieufederatie) wel hebben aangegeven dat als de keuze doorgaat en het proces een vervolg krijgt, zij zich niet afzijdig willen houden en ook niet zullen tegenwerken maar constructief zullen meewerken aan de alsdan gekozen oplossing.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde geeft al aan dat de lijn tussen eisen en belangen heel erg dun is. Is gaandeweg die Brede Belangenbenadering de rekening door de eisen van andere partijen om ze allemaal mee te krijgen voor de provincie hoger geworden?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De rekening was vanaf het begin zonneklaar. Het is verheugend dat verleden jaar met u het spaar- en infrafonds en financieel kader daarin zijn vastgesteld. We

hebben €70 mln. van het Rijk gekregen voor de oplossing van de N69. Dat bedrag staat inmiddels op de bankrekening. Toen is afgesproken dat de provincie er €70 mln. bij zou leggen. Dat is beschikbaar. We hebben toen ook met elkaar afgesproken dat we 10% van de verwachte kosten voor de infrastructuur zullen inzetten als een extra gebiedsimpuls voor de ruimtelijke kwaliteit in het kader van de gebiedsontwikkeling. Dat financiële kader is de speelruimte die ik van de Staten in dit proces heb meegekregen. We moeten dus proberen een oplossing te vinden die binnen dat financiële kader past. De nulplusmaatregelen komen voort uit het volgen van de Ladder van Verdaas, waarin staat dat een nieuwe verbindingsweg alleen weliswaar een aantal zaken oplost maar niet alleen genoeg is voor een totale kwaliteitsverbetering in het gebied. Dus ook op andere onderdelen zullen er ingrepen of verbeteringen op verkeerskundig gebied kunnen plaatsvinden die het functioneren van de nieuwe verbinding en de kwaliteit van de verkeerssituatie verbeteren. Dat gaat over de HOV, fietspaden, herinrichting van de oude weg, verbetering van de Europalaan in Valkenswaard. Dat zijn maatregelen die door het SRE en de gemeente zelf naar voren zijn gebracht als zijnde belangrijk. Wij hebben gezegd dit als een totaal werkpakket te beschouwen waarmee we aan de gang gaan: een nieuwe verbindingsweg aanleggen, een veertigtal maatregelen in het nulpluspakket en een gebiedsimpuls uitwerken om de ruimtelijke kwaliteit te versterken. Als uitnodiging hebben wij bij alle partijen de vraag neergelegd of zij met ons willen samenwerken aan dit totaalpakket. Dat hebben we opgeschreven in het Gebiedsakkoord. Daarop hebben inmiddels 21 van de 23 partijen gezegd dat zij daaraan willen meewerken. De diverse gemeenteraden hebben zich daartoe gecommitteerd. Daarmee spreken zij het vertrouwen uit dat zij heil zien in de maatregelen en dat zij bereid zijn hun financiële bijdrage daarvoor te organiseren, of al hebben georganiseerd en dat dit totaalpakket door hen wordt gezien als een belangrijk gegeven. Zij vertrouwen erop dat wij als provincie ons woord houden en wij vertrouwen erop dat degenen die hun handtekening onder het

Gebiedsakkoord zetten, ook willen meewerken aan de uitvoering daarvan.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Een vraag aan u. Ik neem aan dat het antwoord van de gedeputeerde afgaat van de spreektijd.

De *voorzitter*: Nee, het gaat niet af van de spreektijd, net zo min als interrupties van de spreektijd afgaan.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Dan wil ik verzoeken dat de gedeputeerde kort en bondig antwoordt, want ik moet nu zoeken naar het antwoord.

De *voorzitter*: Misschien een kwestie van beter luisteren.

De heer *Heijmans* (SP): Het is bijzonder dat iemand erover klaagt dat hij uitgebreid antwoord krijgt op een vraag. Het kan verkeren.

Voorzitter. Ik wil de gedeputeerde toch naar de staatsrechtelijke kant van de Brede Belangenbenadering vragen. Wij zijn als Staten gekozen volksvertegenwoordigers. Wij moeten afwegingen maken, wij moeten keuzes maken en wij moeten dat doen in vrijheid. Dat heet zo mooi zonder last of ruggenspraak. De vraag die nu voorligt en die straks interessant is bij de evaluatie is, in hoeverre het proces waarin in feite door de heer Elverding beschreven staat dat bijvoorbeeld in de plan-MER maar één variant mag worden meegenomen, niet alleen een beknotting is van niet alleen het recht van deze Staten maar ook de plicht van deze Staten om in vrijheid zonder last of ruggenspraak een afweging te maken. Het initiatiefvoorstel van de PVV is terecht een raadgevend referendum, omdat een besluitvormend referendum verboden is. De vraag is dus in hoeverre wij een deel van de afweging en een deel van de besluitvorming met deze Brede Belangenbenadering feitelijk hebben overgedragen aan de regio, terwijl wij wettelijk en staatsrechtelijk gezien degenen zijn die in vrijheid die afweging en keuze moeten maken.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik denk dat dit een heel belangrijke vraag is bij de inrichting van zo'n

proces. Het zal ook een leermoment voor een volgende keer zijn. Hebben we dan wel genoeg de positie van de Staten scherp en op welke momenten voelen de Staten zich nog comfortabel bij de brede consultatie en wat we ermee doen en wanneer voelen zij zich zo gebonden aan die consultatie dat ze geen vrijheid meer hebben een andere keuze te maken. Dat spanningsveld is heel belangrijk bij het goed inrichten van zo'n proces. In dit geval – en dat strookt niet met de opmerkingen van een aantal fracties – is het juist dat Elverding die aanstuurde op in het begin heel breed maar als een trechter leidend naar één voorkeursvariant en aangaf die uit te werken en ervoor te zorgen dat die kan worden gerealiseerd. Die trechtering is gebeurd. Eind 2010 kwam de voorkeursvariant Westparallel daar uit. Op dat moment hadden wij als provincie maar ook vanuit de Brede Belangenbenadering er sterk op gewezen dat men de West-Middenvariant onvoldoende onderzocht vond. Men heeft toen in de plan-MER de twee varianten uitgebreid onderzocht, dit in afwijking van Elverding die suggereerde de plan-MER met één variant. Dat is de vrijheid die we met elkaar moeten blijven houden. Als zo'n situatie zich voordoet, moet je jezelf niet beperken omdat Elverding zegt dat het er één moet zijn. Nee, hier waren goede argumenten voor om toch in de plan-MER twee varianten helemaal gelijkwaardig tot het einde toe te onderzoeken en dan pas af te wegen of het voorkeursbesluit dat nog steeds is.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik ben blij dat de gedeputeerde het probleem ziet. Ik heb nog een korte vraag. Is het proces zoals dat door Elverding is beschreven, een Statenbesluit? Als de beschrijving van het proces willens en wetens door de Staten zo is vastgesteld, vind ik dat iets anders dan wanneer het niet door de Staten is vastgesteld. Begrijpt u het verschil?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik weet niet precies hoe het gegaan is bij de besluiten over de N69. Het lijkt mij wel goed om de besluiten bij de Noordoostcorridor te verduidelijken. Als de Staten meer informatie willen of

daarover nader in commissieverband willen spreken, zijn wij graag bereid om duidelijk te maken wat een project-MER gaat inhouden, wat de notitie van reikwijdte en detailniveau inhoudt, waar en tot hoever getrechterd wordt, wanneer keuzes worden gemaakt en welke rol de Staten daarbij hebben. Het lijkt mij goed hierover in de commissie verder te spreken.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! In het besluit dat wij vandaag moeten nemen, zit een x-aantal elementen. Wij doen iets met de zienswijze, met de Structuurvisie en met het Gebiedsakkoord plus aanhangende zaken. Dat zijn de drie belangrijkste punten. Mevrouw Arts heeft gevraagd of het besluit amendeerbaar is. De besluiten 1 t/m 9 kunnen afzonderlijk genomen worden. Zij hoeven niet perse aan elkaar verbonden worden en zij zijn ook juridisch verschillend. De Structuurvisie kunnen wij natuurlijk amenderen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Het ruimtelijk besluit is inderdaad amendeerbaar. De Staten besluiten conform het voorliggende voorstel de Structuurvisie te wijzigen. Het ondertekenen van het Gebiedsakkoord is niet amendeerbaar omdat het dan geen werkbare situatie meer is. Wij hebben dat ook moeten zeggen tegen veel gemeenteraden. Als je het akkoord aan 23 partijen voorlegt en iedereen gaat dat naar eigen inzicht amenderen, weten wij niet welke besluitvorming er uiteindelijk over een Gebiedsakkoord plaatsvindt. Vanuit de BBB is dit Gebiedsakkoord aangeboden en is iedereen gevraagd of men er heil en brood in ziet om dit met elkaar uit te voeren. Een aantal partijen heeft aangegeven het Gebiedsakkoord prima te vinden en sommige gemeenteraden hebben in moties aangegeven dat zij belangrijke aandachts- of zorgpunten in het vervolgtraject meegenomen moeten worden. Zo zien wij ook de motie die door de fracties van de SP, de VVD en het CDA is ingediend over het Gebiedsakkoord. Het akkoord zelf amenderen levert een onwerkbare situatie op omdat dan de besluitvorming opnieuw moet plaatsvinden.

De *voorzitter*: Uw antwoord is duidelijk.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Maar als wij voorwaarden verbinden aan de Structuurvisie, bijvoorbeeld dat naast WP 1 ook een nadere detaillering komt van de andere variant, heeft dit consequenties voor het Gebiedsakkoord. In het ene geval mogen wij daar wel over besluiten, in het andere geval overigens ook, maar dat is in eerste instantie niet wenselijk. Het moet echter wel kloppen met elkaar.

De *voorzitter*: Het woord is aan de gedeputeerde.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb geen vraag gehoord. Ik kom bij de bespreking van het amendement terug op de vraag in hoeverre amendeerbaarheid volgens ons gewenst is.

Mevrouw *Arts* (SP): Volgens mij zijn wij nu aangeland bij het moeilijke punt. Wij moeten als Staten zonder last of ruggenspraak onze taak uitvoeren. Hier wordt ons echter een onderdeel van een besluit voorgelegd waarvan de gedeputeerde duidelijk zegt dat wij dat niet moeten amenderen. De keuze voor een van de twee varianten is niet door ons gemaakt maar door de Brede Belangenbenadering. Dat wringt dus, want in hoeverre zijn de Staten hier in staat hun plicht te doen? Is de gedeputeerde het met mij eens dat hier iets heel erg knelt?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Naar mijn idee is het net iets anders. GS hebben een keuze gemaakt en een besluit voorbereid voor de Staten. De keuze voor de voorkeursvariant is een GS-besluit. Dat is vertaald in een wijziging van de Structuurvisie en ligt nu bij u voor. Wij hebben ons daarbij gesteund en geholpen gevoeld door de BBB. Het bestuurlijk overleg van de BBB heeft geen enkele besluitvormende bevoegdheid bijvoorbeeld bij ruimtelijke besluiten. Er is ook geen bevoegd gezag vanuit de MER. Wij hebben wel veel waarde gehecht aan het werken vanuit de BBB. Uiteindelijk hebben GS zelf het besluit genomen, het in de nota van zienswijze ter inzage gelegd en aan de Staten kenbaar gemaakt. Wij vragen u nu dat besluit te

bevestigen als zijnde het ruimtelijke besluit van de Structuurvisiewijziging. Ik zou het inderdaad niet goed vinden als dit soort besluitvorming zou plaatsvinden in een nieuw gremium buiten het provinciehuis.

De *voorzitter*: Uw antwoord is duidelijk. Er zijn geen interrupties meer. Wilt u uw betoog vervolgen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De ladder van Verdaas is een afwegingskader. Bij het nemen van een besluit worden afwegingen gemaakt, bijvoorbeeld dat het maken van een verbindingsweg niet als eerste optie wordt gekozen maar als zesde of zevende in rij naast ruimtelijke inrichting, fiets, HOV, enz. Het betekent echter niet dat je in de uitvoering bij nummer één moet beginnen en vervolgens moet toewerken naar nummer zeven. Sterker nog, als je iets wilt betekenen voor de HOV met investeringen in de oude N69, kan dat pas gebeuren als de nieuwe weg er ligt.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Vindt de gedeputeerde het geen goed idee als wij voor eens en altijd een einde maken aan de verschillende interpretaties van de ladder van Verdaas door de heer Verdaas uit te nodigen om hier te komen schetsen hoe zijn methode nu echt werkt? Dat lijkt mij heel heilzaam om dit soort verschillende interpretaties te voorkomen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik stel voor om dit voorstel aan de griffie voor te leggen. Ik ben graag bereid om met u die discussie met de heer Verdaas in te gaan.

Het gaat om een integrale afweging. Het klopt inderdaad dat de mogelijke natuuraantasting verschilt in beide varianten.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik vond de opmerking van de gedeputeerde over de HOV wel interessant. Stel dat je eerst een nieuwe weg aanlegt en dan de HOV eroverheen. Het is toch niet zo dat de HOV komt te liggen waar nu die weg gepland is?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als het doorgaande verkeer nog over de oude N69 rijdt en je gaat daar iets doen met HOV ontstaat er een niet-werkbare situatie. Om het centrum van Aalst en het centrum van Valkenswaard beter te laten functioneren en een goede HOV-verbinding tot stand te brengen, moet de oude N69 heringericht worden. Dat kun je in feite pas doen nadat de nieuwe verbinding aangelegd is en het doorgaande verkeer omgeleid wordt.

Ik deel de opvatting van een aantal fracties dat het belangrijk is dat de A67 hier aan de orde is. De fractie van de SP heeft gevraagd naar de stand van zaken. De aansluiting Veldhoven-West is belangrijk voor ASML, voor het Máxima Medisch Centrum en voor het bedrijventerrein De Run en gaat gewoon door. Daar is geld voor en die komt er. Met deze Westparallel komt er een extra aantakking. Er is overleg met Veldhoven dat dit verkeerstechnisch goed gebeurt. De extra kosten worden betaald uit de middelen voor dit project. Die zijn daarin meegenomen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Zit het bedrag van €12 mln. voor de aansluiting bij Veldhoven in de begroting?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ja, het zit in de begroting.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Als post onvoorzien of is het echt opgenomen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Echt opgenomen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Gaat het dan sec om de aansluiting zelf?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Het gaat om de meerkosten die worden veroorzaakt bij de aansluiting Veldhoven-West doordat de N69 daar een extra aantakking krijgt. De meerkosten van het inrichten van die aansluiting komen voor rekening van dit project en zijn ingecalculeerd.

De heer *Van Hattem* (PVV): Misschien ben ik wat prematuur met mijn interruptie maar ik heb ook

de nodige vragen gesteld over de situatie in Veldhoven, met name over de ruimtelijke inpassing. In de commissie heb ik gesproken over ruimtelijke obstructie door de gemeente Veldhoven. Ik heb na de commissievergadering daarover schriftelijke vragen ingediend en heb daarop geen enkele reactie gekregen van GS. Kan de gedeputeerde met name ingaan op de vraag of de bedrijfsvoering van Baetsen niet in gevaar komt?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): In onze Memorie van Antwoord hebben wij proberen aan te geven dat het zoeken naar ruimte voor de aansluiting Veldhoven-West en de aantakking van de nieuwe N69 daarop, voor de gemeente Veldhoven op dit moment bestemmingsplantechnisch werkbaar is. Op een van de terreinen ligt een tijdelijke vergunning tot 2015. Als de werkzaamheden beginnen moet het terrein leeg opgeleverd worden. De andere vragen van de heer *Van Hattem* worden meegenomen in de project-MER. Waar komt precies het tracé te liggen en wat zijn de consequenties van de tracékeuze? De heer *Van Hattem* heeft terecht aangegeven dat er niet erg veel manoeuvreerruimte is, daarom kun je de consequenties daarvan snel in beeld brengen.

De heer *Van Hattem* (PVV): Volgens mij is er sprake van een misverstand. Ik heb de Memorie van Antwoord niet ontvangen. Ik weet niet hoe die verzonden is, maar ik haar in ieder geval niet gezien.

De *voorzitter*: Zij is wel verzonden. Hier treft de gedeputeerde geen blaam.

De heer *Van der Wel* (PvdD): De heer *Van Hattem* zou toch moeten weten dat een goede buur beter is dan een verre vriend. Hij komt zelf uit Valkenswaard. Volgens mij heeft de gemeente Veldhoven volledig het recht om haar bezwaren bij ons kenbaar te maken.

De heer *Van Hattem* (PVV): Uiteraard staat de gemeente Veldhoven in haar recht. Ik kom overigens niet uit Valkenswaard. Ik ben geboren in

Westhoven en ik woon in Steensel, net daarbuiten. De gemeente Veldhoven kan natuurlijk haar bezwaren kenbaar maken, maar het ging mij om de ruimtelijke obstructie. De gemeente heeft de afgelopen jaren bewust allerlei ruimtelijke maatregelen genomen die de aanleg van de Westparallel aldaar onmogelijk zouden maken. Dat bezwaar heb ik in de commissievergadering naar voren gebracht.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Volgens mijn informatie waren die plannen er al lang!

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik kom nu bij de reactie van de minister op ons voornemen om te besluiten de N69 aan te takken op de nieuwe afrit Veldhoven-West. Wij zijn daarover met de minister in overleg. Ik heb haar gevraagd of zij ons voor vandaag wil duiden hoe wij haar opmerkingen moeten zien. Onze redenering is eenvoudig: de A67 is vol. De emmer is vol en loopt binnenkort over. Door de aantakking gebeurt dat net iets eerder. Het kan niet zo zijn dat de rekening van de nieuwe emmer aan de regio wordt gepresenteerd. De minister heeft begrip voor dat standpunt. Ik heb in mijn brief geschreven dat het gaat om extra congestie. Welke variant wij ook kiezen, tussen de aansluiting Veldhoven-West en de Randweg Eindhoven blijft het congestieprobleem zich voordoen. Wij hebben kostenberekeningen gemaakt. Ik snap dat een aantal partijen denkt dat wij heel veel grond moeten verwerven, de parkeergarage van ASML moeten verwijderen, etc. Gelukkig heeft Rijkswaterstaat bevestigd dat dit niet aan de orde is. Binnen het bestaande profiel van de weg kan met een derde rijbaan een aardige oplossing gevonden worden zonder dat heel veel nieuwe grond moet worden aangekocht of er veel verlegd moet worden. Als er weinig ruimte is, kan het ook smaller worden uitgevoerd. Daarop zijn deze calculaties gebaseerd. Ik verwijs in dit verband naar de verbreding van de A2 bij Vught. Wij hebben tegen de minister gezegd dat wij van mening zijn dat zij het rijkswegennet op orde moet brengen. Als daar sprake is van congestie, moet het Rijk dat betalen. Als wij de minister moeten

helpen door het verschaffen van een lening, kunnen wij daarover altijd nog met elkaar praten.

Mevrouw *Arts* (SP): Volgens mij berust het getal van €8 mln. tot €15 mln. dat in dit kader genoemd is op een onderzoek van Arcadis. Ik heb begrepen dat er andere onderzoeken zijn waarin een bedrag van €40 mln. uit de bus komt. Hoe verklaart de gedeputeerde dat verschil? Is dat flauwekul? Roepen de partijen in Veldhoven maar wat? Ik snap het even niet meer.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb geen andere onderzoek gezien dan het onderzoek van Arcadis. Op een van de laatste informatieavonden heeft een woordvoerder van een van de fracties in Veldhoven getallen genoemd van €40 mln. tot €50 mln. Ik heb hem gevraagd om mij de rapporten toe te sturen die daaronder liggen, zodat wij daarvan kennis kunnen nemen. Hij heeft dat niet gedaan en gezegd dat hij geen andere nadere onderbouwing heeft anders dan schattingen uit zijn eigen kennissenkring. Ik heb er dus geen kennis van kunnen nemen of waarde aan kunnen hechten.

Over de A67 kan ik op dit moment niets anders zeggen dan dat wij met deze insteek met de minister in gesprek zijn.

Ik ben blij dat ook de fractie van de PvdA de Westparallel niet afwijst en in ieder geval voortgang wil. De heer Smeulders zegt dat het alternatief West-Midden gebruik maakt van bestaande infrastructuur. Dat is een misverstand, ook bij de variant West-Midden is sprake van veel nieuwe infrastructuur: langs Aalst en Waalre, bij de doorsnijding tussen Aalst en Waalre en in het buitengebied bij Bergeijk. De bestaande wegen zijn niet zonder meer voor hergebruik geschikt. Alle aanpalende percelen moeten verwijderd worden. Dat betekent dat je beter de weg eromheen kunt leggen dan de bestaande weg gebruiken. De variant West-Midden is wel degelijk goed meegenomen en de betreffende kwalificaties zijn duidelijk weergegeven.

Bij de Nulplusmaatregelen kan bij de nadere uitwerking inderdaad sprake zijn van voortschrijdend inzicht. Er is een clause opgenomen

dat dan in stuurgroepverband gekeken wordt of een betere of andere oplossing van de Nulplusmaatregelen mogelijk is.

Mevrouw Oomen vraagt of het niet wat prematuur was om reeds een uitnodiging voor de ondertekening te sturen. Wij hebben gemeend dat het belangrijk is om het tijdig te melden zodat alle bestuurders en betrokkenen hiervoor tijd kunnen reserveren in hun agenda. Daarom hebben wij de uitnodiging alvast verstuurd.

Ik bestrijd de opmerking van de heer Van der Wel dat wij niet transparant zouden zijn over de kosten. Op basis van genormeerde kostenramingen hebben wij de varianten vergeleken. Wij hebben in de commissievergadering gezegd dat wij ruim gerekend hebben en dat wij in de budgetten rekening gehouden hebben met behoorlijk kostbare mitigerende en compenserende maatregelen. Dat betekent niet dat deze maatregelen ook uitgevoerd worden. Ik wijs bijvoorbeeld op een verdiepte ligging. Een verdiepte ligging kan juist erg in strijd zijn met het streven om waardevolle zaken in de ondergrond niet aan te tasten. Daar moet in de MER goed naar gekeken worden. Het college kan instemmen met de aandachtspunten in de betreffende motie.

De heer *Van der Wel* (PvdD): De gedeputeerde legt ons nu een hels dilemma voor. Die weg komt daar. Hij haalt zich die problemen zelf op de hals met een eventueel verdiepte aanleg.

De *voorzitter*: Wilt u zich beperken tot het stellen van een vraag?

De heer *Van der Wel* (PvdD): Hoe moet ik zijn opmerking interpreteren dat de provincie uiteindelijk niet eens zal betalen om daar een fatsoenlijke oplossing te realiseren?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Het is heel simpel. Er wordt een weg aangelegd met een goede inpassing en zonder dat die onacceptabele overlast veroorzaakt voor de bewoners in Riethoven en Dommelen. Dat betekent dat wij iets aan geluid zullen moeten doen. Wij kennen inmiddels adequate maatregelen: stil asfalt, geluidswallen en

soms kan een verdiepte ligging meehelpen aan geluidsreductie. In het ene geval kun je verdiepte ligging wel als maatregel toepassen en in het andere geval moet je je beperken tot geluidswallen of andere manieren om geluid af te schermen. Daarin is op voorhand nog geen keuze gemaakt. Er is wel budgettaire ruimte gelaten in de berekeningen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Naar onze mening zijn geluidswallen en geluidsschermen geen ecologische inpassing. Als het college daarvoor kiest, moet het daar eerlijk over zijn.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De commissie-MER spreekt over het duidelijk maken van de problematiek, de gekozen oplossingsrichting plus de daarbij gemaakte afwegingen. Wij kunnen dat onderschrijven en doen onze uiterste best. Wij zullen ook in vervolgetraject de aanbevelingen van de commissie overnemen.

Met amendement A1 willen de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA, de PvdD en 50PLUS het besluit zodanig wijzigen dat in het vervolgetraject de WM-1-variant nader gedetailleerd wordt tot op het niveau van een PIP/project-MER. Naar mijn mening is dit juridisch niet houdbaar omdat met een MER en met een voorbereiding van een inpassingsplan ook de verplichte consultatie moet worden uitgevoerd en een zienswijze. Ook moet de notitie van reikwijdte en detailniveau in procedure worden gebracht. Het kan niet zijn dat het provinciaal bestuur twee tegenstrijdige besluiten in het gebied in procedure brengt. Dan sneuvelen beide. Ik wil dit amendement ten stelligste ontraden. Nogmaals er zijn veel juridische risico's, risico's op vertraging, het brengt veel kosten mee en veroorzaakt in de regio veel onduidelijkheid en verwarring.

In motie M1 staat onder: "De kosten van de verbreding van de A76 maken geen deel uit van het budget van de N69, maar worden in de project-MER zichtbaar gemaakt,". Ik hoop dat wij voor die tijd al overeenstemming hebben bereikt met het Rijk, zodat dit niet meer aan de orde is. Met die kanttekening hebben wij geen bezwaar tegen deze motie.

Voor motie M2 geldt hetzelfde. In deze motie wordt gevraagd om een evaluatie van de BBB. Ik ben daarop al ingegaan in mijn beantwoording.

Motie M3, ingediend door de fracties van de SP, de VVD en het CDA, vraagt het college om in de definitieve tekst van de OV-visie de opwaardering van de lijn Eindhoven-Waalre-Valkenswaard tot HOV-lijn expliciet op te nemen. Ik verwijs even naar het derde gedachtestreepje van het dictum. Daar staat: "als intentie uit te spreken dat de werkzaamheden voor deze opwaardering van start zullen gaan uiterlijk op het moment dat de Eindhovense HOV-lijn Nuenen-High Techcampus voltooid is, of zo veel eerder als mogelijk is". Met inachtneming van mijn opmerking dat wij hier pas iets kunnen doen als de omleiding van de N69 gereed is en dat dit een andere volgorde in tijd betekenen, hebben wij geen bezwaar tegen deze motie.

Ik zou motie M4 van de PvdD bijna angstaanjagend willen noemen. Daarin wordt het beeld geschetst alsof het huidige budget €76 mln. Is. Dat is niet zo. Het huidige budget is €152 mln. Er wordt gesteld dat dit budget van €76 mln. onvoldoende is vanwege allerlei veel grotere financiële risico's en kostenramingen. Wij delen de in de overweging genoemde financiële risico's en kostenramingen niet en ontraden derhalve deze motie.

In bepaalde stadia van een project is het nog niet mogelijk om offertes aan te vragen. Wij zullen op basis van gestandaardiseerde kostenramingsmethodieken de Staten voorzien van kostenramingen zoals wij dat in de fase van de plan-MER gedaan hebben. In de fase van de project-MER doen wij dat gedetailleerder en meer uitgewerkt.

De *voorzitter*: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording en inventariseer of er behoefte bestaat aan een tweede termijn.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde hartelijk voor zijn beantwoording. Wij zien af van een tweede termijn.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voorzitter! Voor het CDA geldt precies hetzelfde.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Ik heb geen uitgebreide tweede termijn nodig, want de dingen die ik naar voren wilde brengen, heb ik per interruptie al gedaan.

De heer *Van Hattem* (PVV): Ook ik heb geen behoefte aan een uitgebreide tweede termijn maar wil even een korte opmerking maken. Ik heb zojuist de Memorie van Antwoord gelezen en wil de gedeputeerde hartelijk danken voor de uitvoerige beantwoording.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voorzitter! Ook ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Dat geldt ook voor mij, voorzitter.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn maar neem wel aan dat ik zo meteen nog de gelegenheid krijg om te reageren op de opmerkingen van de gedeputeerde over het amendement. Of moet ik dat nu?

De *voorzitter*: Dat moet u nu doen. Komt u maar even naar voren.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben daarnet al even gesproken over de juridische impact van het amendement. Wij hebben inlichtingen ingewonnen waaruit blijkt dat het amenderen van onderdelen van dit besluit mogelijk is, bijvoorbeeld inzake de Structuurvisie of het wel of niet stemmen voor het vrijgeven van de nota van zienswijzen. Dat geldt ook voor het Gebiedsakkoord. De vraag is dus niet zozeer of het niet kan, maar of het wenselijk is. Wij willen ervoor zorgen dat in het vervolg tot het niveau van detaillering de besluiten nog herzien kunnen worden. Daartoe strekt het amendement.

De heer *Heijmans* (SP): Natuurlijk kun je juridisch een amendement indienen. Als ik de gedeputeerde goed beluister, zit het probleem in de juridische onmogelijkheid om tegelijkertijd twee varianten in procedure te brengen. Je gaat dan procedures aan

in een gebied die eigenlijk tegenstrijdig aan elkaar zijn. Daar zit naar mijn mening de juridische onhaalbaarheid. De uitleg van de heer Bouwman is naar mijn idee toch iets anders, namelijk of wij juridisch gezien hier een amendement mogen indienen. Dat laatste lijkt mij duidelijk.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Er zijn voorbeelden van structuurvisies die verder uitontwikkeld zijn met twee voorstellen. Met andere woorden: het is juridisch haalbaar en het blijkt ook praktisch uitvoerbaar te zijn. Het is kennelijk niet wenselijk. Wij kunnen wel begrijpen dat de mensen die voor de uitwerking van de Westparallel zijn en de mensen die meegewerkt hebben aan de uitwerking van het Gebiedsakkoord dat vervelend vinden. Er is gekozen voor een procedure die achteraf gezien niet zo handig geweest is, laat ik het maar voorzichtig uitdrukken. Daarom kiezen wij voor het volbrengen van wat in het amendement staat.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde beschreef onze motie heel goed: angstaanjagend. Wij moeten er niet aan denken dat al deze kosten bij ons terechtkomen. Gelukkig wordt die optie door de motie van de fracties van de SP, de VVD en het CDA ondervangen omdat daar de hydrologische problemen gewoon uit de weg worden gegaan. Er ligt echter een motie van de Staten van november 2011 waarin gekozen wordt voor ruimtelijke inpassing en dat betekent ook een tunnel. Ik vind motie M1 echt een teken van zwakte. Zodra de kosten van hydrologische inpassing hoog zijn, wordt er gekozen voor iets dat niet inpast maar gewoon goedkoop is. Daarvan is iedereen de dupe.

De gedeputeerde gaat ook voorbij aan het feit dat de aansluiting op de A67 ongeveer €40 mln. tot €50 mln. gaat kosten. Ik geloof niet dat wij in deze tijd het Rijk kunnen overtuigen dat als wij zelf de kraan openzetten om de emmer te vullen, het Rijk de rekening betaalt. Ik vind ook niet dat wij het geld moeten voorschieten.

Er zijn verschillende onderbouwde en weloverwogen bezwaren binnengekomen bij de provincie en bij de Staten. Wij worden gewaarschuwd voor

al deze kosten. Ik vind het dan ook onverantwoordelijk dat wij het voorstel op deze wijze behandelen. Om te voorkomen dat wij juridische hakketakken over een amendement, dienen wij een motie in waarin wij het college vragen om parallel aan de Westparallel een onderzoek te verrichten voor de West-Middenvariant. In onze ogen moet de weg voldoen aan de ladder van Verdaas: zo min mogelijk asfalt!

De *voorzitter*: Door het lid Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeen op 22 juni 2012,*

constaterende dat:

- *er een veelvoud aan onderbouwde bezwaren bij de provincie is binnengekomen over de trajectkeuze Westparallel als oplossing voor de verkeersproblematiek rond de N69;*
- *er ten minste een realistisch alternatief is geschetst door zowel de provincie als de verschillende belangenorganisaties, te weten de West-Midden 1 variant;*

overwegende dat:

- *bij infrastructuurproblemen de ladder van Verdaas zou moeten gelden en het gebruik van bestaande wegen zou moeten prevaleren boven de aanleg van nieuwe wegen;*
- *bij de trajectkeuze de beekdalen van Keersop en Run ongemoeid zouden moeten blijven, gezien hun natuurwaarden en kwetsbare flora en fauna;*
- *de Westparallel overlast en geluidshinder veroorzaakt voor de inwoners van Dommelen;*
- *belangrijke kosten van de Westparallel met betrekking tot verdiepte aanleg; hydrologie; waterberging, aansluiting van verkeersknooppunten; bereikbaarheid en leefbaarheid; en gebiedsimpulsen niet zijn meegenomen en kunnen leiden tot onvoorziene en aanzienlijke extra kosten bij de Westparallelvariant;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *de variant West-Midden 1 met verbeteringen in een apart onderzoek mee te nemen als alternatief voor de Westparallel en te betrekken bij de besluitvorming over de problematiek rond de N69 en daarbij de ladder van Verdaas en de belangen van natuur, milieu, veiligheid en van grote groepen burgers samen met een complete kostenanalyse mee te nemen in het proces rond de*

*besluitvorming,
en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M5.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! In tweede termijn wil ik nog even over de motie van de PvdD spreken en helderheid geven over de aansluiting van de A67. Een nieuwe aansluiting met op- en afrit voor de A67 bij Veldhoven-west is al eerder voorzien en wordt betaald door het Rijk samen met de gemeente Veldhoven. De gemeente Veldhoven is uitvoerder bij de aanleg ervan. Daar komt een extra aantakking voor de N69. De meerkosten voor die extra aantakking zijn voor rekening van de provincie en zijn in het budget van dit project opgenomen. Dat staat ook in het Gebiedsakkoord en gaat gewoon door, of Veldhoven nu wel of niet heeft getekend.

Wat amenderen betreft heb ik aan de opmerking van de heer Heijmans bij interruptie niet veel toe te voegen. Helder is wat ik heb geschetst over de risico's in het vervolgtraject als we twee sporen gaan volgen. Dit los nog van het feit dat het voor de regio een moeilijk traject gaat worden. Dat is ook het belangrijkste kenmerk van de motie die door de Partij voor de Dieren is ingediend en waarin eigenlijk wordt gevraagd er een processie van Echternach van te maken. Ik heb geschetst dat we heel duidelijk stappen hebben gezet en dat de trechtering niet te snel is gegaan maar dat juist op het laatste moment nog twee varianten volwaardig in de plan-MER procedure zijn meegenomen. Dat zou het voor u gemakkelijker moeten maken nu wel een besluit te nemen. Ons college vindt het eigenlijk onverantwoord richting regio en ook getuigen van niet waarderen van het moeilijke proces dat de regio de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. 32 keer is het bestuurlijk overleg met 25 partijen bij elkaar geweest. Tientallen informaticavonden en workshops zijn er geweest. Duizenden pagina's papier zijn er geproduceerd. Meer dan een miljoen aan kosten zijn er in dit proces al gemaakt. Dan gaat u nu zeggen, toch maar weer een stap terug te doen, toch weer een West-Middenvariant mee te nemen en toch maar

weer het probleem vooruit schuiven en de keuze en de oplossing naar de toekomst te verplaatsen. Ons college vindt dat geen recht doen aan het proces en vindt het zeer onverstandig. Wij ontraden daarom met klem deze motie.

De *voorzitter*: We gaan nu stemmen over de N69 en dat is waarlijk een historisch moment.

In stemming komt amendement A1.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil graag hoofdelijke stemming over het amendement.

Tegen stemmen de leden mw. Van der Kammen, mw. Frijters-Klijnen, mw. Roozen, mw. Kardol, Altundal, Kuijken, mw. Van Extel-van Katwijk, Van Lopik, Ten Harmsen van der Beek, Van Agtmaal, Van Hattem, Heijmans, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Brenninkmeijer, Verhees, mw. Aarts-van der Loo, mw. Slegers, Van der Staak, mw. Aarts-Engbers, Kap, Kouthoofd, mw. Keijzers-Verschelling, Wijers, Vissers, mw. Geeraedts, mw. Kerkhof-Mos, mw. Prins-Afman, Van Gruijthuijsen, Burger Dirven, Koevoets, mw. Arts, Kerkhoff en Dol.

Voor stemmen de leden Bouwman, Wagemakers, mw. Wijnands, Van Liempd, S. Smeulders, P. Smeulders, Krol, mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, Van der Wel, mw. Brunklaus, mw. Tetteroo, mw. Spierings, mw. Oomen-Peeters, mw. Lestrade-Brouwer en Hageman.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat 16 personen voor dit amendement hebben gestemd en 33 ertegen, zodat is het verworpen.

In stemming komt voorstel 25/12 B.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voor.

Mevrouw *Arts* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voor.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Krol* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV en de OSN voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M1.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voor.

Mevrouw *Arts* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Tegen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voor.
Eigenlijk is het een zwaktebod. We hadden liever gezien dat de SP had doorgebeten en ons amendement had gesteund, maar we kunnen niet tegen zijn.

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.
Wij vinden het wel, evenals de volgende moties, mosterd na de maaltijd.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.
Wij vinden met name onderdeel b waarin de hydrologische maatregelen worden aangegrepen om niet verdiept aan te leggen, niet verstandig.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, D66, de PvdD en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor zodat zij is aangenomen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik vraag u erop toe te zien dat in stemverklaringen, waarop niet mag worden gereageerd, fracties niet andere partijen van zaken beschuldigen of iets over andere partijen zeggen. Dat is een onfaire manier van het gebruik maken van stemverklaringen.

De *voorzitter*: Ik heb daar kennis van genomen.
Dank u wel.

In stemming komt motie M2.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voor.

Mevrouw *Arts* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voor.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): We zijn helemaal voor en hadden haar graag mede willen indienen.

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Voor.
Wij gaan ervan uit dat de officiële werkstructuur van de Brede Belangenbenadering wordt aangehouden. Wij zijn voor deze motie als alle stappen en handelingen van alle betrokkenen in de evaluatie worden meegenomen. Wij verwachten ook dat duidelijkheid wordt gegeven aan de juridische positionering van de diverse bestuurders ten opzichte van deze werkvorm.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.
Het blijft natuurlijk nog steeds mosterd na de maaltijd.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

Met dezelfde stemverklaring als die van D66.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

In stemming komt motie M3.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voor.

Mevrouw *Arts* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Tegen.
Wat ons betreft hoeft die hele HOV-lijn er niet te komen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voor.
We hadden de motie graag mede ingediend.

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Voor.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.
Ik had de motie ontzettend graag mede ingediend maar ik verwacht er helemaal niets van.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M4.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik wil graag een hoofdelijke stemming.

Tegen stemmen de leden: mw. Van der Kammen, mw. Frijters-Klijnen, mw. Roozen, mw. Kardol, Wagemakers, Altundal, Kuijken, mw. Van Extel-

van Katwijk, mw. Wijnands, Van Lopik, Van Liempd, Ten Harmsen van der Beek en Van Agtmaal.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Tegen.
Voorzitter. Wij ondersteunen liever motie M5 van de heer Van der Wel.

Tegen stemmen de leden Van Hattem, Heijmans, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Brenninkmeijer, Verhees, mevrouw Klitsie, mw. Knoet-Michels, mw. Aarts-van der Loo, mw. Slegers, Van der Staak, mw. Aarts-Engbers.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.
Voorzitter. Ik moet erop kunnen vertrouwen dat het betoog van in dit geval de heer Van Heugten juist is.

Tegen stemmen de leden: Kouthoofd, mw. Keijzers-Verschelling, mw. Tetteroo, Wijers, mw. Spierings en Visser,

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Tegen.
Voorzitter. Ook wij stemmen liever voor motie M5 van de Partij voor de Dieren.

Tegen stemmen de leden: mw. Kerkhof-Mos, mw. Prins-Afman, Van Gruijthuisen, Burger Dirven, Koevoets, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Arts, Kerkhoff, Dol en mw. Geeraedts.

Voor stemmen de leden Bouwman, P. Smeulders, Krol, Van der Wel, mw. Brunklaus en Hageman.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat 6 leden voor de motie hebben gestemd en 43 leden ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M5.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Arts* (SP): Tegen.

De heer *Van Hattem* (PVV): Tegen.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Oomen-Peeters* (D66): Voor.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

De commissaris is terug en zal dadelijk zijn plaats weer innemen.

Nummer 29/12

Jaarstukken 2011

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koningin.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Beeldvorming, oordeelsvorming en nu besluitvorming over de jaarstukken 2011. Wij hebben al veel besproken en het hoeft niet allemaal te worden herhaald, ook niet alle complimenten die we hebben uitgesproken voor de duidelijke stukken, inzichtelijke bijlagen en de tevredenheid over de uitwerking van de afspraken van onze motie inzake autorisatieniveau en overhevelingen. Waarvoor nogmaals onze dank. Daarom zal ik nu nog slechts kort ingaan op die punten, waar de commissiebehandeling wat open eindjes heeft overgelaten, dan wel echte besluitvorming nu wel aan de orde is. Het belangrijkste document in de P&C-cyclus, waarmee we de efficiëntie en effectiviteit van onze Provinciale beleidsvorming en -uitvoering controleren verdient onze zorgvuldige aandacht.

We gaven aan een motie te overwegen inzake het aanpassen van de P&C-cyclus in relatie tot het begroten over de bestuursperiode heen, en aanpassen P&C-cyclus in relatie tot de grote projecten met externe partners uit overheid en bedrijfsleven. Meer en meer wordt duidelijk dat onze instrumenten niet optimaal zijn in die situaties waarin we afhankelijk zijn van derden. We hoeven maar de bestuurlijke weg van Culturele Hoofdstad 2018 als voorbeeld te nemen om het voor iedereen duidelijk te maken hoe complex een dergelijk traject is. En hoe complex de financiële structuren zijn.

Maar een motie om een dergelijke afspraak te maken is mogelijk wat te uitbundig. Als de gedeputeerde ons gewoon de toezegging kan doen bij de eerstvolgende gelegenheid met PS te willen afstemmen dat we daar, laat ons zeggen voor de begrotingsbehandeling, met elkaar concrete afspraken over kunnen maken, is dat wat de VVD betreft in orde.

We gaven ook aan een motie te overwegen om gelden die voor beoogde maatschappelijke effecten door ons waren gebudgetteerd en door uitblijven van behoefte daaraan in de samenleving overblijven, terug te brengen naar de algemene middelen. In de Burap kunnen we daar enkele goede voorbeelden van zien. Nu worden die middelen verschoven binnen de productgroepen en meteen besteed. Zuiverder zou het zijn die te verzamelen en naar de algemene middelen te brengen om vervolgens PS in de gelegenheid te stellen daar goede bestemmingen voor te prioriteren. Alsdan zou het primaat bij PS liggen, zoals het hoort. Het inzicht dat we nu hebben gekregen door de uitwerking van onze motie geeft bij nader inzien geen reden tot een nieuwe motie. Wel houden we graag de vinger aan de pols, het moet niet uit de hand lopen. Dat doet het niet blijkens de stukken en de angst vooraf voor stagneren van de Toren bij invoering van het amendement van de VVD was dus ook wat overdreven.

Een vergelijkbare situatie bestaat nu ook bij het aanwenden van een eventueel batig saldo uit de jaarrekening. Ook daarover willen we voorstellen in gesprek te gaan met elkaar en vooral ook met

GS. De VVD vindt dat PS aan zet zijn om overblijvende middelen waar geen verplichtingen op rusten en geen behoefte aan is in de 'markt, opnieuw te prioriteren. Kunnen we daarover evenzo afspraken maken om bij eerstvolgende gelegenheid af te stemmen en een nieuwe methodiek te bereiken? Het principe oud voor nieuw mag/moet leidend worden, al was het maar om te voorkomen dat ons beleidsveld maar blijft groeien, tegen de trend van een krimpende overheid in.

Voorzitter. We vroegen in de commissie om meer concrete beantwoording van de aanbevelingen van de accountant. U zegt achter de aanbevelingen te staan, maar geeft niet aan wat dat concreet betekent. Wat doet u nu wanneer, en welke resultaten mogen we daarvan dan verwachten? Eerlijk gezegd hadden we in de Memorie van Antwoord daarop een nadere toelichting verwacht. Nu dat is uitgebleven vraag ik het bij deze nogmaals. Kunt u toezeggen na het zomerreces met een nadere uitwerking te komen van de aanbevelingen?

Als laatste de twee rijksmaatregelen die onze P&C-systematiek en zeker de overhevelingen raken. De Wet Hof gaf in de commissie niet direct zorgen voor de onderbestedingen, die tenslotte een plus in EU-termen zijn, maar wel in de herbestemming ervan, een flinke min in EU-termen. Op mijn vraag hoe we dat kunnen pareren waren GS glashelder: realistisch begroten is de enige oplossing. Daar dringen we inderdaad al jaren op aan, en dat was mede de bron van onze motie/amendement vorig jaar. Dat moet (en kan) nog steeds beter. Als we bijvoorbeeld de beantwoording op vragen van onze fractie inzake het Museumkwartier bezien bekruipt ons toch weer enige zorg. Niet alleen moet de toelichting meerdere keren gelezen worden om begrepen te worden, maar vervolgens bekruipt je de angst dat een voorlopig geprognosticeerd jaarlijks positief saldo gebruikt wordt om zekere reeds begrote kosten te dekken. Dat is erg gevaarlijk, en onzeker, en weinig transparant. Het lijkt zelfs of de bekende kosten gewoonweg vergeten waren, en nu snel met een potje worden gedekt dat daar helemaal niet voor was bedoeld.

Ik mag hopen dat dat niet uw idee is van zorgvuldig begroten. Graag nog een korte reactie. Voorzitter. Ik eindig met een aangekondigde motie ter voorkoming van kapitaalsvernietiging door de tot nu toe bekend geworden invoering van het gedwongen schatkistbankieren. Het is onverteerbaar dat een dergelijke kapitaalsvernietiging die de voorgestelde methodiek tot resultaat heeft, zonder geluid van onze kant zou plaatsvinden. Daarom bij deze een extra steun in de rug in de vorm van deze motie, om aan de minister en Kamerleden duidelijk te maken dat de provincie Noord-Brabant zeker haar aandeel zal nemen in de gezamenlijke verantwoordelijkheid tot het reduceren van de gemeenschappelijke staatsschuld, waarbij echter geen sprake kan en mag zijn van het verdampen van vele miljoenen euro's waar geen enkele bestuurslaag van profiteert en waar de staatsschuld niet door vermindert. Ik meld nog dat deze motie mede wordt ingediend door het CDA, de SP, de PvdA, D66, de OSN, de PvdD en 50PLUS.

De *voorzitter*: Van deze gelegenheid wil ik nog gebruik maken om de vicevoorzitter van uw Staten ervoor te danken dat zij de ochtendsessie heeft willen leiden.

Door de leden Ten Harmsen van der Beek, mw. Keijzers-Verschelling, Heijmans, mw. Tetteroo, mw. Lestrade-Brouwer, Kap, Van der Wel en Krol wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, beraadslagend over Statenvoorstel 29/12 Jaarstukken en 2011-38/12 Voorjaarsnota 2012,

overwegende dat;

- *het Rijk momenteel vergevorderde plannen heeft inzake invoering van verplicht Schatkistbankieren voor lagere overheden, met verplicht herbeleggen van bestaande kapitaals-portefeuilles;*

constaterende dat:

- *het verplicht herbeleggen van deze portefeuilles bij het Rijk met de huidige rentepercentages een rendements-verlies van circa €200 mln. per jaar voor provincies (voor Brabant alleen al €40 mln. per jaar) betekent;*
- *dit, in een tijd dat overheden elke euro hard nodig*

hebben, meteen ten koste gaat van de autonomie en volledige beschikkingsbevoegdheid enerzijds, en de begrotings- en investeringsruimte van decentrale overheden anderzijds;

- *de voorgestelde methodiek ook geen begrotingsruimte creëert bij het Rijk;*
- *schatkistbankieren de staatsschuld op papier enkele procenten lager maakt, maar feitelijk de staatsschuld niet kleiner wordt en de te betalen rente niet minder;*
- *dit verplicht schatkistbankieren op deze manier dus zelfs tot op Rijksniveau een onverantwoorde kapitaalsvernietiging tot gevolg zal hebben;*
- *gebleken is dat niet alle rijksvolksvertegenwoordigers en -bestuurders zich bewust zijn van deze ongewenste en onverantwoorde financiële gevolgen voor meerdere lagere overheden,*

besluiten GS op te dragen:

- *alles op alles te stellen bij 's-rijks bestuurders en volksvertegenwoordigers bovenstaande ongewenste en onverantwoorde financiële gevolgen bekend te maken;*
- *er bij de minister op aan te dringen dat er een zodanige wijze van schatkistbankieren wordt of alternatieve financieringstechnieken worden ontwikkeld, dat er:*
- *sprake is van vrijwilligheid, goede rendementen en volledige beschikkingsbevoegdheid door de decentrale overheden;*
- *geen sprake is van een zo ongewenste en onverantwoorde kapitaalsvernietiging,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M6.

Mevrouw *Keijzers-Verschelling* (CDA): Voorzitter! Uiteraard kunnen de jaarstukken 2011 niet passeren zonder onze dank uit te spreken richting college en ambtelijke organisatie voor de correctie wijze waarop de jaarstukken zijn opgemaakt, met als resultaat een goedkeurende verklaring van de accountant wat betreft getrouwheid en rechtmatigheid. In de commissievergadering is wat ons betreft voldoende over de jaarstukken gesproken, maar op één punt wil ik graag nog terugkomen. Dat betreft het aantal en de omvang van onder- en overschrijdingen op de oorspronkelijke begroting. Terecht dat met name D66 daar aandacht voor heeft gevraagd. Ook duidelijk is dat afwijkingen

inherent zijn aan een begrotingsproces, maar de gedeputeerde heeft wat ons betreft ook voldoende uitdrukkelijk toegezegd, hierop in de toekomst nog alerter te zijn, al was het alleen maar omdat met alle nieuwe wet- en regelgeving op komst dit in ons aller belang is.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Helaas moet ik de heer *Vissers* verontschuldigen. Hij is echt te ziek om nog langer aan het debat deel te kunnen nemen. Hij is naar huis vertrokken.

De voorzitter: We wensen hem beterschap.

De heer *Heijmans* (SP): Aan mij de moeilijke taak om het betoog zoals door de heer *Vissers* voorbereid, hier te houden. Hij zou zijn betoog beginnen met: ik zal het kort houden. Ik kan u beloven dat ik dat ook ga doen.

De jaarrekening is goedgekeurd door de accountant. De geconstateerde fouten met betrekking tot de rechtmatigheid zijn marginaal. Natuurlijk is elke euro die wordt uitgegeven zonder dat de rechtmatigheid kan worden vastgesteld, er een te veel maar in verhouding tot het niveau van de begroting stelt het niet veel voor. Een knappe prestatie van de ambtelijke organisatie.

Natuurlijk gaat het niet alleen om rechtmatigheid. Er zijn een paar aspecten die ik onder de aandacht wil brengen.

De uitputting van de begroting is 83%. Dit is slechter dan in 2010 en we hebben niet voldaan aan onze doelstelling. Het blijkt lastig dit onderdeel van onze P&C-cyclus te verbeteren. Bovendien is er nog een tweede aspect. Als er op de ene programmabegroting €100.000 te veel wordt uitgegeven en op de andere programmabegroting €100.000 te weinig dan is er op totaalniveau geen begrotingsverschil. De bedragen worden als het ware tegen elkaar weggestreept. De provincie streept ook nogal wat weg, veel meer dan de SP graag zou zien. Op dit punt moet het naar onze mening echt beter kunnen en beter gaan.

Dan kom ik tot een ander jaarlijks terugkerend fenomeen, de inhuur van externen. In een krimpemde organisatie, wat we momenteel zijn, is

de inhuur in absolute zin afgenomen, maar in relatieve zin is er sprake van een behoorlijke stijging. De SP heeft begrip voor de uitdaging die je nu eenmaal hebt in een krimpende organisatie, maar aan de andere kant zien we volgend jaar toch graag een lager percentage aan inhuur.

Het laatste punt betreft de obligatieportefeuilles. Ons kapitaal is voor een groot deel belegd in obligaties, die op het moment van aanschaf allemaal de triple A-status hadden. Steeds meer banken en landen raken deze status kwijt. De provincie hanteert een "buy-and-hold"-strategie. Zolang er vertrouwen is in de kredietwaardigheid van de uitgevers van de obligaties is dat ook de meest verstandige keuze. De aangekondigde komst van schatkistbankieren lijkt deze strategie te doorkruisen. De SP is nooit een tegenstander geweest van schatkistbankieren en ook nu zijn we er niet op tegen. Niettemin, we staan niet bepaald te juichen als de invoering van schatkistbankieren leidt tot verliezen die voorkomen kunnen worden. Daar is uiteraard een motie toe ingediend.

Ik wil nog even op de actualiteit aansluiten. Dat raakt het beleggen maar ook onze Treasury. Ik heb dit college altijd terecht trots horen zeggen dat wij alleen sparen en beleggen bij banken met die triple A-status. Ik heb er eens naar gekeken en mij bleek dat er een aantal grote Nederlandse banken bij zit die verleden week door een van de kredietbeoordelaars de triple A-status afgewaardeerd zagen worden naar de BAA-status.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Vorig jaar hebben wij bij de behandeling van de jaarstukken vooral aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van een en ander en aan de doorloop naar komende jaren. Wij hebben ook gekeken naar wat volgens ons beter zou kunnen. Uitgangspunt daarbij was de vraag: Wat vindt de belastingbetaler van deze jaarstukken en wat kan en moet beter bij de besteding van het belastinggeld? Wij voegen daar nu een element aan toe: wat kan en moet beter als het gaat om de verantwoording van het belastinggeld?

Ik begin met iets positiefs. Er is veel informatie beschikbaar op een voldoende gedetailleerd niveau. Onze fractie waardeert dat enorm.

Desalniettemin valt op dat juist in de verantwoording op hoofdlijnen alleen positieve zaken worden gerapporteerd en gepresenteerd. Het lijkt bijna een marketingpraatje en dat kan niet de bedoeling zijn! Wij verzoeken GS om voor alle verantwoordingstukken telkens een realistisch, kritisch en afgewogen verhaal te formuleren: wat goed is, is goed, maar wat niet goed is, dient ook te worden genoemd.

Wij besteden blijvend aandacht aan subsidies. Ondoelmatig of onrechtmatig bestede subsidies zijn een doorn in het oog van de belastingbetaler. Het gaat immers om publieke middelen die op een andere manier ingezet hadden kunnen worden en wellicht beter. De provincie financiert veel organisaties soms jaren en jaren achter elkaar. Een jaarlijks ritueel van een verzoekbrief met een begroting voor alweer een jaar subsidie wordt stevast gehonoreerd en hupsakee het geld wordt alweer overgemaakt, terwijl de vraag gerechtvaardigd is of een andere organisatie niet een veel beter product heeft of voor hetzelfde geld misschien veel meer dienstverlening kan bieden. Onze fractie vraagt het college: schaf deze vanzelfsprekendheid van jaarlijks geld geven aan dezelfde organisaties onmiddellijk af, koppel het subsidie-infuus van deze slurpers los en injecteer subsidie alleen op incidentele basis en alleen daar waar die het beste tot haar recht komt.

Er is al voldoende gezegd over externe inhuur en onderbesteding. Wij sluiten ons bij die opmerkingen aan.

De *voorzitter*: Dat komt goed uit, want uw spreektijd is om.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! De jaarstukken worden met het jaar duidelijker. Ook wij vinden dat positief evenals de PVV. Er is een goede uitwerking gegeven aan motie M44a. Ook wij vragen het college wat het doet met de aanbevelingen van de accountant.

Wij hebben alle fracties een schema doen toekomen van de overschrijdingen en de onderschrijdingen. Het college komt op een uitputting van 83%, maar dat is heel wisselend op de diverse dossiers. Het zou ons een lief ding

waard zijn als dit per dossier beter wordt aangegeven. Het is veel werk om zoiets uit te zoeken. Daarom stellen wij voor de Zuidelijke Rekenkamer te betrekken bij het ondersteunen van de Staten in het doorgronden van jaarrekeningen en jaarstukken. Nadat wij nog een keer goed gekeken hebben naar de vragen die aan de nieuwe accountant zullen worden gesteld, willen wij die motie nog even op zak houden. Wij zullen de accountant wel goed bevragen op de mogelijkheden om de Staten te adviseren. Het betreft vooral de *www*-vragen. Uiteindelijk gaat het om de maatschappelijke opbrengst van al dit geld in Brabant. Daarover willen wij graag de politieke discussie voeren. Dat is prettiger dan te kijken op welk punt het college wel of niet een kolom goed heeft ingevuld.

Wij zijn van mening dat de provincie een zelfstandig orgaan is dat zelf zijn besluiten kan nemen en zijn derhalve een grote tegenstander van verplicht schatkistbankieren. Wij gaan ervan uit dat de provincie dit zelf kan besluiten.

In het kader van de treasury vragen wij het college of het ongoing business is om steeds in de gaten te houden of het treasurybeleid op de juiste wijze wordt uitgevoerd.

De heer *Krol* (50PLUS): Voorzitter! Wij hebben weinig opmerkingen over de jaarstukken 2011. Net als de meeste andere partijen hebben wij wel vragen bij het verplichtgestelde schatkistbankieren. Wij zijn bang dat de provincie daardoor nogal wat inkomsten misloopt. In hoeverre zijn de reserves die de provincie hanteert reëel om eventuele bezuinigingen die het Rijk nog gaat opleggen, te kunnen opvangen? Wij zien liever dat die reserves worden ingezet in de vorm van investeringen zodat de Brabantse economie een extra impuls krijgt. Wij zien dat er bijna €20 mln. over is op de lopende begroting en komen daarop graag terug bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

De heer *Van Heugten* (GS; CDA): Voorzitter! Ik dank de Staten voor de complimenten. Wij zullen die graag delen met de organisaties die hard gewerkt hebben aan het sluitstuk van de planning- en controlcyclus voor een jaar, beginnend bij de

begroting en eindigend bij de jaarrekening.

Namens de VVD-fractie is gevraagd of er geen betere afspraken gemaakt moeten worden over de wijze waarop wordt omgegaan met langlopende trajecten en langlopende verplichtingen en hoe het zit met met verplichtingen die samen met andere partners zijn aangegaan. Hebben PS daarop voldoende zicht en wat kunnen zij daarover besluiten?

Het college staat zeker open voor overleg met de Staten of daarover betere afspraken te maken zijn. Het is uiteraard wel aan het college om bij de besluitvorming die wordt voorgelegd, duidelijk aan te geven welke aangegane verplichtingen en besluiten verder gaan dan deze bestuurperiode. Het is overigens niet onoverkomelijk, wij moeten ons alleen realiseren dat toekomstige Statenleden met deze aangegane verplichtingen geconfronteerd worden. Dat kan natuurlijk consequenties hebben. Met motie M44a hebben de Staten het college gevraagd om bij een eventueel batig saldo meteen bij de jaarrekening al nieuwe prioriteringen aan te geven, maar dit te doen op een integraal afwegingsmoment, te weten bij de Voorjaarsnota. Vandaar dat wij nu voorstellen de jaarrekening af te sluiten sec met een batig saldo, daarover verder geen besluiten te nemen en het gewoon te parkeren. Bij de Voorjaarsnota wordt met de Staten over de besteding van dat saldo gesproken. Volgens mij is dat de manier om het te doen.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Wij zijn ook niet helemaal ontevreden. Als wij nu in afwijking van de voorstellen van GS bij de Voorjaarsnota iets anders zouden willen, zeggen GS terecht dat wij daarvoor budget moeten zien te vinden. Als wij het doen volgens het voorstel van mijn fractie, ligt het primaat veel meer bij ons en kunnen wij richtinggevende uitspraken doen over dat te herbesteden geld. Wij vinden dat een meer zuivere constructie en dat sluit mooi aan bij de andere opmerking van ons. Het zou heel mooi zijn als wij elkaar daar zouden kunnen vinden.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De heer Ten Harmsen zegt dus eigenlijk dat de Staten eerst een eigen sessie willen hebben voordat GS

met een voorstel over de Voorjaarsnota komen. Wat ons betreft bestaat daarvoor alle ruimte, maar het is wel gebruikelijk dat het college de besluitvorming van de Staten voorbereid en dat zij met aanvullingen komen.

Zowel mevrouw Lestrade als de heer Ten Harmsen van der Beek heeft naar aanleiding van opmerkingen van de accountant gevraagd of het college nader wil specificeren welke aanbevelingen worden overgenomen en hoe. Wij zullen dat de Staten na het zomerreces aanreiken en dan kunnen wij dat eventueel met elkaar bespreken.

De Wet Hof (houdbaarheid overheidsfinanciën) dwingt ons inderdaad om op een wat andere manier naar onze begroting te kijken. Wij hebben nu een baten-/lastenstelsel met afschrijvingen, het sparen van geld, die reserves aanwenden voor een investering en die investering over een bepaalde termijn afschrijven. Dat is een solide systematiek, maar de Wet Hof noopt ons ertoe diezelfde werkwijze nogmaals toe te passen in een soort schaduwboekhouding met het kasstelsel. Wat betekent dat voor het kasstelsel EMU-technisch (EMU = Economische en Monetaire Unie) gezien? Wij moeten proberen wat meer grip te krijgen op die schaduwwerking van het EMU-saldo en het kasstelsel. Investerings die niet gedaan worden in een bepaald jaar, hebben natuurlijk een positief effect op het EMU-saldo. Als dat echter betekent dat zij er het volgend jaar bovenop komen, heb je het jaar daarop inderdaad een probleem. Als het een continue beweging is die in dezelfde mate blijft doorschuiven, wordt het weer geëgaliseerd. Het is inderdaad waar dat hoe realistischer er wordt begroot en hoe kleiner de verschuivingen over de jaarperiodes zijn, hoe beter wij controle hebben over de afspraken met het Rijk over het EMU-saldo van de provincie.

Wij staan positief tegenover motie M6 over schatkistbankieren. Wij zien deze motie als een ondersteuning van ons beleid en hebben derhalve geen bezwaar tegen deze motie. Nogmaals, zo lang schatkistbankieren vrijwillig is, is het niet erg om het te doen. Dan kun je zelf afwegen om je liquide middelen bij de Nederlandse Staat onder te brengen. Ook moet je 100% beschikkingsbevoegdheid houden over je eigen geld en er moet sprake

zijn van een marktconforme rente. Dat laatste is op dit moment een probleem omdat wij bij de huidige beleggingsportefeuille een veel hogere rente hebben kunnen realiseren dan de huidige rente van de staatsobligaties. Dat zou een enorm verlies betekenen. Ik ben blij met de steun van de Staten dat er sprake moet zijn van vrijwilligheid, anders tast het de autonomie van de decentrale overheden aan. Dat is ook een principiële kwestie. Het te abrupt moeten overschakelen leidt tot veel verliezen en dat moeten wij voorkomen. Wij zien met veel belangstelling de diverse resoluties op de partijcongressen tegemoet waarmee geprobeerd wordt in de verkiezingsprogramma's verplicht schatkistbankieren ongedaan te maken.

De woordvoerder van de CDA-fractie merkt op dat het logisch is dat in een begroting altijd sprake is van afwijkingen, een begroting is immers niet in beton gegoten, maar dat hier de afwijkingen wel heel behoorlijk zijn. Ook andere fracties hebben hierop gewezen. De vraag is of dit beperkt kan worden. Ik heb de Staten toegezegd dat wij hierop alert zullen zijn. Wij hebben ook in het college regelmatig discussies over de vraag wat het begrotingstechnisch betekent. Wij proberen de Staten tijdig en goed te informeren, zodat zij de gevolgen kunnen zien van het bewust wel of niet doorschuiven.

Er is ook gesproken over de 83%-realisatie van de begroting. Financieel kunnen wij alle resultaten optellen en komen dan op een uitgavenpatroon van 83%. Dat is correct. Hebben wij 100% van onze doelen bereikt met 83% van de begroting uit te geven? Als dat zo was, hadden wij het heel goed gedaan. Materieel optellen wat wij wel of niet bereikt hebben, is moeilijker dan het bij elkaar optellen van de euro's. Is hier sprake van een positief of van een negatief effect? Door veel gunstige aanbestedingen kun je tot een lagere besteding komen. Dat zou dus positief zijn. Als de raming te optimistisch was, kan het ook een meevaller betekenen. Als je slecht gepresteerd hebt, is het echter een enorme tegenvaller. Het is moeilijk om een eenduidige kwalificatie te geven. Het is zonder meer duidelijk dat wij streven naar 100%-realisatie tegen zo laag mogelijke kosten.

Terecht is er bijzondere belangstelling voor de

obligatieportefeuille. Wij hebben vanochtend gehoord dat een van de beoordelaars een wijziging heeft aangebracht in de ratings van banken. Wij volgen dat nauwlettend. Twee dingen spelen daarbij een rol. Het college handelt binnen de kaders van het met de Staten afgesproken treasurystatuut. Dat statuut gaat uit van veiligheid, zekerheid, geen hoge dynamiek zoeken dus buy and hold, en stil blijven zitten als het even wat slechter gaat. De gemiddelde lengte van onze beleggingen leidt uiteindelijk tot een goed en stabiel resultaat. Wij gaan ervan uit dat van de drie beoordelaars er minstens twee triple-A moeten zijn. Als dat niet het geval is, komen wij in conflict met ons treasurystatuut. Wij moeten natuurlijk wel kijken of er inderdaad triple-A alternatieven zijn. Het kan best zijn dat die uiteindelijk leiden tot een heel laag rendement. Als de treasurycommissie tot deze constatering komt, zal zij de Staten mogelijk vragen om af te wijken van het afgesproken kader waarbinnen wij nu beleggen.

De *voorzitter*: Mag ik u vragen af te ronden?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De heer Krol van de fractie 50PLUS vroeg of de reserves reëel zijn om eventuele bezuinigen op te vangen en of wij niet zouden moeten investeren. Bij de Voorjaarsnota stelt het college de Staten voor om zo veel mogelijke goede investeringsprogramma's voor Brabant op te zetten.

Mevrouw Van der Kammen van de fractie van de PPV vraagt het college om in de toekomst bij een verantwoording op hoofdlijnen een realistisch beeld te schetsen en dat het niet alleen een reclamefolder blijkt te zijn. Ook daar zullen wij proberen een goed evenwicht te zoeken.

In stemming komt Statenvoorstel 29/12B.

De heer *Ten Harmsen-van der Beek* (VVD): Voor.

Mevrouw *Keijzers-Verschelling* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Tetteroo* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat dit Statenvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M6.

De heer *Ten Harmsen-van der Beek* (VVD): Voor.

Mevrouw *Keijzers-Verschelling* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Voorzitter. De PVV is absoluut niet tegen schatkistbankieren als een middel om geld veilig onder te brengen. Wij vinden hier echter het belang van Brabant zwaarder wegen.

Mevrouw *Tetteroo* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Mag ik mij als uw voorzitter aansluiten bij de dank die is uitgesproken aan het adres van alle medewerkers die hard gewerkt hebben om deze stukken in orde te maken.

Wij zijn nu aangekomen bij het moment van de lunch. Daarvoor is drie kwartier gereserveerd. Ik wijs erop dat er op uw tocht naar het bedrijfsrestaurant nog een heel leuke verrassing wacht in de hal. Ik wens u smakelijk eten en geniet u van deze verrassing.

De vergadering wordt van 12.40 uur tot 13.25 uur geschorst.

Nummer 38/12

Voorjaarsnota 2012 'Koersvast in onzekere tijden'

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! De Voorjaarsnota geeft op heldere wijze de actuele financiële situatie van de provincie weer en anticipeert tevens – en dat is heel goed – op de dreigende landelijke maatregelen zoals de Wet Hof en het schatkistbankieren. Een compliment daarvoor. Het is ook heel goed dat de provincie in de huidige stormachtige economische tijden haar koers vasthoudt en het roer recht. Maar of deze Voorjaarsnota ook werkelijk het uitgangspunt zal zijn voor de komende begroting valt nog ernstig te bezien, want welk kabinet er ook na de verkiezingen van 12 september gaat komen, naast de bezuinigingen van het Kunduz-akkoord moet er volgens berekeningen nog minstens €20 tot €25 miljard bezuinigd worden. De nadelige effecten zullen dus aanzienlijk hoger zijn dan de huidige raming van €24 mln. in de Voorjaarsnota. De VVD-fractie waardeert het dan ook dat gezien deze onzekere tijden behoudend wordt omgegaan met de in de Voorjaarsnota beschikbare ruimte voor nieuw beleid. De keuzes die het college maakt om daarbij invulling te geven aan eerdere uitspraken van de Staten en vooral realisering van het economisch programma – ik noem de vrijetijdseconomie – vinden wij dan ook logisch. De vergrijzing, de stijgende zorgkosten en de krimpende arbeidsmarkt maken slimme innovatie nodig. Wij verwachten dan ook dat u voor de begrotingsbehandeling voorstellen voor de zorgeconomie doet. Ik merk wel even op dat de zorg ook een belangrijke component is in de

kwalitatieve bouwopgave en prominent op de agenda van RO (Ruimtelijke Ordening) staat.

De ambitie om tot de top van de kennis- en innovatieregio van Europa te behoren en het gegeven dat het nog wel 15-20 jaar kan duren voordat alle Brabanders zijn aangesloten op breedbandnetwerk is nauwelijks met elkaar te rijmen. Om überhaupt mee te kunnen spelen in de champions league van de Europese economie, is de aanwezigheid van een breedbandnetwerk in Brabant een harde voorwaarde. Wel zij hierbij opgemerkt dat de VVD-fractie de ontwikkeling hiervan primair een zaak van het bedrijfsleven vindt en meent dat de provincie slechts een stimulerende/faciliterende rol speelt. Wij kijken uit naar de toegezegde startnotitie.

Met de integrale gebiedsontwikkelingen worden negen gebieden in Brabant toekomstbestendig gemaakt. Daarvoor is geld gereserveerd. In de Voorjaarsnota wordt €10 miljoen extra gereserveerd voor de gebiedsontwikkeling in de oostelijke Langstraat en dat vinden wij een prima zaak.

De N65 is een groot knelpunt. Wat de VVD betreft moet deze gebiedsontwikkeling prioriteit krijgen. Ook de €4 mln. voor de nieuwe werkwijze om de overlast van de nimby-bedrijven te beperken, krijgt onze steun. Daarnaast vragen wij ook aandacht voor maatwerk voor ondernemers van de nimby-bedrijven.

De VVD-fractie zal ook instemmen met de vierenhalf miljoen € voor de podiumkunsten, onder voorwaarde dat we bij de behandeling van de begroting alsnog een onderbouwing van deze gelden krijgen. Als GS zelfs in de Memorie van Antwoord zeggen dat zij nog niet weten hoe die innovatie precies vorm gaat krijgen, maar dat wel duidelijk is dat aan deze vernieuwing kosten zijn verbonden, is dat voor ons onvoldoende. Mocht die onderbouwing vaag blijven, dan moeten deze gelden volgens de VVD-fractie terug naar de algemene middelen.

De uitvoeringsagenda Tien voor Brabant laat zien dat het college goed op koers ligt met de voorbereiding van het voor het statenbesluit gereedmaken van de speerpunten van het coalitie-akkoord. Maar waarom de uitvoering van het

beleid niet meer als speerpunt wordt gezien, is volstrekt onduidelijk. Plannen maken is leuk maar de nadruk ligt toch op de uitvoering. Graag een uitleg van het college.

We signaleren twee belangrijke knelpunten, de innovatie met de topsectoren en de innovatie in de zorg. Die knelpunten liggen met name op het vlak van het ontbreken van financiële middelen. Dat brengt ons bij het instrument van de fondsvorming, waarbij uitgangspunt is dat het vermogen binnen de investering agenda revoluerend wordt ingezet. Geen subsidie meer maar participatie. Wij stemmen in met het instrument maar wij achten het wel gewenst dat de voorgestelde fondsen tegelijkertijd worden uitgewerkt en ook de businessplannen tegelijk voor de begrotingsbehandeling aan de Staten worden voorgelegd, zodat wij bij de begroting 2013 keuzes kunnen maken op basis van een integrale afweging. De financiële middelen zijn immers beperkt; we kunnen niet alles doen en moeten op dat moment dus een afweging maken.

Wat betreft het energiefonds en met name het stimuleren van duurzame energie past een kritische noot. Ooit verkochten we Essent, een voorloper op het gebied van groene energie. Vervolgens gaan we het geld dat we binnen hebben gekregen, weer investeren in groene duurzame energie, waar we als provincie helemaal geen verstand van hebben. Als we niet oppassen staat de lachende derde klaar om de Essent-gelden onder zich te nemen en daar worden wij vast niet beter van. Het kan dus verkeren.

Een van de doorslaggevende redenen in deze Staten voor de verkoop van Essent is destijds geweest de toezegging van RWE, de komende jaren vele miljarden € te investeren in duurzame energie. Hiervoor hebben Essent en RWE een duurzaamheid contract gesloten. Er is toen ook een onafhankelijke stichting opgericht die de plannen zou bewaken. Mijn vraag aan het college is: wat is de stand van zaken met de uitvoering van dit contract en welke relatie zou er kunnen bestaan tussen het duurzaamheidscontract en het voorgestelde energiefonds?

Voorzitter. Dan nog iets over de RUD's (Regionale Uitvoeringsdiensten). Met de agenda

van Brabant is ook het nieuwe profiel van de provincie met andere taken en rollen vastgesteld. De provincie legt zich in de toekomst toe op haar regiefunctie en haar functie als opdrachtgever. Uitvoerende taken, zoals vergunningverlening en handhaving, zijn geen kernactiviteiten meer en worden extern beleid. Dat staat in de agenda van Brabant. Maar professor Eijlander en de heer Mans komen in hun rapport over de effectiviteit van provinciale vergunningverlening tot de conclusie dat het juist niet wenselijk is taken uit te besteden die beleidsmatige aspecten bevatten zoals vergunningverlening, handhaving en toezicht. Immers, bij vergunningverlening speelt ook belangenafweging mee. Het college heeft al aangekondigd de aanbevelingen over te nemen. Wat betekent dit in het kader van de operationalisering van de RUD's. Als die RUD's toch doorgaan zal de VVD-fractie de onderliggende gemeenschappelijke regelingen en de voorgestelde uitvoering in de drie regio's volgen. Wij gaan er daarbij wel vanuit dat de gemeenschappelijke regelingen nog ter goedkeuring aan de Staten worden voorgelegd. Ik heb namelijk reeds vernomen vanuit Den Bosch dat er in Noordoost een gemeenschappelijke regeling komt met twee uitvoeringstations. Is dat de bedoeling? Ik denk het niet.

Dan over handhaving gesproken. Het college heeft met het recente verzoek tot vernietiging van de Landerse geitenstalvergunning laten zien dat het staat voor de bescherming van de volksgezondheid. Dat, geachte collega's, verdient een compliment. Een dergelijk optreden kan niet aan de voormalige bewindspersonen worden toegeschreven, zoals inmiddels door de ombudsman is vastgesteld en ook niet aan de gemeente Landerd. De laatste tijd zijn we regelmatig opgeschrikt door berichten over de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie. Uit het onderzoek van Eijlander en Mans is ook naar voren gekomen dat de attitude van de medewerkers die bij de vergunningverlening handhaving en toezicht zijn betrokken, niet alert en proactief is, de communicatie tussen die medewerkers onvoldoende strak is en dat niet altijd duidelijk is wie de probleemeigenaar is. Het zijn problemen die zich kennelijk al sinds 2001 in

deze organisatie voordoen wat kennelijk niet bekend is. Hoe kan dat?

Voorzitter. Ik kom tot een afronding. Brabant wil tot de Europese top regio's op het terrein van innovatie behoren. Die weg kan wel eens aanzienlijk minder voortvarend zijn omdat ondernemers, organisaties en burgers door de regelgeving worden belemmerd. Zoals bekend zijn wij voor minder regels en tegen belemmerende regels.

De voorzitter: U hebt nog een halve minuut.

Mevrouw Geeraedts (VVD): Ik ben ook zo klaar. Wij willen graag inzicht in tegen welke belemmeringen men oploopt, omdat als wij dat niet weten wij ook onze ambitie niet kunnen realiseren tot de top van de innovatie regio's te behoren. Daarom dien ik mede namens de SP, de PvdA, het CDA, 50PLUS en de PVV een motie in waarin wordt gevraagd om een digitaal loket waar ondernemers, burgers en instellingen hun klachten kwijt kunnen zodat wij aan de hand daarvan kunnen kijken of wij misschien de regelgeving moeten aanpassen.

De voorzitter: Door de leden mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Kerkhof-Mos, Heijmans, mw. Wijnands, Dol en Krol wordt de volgende motie ingediend.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 22 juni 2012, constaterende dat:

- *de ambitie van Noord-Brabant om top regio van kennis en innovatie te zijn steeds verder vorm krijgt binnen de samenwerking met andere overheden, ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties;*
- *er al concrete uitwerkingsplannen zijn gemaakt, gericht op vitale en innovatieve ontwikkelingen, zoals de Economische Agenda en het Koersdocument Stad en Platteland;*
- *Provinciale Staten met de vaststelling van deze en komende uitwerkingsplannen uitzien naar een voortvarende uitvoering daarvan;*
- *Provinciale Staten echter wel beseffen dat de weg naar ontwikkeling en realisatie van innovatieve plannen belemmerd kan worden door regelgeving;*

- *Provinciale Staten op 11 mei 2012 unaniem motie 8 "Van regels naar ruimte" hebben aangenomen;*
- *mogelijke belemmerende regelgeving divers van aard en divers van niveau (Europees, rijks-, provinciaal- of gemeentelijk) kan zijn,*

overwegende dat:

- *bij het willen realiseren van de gezamenlijke ambitie het inzicht in welke partners binnen de Brabantse samenwerking tegen welke belemmeringen in regelgeving oplopen gewenst is;*
- *dit inzicht tot stand kan komen als informatie over dergelijke belemmeringen binnen de ontwikkeling en realisatie van innovatieve plannen gestructureerd en onderbouwd wordt aangereikt;*
- *daaruit dan lessen kunnen worden geleerd en ook stappen kunnen worden gezet om te komen tot het verminderen dan wel opheffen van belemmeringen in regelgeving voor nu en voor de toekomst;*
- *Gedeputeerde Staten c.q. Provinciale Staten effectief kunnen reageren binnen hun directe invloedssfeer, namelijk als het om belemmeringen in de eigen provinciale regelgeving gaat;*
- *daarnaast Gedeputeerde Staten c.q. Provinciale Staten adequaat kunnen handelen door andere overheden op de belemmeringen in hun regelgeving attent te maken en erop aan te dringen daar passend op te reageren,*

dragen Gedeputeerde Staten op om:

- *een digitaal platform in te stellen waar op innovatie gerichte ondernemers en organisaties de door hen ervaren belemmerende regelgeving gemotiveerd en onderbouwd kunnen melden;*
- *het operationaliseren van dit digitale platform verder uit te werken, bijvoorbeeld door binnen het traineeprogramma van jonge ambtenaren verwerking van de meldingen te organiseren;*
- *in ieder geval zorg te dragen voor een zorgvuldige inventarisatie van de informatie en voor een heldere rubricering naar aard en niveau van de belemmerende regelgeving gekoppeld aan voorstellen van mogelijke vervolgstappen;*
- *de betreffende functionele commissies c.q. Provinciale Staten actief bij mogelijke vervolgstappen te betrekken waar het de provinciale regelgeving betreft en actief te informeren waar het belemmerende regelgeving van andere overheden de betreft,*

en tot slot:

- *via een helder communicatietraject in het kader van*

zichtbaarheid van de provincie het bestaan, doel en de werking van dit Digitale Platform "Belemmerende Regelgeving" bekend te maken;

- *de werkgroep Communicatie van Provinciale Staten daarbij op enige wijze te betrekken, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M7.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Koersvast in onzekere tijden. Zo noemt het college de Voorjaarsnota en daar kan het CDA zich helemaal in vinden. Wij vinden die Voorjaarsnota trouwens een zeer toegankelijk geschreven nota. Daar komt bij dat met de uitvoering van het bestuursakkoord er ook in een zeer hoog tempo wordt gekoerst, wat de uitdaging moeilijker en de prestaties des te knapper maakt. Uw college verdient daarvoor alle lof. Voor een ruimtevragend dossier doet u een afgewogen voorstel waar de CDA-fractie mee kan instemmen. Wat het CDA vooral aanspreekt is dat u vasthoudt aan de ambities uit de Agenda van Brabant en de eerste tranche investeringsopgave en anticyclisch wilt blijven investeren, ondanks of misschien wel juist vanwege het onrustige vaarwater. Maar de stip aan de horizon houdt u en houden wij daarbij in het oog, ondanks flinke zorgen en pijnpunten. De Voorjaarsnota geeft ook aan waar die voor de provincie zitten, bijvoorbeeld bij de gevolgen van de rijksbezuinigingen. Die kunnen weliswaar nu nog worden opgevangen maar of dat nog lukt na de circulaire in juni is de vraag. De resultaten van het onderhandelingsakkoord natuur zijn ook nu nog een onzekere factor, terwijl PS hebben afgesproken wel de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) of liever gezegd het BNN, het Brabantse natuurnetwerk, te zullen afmaken, al is het in een gematigd tempo. Ook de Wet Hof is zo'n zorg, niet alleen voor de provincie maar ook voor de decentrale overheden, want die begrenst onze investeringsvolumes en het rijk dwingt ook schatkistbankieren af, waarmee Brabant waarschijnlijk aanzienlijke rente-inkomsten derft. Op initiatief van het CDA Gelderland schreven alle CDA-Statensfracties hierover al enige weken geleden een pittige brief

aan het kabinet en trouwens ook aan onze eigen Tweede Kamerfractie. Elk duidelijk signaal kan helpen en daarom steunt het CDA de bij de jaarstukken daarover ingediende motie.

Voorzitter. Dank ook voor de Memorie van Antwoord want de notitie financieringsinstrumenten biedt interessante informatie, zeker als nieuw beleid wordt ontwikkeld waarin ook alternatief instrumentarium beschikbaar komt naast subsidie. Het revolverend inzetten van vermogen lijkt aantrekkelijk omdat dit EMU saldo neutraal is. Maar is dat niet primair de taak van banken en niet van de overheid?

Welke voorstellen ook worden gedaan, het CDA wil de risico's erg goed in beeld hebben. Terecht vroeg mevrouw Geeraedts om goede businessplannen. Ook wil de CDA-fractie dat elke financieringsvorm nader wordt gezien in relatie tot de taken van PS, waaronder kaders stellen en controleren. Wat ons betreft mogen de verantwoordelijkheden van PS niet worden uitgehold.

Het college vraagt in de Voorjaarsnota aan PS opdracht te geven voor de verdere uitwerking van fondsvorming. Dat doen we hierbij graag. Heeft het college de kosten van deskundige advisering over het financieringsinstrumentarium wel voorzien?

De CDA-fractie vindt de toelichting in de Memorie van Antwoord over het in dienst nemen van 25 fte tijdelijke medewerkers in plaats van externe capaciteit inhuren niet echt transparant. We accorderen wel het voorstel van GS op dat punt, maar op voorwaarde dat het financieel voordeel ook tot uitdrukking komt in een lager budget voor externe inhuur.

Voorzitter. Gelukkig ontwikkelt de Brabantse economie zich beter dan gemiddeld, zei voorzitter Peter Swinkels deze week nog toch een beetje trots op een jaarcongres in de kazerne in Oirschot. Dat gaat beslist niet op voor alle bedrijfssectoren en ook niet voor de werkgelegenheid in Brabant. Nu is economische groei geen doel op zich. Directeur Jan Pelle van de BOM (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) heeft gisteren in zijn nieuwsbrief wat Roland van Vugt bij de behandeling van het economisch programma ook

uitstekend onder woorden bracht, geschreven dat economische groei ook tot doel heeft door middel van technologische en sociale innovatie vooral de maatschappelijke opgave aan te pakken, want dat is een groei die het welbevinden van mensen centraal stelt en nieuwe vormen van bedrijvigheid en werkgelegenheid oplevert. Toch zijn voor de uitvoering van innovatie in topsectoren voor maatschappelijke vraagstukken nog geen middelen beschikbaar, noch voor slimme gezondheidszorg, terwijl in 2040 de verzilveringspiek wordt bereikt en de urgentie hoog is, gezien dreigende zorgkosten en dreigende arbeidsmarkttekorten. Er ligt een advies voor versnelling van de agenda van de provinciale Raad voor de gezondheid en de SER (Sociaal Economische Raad Brabant). Wij hebben hierover een motie voorbereid die mede door D66, de PvdA, GroenLinks, de OSN en 50PLUS wordt ingediend.

Ook voor energiebesparing en verduurzaming van de energieopwekking waarvoor het draagvlak bij burgers en bedrijven snel groeit, is nog geen geld. Wij verwachten dat het college met onder andere onze suggesties zoals wij die laatst hebben aangeboden in de commissie EZB aan de portefeuillehouder, serieus aan de slag gaat. Hopelijk zien we dan bij de begroting uw voorstellen tegemoet.

Een dergelijk knelpunt geldt ook voor het Brabants dekkend uitrollen van een open breedbandnetwerk, waarbij net en nut elkaar versterken, en voor de Agro&Food-sector, de tweede economische pijler in Brabant waarbij 70.000 mensen werken. Innovatieve producten met hoge toegevoegde waarde moeten leiden tot nieuwe verdienmodellen op het platteland. In relatie daarmee komt de commissie Van Doorn in het najaar met adviezen en aanbevelingen ten behoeve van de transitie in de voedselketen. Die zullen toch ook handjes en voetjes moeten krijgen. Daarbij moet bedacht worden dat met ingang van 2014 ook Europese fondsen beschikbaar komen voor Brabantse doelen waarbij cofinanciering nodig is. Ook daarin is nog niet voorzien. Dat moet geregeld worden bij de begroting.

Kortom, voorzitter, stimuleren, faciliteren en creëer vooral ook financiële ruimte via een tweede

tranche investeringsagenda en via een passend financieringsinstrument. Het gaat ons vooral om de verbinding van innovatieve ontwikkelingen met maatschappelijk urgente opgaves. Crossovers om maar eens een troetelwoord van de gedeputeerde Pauli te gebruiken.

Natuur en landschap staan ook pro memorie vermeld. De CDA-fractie hecht eraan dat nieuw natuur en landschapsbeleid kan worden uitgevoerd. Dat is een zware opgave maar wij staan er voor. Overigens, vanmorgen hebben de manifestpartners een aanzienlijk aanbod gedaan. Ik ken de details er nog niet van, niemand trouwens, want het is aangeboden aan de plaatsvervangend voorzitter van de Staten, maar gelet op wat ik ervan heb opgestoken ben ik nu al dankbaar voor het aanbod dat is gedaan. Overigens, in het kader van het N en L-beleid, big five ambities heeft de CDA-fractie niet. Dan druk ik me nog eufemistisch uit. We hebben ons eraan gestoord dat het beloofde onderzoek naar de één op één methode en de restlichtkijker, hulpmiddelen om de nuloptie voor zwijnen in het Leenderbos te handhaven, nog niet is afgerond. Het gaat nota bene om een motie van 11 mei die snel zou worden uitgevoerd. Ons is verteld dat beide methodes op grond van een aangepast verdrag zijn toegestaan.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Volgens mij ligt deze zaak bij de rechter en ik heb begrepen dat wij daarom als provincie niet zoveel actie gaan ondernemen. De rechter moet zich er eerst over uitspreken of deze methode is toegestaan.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Dat wist ik niet. Het is natuurlijk goed een rechterlijke uitspraak af te wachten. Ik denk echter dat als je als Brabander een beetje op de hoogte bent, je ook weet dat deze methoden zijn toegestaan. Het staat gewoon in alle literatuur. Ze worden op dit moment ook in Nederland toegepast. Het zou heel vreemd zijn als dit in Brabant opeens illegaal zou blijken te zijn. Maar de heer Van der Wel heeft gelijk, als iets onder de rechter is moet je het keurig afwachten en dat zullen wij dan jammer genoeg moeten doen.

De *voorzitter*: Mevrouw kerkhof, komt u tot een afronding. U hebt nog een halve minuut.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik doe mijn best. De probleemoplossing van de N65 en de gebiedsontwikkeling staan ook pro memorie vermeld. De afspraak met het Rijk is dat voor de zomer van 2012 een definitief besluit wordt genomen over een kaderstellend budget en een vervolgaanpak. Het is nu vlak voor de zomer van 2012, dus wij willen graag weten wat de stand van zaken is.

Demografische ontwikkelingen vragen om afgestemde woningbouw. Starters hebben het moeilijk op de woningmarkt en wellicht kan meer worden ingezet op de succesformule CPO (Collectief particulier opdrachtgeverschap). Wij vragen ons af of het nimby-beleid wel goed uit de verf kan komen zonder bedrijfsverplaatsingen. Naar ons idee kan de provincie ook haar RO-mogelijkheden inzetten om gemeenten te pushen ook dit soort bedrijven op bedrijfsterreinen toe te laten. Dat hoeft niet veel te kosten.

Goede bereikbaarheid is ook voor de economie essentieel. Voortgang in de vervolmaking van de wegenstructuur juichen wij toe, want fileleed is ook kapitaalvernietiging. Wij zijn er heel blij mee dat er nu flink voortgang in zit.

De *voorzitter*: Dank u wel mevrouw Kerkhof.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik heb nog twee zinnen.

De *voorzitter*: Daar geef ik u dan gelegenheid toe, maar dan is het echt over.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Wij steunen als CDA-fractie de bijdrage in de Voorjaarsnota voor de podiumkunsten. Wij vinden innovatie van de culturele infrastructuur nodig. Wij zijn heel erg voor transitie van Het Brabants Orkest, dat overigens het orkest van het Zuiden moet worden. Mevrouw Geeraedts heeft onze steun aan de motie over de regelgeving en de belemmeringen al uitvoerig toegelicht.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Aarts-Engbers, mw. Tetteroo, Hageman, Bouwman en Kap wordt de volgende motie ingediend.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in openbare vergadering bijeen op 22 juni 2012, overwegende dat:

- *innovatieve oplossingen noodzakelijk zijn om de zorg in de toekomst betaalbaar en van goed niveau te houden;*
- *in het bestuursakkoord 'Tien voor Brabant' aandacht wordt gevraagd voor het leggen van nieuwe en slimme verbindingen tussen het benutten van economische kansen en het vinden van oplossingen voor maatschappelijke opgaven;*
- *de sector Zorg daar een van is, niet alleen vanwege het enorme groeipotentieel van de sector gezien de vergrijzing, maar zeker ook in het licht van de daarmee verband houdende arbeidsmarktproblematiek,*

constaterende dat:

- *de Zorg economie weliswaar een bouwsteen wordt genoemd voor het Economisch Programma van Brabant, maar dat voor de daadwerkelijke uitvoering geen middelen voorzien zijn;*
- *ook bij de mogelijke investeringsthema's in relatie tot fondsvorming het beleidsveld Zorg niet wordt genoemd,*

spreken uit dat

- *het speerpunt Zorg uitgewerkt moet worden in een uitvoeringsprogramma en een investeringsplan en dat op tijd de nodige middelen daarvoor beschikbaar moeten zijn,*
- *het thema Zorg nadrukkelijk te betrekken bij de in de Voorjaarsnota aangekondigde Statenbrede discussie over onze investeringsambities en in de begroting 2013 met concrete voorstellen te komen met betrekking tot de sector Zorg,*

en gaan over tot de orde van de dag.”

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M8.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik zal het kort maken want ik heb maar vier minuten en ik ben bang dat deze voorzitter minstens zo streng is als de voorzitter van vanmorgen.

Ik wil beginnen met duidelijk te stellen dat de SP-fractie ingenomen is met deze Voorjaarsnota, niet

omdat het allemaal zo geweldig zal gaan met de provincie en het zo geweldig gaat met onze economie maar wel met de keuzes die in deze Voorjaarsnota worden gemaakt. In onzekere tijden op je handen gaan zitten doen wij niet. Ook in onzekere tijden steken wij onze nek uit en durven wij in Brabant te investeren. We doen dat niet op een onverantwoorde wijze. We houden gewoon rekening met de realiteit die wel eens kan betekenen dat we minder uitkeringen uit het Provinciefonds zullen krijgen en er andere financiële tegenvallers kunnen zijn. Vandaar dat het verstandig is van de €40 mln. middelen uit het bestuursakkoord de bekende €8 mln. te reserveren voor die tegenvallers. Ik zou er hier ook voor willen waarschuwen niet bij elk voorstel dat hier in de toekomst wordt gedaan en dat ruimte vraagt, te denken dat dat potje er nog is. Ik ben bang dat we dat potje echt serieus nodig zullen hebben om de tegenvallers op te vangen. Nu is het voor ons misschien wat anders. Ik heb best wel vertrouwen in de verkiezingen van 12 september en het zal daarna wel goed komen, maar je weet nooit.

Het schatkistbankieren is al voldoende bij de Jaarrekening aan de orde geweest. Ik wil het vooral nog hebben over het personeel. Ik benadruk onmiddellijk dat het college keurig heeft uitgevoerd wat is afgesproken. Ik benadruk ook dat het college zelfs nog wat op dat schema voorligt. Maar ik moet ook vaststellen dat in ieder geval bij mijn fractie maar ook bij andere fracties en zeker naar de buitenwacht toe er sprake was van een 25% personeelsreductie. Als ik het nu lees kom ik eigenlijk uit op een personeelsreductie van ongeveer 12% effectief. Dat is toch iets anders dan in mijn hoofd zat van wat op grond van die enorme kerntakendiscussie – we gingen ons terugtrekken op onze kerntaken en we zouden allerlei zaken niet meer doen – werd verwacht. De personeelsreductie valt mij enigszins tegen. Ik zou aan het college willen vragen – het hoeft niet meteen – een inzichtelijke notitie te maken waarin het precies aangeeft waar reductie heeft plaatsgevonden, waar niet en waarom niet, en op grond waarvan wij kunnen zien of de personeelsformatie zich verhoudt tot de verwachtingen die wij hadden en tot het terugtrekken op de

kerntaken. Ik denk dat het zeker de moeite waard is daarover aan de hand van een goede notitie een discussie te voeren.

Over de ruimtevragende dossiers kan ik heel kort zijn. Daar kunnen we allemaal mee instemmen. Ik wil zelfs een compliment maken voor de wijze waarop het college de moties en toezeggingen aan de Staten uitvoert. Een compliment voor de MBO-scholierenkaart, een compliment voor fiets in de versnelling, maar ook terecht dat u middelen vrijmaakt voor Het Brabants Orkest. Ik heb ervan genoten. Ik zei wel wat ironisch dat ik zou willen dat ik met een uurtje muziek ook €1,5 miljoen kon verdienen, maar dat is helaas voor mij niet weggelegd.

De *voorzitter*: U heeft dan ook maar 4 minuten en die zijn bijna om.

De heer *Heijmans* (SP): Dan kom ik bij de fondsen. De fondsen worden nog maar voorgesteld. We gaan onderzoeken of het verstandig is een aantal fondsen op te richten. Hier worden vier fondsen genoemd, maar ik zie dat vooral als een komende open discussie. Het kunnen ook vijf fondsen worden of drie. Ik heb gedeputeerde Pauli horen zeggen dat als je zo'n fonds instelt, het ook robuust moet zijn. Ik vind het echt veel te vroeg om nu al allerlei hartstikke sympathieke moties, of ze nu over het openbaar vervoer gaan, over de zorg economie, over leefbaarheid in de dorpen, noem maar op, te steunen, want als wij dat vandaag doen, hebben we straks geen open discussie meer. Ik wil, graag dat het college de vier onderwerpen waar wij voor kiezen uitwerkt in een startnotitie en dat we op grond daarvan integraal met elkaar afwegen, of we voor deze fondsen in deze vorm te kiezen. Dan is voor de hele Staten de discussie volkomen open en leggen we ons nu nergens op vast.

De heer *Dol* (PVV): Voorzitter! Voor ons ligt de Voorjaarsnota, een document waarmee je alle kanten op kunt: linksaf, rechtsaf en zelfs rechtdoor zonder om te kijken, want in het verleden gemaakte fouten vergeet men liefst zo snel mogelijk. Wij zouden het op prijs stellen als het

college nu eens echte keuzes zou maken. Daarom kom ik aan het einde van mijn betoog met een motie.

Wij beginnen met het benoemen van de zaken die niet goed gaan. Het Sportplan 2016 is een slecht uitgewerkt plan. De provincie subsidieert precies dezelfde sporten als andere organisaties en overheden ook al doen. Wij gooien alles weer op de grote hoop. De top tien sporten van Nederland worden gesubsidieerd door NSC*NSF, de rijksoverheid, provincies, gemeenten en door diverse sponsors met een dikke portemonnee. Is dit doordacht beleid? Nee, integendeel. Dit is subsidiëren van sporten die het eigenlijk niet nodig hebben, omdat zij al van diverse kanten gesteund worden. Het is wellicht gemakkelijk qua uitvoering maar er wordt hiermee geen echte meerwaarde gecreëerd voor de Brabantse burger. Als wij echt iets zouden willen doen voor de sport, moeten wij geld vrijmaken voor de breedte- en de gehandicaptensport. Zij hebben het al zo moeilijk in deze tijden. Misschien is het afschaffen van sportsubsidies een nog betere keuze. Ik kom daarop later nog terug.

Het volgende rampproject – zeg maar gerust elitaire kolder – is Eindhoven Culturele Hoofdstad 2018. Zoals u weet, ageert de PVV al sinds haar intrede in de Staten tegen dit project vanwege het absurde investeringsbedrag van €50 mln. in een lot met een winkans van 20%. Dat zijn uitermate onzekere opbrengsten in een tijd dat andere prioriteiten vele malen belangrijker zijn. Er mag best geïnvesteerd worden in cultuur, maar waarom zouden wij elitaire projecten met een tijdelijk of onzeker karakter financieren in een tijd dat musea en bibliotheken worden gesloten wegens geldgebrek? Nu beginnen ook the big five zich te roeren. Nee, voorzitter, ik heb het niet over de dieren die gedeputeerde Van den Hout graag in het Brabantse landschap zou willen zien, maar over de vijf grote steden van Brabant.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik heb een vraag over de rekenkunst van de heer Dol. Hij zegt dat wij €50 mln. uitgeven voor een lot met een winkans van 20%. Als wij niet winnen, zijn wij toch geen €50 mln. kwijt?

De heer *Dol* (PVV): Nee, we zetten €50 mln. in om dat lot te winnen, maar de kans dat wij winnen is slechts 20%. De voorbereidingskosten die wij in bidbook hebben gestopt, zijn wij bij voorbaat kwijt.

De heer *Heijmans* (SP): Maar wij zijn geen €50 mln. kwijt als wij niet winnen en dat suggereerde de heer Dol.

De heer *Dol* (PVV): Dat zijn uw woorden, mijnheer Heijmans.

Steeds vaker komen er geluiden dat men Eindhoven Culturele Hoofdstad 2018 niet ziet zitten. Dat is maar goed ook, want de meeste steden hebben grote moeite om het hoofd boven water te houden. Het is hoog tijd dat de provincie een stapje terug doet, nu kan het nog!

Frankrijk is geen triple-A-land meer. Bovendien komt er een nieuwe koers waardoor de Fransen eerder met pensioen kunnen gaan. Dat is erg prettig voor de Fransen maar wie mag straks de rekening betalen?

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Heeft mijn collega van de PVV vandaag in de kranten de berichtgeving vanuit Breda en Eindhoven niet vernomen? Beide raden stemmen voorlopig in. Dat is dus het tegendeel van wat de heer Dol beweert, namelijk dat er absoluut geen draagvlak is.

De heer *Dol* (PVV): Volgens mij hebben zij het uitgesteld.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Als iemand tegen beter weten in steeds dingen blijft roepen, valt daartegen niet te interrumperen, voorzitter.

De heer *Dol* (PVV): Inmiddels is duidelijk dat na Griekenland zich ook gigantische problemen beginnen af te tekenen in Spanje. Frankrijk is een kansrijke volgende kandidaat voor een financieel debacle. Wij willen daar niet leidzaam op wachten. Ons Brabantse geld dat uitstaat in Frankrijk – €522 mln. – moet daarom zo snel

mogelijk terug naar Nederland. Er zijn overigens mogelijkheden genoeg om dit geld op een goede manier in te zetten ten faveure van onze provincie. Op een aantal grote knelpunten na, zit het over het algemeen wel goed met de mobiliteit in Brabant. Wij pleiten voor het versneld realiseren van de ontsluitingen en daarbij de Essentgelden te gebruiken. Ik kom hierop nog terug.

Ik wil het graag nog even hebben over een woordspelletje. Hoe overtuigen wij de belasting betalende burger als wij iets willen dat hij eigenlijk niet wil? Dat is niet zo moeilijk. Wij gebruiken gewoon verschillende interessant klinkende woorden die een andere lading hebben en zetten zo de burger op het verkeerde been. Ik zal wat voorbeelden geven, bijvoorbeeld hervormen. In de meeste gevallen betreft het gewoon een nieuwe vorm van bezuinigen of lastenverzwaring. Dan het nieuwe werken of de nieuwe ambtenaar. Wij verbouwen het provinciehuis, wij gaan op een andere manier werken en de ambtenaren worden vernieuwd! Wij hebben daar onze twijfels over, want wij gaan ervan uit dat iedereen straks op de oude, vertrouwde manier zal doorwerken. Daardoor gaat er maar liefst €33 mln. door het putje. Trouwens, is de ambtenaren van te voren gevraagd of zij zo willen gaan werken? Nee, natuurlijk niet, dat beslissen anderen wel even.

Dan het woord revolverend dat vandaag al een paar keer is gebruikt. Het is een prachtig woord. Het staat trouwens niet in het woordenboek dat ik ooit van de heer Heijmans heb gekregen. Misschien is het woordenboek niet goed, ik weet het niet.

De heer *Heijmans* (SP): Ik ga op zoek naar een nieuw en beter woordenboek voor de heer Dol.

De heer *Dol* (PVV): Dank u wel. Ook wikipedia liet mij in de steek, maar ik heb toch iets gevonden: revolverend kredietfonds: een krediet dat gedurende de overeengekomen periode en naar gelang de wisselende economische positie van de kredietnemende onderneming wordt afgelost en opnieuw kan worden gebruikt. Het zal allemaal wel! Helaas is het de mening van dit college dat reeds van revolverend mag worden gesproken als

de gelden twee of drie keer gebruikt worden. Nee, voorzitter, revolverend betekent gewoon lenen en terugbetalen, het is een rekeningcourant.

Als klap op de vuurpijl het begrip maatschappelijk revolverend. Als je dit opzoekt op internet kom je terecht op de website van Brabant Samen Culturele Hoofdstad. Wij zijn terug bij af, want wij hebben het gewoon over subsidies. Het woord subsidies bekt niet lekker meer en dus is maatschappelijk revolverend een prachtig begrip om de burger te misleiden.

De PVV doet het volgende voorstel. Wat zijn de kerntaken van de provincie? In het bestuursakkoord staat de provincies verantwoordelijk zijn voor de inrichting van het landelijk gebied, de bereikbaarheid van hun regio en het regionaal economisch beleid. Een aantal taken kan dus bij voorbaat worden geschrapt, zoals sport, cultuur en wonen. Dat zijn geen kerntaken van de provincies. De centrale overheid en de gemeenten moeten dit gat maar vullen. Alle overige uitgaven en subsidies, al dan niet revolverend, moeten wij nog maar eens goed onder de loep nemen. Met deze uitgespaarde gelden kunnen wij zaken realiseren die wel tot kerntaken gerekend worden, zoals het aanpakken van de werkloosheid en met name onder jongeren. Ook de vrijetijds economie zou hiermee zeer gediend zijn. Die kan dan uitgroeien tot een topsector en meehelpen om banen te creëren voor laagopgeleiden. Deze laagopgeleide mensen en jeugdigen zijn belangrijk voor de vrijetijdseconomie én voor Brabant. Ook het voorfinancieren van grote infrastructuurprojecten behoort tot de mogelijkheden. Het is van groot belang om in tijden van crisis de juiste keuzes te maken.

Nu komt het: Politieke partijen moeten bereid zijn om het pluche op te geven. Zij moeten accepteren dat zij er zijn voor de burgers en niet voor zichzelf. Laten wij gezamenlijk over onze schaduw heenstappen, out of the box denken en laten zien dat Brabant een voorbeeld is voor de bv Nederland.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Ik zou van de heer Dol graag out of the box willen weten hoe hij denkt onze vrijetijdseconomie tot bloei te

kunnen laten komen als wij stoppen met investeren in sport en cultuur. Dat zijn immers belangrijke dragers van de vrijetijdseconomie.

De heer *Dol* (PVV): Sport en cultuur kunnen op veel andere manier doorbloeien. Wij hebben zojuist een prachtig optreden gezien van Het Brabants Orkest. Dat wordt door onze provincie gesubsidieerd met maar liefst €2 mln. per jaar. Het orkest van André Rieu doet het echter helemaal op zijn eigen houtje. Volgens mij kan de vrijetijdseconomie op een zeer goede manier gestimuleerd worden om commercieel goed rond te komen.

De *voorzitter*: Mijnheer Dol, vervolgt u uw betoog. U hebt nog ongeveer een halve minuut.

De heer *Dol* (PVV): Zijn dit college en deze Staten bereid om een echte maatschappelijk verantwoordde oplossing te vinden? Wij dienen daartoe de volgende motie in.

De *voorzitter*: Door het lid Dol wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen op 22 juni 2012 ter bespreking van de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant zich meer kerntaken toe-eigent dan in het bestuursakkoord zijn overeengekomen;*
- *cultuur, sport en wonen geen kerntaken zijn van de provincie;*

overwegende dat:

- *focus aanbrengen in beleid en beperken tot verplichte kerntaken een beter resultaat voor de betreffende taakgebieden met zich brengt;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *niet verplichte activiteiten zoals cultuur, sport en wonen te beëindigen;*
 - *de middelen die daardoor vrijvallen te investeren in de voorfinanciering van (knelpunten in) infrastructuur, het stimuleren van vrijetijdseconomie tot een topsector en het oplossen van de (jeugd)werkloosheid,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van

beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M9.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! De PvdA vindt het belangrijk dat we er als provincie alles aan doen om mensen aan het werk te houden en te krijgen! De PvdA wil een provincie waar het gezond en veilig leven is. In Brabant is dat geen overbodige wens! En de PvdA wil werken aan duurzame ontwikkeling. Dat is de leidraad van ons verkiezingsprogramma en dus ook de bril waarmee we de Voorjaarsnota gelezen hebben.

Met het voorstel tot fondsvorming zet de provincie de stap naar de tweede investeringstranche van de Essentgelden. Wij kunnen daarmee grotendeels instemmen. Wij zien daarnaast ook graag een duidelijke plek ingeruimd voor zorg economie, platteland vernieuwing, duurzame energie – ook voor kleinschalige initiatieven – en slimme mobiliteit. Er ligt hier een duidelijke uitdaging voor ons als Staten om de juiste randvoorwaarden te stellen om te kunnen sturen en controleren op afstand.

Een van de mogelijke fondsen is een fonds om te investeren in breedband. Het is interessant om te zien dat GS willen bijspringen als er sprake is van "dynamisch marktfalen"; ergo, de markt is dus niet altijd de beste oplossing. Wij staan positief tegenover dit initiatief. Ter ondersteuning dienen wij een motie in waarin wij het college vragen te onderzoeken onder welke voorwaarden een provinciaal nutsbedrijf kan worden gerealiseerd.

Wij willen daarnaast nog meer doen met de ambitie van dit college om zo maximaal mogelijk gebruik te maken van de potentie van ICT om economische kansen te grijpen en maatschappelijke veranderingen aan te pakken. Via een motie roept de PvdA het college op te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor vrij toegankelijke wifi-netwerken.

Volgens ons is de Voorjaarsnota niet compleet. GS hebben het benodigde bedrag voor zorg economie en natuurbeheer nog niet ingevuld. Dat is onterecht. Een financiële claim op natuurbeleid had er volgens ons al moeten zijn. Ondanks de onduidelijkheden vanuit het Rijk, of wellicht juist vanwege die onduidelijkheden, dient de provincie geld te reserveren voor het behoud van de

Brabantse natuur.

Bij de zorg economie rekenen we erop dat in de begroting de p.m.-post zal zijn vervangen door een bedrag dat de ambities waar kan maken. We dienen daartoe dan ook de motie van het CDA mee in. Wij kijken met belangstelling uit naar de nadere invulling van de plannen op basis van het rapport van de SER en de Provinciale Raad voor Gezondheid.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik heb een vraag over de opmerking van mevrouw Wijnands dat er een aantal pm-posten in staat. Ik ben het natuurlijk met haar eens dat er middelen moeten komen voor natuur en voor breedband. Is het niet vanwege het feit dat wij met elkaar die discussie willen kunnen voeren en die afwegingen goed willen kunnen maken, dat dit als p.m. in deze Voorjaarsnota is opgenomen? Dan kunnen wij immers als Staten doen waarvoor wij er zijn, namelijk keuzes maken op grond van goede informatie?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Met veel p.m.-posten is het voor ons lastig om een integrale afweging te kunnen maken als ons nu gevraagd wordt om een reservering van €40 mln. goed te keuren. Dat geld hebben wij misschien straks niet. Wij kunnen het p.m.-bedrag ook niet inschatten. Volgens ons had deze discussie al plaats moeten hebben voor de Voorjaarsnota. Dan hadden wij dat kunnen meenemen.

De heer *Heijmans* (SP): Bij de p.m.-posten en de fondsen hebben wij het toch over de Essentmiddelen en niet over €40 mln.? Daarom staan die zaken als p.m. Daarover willen wij toch een integrale afweging kunnen maken?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Als het inderdaad één op één vanuit de Essentmiddelen komt, is het een ander verhaal. Dat is prima. Ik neem aan dat daarvoor dan een substantieel bedrag komt.

Ik ga verder met mijn betoog, voorzitter. We waren enthousiast over de aanbevelingen uit de evaluatie en rekenen erop daar veel van terug te zien. Bij de beoordeling zal voor ons het woord

"zorg" bovenaan staan.

De Voorjaarsnota is ook het moment waarop we een integrale afweging maken van de financiële middelen. Koersvast. Dat is wat GS ons meegeven. Maar of de financiële keuzes die gemaakt worden, ook leiden tot een Brabant waarin er kans op werk is voor iedereen, waar het gezond en veilig leven is en gewerkt wordt aan een duurzame ontwikkeling, betwijfelen wij. Een aantal zaken willen we hier benoemen. Doelstelling van de agenda van Brabant is om tot de Europese top 5 van kennis- en innovatieregio's te gaan behoren. In de Bouwsteennotitie over arbeidsmarktbeleid wordt gesteld "dat een flexibele en goed opgeleide beroepsbevolking en een goed werkende arbeidsmarkt cruciaal zijn."

De arbeidsmarkt staat onder druk en toch kiest dit college ervoor om het geld voor arbeidsmarktbeleid te halveren ten opzichte van de vorige bestuursperiode. Dat is voor ons onbegrijpelijk. Hiermee laat de provincie o.a. de kans liggen om initiator en katalysator te zijn bij pilots en om het MKB (Midden- en kleinbedrijf) te stimuleren tot modern hrm-beleid (hrm = Human Resource Management). Kan de gedeputeerde aangeven wanneer een evaluatie van dit arbeidsmarktbeleid in de commissie besproken wordt?

"Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst". Daarom dienen wij een motie in om in ieder geval onze jongeren te behouden voor Brabant. Over jeugd gesproken, als we naar de voorliggende dekkingsvoorstellen kijken is het voor ons als initiatiefnemer van de motie "goedkoop openbaar vervoer voor mbo-scholieren" van het grootste belang dat er dekking wordt gevonden voor het voorstel om alle 16- en 17 jarige Brabantse jongeren goedkoop met de bus te laten reizen. We zijn blij dat de PvdA het voor elkaar heeft gekregen extra geld naar het openbaar vervoer te schuiven.

GS hebben de minister voorgesteld het Brabantse nachtnet per 2015 onder te brengen in het landelijke hoofdtrainnet, een stap die wij ondersteunen. Het nachtnet levert een waardevolle bijdrage aan het leef- en vestigingsklimaat in Brabant. De huidige regeling voor het nachtnet loopt in 2012 af. We dienen daarom een motie in

om het Brabantse nachtnet te handhaven in 2013 en 2014.

Zoals gezegd kiest het college voor minder geld naar arbeidsmarktbeleid en voor meer geld naar de vrijetijdseconomie. GS kiezen voor het duurste scenario. Wij zijn absoluut voorstander van investeringen in de vrijetijdseconomie, maar wij zijn het er niet eens met dat er extra geld gaat naar branding en marketing want dat gaat niet naar het MKB of naar banen.

Er wordt €8 mln. vrijgemaakt voor Het Brabants Orkest. Wij steunen het idee van een volledige fusie met het Limburgs Symphonie Orkest. We weten dat het proces moeizaam is, maar dat wil niet zeggen dat wij voor alles begrip kunnen opbrengen, laat staan voor de veronderstelling dat daarvoor vier jaar lang €2 mln. nodig is. Kan de gedeputeerde inmiddels wat concreter aangeven waarvoor dit geld nodig is? In hoeverre wordt met dit geld het gat van de landelijke bezuinigingen gevuld? En is het college voornemens het toekomstig Zuidelijk Orkest structureel te subsidiëren? We dragen Het Brabants Orkest een warm hart toe, maar geen blanco cheque van €8 mln.

Wij maken ons grote zorgen om de cultuursector in Brabant, want de échte klappen volgen nog. Wij vragen ons ernstig af of een cultuursector over de volle breedte van het Brabantbod met zo weinig financiële armslag nog een haalbare kaart is. Fundamentele keuzes zullen gemaakt moeten worden. Kiezen we voor de volle breedte van een veelomvattend cultuuraanbod, of accepteren we dat er schakels uit de cultuurketens verdwijnen? Wij zijn ons ten volle bewust van de teruglopende financiële middelen, maar hebben ook ambities voor een cultureel klimaat in onze provincie dat past bij een vestigingsklimaat van een Europese topregio. Die twee zaken moeten in overeenstemming gebracht worden. Dat vraagt om visievorming waarbij het culturele veld betrokken wordt. Wij dienen daartoe samen met D66 een motie in.

Over de €10 mln. voor de Oostelijke Langstraat hebben we getwijfeld. Het is een flink bedrag, maar wij denken dat het welbesteed is. Het is goed om te zien hoe verschillende partners integraal

werken aan de ontwikkeling van dit gebied. Een substantieel deel van het geld gaat naar groene ontwikkelingen. Wellicht is het een idee om deze verdeling ook aan te houden bij de gebiedsontwikkelingen rondom de N69 en de Noordoost-corridor.

Gezond en veilig leven is niet vanzelfsprekend in Brabant. Al sinds de uitbraak van de varkenspest is het duidelijk dat het anders moet in het buitengebied. Met het rapport van de commissie Van Doorn en het rapport van Arcadis liggen er voldoende handvatten om aan de slag te gaan. Wij juichen het toe dat er waarschijnlijk een aparte Statencommissie komt die dit gaat oppakken. Het rapport van Arcadis dat is opgesteld naar aanleiding van onze motie "Genoeg, geen vee erbij!" laat zien dat het systeem van dierrechten het meest direct is, dat het eenvoudig in en uit te voeren is en dat het zodanig kan worden ingezet dat boeren die gezondheid en milieu weten te vertalen naar duurzame bedrijfsvoering, met voorrang kunnen worden beloond. Kan de gedeputeerde ons toezeggen dat we dit najaar inzicht hebben in de hoeveelheid dieren die er per soort in Brabant zijn?

Voor gezond en veilig leven is handhaving ook belangrijk. Professor Eijlander en de heer Mans hebben de handhaving van de provincie onderzocht en geconstateerd dat er verbeteringen mogelijk zijn. Daarvoor zijn aanbevelingen gedaan die door het college zijn overgenomen. Dat is een mooi begin.

Om ervoor te zorgen dat de gedeputeerden en ambtenaren volgend jaar met Moederdag weer gewoon thuis zijn, dienen wij een motie in om de handhaving over de volle breedte op korte termijn te verbeteren.

Bij duurzame ontwikkeling hoort volgens ons ook een zuinig ruimtegebruik. Vooral door de economische crisis worden nogal wat terreinen die bestemd zijn voor woningbouw of voor bedrijven niet ontwikkeld. Het is slordig als gronden niet gebruikt worden. Wij hebben een motie voorbereid waarin we GS oproepen de gemeenten te helpen met het zoeken naar alternatieven. Daarnaast loopt de behoefte aan bedrijventerreinen niet gelijk op met de

reserveringen. Op dit moment zijn in Brabant bestemde bedrijventerreinen ongebruikt, terwijl er ook gebieden in Brabant zijn waar juist meer behoefte is aan bedrijventerreinen.

De *voorzitter*: Mevrouw Wijnands, u hebt nog een halve minuut.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Het herverdelingsvoorstel van de BOM om te komen tot een evenwicht tussen vraag en aanbod is bekend, maar er is nog geen beleid op ontwikkeld. Daarom roepen wij in een motie GS op om met een plan te stellen.

We staan met z'n allen aan de lat om onze maatschappelijke opgaven aan te gaan en de PvdA werkt daar graag aan mee.

De *voorzitter*: Door de leden S. Smeulders, Van Liempd, mw. Frijters-Klijnen, Krol en mw. Brunklaus wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *er niet bij alle Brabantse gemeentehuizen een Brabantse vlag hangt;*
- *er ook op drukke publieke plaatsen in Brabant niet altijd een Brabantse vlag hangt;*
- *de gemeentehuizen van Eindhoven & Helmond en Eindhoven Airport voorbeelden zijn van plaatsen waar de Brabantse vlag momenteel ontbreekt;*

overwegende dat:

- *het de taak is van de provincie om 'Brabant' te promoten;*
- *regiobranding ook in het economisch programma een belangrijke positie inneemt;*
- *de provincie ter promotie van Brabant momenteel al verschillende activiteiten ontplooit;*
- *de provincie in haar rol als promotor van Brabant, gemeenten en andere organisaties dient te wijzen op het belang van de zichtbaarheid van Brabant;*
- *het verstrekken van Brabantse vlaggen aan gemeenten goed bij deze intentie past;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- *te stimuleren dat de Brabantse vlag bij alle Brabantse gemeentehuizen en andere publieke plaatsen komt te hangen;*

- *iedere Brabantse gemeente minimaal drie Brabantse vlaggen te verstrekken, die de gemeenten op eigen kosten kunnen plaatsen bij de gemeentehuizen en (mogelijk in overleg met derden) op publieke plaatsen zoals pleinen, stations, luchthavens, invalswegen e.d.;*
- *de kosten voor rekening te laten komen van het bestaande budget voor Regiobranding,*
en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M10.

Door de leden Leenders en Krol wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *Brabant de ambitie heeft tot de top kennis- en innovatieregio's van Europa te horen;*
- *in het bestuursakkoord als inzet gekozen is om zo maximaal mogelijk gebruik te maken van de potentie van ICT om economische kansen te grijpen en maatschappelijke veranderingen aan te pakken;*

overwegende dat:

- *een wifi-netwerk (Wimax als gemeentelijke toepassing) een middel is om een vrije toegankelijkheid van het WWW te realiseren;*
- *een wifi-netwerk in stad of kern een goede manier is om (buitenlandse) investeerders en bedrijven naar Brabant te lokken;*
- *een wifi-netwerk positieve effecten kan hebben op toerisme en recreatie;*
- *goede toegankelijke open wifi-netwerken Brabant niet alleen "gewoon" gastvrij doen zijn, maar ook multimediaal gastvrij maken;*
- *in sommige Brabantse steden (Eindhoven, Tilburg) sprake is van initiatieven om een open, maar beperkt wifi-netwerk te realiseren;*
- *de technische mogelijkheden er zijn om wifi-netwerken te realiseren, onder meer door meerdere netwerken met elkaar te verbinden;*
- *de provincie als verbindende partij, in dit geval ook letterlijk, zou kunnen fungeren om initiatieven bij elkaar en daardoor betaalbaar en haalbaar te maken;*
- *het samenwerkingsverband Brabantstad een uitstekende ingang lijkt om een verbindend initiatief in te brengen en te onderzoeken;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- te onderzoeken welke (technische, financiële en economische) mogelijkheden er zijn om vrij toegankelijke wifi-netwerken in steden en kernen mogelijk te maken;
- een voorstel te doen om wifi-netwerken in samenwerking met lagere overheden en marktpartijen te realiseren;
- scenario's, dan wel het voornemen deze te ontwikkelen, mee te nemen in de nog te schrijven startnotitie over toepassingen van ICT;
- hierover uiterlijk in het najaar van 2012 te rapporteren aan de commissie EZB,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M11.

Door de leden S. Smeulders, Bouwman, Van der Wel, mw. Oomen-Peeters, Krol en mw. Aarts-Engbers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- Brabant sinds december 2007 met succes is aangesloten op het nachtnet;
- de huidige concessie voor het Brabantse nachtnet eind 2012 afloopt;
- GS recent aan het Rijk hebben voorgesteld om het Brabantse nachtnet met ingang van 1 januari 2015 te integreren in het landelijke hoofdrailnet; (zie commissiestuk MF-0077);
- er een periode van twee jaar (2013 & 2014) dient te worden overbrugd alvorens het Brabantse nachtnet mogelijk kan worden ondergebracht in het landelijke hoofdrailnet;

overwegende dat:

- het nachtnet van groot belang is voor de aansluiting van Brabant op de Randstad en derhalve voor het leef- en vestigingsklimaat van onze provincie;
- GS (lees commissiestuk MF-0077) net als wij van mening zijn dat voldoende is aangetoond dat er in Noord-Brabant een markt is voor nachtelijk treinvervoer;
- dit ook is af te zien aan de jaarlijks afnemende bijdragen van de provincie (voor provincie in 2011 nog €400.000 en in 2012 slechts nog €200.000) en gemeenten, die tot op heden nodig zijn om het nachtnet te exploiteren;
- het later in 2012 (na gesprekken met de NS) pas

duidelijk zal worden wat de kosten zijn om het nachtnet in 2013 en 2014 in de huidige vorm te handhaven;

- de Staten de poging van GS ondersteunen om het Brabantse nachtnet met ingang van 1 januari 2015 onder te brengen in het landelijke hoofdrailnet;
- de provincie de periode tot 2015 dient te overbruggen omdat het nachtnet anders waarschijnlijk zal verdwijnen;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- het nachtnet in 2013 en 2014 minimaal in de huidige vorm en maximaal tegen de huidige kosten te continueren;
- dit te doen in samenwerking met de gemeenten die zijn aangesloten op het nachtnet;
- tijdens de behandeling van de begroting voor 2013 financiële dekking te zoeken om het nachtnet in 2013 en 2014 in stand te houden;
- de poging om het Brabantse nachtnet per 1 januari 2015 onder te brengen in het landelijke hoofdrailnet te continueren,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M12.

Door de leden Van Liempd en Krol wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- wordt voorgesteld een fonds op te richten ter bevordering van (de aanleg van) een breedbandnetwerk in Noord-Brabant;

overwegende dat:

- een aantal gemeenten ook maatregelen kent ter bevordering van de aanleg van een breedbandnetwerk;
- vraagbundeling tot aanbestedings- en inkoopvoordelen kan leiden;
- bij vraagbundeling ook economisch minder aantrekkelijke (buiten-)gebieden kunnen worden bediend.

van mening zijnde dat:

- gezamenlijk optrekken met gemeenten in deze gewenst is;
- het fonds niet bedoeld is om individuele marktpartijen over de streep te trekken;
- de infrastructuurmarkt een monopolistisch karakter heeft (vgl.: elektriciteit, kabel-tv);
- bij financiering vanuit gemeenschapsgeld een open infrastructuur (voor meerdere dienstaanbieders) voor consumenten en bedrijven gegarandeerd moet zijn;

- een provinciaal (nuts-) glasvezelbedrijf al deze zaken kan waarborgen.

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- bij het uitwerken van de plannen voor de (bevordering van de) aanleg van een breedbandnetwerk in Noord-Brabant, te onderzoeken onder welke voorwaarden een provinciaal nutsbedrijf – met als deelnemers provincie en gemeenten – dat zich alleen bezighoudt met de aanleg en onderhoud van breedbandinfrastructuur, kan worden gerealiseerd,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M13.

Door het lid mw. Wijnands wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- de provincie Brabant de komende jaren geconfronteerd wordt met vergrijzing en bevolkingskrimp;
- er (grote) tekorten gaan komen op de arbeidsmarkt, met name in de zorg en in technische beroepen;
- jongeren relatief vaak buiten Brabant gaan studeren en werken;
- vooral vmbo- en mbo-opleidingen niet afgestemd zijn op de behoeften van het bedrijfsleven op langere termijn;

overwegende dat:

- het de doelstelling van de provincie Brabant is om tot de Europese Top 5 van de kennis- en innovatieregio's te gaan behoren;
- in het bestuursakkoord "Tien voor Brabant" staat dat het van belang is dat er gewerkt gaat worden aan een beter onderwijsaanbod en een verbeterende aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- het daarom van belang is om zicht te krijgen op de geconstateerde ontwikkelingen, zodat hierop geanticipeerd kan worden;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- jaarlijks een trendrapport op te stellen, specifiek voor de jeugdige schoolgaande of studiezoevende Brabanders;
- hierbij aan te geven wat de verwachte ontwikkelingen zijn en welk perspectief die kunnen opleveren voor toekomstige intreders op de arbeidsmarkt;
- met andere stakeholders acties op te zetten om die jongeren te stimuleren opleidingen te kiezen die aansluiten

bij de behoeften op de arbeidsmarkt;

- hierover te rapporteren aan de commissie EZB, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M14.

Door de leden Wagemakers, Krol en mw. Klitsie wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- veel gemeentes in Brabant (nu) onverkoopbare gronden in bezit hebben;
- veel gemeentes daarmee bovendien geconfronteerd worden met rentelasten die bij niet-gebruik door blijven lopen;
- er vanuit de samenleving veel initiatieven bestaan die gebruik kunnen/willen maken van deze gronden die nu "in de wachtstand" staan;
- er op deze gronden geen vraag ligt voor alternatieve bouwontwikkelingen;

overwegende dat:

- het niet gebruiken van bestemde gronden geen voorbeeld is van zuinig ruimtegebruik;
- er zeker mogelijkheden zijn deze gronden (tijdelijk) te gebruiken voor o.a. stadslandbouw, alternatieve energie, kleine natuurontwikkeling, tijdelijke groenvoorziening, etc.;
- veel alternatieve (tijdelijke) mogelijkheden via de Verordening Ruimte en gemeentelijke bestemmingsplannen niet mogelijk zijn;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om deze gronden via een andere bestemming tijdelijk te gaan benutten;
- deze mogelijkheden als toevoeging in de verordening ruimte op te nemen;
- deze mogelijkheden te rapporteren aan de commissies EZB en ROH,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M15.

Door de leden Wagemakers en Krol wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen

op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *veel gemeentes te maken hebben met (nog) niet ontwikkelbare terreinen die nu in de Verordening Ruimte en bestemmingsplannen zijn aangeduid als bedrijfsterreinen;*
- *deze terreinen verspreid liggen over de hele provincie;*
- *er in de provincie gebieden zijn waar meer en gebieden zijn waar minder vraag is naar de ontwikkeling van bedrijventerreinen;*
- *tot op dit moment hoofdzakelijk een gemeentelijk of (klein)regionaal beleid bestaat voor deze ontwikkeling;*
- *de BOM een plan heeft opgesteld voor de vraag waar er behoefte is aan genoemde ontwikkeling met als resultaat een herverdelingsvoorstel; een soort ruilverkaveling van bedrijfsterreinen;*
- *de gebruikers van deze gebieden meedoen op basis van vrijwillige inbreng;*

overwegende dat:

- *er behoefte is aan clustering van bedrijventerreinen;*
- *er bij gemeentes weinig behoefte is en mogelijkheden bestaan om deze aangeduide gebieden alsnog in ontwikkeling te brengen;*
- *er nu sprake is van een enkelvoudige aanduiding van deze gebieden in de Verordening Ruimte;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *een plan op te stellen welke bedrijventerreinen eventueel in aanmerking kunnen komen binnen een ruilmodel;*
- *voorbereidingen te treffen om deze "ruilwaardige" terreinen op te nemen in de nieuwe Verordening Ruimte;*
- *na te gaan in hoeverre de nimby-bedrijven hier onderdeel van kunnen worden;*
- *de gemeentes in te lichten over deze kansen, inclusief de vrijwilligheid,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M16.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Er zijn op dit moment overal angstige geluiden over hoe slecht het gaat, maar laten wij ons niet helemaal de put in praten. Ook wij zien de moeilijkheden waarmee grote groepen in onze maatschappij geconfronteerd worden, maar vergeleken met andere landen en provincies hebben wij het in Nederland en in Brabant zo

slecht nog niet. Een crisis is bovendien een kans voor verandering en innovatie. Alleen met de rug tegen de muur zijn sommige systemen aan te pakken. Bij dat moment zijn wij nu gearriveerd, dus op naar nieuwe tijden!

Een voorbeeld van dat nieuwe élan is het businessplan dat binnen het ROC (Regionaal opleidingscentrum) Eindhoven is ontwikkeld voor een nieuw centrum voor productietechnologie; innovatief, gericht op hightech, op samenwerking tussen mbo, hbo en universiteiten. Wij dienen een motie in om de gevraagde garantiestelling te ondersteunen.

Wij zijn ervoor dat het college slimme oplossingen bedenkt om complexe financiële structuren zodanig te organiseren dat wij daarvan als Brabant het minste last hebben. Wij zijn voorstander van fondsvorming en van het inzetten van revolverend geld, maar het houdt natuurlijk wel ergens op. Een revolving fund is geen perpetuum mobile!

De verdeling van de financiën over onze werkzaamheden is een ander verhaal. Daar hebben wij andere gedachten over. Zoals bekend zijn wij tegenstander van het programma Landschappen van allure; weinig allure wat ons betreft, slecht bedacht, geen ideeën en er is ook nog niets uitgegeven. Wat ons betreft geeft dit extra ruimte in het budget om wel verstandig te investeren in Brabant, bij voorkeur in vergroening en verduurzaming van de landbouw. Voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is geen geld voor cofinanciering geregeld. Het lijkt ons veel zinvoller als daarvoor geld wordt gelabeld. De precieze invulling komt dan later wel. Wij dienen daartoe samen met de fractie van het CDA, de PvdA en GroenLinks een motie in.

Wij zien dus graag investeringen in natuur en landschap. Voor ons hoort daarbij ook een fatsoenlijk beheer. Dat betekent enerzijds beperken van schade door bijvoorbeeld wilde zwijnen en anderzijds natuurvriendelijk beheer. Daarom dienen wij een motie in om de haalbaarheid te onderzoeken van een relatief diervriendelijke methode om de populatie wilde zwijnen te beheersen.

Verder maken wij ons zorgen over de nationale parken. Noord-Brabant kent vier nationale parken

die geheel of gedeeltelijk binnen de grenzen van de provincie liggen: Grote Peel, Loonse- en Drunense Duinen, de Biesbosch en Grenspark De Zoom-Kalmhoutse Heide. Het Rijk heeft met het Decentralisatieakkoord Natuur besloten hiervoor geen geld meer uit te trekken. PS spreken pas op 21 september over het natuur- en landschapsbeleid en dus over de steun die de provincie eventueel wil geven. Betekent dit dat er in 2013 een financieel vacuüm ontstaat voor de nationale parken en dat zij belangrijke taken zoals handhaving en toezicht, het openstellen van bezoekerscentra en educatie in 2013 niet kunnen invullen? Wij horen graag het antwoord van GS.

De plannen voor de Oostelijke Langstraat vinden wij wél interessant. Vooral de vrijwillig opgebrachte ozb-verhoging in de regio is bijzonder en toont de inzet en betrokkenheid van de ondernemers. Het lijkt ons zeker zaak dat zowel Rijkswaterstaat als de gemeente Den Bosch naar rato meebetaalt. Het lijkt ons ook slim dat er €4 mln. wordt gereserveerd voor nimby-beleid. Wij zijn daar voorstander van.

Wij dienen samen met de fracties van de PvdA en GroenLinks ook een motie in over professionalisering handhaving van de RUD's, omdat wij dit een belangrijk issue vinden. Bij de startfase van de RUD's is extra geld nodig voor frictiekosten. Denkt het college dit terug te verdienen door de invandieneffecten van 2015? Hoe weet het college zeker dat deze invandieneffecten daadwerkelijk zullen optreden?

Wij zijn verheugd over de toezegging van de gedeputeerde om het bedrijfsleven te vragen mee te betalen aan de meetstations voor luchtkwaliteit. Wij vinden dat de vervuiler moet betalen, ook voor het meten van zijn vervuiling.

De ontwikkeling van duurzame energie gaat ons niet snel genoeg. Volgens ons is hier nog veel meer mogelijk, juist door het ondersteunen van innovatie en van kleinschalige initiatieven. Wij hebben twee moties op dat gebied. De eerste gaat over het verkennen van de mogelijkheden om waterkracht te stimuleren. De tweede heeft betrekking op schaliegas. Wij denken namelijk dat schaliegas niet duurzaam is. Wij vragen het college in deze motie om een Life Cycle Analysis inclusief

een CO₂-voetafdruk te laten uitwerken.

Het doet ons plezier dat het college de buisleidingen van hun ondergrondse bestaan bevrijdt. Wij hebben daarop al heel lang gehamerd. Wij hebben begrepen dat ook het militaire buisleidingennetwerk open zou zijn voor gebruik. Wij vragen het college te lobbyen om dat meer naar voren te halen.

De VEZA-lijn (een rechtstreekse spoorverbinding tussen Vlissingen en Antwerpen) is in november besproken in het BO-MIRT (Bestuurlijk Overleg-Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Wij dienen daarvoor een motie in omdat wij graag zien dat GS een groep overheden samenbrengen om een bod te doen aan het Rijk.

Wij missen een overkoepelende visie op de toekomstige culturele infrastructuur. Dat is ook al aangegeven door de fractie van de PvdA. Wij zien ook een probleem omdat wij menen dat er een gebrek aan criteria is op basis waarvan het Brabantse Orkest wordt ondersteund. Wij zijn een groot voorstander van Het Brabants Orkest, wij houden van de muziek, maar wij missen ten enenmale de criteria waarom dit orkest wél subsidie verdient en andere instellingen niets krijgen. Wij horen graag waarom dit zo is en dienen een amendement in om dit wat meer in een algemeen beleid te trekken.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Spierings, Leenders en mw. Brunklaus wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *de heren Eijlander en Mans een aantal aanbevelingen hebben gedaan om het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving te kunnen verbeteren;*
- *GS deze aanbevelingen overnemen;*

overwegende dat:

- *professionele vergunningverlening, toezicht en handhaving in het belang zijn van zowel de burgers als bedrijven;*
- dragen het college van Gedeputeerde Staten op:*
- *in de begroting voor 2013 en verder geld vrij te maken voor professionalisering van vergunningverlening, toezicht en handhaving,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M17.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer en S. Smeulders wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

overwegende dat:

- *het huidige vervoer van goederen over spoor tussen de Antwerpse, Rotterdamse en Vlissingse haven dwars door de West-Brabantse gemeenten gaat;*
- *dit vervoer in deze gemeenten resulteert in ongewenste neveneffecten in het bebouwde gebied als barrièrewerking, trillingen, veiligheidsrisico's en -zones;*
- *Provinciale Staten van Noord-Brabant streven naar het verduurzamen van het goederenvervoer in de provincie;*
- *Gedeputeerde Staten in het coalitieakkoord t.b.v. de ontlasting van de West-Brabantse gemeenten hebben afgesproken een nieuwe goederenspoorlijn tussen Rotterdam en Antwerpen te willen nastreven;*
- *de financiële middelen daartoe momenteel op rijksniveau lijken te ontbreken;*
- *reeds een forse reductie van rond de 30% van het goederenvervoer over spoor door onze West-Brabantse gemeenten kan worden gerealiseerd door een rechtstreekse spoorverbinding tussen Vlissingen en Antwerpen (de zogeheten VEZA-boog);*
- *de VEZA-boog ook bijdraagt aan de verduurzaming van het goederenvervoer, omdat het nodeloos heen en weer rijden door West-Brabant naar Dordrecht en vice versa voorkomt;*
- *vanwege de tijdswinst van het vervoer ook de provincie Zeeland en België belang hebben bij de realisatie van deze zogeheten VEZA-boog;*

constaterende dat:

- *de minister van Infrastructuur en Milieu in juni 2011 heeft aangegeven dat indien met België en de provincie overeenstemming kan worden bereikt de VEZA-boog een project zou kunnen worden binnen het Infrastructuurfonds voor de periode tot 2028 (Kamerstuk 32500A blz. 4);*
- *momenteel daarom intensief overleg plaatsvindt met België en de provincie Zeeland over de wenselijkheid van de realisatie van de VEZA-boog;*
- *de kosten van de VEZA-boog worden ingeschat op rond*

de €100 mln.;

- *recent in Roosendaal weer de risico's zijn gebleken van het vervoer over het spoor van gevaarlijke stoffen door bebouwd gebied;*

besluiten:

- 1. de besluitvorming over de VEZA-boog te willen bespoedigen en daartoe als één van de belanghebbende partners een financiële bijdrage toe te zeggen aan de realisatie van de VEZA-boog, onder voorbehoud van financiële bijdragen door andere partners en belanghebbenden;*
- 2. Gedeputeerde Staten op te dragen bij de begroting 2013 onder genoemd voorbehoud een bedrag te reserveren tot een maximum van €10 mln.;*
- 3. Gedeputeerde Staten op te dragen zich tot het uiterste in te blijven spannen op zo kort mogelijke termijn overeenstemming met België, de provincie Zeeland en eventuele andere betrokkenen te bereiken over de aanleg van de VEZA-boog, incl. financiële toezeggingen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M18.

Door de leden Hageman, Van Liempd, Krol, mw. Brunklaus en Brenninkmeijer wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012 behandelend de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *de Adviescommissie Kunsten een sombere analyse heeft geschreven over de toekomst van de culturele infrastructuur in Noord-Brabant als gevolg van samenvallende bezuinigingen;*
- *GS als gevolg hiervan tijdelijk budget beschikbaar hebben gesteld voor het oplossen van algemene knelpunten in de culturele infrastructuur;*

overwegende dat:

- *de samenvallende bezuinigingen de noodzaak voor heldere keuzes alleen nog maar groter maken;*
- *deze keuzes op basis van de inhoud moeten worden gemaakt;*
- *op dit moment er geen overkoepelende beschrijving is van de gewenste culturele infrastructuur waarin ook de positie van individuen, individuele instellingen en evenementen is aangeduid;*
- *(delen van) de culturele sector rondom de vergadering van*

1 juni van de commissie CS aangaf dat er binnen de politiek te weinig kennis zou bestaan van de actuele ontwikkelingen op het gebied van de professionalisering van de sector;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *snel, maar uiterlijk 1 januari 2013, te komen tot een overkoepelende visie op de gehele toekomstige culturele infrastructuur in Noord-Brabant waarin ook de positie van individuen, individuele instellingen en evenementen is aangeduid. Deze visie zal de basis moeten vormen voor besluiten over aanwending van de door GS in de Voorjaarsnota 2012 beschikbaar gestelde impuls gelden;*

besluiten dat:

- *de visievorming gestart wordt met een rondetafelgesprek tussen (vertegenwoordigers van) de culturele sector en leden van de commissie CS, waarbij in ieder geval gesproken zal worden over de bestaande ontwikkelingen op het gebied van cultureel ondernemerschap en de kansen en bedreigingen die de sector ziet,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M19.

Door de leden mw. Klitsie, mw. Van Extel-van Katwijk, mw. Knoet-Michels en P. Smeulders wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, constaterend dat

- *het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2014-2020 dit jaar tot besluitvorming komt in de EU-Raad en het EU Parlement;*
- *voor vergroening van de landbouw in pijler 2 van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid €75 tot maximaal €150 mln. komt voor Nederland per jaar;*
- *een evenredig deel voor Noord-Brabant van dit bedrag geschat kan worden op 10% ofwel €15 mln. per jaar;*
- *cofinanciering noodzakelijk is om aanspraak te kunnen maken op gelden uit pijler 2;*
- *in de meerjarenbegroting en in de Voorjaarsnota hiervoor geen middelen gereserveerd zijn;*

overwegende dat:

- *de provincie Noord-Brabant leidend wil zijn als regio-autoriteit in de aanwending van de pijler 2-gelden van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor haar grondgebied;*

- *de manifestpartners willen blijven investeren in natuur, water, landschap en landbouw en hiervoor vandaag een bod van €160 mln. hebben gedaan;*

dragen het college van GS op:

- *in de Voorjaarsnota een structureel bedrag van €15 mln. op te nemen voor de cofinanciering van pijler 2 van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid;*
- *criteria te ontwikkelen voor de besteding van pijler 2-gelden, waarbij vergroening en verduurzaming van de landbouw, versterking van het landschap- natuur- en waterdoelen leidend zijn,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M20.

Door de leden mw. Spierings, Krol, mw. Brunklaus en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *minister Verhagen deze week de Tweede Kamer heeft geïnformeerd over het onderzoek naar de risico's en gevolgen van het opsporen en winnen van schalie- en steenkoolgas in Nederland, inclusief de definitieve onderzoeksvragen;*
- *vragen rondom een Life Cycle Analyse (LCA), energie-efficiëntie en CO₂-voetafdruk van schaliegaswinning geen onderdeel uit maken van bovengenoemd onderzoek;*
- *deze week in de media stond dat Nederland nog slechts 3,8% van zijn energie uit duurzame bronnen haalt, terwijl de doelstelling 14% in 2020 is;*
- *schaliegas een fossiele brandstof is en dus geen duurzame bron;*
- *in de uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 duurzame energie als speerpunt is opgenomen met als doel "Het verminderen van uitstoot CO₂ en andere voor de volksgezondheid schadelijke effecten, voor mens en milieu, door energiebesparing en verduurzaming van de productie/opwekking van energie, bijvoorbeeld via wind, zon en biomassa";*

overwegende dat:

- *om een goede discussie over de wenselijkheid van schaliegaswinning te kunnen voeren, een inschatting van de CO₂-uitstoot gedurende de levenscyclus onmisbaar is;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- een Life Cycle Analysis (LCA) van schaliegas, inclusief een CO₂-voetafdruk te laten opstellen, zodat deze op gelijke voet kan worden vergeleken met andere fossiele brandstoffen zoals gangbaar aardgas en duurzame energiebronnen;
- de Staten te informeren over de resultaten van deze analyse zodat een discussie over nut en noodzaak van schaliegaswinning gelet op de uitgangspunten van de uitvoeringsagenda Tien voor Brabant dit najaar kan plaatsvinden,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M21.

Door de leden mw. Spierings, Bouwman, Kuijken, Krol, Kap en mw. Knoet-Michels wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- in de uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 duurzame energie als speerpunt is opgenomen met als doel "Het verminderen van uitstoot CO₂ en andere voor de volksgezondheid schadelijke effecten, voor mens en milieu, door energiebesparing en verduurzaming van de productie/opwekking van energie, bijvoorbeeld via wind, zon en biomassa";
- waterkracht een vorm van duurzame energieopwekking is die in het verleden veel werkt gebruikt voor onder andere het malen van graan en het persen van olie;
- technische ontwikkelingen het mogelijk maken om in stromend water met een gering verval energie op te wekken, zonder hierbij schade toe te brengen aan de natuur;

overwegende dat:

- waterkracht nu nog wel eens wordt vergeten als bron van duurzame energie;
- waterkracht in Brabant nu al voor enkele tientallen huishoudens stroom opwekt en dit al in 2015 kan uitgroeien naar 400 huishoudens;
- waterkracht door zijn geschiedenis van historische watermolens naar nieuwe innovatieve technieken een toegevoegde waarde heeft in de vorm zijn educatieve functie en het behoud van cultuurhistorisch erfgoed door herontwikkeling hiervan;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- bij de uitwerking van het voorstel tot fondsvorming voor Energie, de mogelijkheden te verkennen om waterkracht te stimuleren en verschillende opties hiervoor voor te leggen aan de commissie,
- en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M22.

Door de leden mw. Spierings, Krol, mw. Brunklaus, Kap en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- in de Statenvergadering van 11 mei 2012 een motie is aangenomen die het college van Gedeputeerde Staten oproept om te komen met een notitie over de juridische mogelijkheden tot het nemen van additionele maatregelen ter handhaving van de nulloptie voor wilde zwijnen, inclusief het gebruik van restlichtkijkers en de één-op-één-methode;

overwegende dat:

- beperken van schade door wilde zwijnen wenselijk is voor onder andere de landbouw;
- jacht op beperkt maatschappelijk draagvlak kan rekenen;
- er diervriendelijke methodes bestaan om de populatie wilde zwijnen te beheersen;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- de haalbaarheid van diervriendelijke methodes om de populatie wilde zwijnen te beheersen, te onderzoeken, zoals anticonceptie en fysieke scheiding tussen de populatie zwijnen en de landbouwgebieden,
- en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M23.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, Leenders en Bouwman wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012, constaterend dat:

A. de provincie Noord-Brabant inzet op:

- innovatie, high tech,

- als enabler maintenance ondersteunt,
- en bevordering aansluiting ROC-HBO-universiteiten nastreeft;

B. - ROC Eindhoven (penvoerder), Hightechbedrijven uit Brainport Industries, Spomm en de Eindhovense Fabrikantenkring samen een business plan hebben ontwikkeld voor een Centrum voor Productie-technologie,

- aan dat plan ook meegewerkt is door Fontys Hogescholen ROC Ter Aa en de Leidse Instrumenten;

overwegend dat:

- dit plan aansluit bij het door de provincie Noord-Brabant gevoerde beleid;

besluiten:

- een garantiestelling van €1,2 mln. aan CIV Producttechnologie af te geven ten behoeve van dit plan waarbij afspraken gemaakt worden met betrekking tot afbouw, ten laste te brengen van het Innovatiefonds."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A2.

Door de leden Hageman en mw. Brunklaus wordt het volgende amendement voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 jun 2012, behandelend de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- de gevolgen van het advies van de Raad voor Cultuur voor de culturele sector in Noord-Brabant zwaar zijn;
- de samenvallende bezuinigingen op de diverse bestuurlijke niveaus weliswaar de gehele culturele sector in Noord-Brabant hard treffen, maar dat enkele afzonderlijke instellingen en evenementen een extra zware financiële uitdaging hebben gekregen;
- GS voor het oplossen van algemene knelpunten in de culturele infrastructuur tijdelijk budget hebben gevonden;
- GS binnen de groep bedreigde instellingen alleen voor Het Brabants Orkest een tegemoetkoming hebben;

overwegende dat:

- verwacht wordt dat vanuit het Fonds Podiumkunsten nieuwe klappen voor de sector zullen vallen;
- er door de omvang en snelheid van de samenvallende bezuinigingen geen reëel transitieplan op te stellen is door de culturele instellingen;
- GS noch in de vergadering van de commissie Cultuur en Samenleving noch in de Memorie van Antwoord aan de

hand van vastgestelde criteria hebben kunnen aangeven waarom Het Brabants Orkest wel en andere zwaar getroffen instellingen geen aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming;

besluiten:

- de tekst in tabel 3.3 Afweging ruimtevragende dossiers onder punt 3 te veranderen van "Brabants Orkest (2013-2016)" in "Bedreigde instellingen in de culturele infrastructuur (2013-2016)";
- de bijbehorende toelichting 3 te veranderen in: "Er wordt indicatief eenmalig €8 mln. beschikbaar gesteld om knelpunten voor individuele instellingen op te lossen. Het geld wordt aan instellingen toegekend op basis van een door de commissie Cultuur en Samenleving goedgekeurd transitieplan".

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A3.

De heer P. Smeulders (GroenLinks): Voorzitter! De Voorjaarsnota 2012 heet "Koersvast in onzekere tijden". Dat klinkt goed maar is dit wel het moment voor oogkleppen op en op koers blijven? GroenLinks denkt van niet. Juist de behandeling van de Voorjaarsnota is hét moment voor bezinning. De hardnekkige economische crisis leidt tot nieuwe prioriteiten. Daarom willen we een groot deel van de eerste tranche van de Essent-investeringsagenda heroverwegen. Daartoe dienen we met de PVV, D66, 50PLUS, Partij voor de Dieren en OSN een motie in. Het bespaarde geld nemen we mee in de tweede tranche van het investeringsprogramma. Want de voorstellen in de tweede tranche van het investeringsprogramma maken veel Brabanders al een stuk gelukkiger. Innovatie is nodig om een toonaangevende regio te blijven en vooral om oplossingen te bieden voor maatschappelijke problemen. Breedband is belangrijk voor de technologische ontwikkeling van onze provincie. Een echte transitie naar duurzame energie is onafwendbaar en levert bovendien geld op. Op 20 november 2009 is een motie van GroenLinks, CDA, SP en Partij voor de Dieren aangenomen om te komen tot een revolving fund voor duurzame energie. Het doet ons deugd dat deze motie nu – weliswaar drie jaar na dato – wordt uitgevoerd.

Natuurlijk is ons typische landschap ons als Brabanders dierbaar. Natuur krijgt van ons de ruimte, zodat iedereen er kan recreëren en een balans kan vinden met de dagelijkse drukte. GroenLinks dient mede namens PvdA, D66, 50PLUS, Partij voor de Dieren en OSN een motie in om het fonds voor Natuur en Landschap zo op te zetten, dat de volledige Ecologische Hoofdstructuur en de Ecologische Verbindingszones ermee kunnen worden gerealiseerd. Vanochtend hebben een aantal partijen een geweldig bod gedaan. Het CDA verwees al naar een aantal maatschappelijke partijen. Daar moeten we gebruik van maken. Dit is een buitenkans. Aangezien het afmaken van de EHS ook de ambitie van dit college is, rekenen we op een positief advies vanuit Gedeputeerde Staten op de motie.

Graag voegen we met moties twee investeringsrichtingen toe. De eerste motie, die we indienen met PvdA en PVV, gaat over het verbeteren van de leefbaarheid in de dorpen en wijken. Een grote maatschappelijke uitdaging. In het verleden deed de provincie dit door het stimuleren van integrale dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's). Deze IDOP-methodiek was een groot succes. Daarom stelt GroenLinks voor om in de tweede tranche van de investeringstranche middelen voor een nieuwe IDOP-ronde beschikbaar te stellen.

De tweede motie, die we indienen met de PvdA, D66, 50PLUS en de Partij voor de Dieren, waarmee we een investeringsrichting willen toevoegen, gaat over de instelling van een OV-fonds. Een eerder fonds voor openbaar vervoer uit de infrapot van €750 mln. haalde het helaas eind 2010 niet. Collega's, als u slim bent dan stemt u voor deze motie. Dan zetten we een fout van onze voorgangers recht, namelijk de veel te eenzijdige focus op asfalt.

Dan ga ik verder met de Voorjaarsnota. Goed dat onze motie Fiets in de Versnelling wordt uitgevoerd, evenals de motie voor goedkoper openbaar vervoer voor mbo'ers.

De heer *Heijmans* (SP): Even een vraag over het OV-fonds, dat uiteraard mijn sympathie heeft. Hoeveel fondsen denkt u in te gaan stellen?

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Zes, want wij ondersteunen de vier fondsen die door GS worden genoemd en we voegen er twee aan toe, een leefbaarheidsfonds en een OV-fonds.

De heer *Heijmans* (SP): Over hoeveel middelen denkt u te beschikken en hoe denkt u die te verdelen? Ik weet niet of u in de commissie was waar de gedeputeerde nadrukkelijk zei dat wil je een fatsoenlijk functionerend fonds hebben, je eerder moet denken aan €200 mln. dan aan €100 mln. Ik kom bij zes maal €200 mln. iets hoger uit dan de middelen die we beschikbaar hebben.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Ik reageer daar graag op, voorzitter. GS vragen ons nadrukkelijk onder punt 5 van de investeringsvoorstellen, zelf met voorstellen te komen. Dat doen wij. Wat ik jammer vind van de houding van de SP op dit moment is dat wordt gezegd dat ze in het najaar wel kijken. Volgens mij moeten we nu zorgen dat deze fondsen, die erg sympathiek zijn en die we daarom ook indienen, worden meegenomen, zodat GS er goede voorstellen voor kunnen uitwerken, waarna we in het najaar bij de begrotingsbehandeling kunnen kijken, welke fondsen we kiezen. Waar ik heel erg bang voor ben is dat in het najaar deze vier fondsen zijn uitgewerkt, dat we dan nog twee maanden hebben om alles in te stellen en dat het dan onmogelijk zal zijn een nieuw fonds toe te voegen.

De heer *Heijmans* (SP): Wij kunnen straks op basis van de invulling die aan de fondsen wordt gegeven, vaststellen, of zaken ons al of niet bevallen. Wij kunnen vervolgens nieuwe zaken toevoegen en nieuwe fondsen vormen. Er is niets wat ons dwingt dat bijvoorbeeld vóór 1 januari te doen. Als u nu een OV-fonds voorstelt, moet u nu ook zeggen, welk fonds u wilt laten vervallen, want naar zes fondsen gaan is natuurlijk niet reëel.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Op dit moment hebben we vijf investeringsfondsen met een totaal budget van €280 mln. De heer Heijmans kan mij niet wijsmaken dat het niet mogelijk is zes fondsen in te stellen met €500 mln.

De extra miljoenen voor Het Brabants Orkest worden wat ons betreft alleen uitgekeerd als er een toekomst is met het Limburgs orkest. Daartoe dienen we samen met 50PLUS een amendement in. De komende jaren extra geld reserveren voor de podiumkunsten heeft onze volledige steun.

Het handhaven van milieuvergunningen is van groot belang. Nu blijkt dat hier al liefst 10 jaar onduidelijkheid over bestaat. GroenLinks wil dat een einde komt aan deze onduidelijkheid. Daarom heeft D66 hierover net mede namens GroenLinks een motie ingediend.

Over naar de economie. Wij als GroenLinks kijken momenteel vooral naar de belangrijke maatschappelijke uitdagingen: hoe moet het met ons voedsel, onze landbouw en duurzame energie? Daarbij hebben we natuurlijk zorg voor de mensen: de vergrijzing en de krimp en natuurlijk ook de werkgelegenheid en het behoud van de maakindustrie in Brabant. Voorstellen om Brabantse werkenden en werkzoekenden een duurzaam perspectief te bieden, kunnen op onze steun rekenen, net als voorstellen om te investeren in slimme zorg.

In het najaar gaan we door met de uitwerking van Stad en Platteland. Goed dat zich hiermee waarschijnlijk een speciale themacommissie uit onze Staten bezig gaat houden. Want verandering is nodig. Het Arcadis-rapport leert ons dat als we niets doen, de schaalvergroting gewoon doorgaat. Datzelfde rapport maakt ook duidelijk dat het wel degelijk mogelijk is om als provincie te sturen op dieraantallen.

GroenLinks vindt dat de mening van Brabanders nog te weinig wordt betrokken bij de discussie over de gewenste transitie van het platteland. Daarom dienen we samen met de PvdA, D66, 50PLUS, de Partij voor de Dieren en de OSN een motie in om het Brabant Panel in te zetten.

GroenLinks wil een provincie die koersvast is in het betrekken van haar inwoners bij de belangrijkste maatschappelijke discussies waarvoor wij staan.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Brunklaus en Krol wordt het volgende amendement voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

besprekende de Voorjaarsnota 2012 "Koersvast in onzekere tijden",

constaterende dat:

- *de rijksoverheid een aantal structurele kortingen gaat doorvoeren op het terrein van kunst en cultuur;*
- *hierdoor een aantal culturele instellingen waaronder Het Brabants Orkest onevenredig hard worden getroffen;*
- *een samengaan van het Brabants en het Limburgs orkest door de rijksoverheid wordt gestimuleerd;*
- *er alleen subsidie door het Rijk gegeven zal worden als deze fusie daadwerkelijk tot stand komt;*
- *GS voorstellen om tot en met 2016 een bedrag van €8 mln. op te nemen in de begroting voor Het Brabants Orkest om de overgang naar een samensmelting met het Limburgs Orkest te kunnen waarmaken,*

overwegende dat:

- *Het Brabants Orkest positief staat ten aanzien van een fusie met het Limburgs Orkest;*
- *er op dit moment gesprekken gevoerd worden tussen beide orkesten om te komen tot een gedeelde visie over de samenwerking in de toekomst;*
- *er van beide kanten muziek in de toekomst moet zitten met andere woorden dienen beide orkesten volledig achter de keuze tot omvorming naar één orkest te staan zodat een extra financiële stimulans daadwerkelijk zal opleveren;*
- *in de Voorjaarsnota al de voorwaarden voor beschikbaarstelling zijn genoemd,*

besluiten bij de bijhorende toelichting no. 3 (pagina 14) op de tekst in tabel 3.3 "Afweging ruimtevragende dossiers" punt 3 - Brabants Orkest (2013-2016) op te nemen als één na laatste zin:

"Dit bedrag kan alleen beschikbaar worden gesteld als er - na een positieve toets door de Advies Commissie voor de Kunsten - een uitgewerkt plan voor de transitie van het Brabants en Limburgs orkest naar het Orkest van het Zuiden aan PS is aangeboden".

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nr. A4.

Door de leden P. Smeulders, mw. Lestrade-Brouwer, Dol, Van der Wel, Kap en Krol wordt de volgende motie ingediend.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering

bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota 2012 "Koersvast in onzekere tijden",
constaterende dat de eerste tranche van de investeringsagenda van de Essent-gelden in totaal €278,9 miljoen omvat. Dit is als volgt verdeeld:

- energietransitie: als kans voor innovatie en duurzaamheid: €71,2 mln.;
- landschappen van allure: €56,2 mln.;
- Brabantstad Culturele Hoofdstad: €50 mln.;
- Sportplan Brabant: versterking sportinfrastructuur: €40 mln.;
- Grootchalige cultuurhistorische complexen: €61,5 mln.,

overwegende dat:

- nog niet voor alle middelen uit de eerste tranche investeringsagenda verplichtingen zijn aangegaan;
- de hardnekkige economische crisis tot nieuwe prioriteiten leidt;
- de prioriteiten uit de tweede tranche van de investeringsagenda nog door de Staten worden bepaald en beter moeten aansluiten bij de grote maatschappelijke uitdagingen dan die uit de eerste tranche;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- de nog niet bestede middelen in de eerste tranche van de investeringsagenda toe te voegen aan de tweede tranche, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M24.

Door de leden mw. Brunklaus, mw.Knoet-Michels, mw. Spierings, Krol, Van der Wel en Kap wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

besprekende de Voorjaarsnota 2012 "Koersvast in onzekere tijden",

constaterende dat:

- in het bestuursakkoord "Tien van Brabant" is opgenomen dat 'De realisatie van de EHS het uitgangspunt blijft;'
- het Natuurakkoord tussen Rijk en IPO twee belangrijke componenten kent: het decentraliseren van taken/verantwoordelijkheden op het gebied van natuur, landschap en landelijk gebied richting provincies en een forse bezuinigingstaakstelling van het Rijk (van 72%) op dit takenveld;

- in het lenteakkoord €200 mln. extra voor natuur beschikbaar is;
- Brabantse manifestpartners de provincie Noord-Brabant op 22 juni 2012 hebben aangeboden te helpen bij de volledige realisatie van de EHS en daaraan tot 2027 circa €160 mln. willen bijdragen,

overwegende dat:

- het IPO momenteel onderhandelt over de verdeling van de beschikbare rijksmiddelen en ruilgronden over de provincies;
- gedeputeerde Johan van den Hout op 22 juni op zijn weblog aangeeft bijzonder trots en erg blij te zijn met het aanbod van natuurorganisaties, terreinbeheerders, waterschappen en agrariërs die ongeveer een derde van de totale kosten voor de realisatie van de EHS op zich willen nemen;
- het gezien de nieuwe verantwoordelijkheid van de provincie ten opzichte van natuur en landschap en de Brabantse ambitie om de volledige Ecologische Hoofdstructuur te realiseren, goed is om in de tweede tranche van de investeringsagenda voldoende middelen vrij te maken voor natuur en landschap,

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- in de onderhandelingen binnen het IPO over het natuurakkoord en het lenteakkoord een zo groot mogelijk deel van de beschikbare middelen en ruilgronden naar Brabant te halen;
 - het fonds voor natuur en landschap dat in Voorjaarsnota wordt genoemd zo uit te werken, dat – in samenhang met het aanbod van de manifestpartners – de volledige Brabantse Ecologische Hoofdstructuur inclusief de Ecologische Verbindingszones ermee kan worden gerealiseerd,
- en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M25.

Door de leden mw. Brunklaus, Liempd en mw. Frijters-Klijnen wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de Voorjaarsnota 2012 "Koersvast in onzekere tijden",

constaterende dat:

- de startnotitie Leefbaarheid 2012-2015 drie beleidsrichtingen aangeeft die aanvullend en in

samenhang dienen te worden uitgevoerd;

- in de Statencommissie Cultuur en Samenleving is gesteld dat hier een duidelijke relatie ligt tussen deze startnotitie Leefbaarheid en het beleid "stad en platteland";
- 43% van de Brabantse kernen inmiddels een Integraal Dorpsontwikkelingsplan (IDOP) heeft en deze plannen de waarderungen voor leefbaarheid aantoonbaar doen stijgen,

overwegende dat:

- de leefbaarheid van de dorpen in Brabant van groot belang is voor het welslagen van het beleid "stad en platteland";
- vergrijzing, ontgroening en krimp zeer relevant zijn voor wonen, voorzieningen, onderwijs en arbeidsmarkt;
- het vinden van innovatieve en slimme oplossingen voor de leefbaarheid in dorpen en wijken urgent is;
- in het bestuursakkoord "Tien voor Brabant" een beperkt budget (€10 mln.) is opgenomen voor leefbaarheid,

vragen het college van Gedeputeerde Staten:

- leefbaarheid toe te voegen als investeringsrichting in de tweede tranche investeringsagenda van de Essent-gelden en in de begroting te komen met een voorstel voor de invulling van deze gelden middels een nieuwe IDOP-ronde,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M26.

Door de leden Bouwman, S. Smeulders, mw. Oomen-Peeters, Krol en Van der Wel wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen d.d. 22 juni 2012, gelezen hebbend de begroting 2012, de Voorjaarsnota en de concept-OV-visie, constaterend dat:

- door de rijksbezuinigingen en beperkingen van de BDU niet alleen het huidige basisvoorzieningsniveau OV onder druk staat, maar vooral het toekomstige OV beleid (zie de meerjarenraming 05.02 OV: voor OV-exploitatie €17 mln. minder m.i.v. 2013 en voor OV-strategische projecten en -beleid gemiddeld €30 mln. minder m.i.v. 2014);
- dat met de Voorjaarsnota het tijdstip is aangebroken om ideeën aan te leveren voor fondsvorming en investeringen,

overwegende dat:

- openbaar vervoer (OV) nog immer een belangrijke pijler

is van het mobiliteitsbeleid van de provincie, zowel voor het platteland als de verbinding tussen steden;

- extra geld uit het bestuursakkoord voor komomleidingen én OV ter grootte van €10 mln. geheel gebruikt wordt voor komomleidingen;
- daarentegen het stimuleren van gebruikmaking van OV urgent blijft en onderdeel van de actualisering van de OV-visie (nieuwe aanbesteding) dient te zijn,

spreken uit dat het OV kwalitatief verbeterd moet worden (innovaties slimme dienstroosters, voertuigtechnologie, maatwerk vervoer, HOV, etc.) om klanten te behouden en aan te trekken en dientengevolge extra middelen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de vast te stellen OV-visie, verzoeken GS dienovereenkomstig te handelen, het beleid uit te werken en extra middelen te reserveren in de meerjarenbegroting met ingang van 2014 tot 2016 (meerjarig OV-beleid en strategische projecten) ten laste van een op te richten OV-fonds van enige omvang, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M27.

Door de leden P. Smeulders, mw. Klitsie, Wagemakers, Van der Wel, Kap en Krol wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

besprekende de Voorjaarsnota 2012 "Koersvast in onzekere tijden",

constaterende dat:

- Provinciale Staten 9 december 2011 het koersdocument "De transitie van stad en platteland, een nieuwe koers" hebben vastgesteld;
- dit koersdocument in aanloop naar de herziening van de Verordening Ruimte (voorjaar 2012) wordt uitgewerkt;
- in deze uitwerking twee rapporten een belangrijke rol spelen:
 - het Arcadis-rapport "Onderzoek regionaal sturen van de omvang van de veestapel" (april 2012);
 - het IRAS-rapport over de relatie tussen de intensieve veehouderij en de gezondheid van omwonenden (najaar 2012),

overwegende dat:

- het goed is dat de discussie over de transitie van stad en platteland op basis van juiste gegevens wordt gevoerd;
- draagvlak onder Brabanders een belangrijke voorwaarde

is voor het slagen van dit beleid;

- *het Brabant Panel een representatief beeld kan geven van de mening en houding van Brabanders in de stad en het platteland,*
- dragen het college van Gedeputeerde Staten op,*
- *via het Brabant Panel te achterhalen hoe Brabanders denken over de gewenste transitie van stad en platteland, zodat Provinciale Staten deze informatie kunnen betrekken bij de vervolgdiscussie over "stad en platteland", en aan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M28.

De heer *Krol* (50PLUS): Voorzitter! 50PLUS constateert dat er op de lopende begroting nog een klein bedrag te besteden is. Wij zouden een deel van dat bedrag graag willen inzetten in een vorm van goedkoop openbaar vervoer voor ouderen en jongeren en op zijn minst te onderzoeken of dit technisch haalbaar is binnen het huidige OV-chipsysteem. De huidige concessieperiode loopt binnenkort af. Wij vragen bij de nieuwe concessie de mogelijkheid voor herinvoering van de korting op de ritprijs te bezien, en niet alleen op de abonnementen, voor ouderen en jongeren.

Hoe is het eigenlijk gesteld met het basisvoorzieningsniveau van het openbaar vervoer in Brabant? Volgens het voorstel uit 2009 worden verzorgingstehuizen niet tot een verzorgingsvoorziening gerekend waardoor hiervoor geen afstandscriterium tot de bushalte geldt zoals bijvoorbeeld wel voor een ziekenhuis het geval is. 50PLUS dient daarom samen met de PvdA, GroenLinks, de Partij voor de Dieren en de OSN een motie in die oproept dit bij de volgende concessieverlening te betrekken.

De VROM-raad, opgegaan in de raad voor de leefomgeving en infrastructuur, heeft in 2009 geadviseerd, Eindhoven een directe spoorverbinding met Antwerpen te geven. Deze spoorverbinding zou tevens de luchthaven direct kunnen ontsluiten, wat voor de ontwikkeling van de regio van enorm belang is. Wat is er met dit advies gebeurd en zijn GS bereid, hiervoor bij het kabinet of bij de kabinetsformatie aandacht te vragen en wat kan de provincie zelf betekenen?

Een ander voorstel van 50PLUS betreft ons eigen salaris. Van alle Brabanders wordt verwacht dat zij de broekriem aanhalen. Het minste dat zij van ons verwachten is dat wij het goede voorbeeld geven.

50PLUS is bovendien benieuwd naar het personeelsbeleid ten aanzien van ouderen. De positie van ouderen op de arbeidsmarkt is geen benijdbare. Slechts 3% van de mensen boven de 50 die werkloos worden, vindt ooit een nieuwe baan. Ik heb niets gemerkt van een voorbeeldfunctie die wij hebben bij het aan het werk houden als provincie van ouderen. Hoe zit dat? Wat doet de provincie om ouder personeel wel kansen te bieden op de arbeidsmarkt?

50PLUS is ondanks het vele werk van mijn collega's voorstander van het opheffen van provincies als bestuurslaag. Ik zie het er niet snel van komen maar waar wel een politieke meerderheid voor gloort is de overheveling van taken van waterschappen naar de provincies. Dat zou voor ons in ieder geval een goede eerste stap zijn.

Bedrijventerrein kunnen groener en beter worden ingepast in het landschap. Overtollige bedrijventerreinen kunnen beter gesaneerd worden. Waalboss is wat 50PLUS betreft overbodig. De stem van de burger is doorslaggevend bij herindelingen. Wij pleiten dan ook voor een referendum waarmee bewoners van gemeentes zich kunnen uitspreken.

Tot slot, de aandacht die de provincie geeft aan natuurbeleid is goed. We zijn er blij mee maar wat ons betreft kan er nog meer aandacht worden geschonken aan alternatieve energievoorziening.

De *voorzitter*: Door de leden Krol, Kap, Van der Wel, mw. Wijnands en Bouwman wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

overwegende dat:

- *ook ouderen in verzorgingstehuizen recht hebben op openbaar vervoer;*
- *een veraf gelegen bushalte de kans op sociaal isolement van deze kwetsbare groep vergroot;*
- *in het basisvoorzieningsniveau voor het OV voor*

verzorgingstehuizen het afstandscriterium van een woonwijk geldt,

spreekt uit dat in het basisvoorzieningsniveau OV wordt opgenomen dat voor verzorgingstehuizen een afstandscriterium voor bushaltes geldt van maximaal 250 meter; dragen het college van Gedeputeerde Staten op om bij de volgende OV-concessie dit afstandscriterium mee te nemen, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M29.

Door de leden Krol, Van der Wel en Bouwman wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

overwegende dat:

- *openbaar vervoer voor veel ouderen én voor veel (ouders van) jongeren onbetaalbaar is geworden;*
- *ouderen door goedkoop openbaar vervoer uit een sociaal isolement kunnen geraken,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten bij de begroting voor 2013 met een voorstel te komen over de technische haalbaarheid van een kortingssysteem voor jongeren (van 18 jaar of jonger) en ouderen (65 jaar of ouder) en de financiële consequenties hiervan in kaart te brengen, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M31.

Door het lid Krol wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

overwegende dat:

- *veel Brabanders de broekriem aan moeten halen als gevolg van de economische crisis en bezuinigingsmaatregelen van de overheid;*
- *leden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten een voorbeeldfunctie vervullen,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten bij de begroting voor 2013 met een voorstel te komen om de vergoeding van de leden van Provinciale Staten en het salaris van de leden van Gedeputeerde Staten met 5% te verlagen ten opzichte van het niveau van 2012, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M32.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! We willen beginnen met een referentie naar de barometer plattelandsontwikkeling die inzicht geeft in de ontwikkelingen in het landelijk gebied met betrekken tot o.a. milieu, natuur, water, landschap en leefbaarheid. De barometer laat zien dat er veel ontwikkelingen zijn die goed gaan in het landelijke gebied. Echter, de barometer laat ook klip en klaar zien dat de veehouderij de barometer sterk negatief beïnvloedt. De barometer staat wat ons betreft op zwaar weer. De Partij voor de Dieren wil uit de depressie en op weg naar een mooie zomerse dag. Een zomerse dag waar ook de dieren weer van de zon kunnen genieten. We hopen daar in de nieuwe themacommissie landbouw van harte mee van start te gaan. Ik wil dadelijk ook nog even refereren aan het rapport van Arcadis.

We maken ons grote zorgen om het aantal geurgehinderden in Brabant. Waar de voorjaarsnota aangeeft dat het absolute aantal weliswaar iets is afgenomen, vinden wij die afname marginaal. Verder wordt gesteld dat er voortgang is geboekt op het gebied van ammoniakdepositie. Wij vinden dat deze constatering op weinig feiten is gebaseerd. Wij vinden het aantal meetpunten te beperkt en de frequentie van meten te laag. Op die manier houden we ons als provincie een beetje voor de gek, terwijl de afname van biodiversiteit door verzuring wel voor conto van de provincie is.

We maken ons ook grote zorgen om de waterkwaliteit en -kwantiteit. De kwaliteit van het Brabants zwemwater zit in de middenmoot, net als het oppervlaktewater. De verdroging in Brabant zorgt voor grote problemen. De weidevogelpopulatie staat onder zware druk, mede door de lage grondwaterstand. De provincie betaalt bij de aanpak van verdroging een dubbele rekening, zowel voor bronaanpak als voor symptoombestrijding. Dat beleid is wat onze partij betreft voor verbetering vatbaar.

De partij voor de dieren vindt dat de provincie bij waterkwaliteit en kwantiteit te veel op de grotere wateren is gericht. Dat terwijl veel problemen veroorzaakt door bestrijdingsmiddelen en nutriën-

tenoverschot juist bij kleine wateren spelen.

Europa kijkt over onze schouder mee en de oplossing kan wat onze partij betreft niet worden gevonden in het verschuiven van (Europese) deadlines (2015 naar 2027). U moet, samen met de waterschappen, echt gaan handelen.

De Partij voor de Dieren is van mening dat de stikstofproblematiek bij de provincie absolute prioriteit moet krijgen. Immers, mede door stikstofdepositie nemen de algemene soorten flora en fauna toe en de specifieke soorten af met een netto verlies aan biodiversiteit als gevolg. We wachten al geruime tijd op de PAS (programmatische aanpak stikstof). Echter, wij weten op voorhand dat de PAS geen soelaas biedt. De (financiële) inzet van provinciale middelen om stikstofdepositie te verminderen moet niet leiden tot meer dieren in Brabant, maar tot een werkelijke verlaging van stikstofdepositie,

Wat de Partij voor de Dieren betreft moet beter gekeken worden naar de wijze waarop de provincie uitgaven doet voor water, natuur en natuurbeheer. Hier valt wat de partij voor de dieren betreft enorm veel geld te besparen. Door af te zien van investeren in symptoombestrijding en in te zetten op betere bronaanpak, betere afspraken met marktpartijen, betere metingen en betere controles kunnen er zowel miljoenen worden bespaard en kan alsook meer worden bereikt voor natuur en milieu.

We dienen daarom een motie in, met CDA, VVD, GL, 50PLUS en OSN om voor PS te evalueren en inzichtelijk te maken op welke wijze de beschikbare provinciale middelen kunnen worden verdeeld over aankoop, inrichting en beheer van (nieuwe) natuur met het oog op het behalen van een maximaal en langdurig rendement voor de Brabantse natuur in termen van areaal en biodiversiteit.

We hebben geconstateerd dat er in Brabant veel verkeersdoden zijn en dat baart ons grote zorgen. Elke drie dagen overlijdt er een Brabander en dat roept bij ons de vraag op of de Brabantse wegen wel veilig genoeg zijn en of er bij nieuwe provinciale wegen meer op veiligheid moet worden gelet en of de provincie daar genoeg in investeert.

De *voorzitter*: U hebt nog een halve minuut.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Wij zijn er niet van overtuigd dat voor de Oostelijke Langstraat €10 mln. nodig is uit de algemene middelen. Wij denken dat voor €90 mln. het project voor een groot deel kan worden gerealiseerd.

Wij vinden het budget van €4,5 mln. voor de Vrijetijdseconomie plus 30% banen en 10% omzet onmogelijk. Deze getallen lijken niet te kloppen.

De *voorzitter*: Uw spreektijd is om.

Door de leden Van der Wel, Kuijken, Krol, Kap, mw. Prins-Afman en mw. Brunklaus wordt de volgende motie ingediend.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

constaterende dat:

- *er momenteel onvoldoende middelen zijn om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en robuuste en ecologische verbindingzones (RVZ, EVZ) te realiseren en dat de provincie op zoek is naar nieuwe investeringsmogelijkheden;*
- *de beschikbare provinciale middelen kunnen worden ingezet in aankoop, inrichting en beheer van natuur en dat elk van deze investeringen op verschillende wijzen bijdraagt aan de kwaliteit en kwantiteit van de Brabantse Natuur,*

overwegende dat:

- *wanneer er onvoldoende middelen zijn voor natuur er keuzes gemaakt moeten worden en prioriteiten moeten worden gesteld tussen de verschillende vormen van investeren in Brabantse natuur;*
- *bij die afweging tussen de investeringen het duidelijk moet zijn wat de effecten zijn van die keuzes op de kwaliteit en kwantiteit van de Brabantse natuur,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten

in het kader van het nieuwe natuur- en landschapsbeleid voor PS te evalueren en inzichtelijk te maken op welke wijze de beschikbare provinciale middelen kunnen worden verdeeld over aankoop, inrichting en beheer van (nieuwe) natuur met het oog op het behalen van een maximaal en langdurig rendement voor de Brabantse natuur in termen van areaal en biodiversiteit,

en gaan over tot de orde van de dag.”

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M30.

De heer *Kap* (OSN): Voor ons ligt de Voorjaarsnota 2012, koersvast in onzekere tijden. We hebben inmiddels te maken met nieuwe zaken, zoals het verplicht schatkistbankieren, de wet Houdbare overheidsfinanciën en de terugtrekken-de rijksoverheid, wat met name op het vlak van natuur en landschap goed zichtbaar is. Hoewel niet al deze ontwikkelingen op zichzelf positief zijn en kunnen leiden tot een financieel hogedruk-gebied, lijkt het een uitdaging om financieel evenwicht ook op lange termijn te bewaken. Positief is dat we in een dergelijke situatie ons nog eens extra bewust worden hoe we het efficiënts met het geld van de belastingbetaler kunnen omgaan. De inzet van revolverende middelen en de inzet van bovenformatieve medewerkers in situaties waarin er een overloop is in plaats van externen inhuren zijn daar goede voorbeelden van. Natuurlijk ga ik er in dat laatste geval net als het CDA vanuit dat het budget voor externe inhuur daarbij afneemt.

Voordat ik inga op enkele inhoudelijke punten wil ik net als de VVD toch nog even kwijt dat ik het betreurt dat behandelde plannen die inmiddels in de uitvoeringssfeer zijn geraakt, niet meer als speerpunt worden gezien. Juist deze uitvoering hoort een speerpunt te zijn omdat het juist dat is wat het maatschappelijk veld in onze provincie merkt. Het sec vaststellen van deze plannen is dat juist niet en dat wil men nog wel eens vergeten.

Ik zal niet op allerlei afzonderlijke punten ingaan maar laat duidelijk zijn dat extra investeringen in natuur en landschap, meer meetstations, een professioneel systeem van handhaven zaken zijn die echt aangepakt moeten worden. Dat zien we nog te weinig terug in deze Voorjaarsnota.

Over zorginnovatie staat in het stuk vermeld dat doelstelling is tot de Europese top vijf van kennis en innovatieregio's te horen. Dat de lat hoog ligt en we kansen missen in het huidige economisch klimaat en dat we daarom een economisch innovatiefonds moeten instellen, is op zich prima maar daarnaast lezen we dat voor innovatie in de zorg welgeteld 0 euro beschikbaar is. Dat vindt

mijn fractie een zeer spijtige constatering.

Ook in Brabant hebben we te maken met vergrijzing en besparingen op de gezondheidszorg waardoor schrijnende gevallen in de zorg ontstaan, met name bij ouderen en gehandicapten. Juist innovatie in de zorg kan een enorm bijdrage leveren om deze misstanden op zijn minst te verzachten.

In deze Voorjaarsnota laten GS een kans liggen. Dat is jammer en niet nodig. Daarom heb ik reden gezien de motie van het CDA mede in te dienen.

Dan de culturele festijnen. Terwijl we te maken hebben met zaken ontgroening, vergrijzing en aflopende biodiversiteit en een langer dan verwacht aanhoudende recessie en toenemende werkloosheid slagen GS er toch nog in, veel belastinggeld uit te geven aan een orkest dat onwillig is om te fuseren, aan de bedelstaf zijnde podiumkunsten en aan Brabant Culturele Hoofdstad, die ook door de gemeenten steeds meer als een holle kies wordt beschouwd, met een aanvoerder die zoveel verdient. De Onafhankelijke Statenfractie zegt: stoppen met die geldverslinding en wel direct.

In het bestuursakkoord staat dat geïnvesteerd wordt in leefbaarheid van het landelijk gebied. Tot op heden merkt onze fractie daar nog weinig van. In zo'n geval kom je natuurlijk snel uit bij het voormalig instrument van de IDOP's. GroenLinks heeft er ook al aan gerefereerd. In de evaluatie van deze IDOP's van 14 september 2010 staat dat dit instrument zeer efficiënt is en ook een hoge mate van burgerparticipatie met zich brengt. Daarom zal OSN de motie van GroenLinks op dit punt positief benaderen.

De *voorzitter*: Het college zal behoefte hebben aan enige tijd om de moties en amendementen van commentaar te kunnen voorzien. Dat zullen we combineren met een theepauze van een kwartier.

De vergadering wordt van 14.45 uur tot 15.00 uur geschorst.

De heer *Van Heugten* (CDA): Voorzitter! Ik zal kort een paar opmerkingen plaatsen bij de inbreng van de fracties in eerste termijn en vervolgens een

aantal moties die betrekking hebben op de portefeuilles financiën en mobiliteit van een advies vanuit het college voorzien. Successievelijk komen de andere portefeuillehouders aan het woord om ook in te gaan op aan hen gerichte vragen en moties.

Vanuit de VVD is gezegd dat in het bestuursakkoord ook was afgesproken te proberen in deze periode zoveel mogelijk de nadruk te leggen op de uitvoering van beleid en ons zoveel mogelijk beperken in het steeds weer opnieuw opzetten van nieuw beleid. Dat is niet als een apart speerpunt in de 49 punten genoemd maar het is wel een verandering die we graag met alle collegeleden willen bereiken. We ontkomen er niet altijd aan. Soms is het ook in samenspraak met de Staten dat eerst voordat het geld aan de uitvoering wordt besteed, de basis wordt voorzien van beleidsuitgangspunten. Het accent dat we willen zetten is bij het college bekend, maar we willen samen met de Staten alert blijven dat we ons ertoe beperken in de uitvoering en de diverse besluitvormingen.

Hoe gaat het verder met de fondsvorming en komt er een moment van uitwerking en instelling van fondsen en hoe is het integraal, met elkaar samenhangend, te besluiten? Ons college stelt wel voor, de discussie over de verdere uitgewerkte ideeën over fondsvorming in de begroting integraal met de Staten te bespreken. Wij willen er graag naartoe werken dat wij met de begroting integraal de diverse onderwerpen uitwerken, misschien van te voren al in commissies, wat de inhoud en lading van de diverse fondsen zal moeten zijn. Wij gaan vervolgens aan het werk om te komen tot vormgeving van de fondsen. De voordelen, de nadelen, hoe de governance is geregeld, de sturing enz. Wij zullen daarbij ook suggesties aandragen voor een reële omvang van de fondsen. Wij hebben daar als college nog geen direct beeld van. Al eerder is wel gezegd dat het in sommige fondsconstructies is aan te bevelen om omwille van efficiëntie en effectiviteit een zekere mate van volume te hanteren, maar het moet ook wel praktisch blijven en gericht zijn op de doelstelling en de Staten moeten er ook gerust op zijn dat het fonds ook met die doelstelling aan de

slag gaat en niet zo breed geformuleerd is dat het ook nog met honderd andere doelstellingen aan de slag zou kunnen gaan. Die balans proberen wij nadrukkelijk te zoeken en wij zullen er bij de begroting integraal met de Staten over willen besluiten. Het college richt in ieder geval zijn energie daarop. Zo meteen zal de heer Pauli nog wel op opmerkingen over fondsen wat verder ingaan.

Er is nog stilgestaan bij de Wet Hof en de financieringsinstrumenten. Van de kant van de VVD werd de vraag gesteld of we niet te veel de bank van Brabant zijn gaan spelen door leningen en garanties te verstrekken. We willen wel met de Staten bekijken voor welke plannen en uitvoeringen we een financiering willen organiseren. We moeten natuurlijk altijd kritisch blijven ten aanzien van de inhoud van wat we willen financieren. Als slechte plannen door de bank worden afgewezen moeten wij ze niet gaan financieren. Slechte plannen blijven slechte plannen. Plannen moeten wel passen in de doelstelling die wij voor ogen hebben voordat wij in de financieringsbehoefte gaan voorzien. Steeds vaker overigens worden dergelijke financieringen gecombineerd met Europees geld, soms met nationaal geld. Wij kunnen onze middelen daarmee combineren.

De kosten voor de inzet van externe deskundigen die we nodig hebben om iets over de fondsvorming te weten te komen, zullen we ten laste brengen van de post algemeen financieel beleid. Bij najaarsbrief zullen we een begrotingswijziging indienen om het binnen de huidige budgettaire kaders van dekking te voorzien.

Over schatkistbankieren en over treasurybeleid is gevraagd of we niet snel moeten reageren op bijvoorbeeld de Europese ontwikkelingen in landen als Spanje, Frankrijk, Griekenland. Wij hebben zoals staat in de jaarrekening en in onze overzichten een behoorlijke hoeveelheid obligaties in Frankrijk uitstaan. Feit is dat Frankrijk nog steeds een triple A-land is en qua rating een dubbel A-land. Het vertrouwen dat de Franse staat onze lening nakomt, is en blijft groot. Als we het nu snel zouden terughalen en herbeleggen in schatkistbankieren dan wel in andere obligaties, moeten we wel rekening houden met een fors rendements-

verlies. Vooralsnog houden we ons aan het met de Staten afgesproken treasurystatuut: zoveel mogelijk buy-and-hold. Dat neemt niet weg dat als de ratings verder omlaag gaan, we uiteindelijk buiten het statuut in overleg met de Staten afwijken van dat gegeven.

De heer *Dol* (PVV): De gedeputeerde zegt dat als de ratings omlaag gaan, het tijd wordt het terug te halen, maar eerder heeft de gedeputeerde gezegd dat we eraan moeten vasthouden dat er minimaal twee partijen zijn die een triple A-status hebben om het überhaupt daar te investeren. Dit rijmt in mijn ogen niet met elkaar.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Er moeten wel voldoende triple A-ratings overblijven om nog te kunnen beleggen. Als we straks alle landen omlaag zien gaan dan wel triple A alleen nog kunnen beleggen met 0% rendement, voeren we toch graag even een discussie met de Staten daarover.

De heer *Dol* (PVV): Op dit ogenblik zijn er nog voldoende triple A-landen en we zijn het ook nog zelf. Dan kan het altijd nog beter hier staan dan in Frankrijk.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dan accepteert u ook tientallen miljoenen minder rendement.

De heer *Dol* (PVV): Ik heb er een voorbeeld van gegeven hoe in de toekomst eventueel op een andere manier dat soort gelden kan worden gebruikt.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dan maakt u wel een onderscheid tussen de investeringsagenda en de immunisatieagenda. Dat zou een andere keuze zijn in de beleggingen.

Ik ga nu over tot de advisering over de moties. Een motie die op mijn portefeuille betrekking heeft, is motie M12. De motie is op zich sympathiek omdat het nachtnet een belangrijk icoon is voor het Brabantse openbaar vervoer en de bereikbaarheid. Wij willen ook best tegemoet komen aan het verzoek onze uiterste inspanningen te blijven doen om het enerzijds in de concessie voor het

hoofdrailnet te laten opnemen en anderzijds in de periode 2013-2014 niet te laten doodbloeden. In zoverre hebben wij geen bezwaar tegen de motie, zij het met de kanttekening dat wij voor het vinden van de financiële dekking er wel vanuit gaan dat het binnen de productgroep mobiliteit kan worden opgelost, dus niet vanuit de algemene middelen en nieuw geld. In feite het oud voor nieuw verhaal.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wat betekent dit? Ontraadt u de motie of heeft u geen bezwaar?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb gezegd geen bezwaar te hebben tegen de motie, maar wel ervan uit te gaan dat het zoeken van middelen binnen de productgroep mobiliteit blijft.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Het is op zich geen bezwaar dat de gedeputeerde sympathiek staat tegenover de motie, maar hij geeft een mits aan. Dan zou ik het ook wel fijn vinden als de gedeputeerde een inschatting geeft hoe reëel de kans is dat we die middelen binnen de OV-visie vinden. Anders maken we ons blij met een dooie mus. Als de gedeputeerde zegt geen bezwaar te hebben maar in te schatten dat we nooit dat geld vinden, dan wil ik toch wel horen hoe reëel die mogelijkheid is.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik wil nog wel enige onderhandelingspositie met NS overhouden om zoveel mogelijk te proberen de overheidsbijdrage zo klein mogelijk te houden en het zoveel mogelijk kostendekkend door NS wordt uitgevoerd. Verder ga ik ervan uit dat er een bescheiden bedrag overblijft als bijdrage uit de reserve OV binnen de BDU budgetten. Ik denk er dus positief over.

De motie over VEZA, de verbinding Zeeland-Antwerpen, gaat ervan uit dat wij onze best doen om met de andere partners in de Vlaams-Nederlandse delta deze gerealiseerd te krijgen. Dat ondersteunt het college van harte. Om nu reeds terwijl er geen enkel zicht is op andere financiering zelf financiering in de begroting op te nemen, lijkt ons geen goed idee. Een bedrag van €10 mln. is helemaal niet onderbouwd en veel te vroeg. Wij

ontraden de motie nu aan te nemen.

Motie M24 gaat over heroverweging eerste tranche investeringsagenda. Hiermee wordt een vrij fundamentele keuze gemaakt voor een andere besteding van de investeringsgelden uit de eerste tranche. Het college zou het jammer vinden als we de zorgvuldige besluitvorming zoals die tot nu toe plaatsvindt, zouden afbreken. Wij willen graag op de oude lijn met de investeringstranche verder gaan en ontraden dan ook deze motie.

Motie M27 gaat over een OV-fonds. Wij willen het denken over fondsvorming niet stoppen, maar wij vinden dat wij de investeringsopties voor het openbaar vervoer nu onvoldoende helder kunnen krijgen. Bovendien willen wij de bekostiging vanuit de BDU vasthouden. Daarom ontraadt het college deze motie.

Motie M29 betreft de afstand bushalte tot verzorgingstehuizen. Wij willen deze motie om diverse redenen ontraden. Bij de OV-Visie zullen wij uitgebreid met elkaar spreken over de vraag met welke uitgangspunten wij naar het lijnennet willen kijken. Dat wordt steeds vraaggerichter. Bovendien ontstaan er steeds meer kleinschalige verzorgingsinitiatieven. Daarom wil ik op dit moment de motie ontraden.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Het CDA vroeg naar de stand van zaken bij de N65. Wij hebben zeer onlangs met het ministerie gesproken en aangegeven dat de regio bereid is hieraan bij te dragen conform wat in de commissie ROW is afgesproken. Tot ons grote genoegen heeft het ministerie aangegeven dat het Programma Hoogfrequent Spoor en de N65 bij elkaar betrokken zullen worden. Wij hebben steeds gezegd: maak werk met werk. Het ministerie komt in september met een startdocument op basis waarvan wij dan vervolgstappen kunnen maken. De betrokken gemeenten en de provincie waren bij dat gesprek aanwezig. Er is dus sprake van voortgang; er is nog geen akkoord maar er is wel een koppeling aangebracht. Dat deed de partners uiteraard veel genoegen. Er zijn natuurlijk nog vraagtekens, maar wij hopen dat het startdocument uitkomst zal bieden.

De fractie van de PvdA heeft gevraagd of wij

kunnen toezeggen dat wij de Staten zullen informeren hoeveel dieren en welke soorten er in Noord-Brabant zijn. Wij monitoren bedrijven. Daar komen deze gegevens uit en die worden gekoppeld aan de metelling. Bovendien vindt er ook op landelijk niveau monitoring plaats. Als wij die cijfers bundelen, zou dat het antwoord op de vraag moeten geven.

Motie M15 is voorgesteld door de fracties van de PvdA, 50PLUS en D66 en betreft de benutting van niet-gebruikte gronden. Het college wil deze motie om drie redenen ontraden. Allereerst zit er een procesoverweging achter, namelijk dat wanneer wij de motie zouden overnemen, anderen weleens op hun handen zouden kunnen gaan zitten en roepen de provincie gaat het wel opknappen. Verder hebben de gemeenten met hun bestemmingsplannen allerlei mogelijkheden om het juiste besluit te nemen voor dit soort vrijkomende of vrijliggende gronden. Bovendien wordt er helemaal niets over gezegd in de Verordening Ruimte. Er is dus veel mogelijk. Wij hoeven de verordening niet aan te passen. Als het strijdig wordt met de belangen van de provincie dan pas zullen wij de Verordening Ruimte moeten aanpassen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Wij hebben dit niet geheel zelf verzonnen. Die vraag komt uit een aantal grote steden. Zij hebben last van ongebruikte gronden; hetzij bedrijventerreinen, hetzij woningbouwlocaties. De Verordening Ruimte speelt hierbij zeker een rol. Als in die verordening een aanduiding wordt gegeven en men kan die niet laten werken bijvoorbeeld omdat er niet gebouwd wordt, komt er ook geen alternatieve bouwaanvraag. Het is wel mogelijk om voor een tijdelijke periode daar alternatieve functies toe te staan, bijvoorbeeld stadslandbouw. Naar dat laatste is immers veel vraag. Ik denk ook aan alternatieve energie, bijvoorbeeld zonnepanelen. Met de motie vragen wij of het college in het najaar wil bekijken of de Verordening Ruimte er wel toe kan doen. Bovendien zou het een goed signaal zijn als het initiatief uit de provincie komt, omdat wij daarmee een enthousiaste aansporing geven aan die steden.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! De aansporing om hierover met elkaar van gedachten te wisselen, zit al in de RRO's (Regionaal Ruimtelijke Overleggen) die voor de vier verschillende regio's tweemaal per jaar plaatsvinden. Dat gebeurt ook in andere verbanden.

Als een bestemmingsplan de gemeente soelaas biedt om ongebruikte gronden een andere bestemming te geven, is dat aan de gemeente. Als de Verordening Ruimte kan helpen om hier dynamiek in te krijgen, kan dat gebeuren. Het is mij echter niet bekend dat de Verordening Ruimte daarop moet worden aangepast. Bij de herziening van de verordening zullen wij daarop kritisch blijven letten. Daarom is deze motie wat mij betreft overbodig. Het probleem heeft de aandacht en wordt ook geadresseerd door de steden zelf.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Als een bestemmingsplan inderdaad die ruimte geeft, is het klaar. Wij handhaven deze motie, ook al lopen wij het risico dat de motie nu niet aangenomen wordt. Wij komen daarop dan eind augustus terug in de commissie.

De heer *Kap* (OSN): Ik heb nog een vraag aan de heer Wagemakers, voorzitter. Ook als iets niet in een bestemmingsplan past, kan er voor tijdelijke zaken een vijfjarenvrijstelling worden toegepast en kan alsnog met de provincie overlegd worden. Volgens mij sluit dit naadloos aan op wat de heer Wagemakers met zijn motie probeert te bereiken.

De *voorzitter*: Dit was meer een mededeling dan een vraag.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Motie M16 betreft de ruilverkaveling bedrijventerreinen. Ruilverkaveling kan op verschillende manieren opgevat worden. Bij deze motie gaat het volgens mij over herprogrammering van bedrijventerreinen en over verevening. Dat maakt al deel uit van de RRO's. Daar wordt gekeken hoe wij binnen de regio's kunnen verevenen. Nog met heel veel voorbehoud heeft West-Brabant in een document gezegd dat men wil gaan onderzoeken in hoeverre afspraken gemaakt kunnen worden

over grondprijzen en verevening binnen zijn werkgebied. Daar zit dus beweging. In de motie wordt ook de BOM aangehaald. Volgens mij spreekt die alleen over verevening, ruiling en herkavelen binnen een bedrijventerrein en niet binnen Brabant. Als je dat wel zou willen doen, moet je nadenken over nieuwe financiële arrangementen en daarvoor hebben wij de middelen niet. Als regio's dat zelf met elkaar kunnen oplossen, lijkt het mij niet erg zinvol als wij dat doen. Bovendien is de ene regio de andere niet. In een aantal regio's wordt overmaat al teruggebracht. Als er tekorten zijn, kan het weer van de plank gehaald worden. Het college wil deze motie dan ook ontraden. De systematiek zit al in de Verordening Ruimte die ik uitvoer via de RRO's.

Motie M28 is ingediend door de fracties van GroenLinks, 50PLUS, PvdD, D66, PvdA en OSN en gaat over de mening van de Brabanders over de gewenste transitie van stad en platteland. Uit mijn gesprekken in de commissie ROW concludeer ik dat de Statenleden heel veel contacten hebben met de samenleving en die contacten direct of indirect bij mij op het bureau leggen. Ik maak er heel veel werk van om bij zo veel mogelijk mensen aan de keukentafel of in groepen bij elkaar te gaan zitten. Als voorbeeld noem ik de Peelhorst. Tot mijn verdriet wordt in de kranten de indruk gewekt alsof het college zich terugtrekt. Dat is absoluut niet het geval. Wij zijn met deze mensen in goed overleg. Zij hebben daar natuurlijk een aantal gedachten en gevoelens bij, maar er is nog steeds overleg. Wij willen de motie ontraden want wij achten het niet juist om een extra panel en weer nieuwe mensen in te brengen. Ik wil het liefst met die mensen zelf in contact komen en hen door mijn medewerkers laten begeleiden.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ik weet niet of de gedeputeerde en ik hetzelfde beeld hebben bij het Brabant Panel. Het Brabant Panel bestaat, het is van het PON (instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant) en van de provincie. In het Brabant Panel krijgen de mensen een keer in de zoveel maanden een vragenlijst. Het enige wat wij vragen is of het

college die mensen wat vragen kan stellen over de transitie stad en platteland. Er hoeft niks nieuws te worden opgetuigd.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Er kunnen altijd vragen worden gesteld. Dat mag altijd. Daar gaat het mij niet om. De signalen die wij dagelijks uit het veld horen, zijn voor mij heel belangrijk. Panels kunnen er voor allerlei zaken zijn. Dat is geen enkel probleem. Het gaat mij om directe contacten vanuit dit huis met de Staten en de burgers in brede zin. Ik zou de motie toch willen ontraden. Ik geef de voorkeur aan directe contacten.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Wij hebben natuurlijk niets tegen rechtstreekse contacten. Dat is heel goed en dat moeten wij vooral blijven doen. Het zijn echter wel vaak dezelfde mensen die de gedeputeerde aan de keukentafel treft. Wij zijn juist heel erg benieuwd wat de gewone Brabanders ervan vinden. De gedeputeerde is constant in gesprek met bepaalde mensen. Wij willen eigenlijk een breder onderzoek met het reeds bestaande Brabant Panel. Het is dus hartstikke goedkoop.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Het lijkt bijna alsof de heer Smeulders suggereert dat ik maar met een bepaalde doelgroep aan tafel zit. Ik wil dat misverstand wegnemen. Ik praat met zo veel mogelijk Brabanders in de stad en op het platteland en met zo veel mogelijk doelgroepen. Het is aan de Staten om straks bij de stemmingen over de motie een keuze te maken.

Motie M20 betreft het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Het wordt een beetje saai, maar ook deze motie wil het college ontraden. De cofinanciering is geregeld, maar de dekking kan pas gevonden worden als er duidelijkheid is. Zoals de heer Van Heugten al heeft opgemerkt, is het college er geen voorstander van om nu al andere bedragen op te nemen dan die wij de Staten in dit verband hebben voorgesteld.

Voorzitter. Ik meen hiermee alle moties te hebben behandeld die betrekking hebben op mijn portefeuille.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Wij hebben in de commissie gesproken over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Toen heeft de gedeputeerde gezegd dat daarvoor geen geld gereserveerd is in meerjarenbegroting, zo heb ik het althans begrepen. Ik hoor de gedeputeerde nu iets anders zeggen, namelijk dat er dekking gevonden wordt als het nodig is. Als wij nu geen haakje hebben om dat geld te reserveren, zijn wij straks misschien wel gebiedsautoriteit maar hebben wij geen geld voor de cofinanciering. Dat is mijn angst. Ik wil daarom graag nog iets meer duidelijkheid.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Het signaal nu is iets anders dan in de commissievergadering. Dat komt door de activiteit die vanmorgen hier in dit huis heeft plaatsgevonden. Andere partners hebben al een fors bedrag bij elkaar gebracht. Ik wil graag zien hoe in pijler twee gelden losgemaakt kunnen worden, zowel van de overheden als van maatschappelijke partners, om tot cofinanciering te komen. Er is vanmorgen meer duidelijkheid gekomen omdat de partners een fors gebaar hebben gemaakt. Op het moment dat het zich aandient en wij kunnen cofinancieren, moeten deze overwegingen bij de begroting gemaakt worden. Ik heb aangegeven dat het nu niet op die manier voorzien is in de meerjarenbegroting. Toen wij bij elkaar zaten in de commissievergadering wisten wij niet dat dit initiatief vandaag op tafel zou liggen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Ik wil graag de toezegging van de gedeputeerde dat wij volgend jaar de dekking wel gaan regelen op basis van het bod dat nu op tafel ligt.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Ik kan geen andere toezegging doen dan dat wij met elkaar zullen spreken als er ontwikkelingen gaande zijn die wij heel goed kunnen benutten om uitvoering te geven aan het koersdocument.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Waarom is het zo moeilijk om van onze kant dat goede gebaar te maken naar de manifestpartners en te laten zien

dat het ook voor ons serieus is en dat wij het best aandurven om deze toezegging te doen?

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik geef liever geen rukken aan het stuur, ik wil liever op grond van het document dat vandaag voorligt een heldere koers met elkaar afspreken. Het initiatief is nu ingediend en ik hoop dat wij straks uit pijler twee, waarover nog veel gediscussieerd wordt in Europees verband, de stapeling kunnen maken. Ik doe daarover nu geen uitspraken. Wij moeten elkaar geen fopspeen in de mond duwen.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Ik zie niet helemaal in waarom de gedeputeerde daar zo moeilijk over doet. Ik begrijp dat wij een bepaalde koers willen varen. In alle gevallen hebben wij brandstof nodig. Het is wel handig als aan de voorkant iets wordt gezegd over de hoeveelheid brandstof die beschikbaar is.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Uit mijn woorden kan worden gededistilleerd dat ik geen deuren dichtgooi maar er pas doorheen wil lopen als duidelijk is welke drempel er ligt.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Ik ga eerst in op de vragen die aan mij zijn gesteld en daarna op de moties die mijn portefeuille betreffen.

De fractie van de VVD vraagt of ik in het rapport van de heren Eijlander en Mans gelezen heb dat het de wens van deze twee heren is om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving liever niet uit te plaatsen in de RUD's. Dat heb ik er zeker niet in gelezen. In tegendeel, de heer Mans is de geestelijke vader van de regionale uitvoeringsdiensten. Wij komen later op die discussie terug. Ik denk dat de heren Eijlander en Mans vooral bedoelen dat er een link moet blijven tussen uitvoering en bestuur. Wij zullen daaraan zeker aandacht besteden. Dit komt volop terug in de debatten over de ontwikkeling van de RUD's.

De fractie van het CDA heeft gevraagd of de afwikkeling van ILG (Investeringsbudget landelijk gebied) voor de zomer plaatsvindt. Dat klopt. De commissie van wijzen van het IPO is in eerste

instantie vooral aan de slag gegaan met de verdeling van de gronden van het Natuurakkoord. Die commissie heeft nu ook de opdracht gekregen om ook rond het ILG alles financieel op orde te brengen. Dat komt na de zomer. Inmiddels blijkt ook dat er veel onduidelijkheid is over de FES-gelden (FES = fonds economische structuurversterking). Daarover wordt nog met het Rijk onderhandeld. Er is nog te veel onduidelijkheid om de Staten voor de zomer te kunnen voorlichten over de afwikkeling van het ILG.

D66 had een vraag over de nationale parken. Wij komen met een voorstel. Ik heb deze maand overleg gehad met de voorzitters van de nationale parken. Het Rijk heeft die taak laten vervallen en niet gedecentraliseerd naar de provincies. Formeel heeft de provincie geen rol. Wij erkennen echter de zin van nationale parken. Het merk is sterk en dat willen wij in stand houden. Wij willen echter niet springen in het gat van het Rijk. Wij hebben overleg gehad over de vraag hoe wij dat moeten opvangen en wat wij in de tussentijd moeten doen. Ik reken erop dat het voorstel waarmee wij komen behoorlijk in lijn ligt met wat D66 wil.

Mevrouw *Spierings* (D66): Mag ik de gedeputeerde vragen om ons op de hoogte te houden van de vorderingen en niet te wachten tot het moment dat wij weer commissievergadering hebben? Als hij dat kan toezeggen, ben ik tevreden.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Zo gauw het duidelijk is, zullen wij het de commissie laten weten.

Motie M17 gaat over het professionaliseren van handhaving. De motie is algemeen geformuleerd, maar wij ontraden de motie vanwege het dictum. Volgens ons is niet op voorhand duidelijk, of de handhaving die moeten uitvoeren geld gaat kosten.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Is de gedeputeerde tevreden over de manier waarop het gaat met de geurghinderden in Brabant? Is hij tevreden over hoe het gaat met de stikstofdepositie in Brabant en met de kwaliteit in Brabant?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Nee, dat kan beter!

Maar wat is de vraag van de heer Van der Wel?

De heer *Van der Wel* (PvdD): De gedeputeerde is dus niet tevreden?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Nee, natuurlijk niet. Ik denk dat ik de vraag niet helemaal snap.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Ik heb daarover gesproken in mijn betoog. De gedeputeerde springt nu naar de moties. Ik had toch minstens een paar woorden verwacht over deze belangrijke zaken, bijvoorbeeld over de PAS. Ik heb gezegd dat die geen soelaas gaat bieden want er is geen ruimte in en buiten Natura 2000. Wat is het standpunt daarover en hoe wordt de verdroging, de stikstofdepositie en de geurhinder aangepakt in Brabant?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Wij hebben onlangs de toestand van het Brabantse milieu en de natuur besproken. Daarin staan de cijfers over stikstofdepositie, ammoniak en al die zaken waarbij de doelen nog niet gehaald zijn. De PAS zou eerst voor 1 april en toen voor de zomer geregeld zijn. Dat is echter niet het geval. De oorzaak ligt niet bij ons. Het ministerie maakt weinig haast en geeft geen duidelijkheid over hoe zij de hydrologische maatregelen wil financieren. Het blijft even afwachten. Volgens mij komt er een PAS als alle provincies ermee instemmen en die zal wel degelijk soelaas moeten bieden. Het is een van de belangrijkste middelen.

De *voorzitter*: Vervolgt u uw betoog.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Motie M21 heeft betrekking op schaliegas. Het onderzoek gaat niet zozeer over milieu maar over veiligheid. Hoe veilig of onveilig is de winning van schaliegas? De Life Cycle Analysis (LCA) heeft daarin niet echt een plek. De provincie gaat het niet uitvoeren, want het is niet onze taak om te kijken hoe schaliegas past in de LCA. De provincie gaat niet over het wel of niet boren naar schaliegas. Dat is een zaak van het Rijk. Zaken rond CO₂ spelen nauwelijks een rol in het afwegingskader. Om die reden

ontraden wij deze motie.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! De gedeputeerde heeft mijn punt niet helemaal begrepen. Het punt is dat het niet wordt meegenomen en dat de discussie over de mate waarin schaliegas duurzaam is, wel gevoerd zou moeten worden.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Misschien wel, maar dan op rijksniveau en niet per provincie.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Mag ik de gedeputeerde vragen of hij het belang van die discussie inzien en bij het Rijk ervoor wil pleiten om die wel te gaan voeren en het niet alleen over de veiligheidsaspecten te hebben?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Dat is niet wat de motie ons opdraagt. Nogmaals, wij ontraden de motie.

Mevrouw *Spierings* (D66): In dat geval kunnen wij het dictum aanpassen.

De *voorzitter*: Wij voeren nu geen onderhandelingen over de tekst van de moties. Dat zien wij wel in tweede termijn.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Motie M23 vraagt het college de haalbaarheid te onderzoeken van diervriendelijke methodes om de populatie wilde zwijnen te beheersen. Vooralsnog hanteren wij de nullopties, dus is er geen sprake van beheersen. Als het op beheersen aankomt, komt daarvoor een apart voorstel. Daarin zullen diervriendelijk methoden zeker een rol spelen.

De heer *Kerkhoff* (PVV): Op 11 mei is er een motie ingediend. Ik vind het een beetje genant dat wij gisteren om vijf uur op de dagmail een bericht hebben gekregen dat het antwoord op de juridische vragen over handhaving er nog niet is. Wij zijn nu zes weken verder en er ligt weer een motie over handhaving. Ik vraag mij af hoe lang het nog duurt voordat er antwoord komt. Het gaat om serieuze vragen en er staat in de dagmail niet

eens wanneer die antwoorden komen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): In eerste instantie leek het relatief eenvoudig omdat wij meenden dat het alleen ging om een Beneluxverordening. Inmiddels is er een academisch debat gaande over de vraag of het inmiddels wel of niet legaal is om bijvoorbeeld kunstlicht of nachtkijkers in Nederland te gebruiken. De verordening staat het toe, maar de Raad van de State heeft daarover vragen gesteld bij het Hof van Luxemburg. De vraag is nu of wij moeten wachten totdat de Raad van State antwoord heeft gekregen en zelf voorlichting geeft. Dat zou nog weleens heel lang kunnen duren. In de tussentijd moeten wij iets anders verzinnen en dat betekent dat wij keuzes moeten maken op een onduidelijk terrein.

De heer *Kerkhoff* (PVV): Er heerst nog steeds onrust in het gebied. Voorkomen moet worden dat door steeds maar uitstellen de onrust toeneemt. Dat is niet goed voor deze Brabantse ondernemers en burgers.

De heer *Verhees* (VVD): Voorzitter! Die motie bestond uit twee onderdelen: de restlichtkijkers en de één-op-éénmethode. De gedeputeerde zegt dat het gebruik van de restlichtkijkers discutabel is. Ik neem aan dat het andere punt wel duidelijk is en dat de gedeputeerde daarover een antwoord kan geven aan de Faunabeheerseenheid (FBE).

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ik heb volgende week een afspraak met de FBE. Zoals hier toegezegd, zal ik kijken of het mogelijk is om in overleg te gaan met haar Duitse collega's om te kijken of het zinvol is om de methode bewegingsjacht toe te passen in het Leenderbos.

Met motie M25 geven de indieners een sympatiek signaal aan de manifestpartners die vanochtend de provincie een genereus aanbod hebben gedaan. Bij deze motie geldt dezelfde redenering als bij eerdere moties over fondsvorming. Het wordt in het najaar besproken. In die zin is de motie voortijdig. Het eerste puntje van het dictum: "in onderhandelingen zo veel mogelijk binnenhalen voor Brabant" is onze natuurlijke opdracht. Wij

zullen dat zeker proberen en ontraden de motie. Motie M30 wordt ontraden omdat wij daarover op 31 augustus in de commissie en in daarna in de Staten uitgebreid zullen spreken over het nieuwe natuurbeleid. Bovendien wil ik de motie op inhoud ontraden. Er wordt namelijk gevraagd om vanuit deze toren een verdeling te maken hoeveel van het budget gaat naar aankoop, hoeveel naar inrichting en hoeveel naar beheer. Dat is de oude manier van werken, dat doen wij zo niet meer. Er komen gebiedsprocessen, de markt wordt ingeschakeld, er wordt integraler gewerkt. In het nieuwe beleid zal niet vooraf duidelijk antwoord te geven zijn op deze vraag.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Ik ga in op de opmerkingen en vragen die tot mijn portefeuille behoren.

Sommigen hebben opgemerkt dat het sombere tijden zijn. Voor een deel klopt dat. In Brabant hebben wij te maken met twee economieën. Allereerst de nieuwe economie waar het heel erg goed gaat, waar wij vorig jaar een groei van 3% gerealiseerd hebben die zich dit jaar gewoon voortzet. Ten tweede de oude economie die behoefte heeft aan transitie. Die elementen vindt u terug in het economisch programma. Wij zijn daarmee volop aan het werk.

Er is gesproken over de zorg economie en daarvoor is ook een motie ingediend onder nr. M8. Namens het college kan ik u zeggen dat wij zullen trachten een innovatiekracht onder de zorg economie te krijgen, met heel sterke verbindingen naar leefbaarheid en wonen. De betreffende notitie zal de Staten worden aangereikt voor de begrotingsbehandeling. Op basis van die notitie kunnen de Staten concrete voorstellen verwachten bij de begroting voor het jaar 2013. Daarom is het nu als p.m.-post vermeld. Het is nog een uitvoeringsagenda. Als u de gelegenheid hebt gehad de SER-notitie te lezen, hebt u gezien dat het advies luidt om het vooral door stakeholders buiten de organisatie te laten voorbereiden en organiseren. Er zijn veel kennisinstellingen, bedrijven en andere instellingen bij betrokken. Nogmaals, de notitie zal voldoende richtinggevend en concreet zijn om besluiten te kunnen nemen.

Derhalve hebben wij geen bezwaar tegen motie M8.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ik vind het toch vreemd. Wij dienen een motie in over hoe het geld voor landschap en natuur zou moeten worden besteed. Het antwoord van de gedeputeerde was dat dit nog niet kan omdat het vooruitloopt op de discussie.

Het CDA dient een motie in waarin staat dat het thema zorg moet worden betrokken bij de investeringsambities en in de begroting 2013 en dat kan opeens wel. Dat loopt blijkbaar niet vooruit op de discussie in het najaar. Ik vind dat heel gek!

De heer *Pauli* (GS;VVD): Als college lezen wij wat u aan het college vraagt. In deze motie staat: "- het thema zorg nadrukkelijk betrekken bij de in de Voorjaarsnota aangekondigde Statenbrede discussie over onze investeringsambities en in de begroting 2013 met concrete voorstellen te komen met betrekking tot de sector zorg." Ik heb steeds consequent én bij het economisch programma én bij deze Voorjaarsnota aangegeven dat zorginnovatie eraan komt. Ik heb steeds concreet vermeld waarom het er niet is. Dat wij er serieus werk van willen maken, blijkt uit de pm-posten en uit de integrale benadering vanuit drie portefeuilles. In deze motie wordt geen concreet bedrag gevraagd, er wordt gevraagd om het mee te nemen en dat doet het college.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik sluit mij toch aan bij de opmerking van de heer Smeulders. Ik vind het eerste deel van het dictum al heel vreemd. Het is namelijk niet aan GS om te bepalen, of de Staten dit meenemen in hun discussies. Dat staat er volgens mij.

Ik lees het zo dat hier vast een voorschot wordt genomen op de invulling van een van de vier fondsen waarover wij nog een open integrale discussie met elkaar zouden voeren. Ik heb begrepen dat het college voornemens is om met een aantal startnotities te komen. Het is prima om suggesties mee te geven aan het college, zoals het CDA dat in de commissie gedaan heeft. Dat is

echter van een andere orde dan moties die hier worden aangenomen. Dat zijn namelijk uitspraken met een meer bindende consequentie.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Mijnheer Heijmans, ik weet dat u altijd goed op de hoogte bent van de actuele situatie. Dan weet u ongetwijfeld ook dat er al een startnotitie is behandeld in de commissie EZB over de zorg economie. Dat is in het voorjaar van dit jaar geweest. Daarin hebben we aangekondigd dat die pas definitief wordt gemaakt op het moment dat het SER-rapport er is. Dat ligt er. Het is nogmaals aangekondigd in het economisch programma in de Voorjaarsnota. U krijgt een zeer heldere notitie op basis waarvan u een integrale afweging kunt maken wat u met zorginnovatie in de economie wilt doen. Dat zal een onderdeel zijn van het innovatiefonds. Het is bekend – ik heb het ook in de commissie EZB verteld – dat we naar robuuste innovatiefondsen moeten om daarin zoveel mogelijk slagkracht en professionalisme te krijgen tegen zo min mogelijk kosten. U krijgt die integrale afweging, wij nemen het mee en meer zeg ik op dit moment niet toe.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik deel het standpunt van de SP en GroenLinks ook. Hier wordt expliciet een onderwerp genoemd. Dat hebben we juist niet gewild. Die startnotitie is toegezegd. Op basis van die startnotitie kunnen we verder kijken. Ook ik heb in mijn betoog gezegd dat we juist willen dat er voorstellen komen voor alle onderwerpen zonder dat er expliciet een onderwerp nu wordt genoemd en dat we als al die onderwerpen er liggen, we die integrale afweging kunnen maken. Er wordt nu duidelijk op vooruit gelopen. Met deze motie geeft u duidelijk aan dat de zorg een punt gaat worden.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Mevrouw Geeraedts zou helemaal gelijk hebben, ware het niet dat in het economisch programma al heel helder de topsectoren en de maatschappelijke opgaven zijn benoemd. Een ervan is de innovatie in de zorg die moet plaatsvinden. Dit kan dus voor de Staten niet nieuw zijn. Het laat onverlet dat de Staten nog alle gelegenheid krijgen – het wordt meegenomen, niet

meer dan dat – om straks bij de begroting een integrale afweging te maken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Alle topsectoren zijn wel genoemd, maar we hebben ook dat innovatiefonds en daarin worden ook veel onderdelen benoemd. Wij hebben juist gezegd dat we op dit moment niet voor dat innovatiefonds stemmen maar eerst de voorstellen afwachten voor wat daarmee gaat gebeuren en dat we het dan pas gaan afwegen. Nu noemt de gedeputeerde toch een onderwerp en dat is niet consequent.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Die kans krijgen de Staten nog want in het innovatiefonds zullen alle topsectoren en maatschappelijke opgaven aan de orde komen en dan kunnen de Staten een integrale afweging maken. Een ervan is al benoemd in het economisch programma en dat is de innovatie in de zorg.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Dan blijft toch de vraag staan die terecht door de heer Smeulders is gesteld: Als dit mag waarom mag ik dan niet over het natuurfonds alvast met een richtinggevende uitspraak via een motie komen. Daar geef ik hem gelijk in.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Nogmaals, het college leest de motie zoals ik zojuist heb gezegd. Wij nemen het onderwerp mee en de Staten maken de integrale afweging bij de begroting. Niet meer en niet minder.

Voorzitter. Ik ga over naar breedband. Als het college het dinsdag aanstaande vaststelt, kunnen de Statenleden de startnotitie volgende week al in hun digitale box zien. Die gaan we dus eind augustus behandelen. Daarin zullen alle aspecten die hier ook gemeld zijn, worden meegenomen. Ik denk dat het een notitie is die veel inzicht geeft in de materie en u in staat stelt heldere keuzes te maken op basis van de scenario's.

In afwijking van de andere moties die we zojuist hebben behandeld, vraagt motie M11 heel concreet dingen te gaan realiseren met lagere overheden en marktpartijen. Dat is naar de beleving van het college strijdig met de

kaderstellende voorwaarden die de Staten zelf hebben gesteld voor de behandeling van notities.

Nogmaals, ik zeg namens het college toe dat het onderwerp meegenomen wordt in de startnotitie. Maar wat hier in de motie wordt gevraagd loopt vooruit op die discussie en wordt derhalve ontraden.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Hoe kan ik anders informatie kan krijgen waarmee ik de discussie kan aangaan.

De heer *Pauli* (GS;VVD): De heer Van Liempd vraagt ons bijvoorbeeld bij punt 2 concreet een voorstel te doen om wifi-netwerken in samenwerking met lagere overheden en marktpartijen te realiseren. Hij vraagt dus al een concrete uitwerking van het beleid, zonder dat u over het beleid heeft gesproken. De vorige motie vraagt alleen een beleidsonderwerp mee te nemen, maar deze motie vraagt al heel concreet om binnen het beleidsonderwerp een aantal dingen uit te werken.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! De gedeputeerde spreekt nu over het vooruit lopen op zaken en het uitwerken van beleid, maar onlangs sprak ik op een veelbesproken innovatie-event in Venlo een Brabantse burgemeester en die wist mij al heel concreet te melden dat ten aanzien van het breedbandvoorstel de provincie de kar zou trekken, niet alleen organisatorisch maar ook financieel omdat ook financieel wordt bijgedragen in de vorm van een revolving fund, zoals het werd genoemd. Dat verbaast mij enigszins. Het is wel een rare gang van zaken als een lokale bestuurder meer hierover weet dan Provinciale Staten. Daar wil ik opheldering over hebben.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Een lokale bestuurder weet niet meer. Ik heb zojuist verteld dat dinsdag aanstaande het college voor het eerst, als het goed is, de startnotitie gaat vaststellen. Dat zal het eerste formele punt zijn. Het tweede formele punt is als de commissie EZB er eind augustus over gaat spreken. Als dan wordt ingestemd met een bepaald scenario, gaan we dat uitwerken en kunt u de voorstellen bij de begroting 2013 verwachten. Pas

dan als de Staten ertoe hebben besloten, is het een voldongen feit en niet eerder.

De heer *Van Hattem* (PVV): Dat is inderdaad de normale gang van zaken, maar mijn vraag is of de gedeputeerde al heeft onderhandeld met lokale bestuurders hierover.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Ik heb als bestuurder met niemand onderhandeld, maar het lijkt mij logisch dat op het moment dat een startnotitie wordt voorbereid, ambtelijk bij heel veel stakeholders wordt verkend wat bepaalde opvattingen zijn.

Ook over energie zijn vragen gesteld. Het duurzaamheidscontract van Essent ligt op koers. Om de verwachtingen te temperen: het is eigenlijk een meerjarige investeringsagenda van Essent zelf. Dat betreft dus allemaal investeringen in hun eigen bedrijfsstructuur die met hun eigen bedrijfsvoering op het gebied van duurzaamheid hebben te maken. Dat is ook overeengekomen bij de verkoop van Essent. Dat is dus wellicht wat anders dan de verwachtingen die men heeft.

Ook bij het onderwerp energie zullen we alle onderwerpen meenemen. In de commissie zijn door het CDA er een drietal ingebracht.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het duurzaamheidscontract tussen Essent en RWE is toch iets anders dan de gedeputeerde nu zegt. Ik heb dat contract niet hier want het lag in het geheime laatje van Alex en dat is nu allemaal in het archief maar wat ik mij ervan herinner is dat er afspraken waren over waartoe RWE zich had verplicht om het gebied van de ontwikkeling van duurzame energie: zoveel windmolens, zoveel van dit, zoveel van dat. Er was een stichting opgericht en die stichting zou controleren of men ook aan die verplichtingen voldeed. Zo is het ons gebracht.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat klopt maar dat zijn gelden die uit het oogpunt van duurzaamheid worden gebruikt voor de interne investeringsagenda van Essent. Dat betekent dat de windmolens die zij neerzetten, eigendom zijn en blijven van Essent en dat de energie die daarmee

wordt geproduceerd, door Essent aan derden wordt verkocht. Er zijn dus geen investeringen die Essent buiten het bedrijf doet. De opdracht die er lag was heel simpel. Wij willen dat het nieuwe bedrijf Essent als onderdeel van RWE fors doorgaat met de duurzaamheidsagenda. Wij willen dus een investeringsverplichting op het gebied van duurzaamheid binnen het eigen bedrijf voor de komende jaren. Daaraan wordt voldaan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik geloof niet dat dit helemaal juist is. Ik zou dus willen vragen dat contract eens te voorschijn te halen, want volgens mij staat er iets heel anders in.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dan krijgt mevrouw Geeraedts het contract. Ik ben zelf onderhandelaar geweest, dus ik meen het contract redelijk goed te kennen.

Op het gebied van energie is een motie onder nr. M22 ingediend over waterkracht. Als de motie kan worden gelezen zoals het college haar leest, namelijk dat we het meenemen bij de hele energieagenda en bij de fondsen die er komen, dan heeft het college geen bezwaar, met overigens de mededeling dat de Staten hier al heel erg veel geld in stoppen. Vanuit de eerste tranche van energie is onder meer €5 mln. subsidie in het verleden gegeven aan het kennisinnovatiecentrum Energy House in Eindhoven dat onder meer met waterkracht al fors aan de slag is. Voor een deel gebeurt het dus al, maar we zullen het meenemen en vanuit die filosofie van het meenemen is er geen bezwaar.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Waterkracht is een uitstekende energievorm, maar als men denkt daarmee op het gebied van energie een grote vis te vangen, moet ik het toch wat genuanceerder stellen. We zitten hier met een gigantisch klein hoogteverschil. In een beekje kan men, zoals ik van mevrouw Spierings hoorde, wel op een heel specifieke manier kleine vormen van energie opwekken, maar moeten we daaraan zoveel aandacht te besteden? We zijn sinds 1990 gestopt met die zaken. We hebben nog de Grevelingendam waar we pogingen doen om een

bassin te vullen met behulp van molens. Men moet zich eens voorstellen wat dat allemaal betekent. Laten we wat terughoudend zijn als het gaat om waterkracht.

De *voorzitter*: Uw betoog is duidelijk. Het is meer een betoog dan een interruptie.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Ik zal er toch een heel kort betoogje van moeten maken, ook richting indianen. Er wordt momenteel gebruik gemaakt van waterkracht in Brabant. Al 22 jaar is er bij Lith een waterkrachtcentrale in de Maas die door Nuon wordt geëxploiteerd. Daar wordt 14 megawatt energie mee opgewekt. Het lijkt raadzaam eerst te kijken naar de analyses van deze manier van opwekking in de Maas alvorens nieuwe initiatieven te ontplooiën. Dat zou ik willen meegeven aan de gedeputeerde en aan de indianen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! D66 is al jarenlang bezig met dit onderwerp. Het betreft een manier van energiewinning die vaak kleinschalig is maar wel degelijk in haar totaliteit veel kan opbrengen. Men weet hier allemaal dat het bij kleinschalige energiewinning om allerlei vormen van energiewinning gaat. We hebben niet alleen voldoende aan zonne-energie en ook niet aan alleen windmolens. Als het om duurzame energie gaat, moeten we alle bronnen aanboren die nodig zijn. Dit gaat vaak om heel gemakkelijk te winnen energie al zijn het kleine hoeveelheden. Het gaat ons erom dat het niet wordt verwaarloosd en het wordt meegenomen waar nodig, want het zijn vaak heel gemakkelijk te winnen energiehoeveelheden.

De *voorzitter*: Het punt lijkt mij helder.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Om dit onderwerp af te ronden: We gaan niets meer en minder doen dan u het college vraagt, namelijk mogelijkheden verkennen en verschillende opties – die kunnen variëren van niets doen tot iets doen – aan u voorleggen. Nogmaals, de Staten beoordelen die integraal.

Mevrouw *Kerkhof* heeft terecht opmerkingen gemaakt over het Europese fonds in wording. Ook daarvoor kunt u een verankering tegemoet zien bij de aanzet voor de begroting maar vervolgens ook bij de discussie over de vraag om vanuit ons beleid te gaan anticiperen op de Europese fondsen. We liggen op koers, maar we weten niet wat definitief in Den Haag wordt besloten. De verwachting is dat ook Brussel wat meer tijd nodig zal hebben en dat de nieuwe Europese programma's voor het eerst vanaf januari 2015, als Nederland erbij betrokken is, van kracht zullen worden.

Terecht is een aantal opmerkingen gemaakt over het arbeidsmarktbeleid, waar het college toch een behoorlijke hoeveelheid subsidiegeld – een oude vorm van geld verstrekken – voor inzet, vanuit de verwachting dat ook de andere partijen, onderwijs in de vorm van uren en het bedrijfsleven, nu echt aan zet zijn. De voortgang is goed. Binnen de task force zijn inmiddels al onze hogescholen en universiteiten aangesloten. We komen nu in de fase van de voorbereiding van de uitvoeringsprogramma's die we uiteraard met de Staten zullen bespreken. Dat is ook toegezegd. Vervolgens kan de uitrol plaatsvinden. Uiteraard hoort daar ook een heel goede monitoring bij en een halfjaarlijkse of jaarlijkse rapportage over de voortgang.

Motie M14 heeft hier voor een deel betrekking op. Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Een groot probleem is het dat wij onze jonge mensen, vooral op het vmbo- en mbo-niveau moeten gaan stimuleren, voor het juiste beroep te gaan kiezen. Een trendrapportage, zoals werd voorgesteld, kan hieraan een prachtige bijdrage zijn. Ik weet dat de portefeuillehouder, onze commissaris, met de Staten eind augustus de notitie kennis en onderzoek gaat bespreken. Die zal er voor een deel ook over gaan hoe we kennis en onderzoek kunnen gebruiken om bepaalde bewegingen op gang te krijgen. De motie kan gefinancierd worden vanuit het geld voor arbeidsmarktbeleid dat daarvoor ter beschikking is gesteld. Derhalve heeft het college geen bezwaar.

Er is een amendement ingediend voor het Centrum voor Productietechnologie. Het lijkt uitermate logisch, omdat er de komende jaren een

enorm groot probleem is met het tekort aan technisch opgeleide mensen. Alleen is het voorstel van de ROC nog niet ingediend en dat komt doordat er nogal wat beren op de weg zijn. De voorgestelde instructie gaat het waarschijnlijk heel erg moeilijk krijgen als het gaat om staatssteun. Verder zijn er nog gesprekken in de komende weken met andere geïnteresseerden, de universiteit van Twente, om te kijken of daarmee kan worden samengewerkt. Dat zal wellicht leiden tot forse besparingen. Ook moeten we enorm oppassen voor precedentwerking. Dit is toevallig een door het rijk gefinancierde onderwijsinstelling maar we hebben ook nog mbo's in Brabant die geen enkele rijkssteun ontvangen en wat doen we als de vele topsectoren met vragen komen. Ons voorstel is eigenlijk dat de motie wordt aangehouden. Anders moeten we haar ontraden, omdat het college eerst in staat moet zijn op basis van de problemen die ik zojuist kenschetste, te gaan kijken welke mogelijkheden er zijn om aan het geweldige tekort aan technisch opgeleide mensen de komende tijd wat te kunnen doen.

Dan zijn er een aantal opmerkingen gemaakt over de organisatie. Binnen nu en pakweg twee, drie maanden kan de commissie EZB een notitie verwachten over de human resource agenda voor de komende jaren en vooral de progressie die daarin zowel kwantitatief als kwalitatief wordt geboekt.

Een aantal leden heeft opmerkingen gemaakt over het rapport van Eijlander en Mans. Ik kan verzekeren dat mijn collega Van den Hout met behulp van de organisatie daar fors mee bezig is. In het algemeen mag men van dit college verwachten dat daar waar zich in de organisatie een veranderingsproces op weg naar het organisatiemodel dat we voor 2015 ambiëren, problemen voordoen, wij adequaat maatregelen zullen nemen om ervoor te zorgen dat onze organisatie professioneel functioneert en dat de verandering de komende tijd ook full speed doorgaat. Zodra wij er informatie over hebben, zullen wij dat uiteraard meedelen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik vind het een beetje een erg vrijblijvend antwoord. Eijlander

en Mans hebben geconstateerd dat zich grote problemen voordoen. Ik heb net al uit hun verhaal geciteerd. 'Ambtenaren zijn niet proactief, niet alert, er wordt niet gecommuniceerd' en noem maar op. Het is een situatie die kennelijk al sinds 2001 bestaat. Ik zou wel eens willen weten hoe het komt dat niemand dat weet en het kennelijk maar voortsuddert. Verder zegt de gedeputeerde dat we een voorstel krijgen, maar kan hij ook een beetje een indicatie van de richting geven, want ergens moeten er toch problemen in de organisatie zitten. Die willen wij toch wel eens boven water hebben.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat kan ik mij wel voorstellen, maar ik sta hier als portefeuillehouder verantwoordelijk voor P&O. Milieuvergunningverlening en handhaving hoort specifiek tot de portefeuille van mijn collega Van den Hout. Hij knikt al, dus zal hij straks op specifieke vragen op het gebied van dit onderwerp reageren.

De woorden van mevrouw Kerkhof zijn duidelijk begrepen: Ga aan de slag met de 25 trainees maar zorg er pro rata wel voor dat externe inhuur afneemt. Die boodschap zullen we uitvoeren. We liggen op koers maar de kunst is op koers te blijven. Nogmaals, haar boodschap is helder.

In motie M7 wordt het college opgeroepen een loket in te stellen voor ondernemers om te inventariseren welke problemen zij tegenkomen op het gebied van regelgeving. Wij zouden het ook graag verbreden met burgers en instellingen. Het college lijkt dat een mooi initiatief, waartegen we geen bezwaar kunnen hebben, zeker als men zegt dat dit misschien ook een middel is om wat jonge mensen die pas in dienst zijn, op een verfrissende manier hiermee aan de slag te laten aan. Er is natuurlijk wel de kanttekening dat we inventariseren om ervan te leren. Er mag niet de verwachting worden gewekt dat alle problemen die zich daar aandienen, onmiddellijk worden opgelost, want er zijn wat ingewikkelder problemen die wat meer tijd kosten. Ze liggen soms op het niveau van de provincie en soms op dat van gemeenten. We denken echter dat het voorgestelde instrument een uitstekend inzicht kan geven in de materie en kan bijdragen aan het cultuurveranderingsproces dat wij willen

bewerkstelligen.

Motie M10 heeft als titel *Hij de vlag*. Het college vindt de motie sympathiek. Wie kan eigenlijk tegen zo'n motie zijn. We vragen ons wel af of het de hoogste prioriteit moet hebben in tijden van bezuinigingen. Aan de andere kant, het bedrag dat ermee is gemoeid, is relatief klein en kan waarschijnlijk met een herallocatie van budgettaire middelen geregeld worden. Het lijkt ons wel aardig dat we de zichtbaarheid van de provinciale overheid vergroten door u als Staten op te roepen, samen met de griffie in gesprek te zijn en ook als Statenlid dagelijks bij uw huis een vlag te hijsen en 's-avonds weer te strijken.

De heer *Krol* (50PLUS): Voorzitter! De eerste dag dat ik in dit huis kwam, ben ik ogenblikkelijk naar het dienstencentrum gehold om te kijken of hier zo'n vlag te koop is. Wat denkt u? Nee.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Ik wil het even uitleggen. Het verbaast ons gewoon dat er plekken in Brabant zijn waar geen Brabantse vlag hangt. Ik noem luchthavens en gemeentehuizen. Wij denken dat we er iets aan kunnen doen op een heel simpele manier. De commissaris van de Koningin stuurt een mooie brief naar zijn burgemeesters, met drie vlaggen erbij en de vraag of ze die willen ophangen. Het kost bijna niets en het is een goed signaal. Wij hopen dus dat de motie de meerderheid krijgt.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Dan blijft nog over motie M9 over die handelt over de focus op verplichte kerntaken. Toen wij in het college deze motie bespraken, heb ik mij opgeworpen om namens het college deze motie te beantwoorden, want het lijkt op zich wel heel erg logisch en sympathiek en verhelderend in een tijd van zware bezuinigingen dat een overheid zich gaat richten op kerntaken, maar als portefeuillehouder economie weet ik hoe belangrijk het is dat je economie niet ziet als een kille en zakelijke entiteit die het allemaal zelf kan redden. Economie moet bikkelhard ingebed zijn in een fantastisch evenwicht tussen wonen, leven, werken en recreëren. Daarom vindt de bedrijfssector het zo

belangrijk dat deze provincie investeert in cultuur, sport, ecologie, een goede woonomgeving en goede onderwijsvoorzieningen. Dit college moet er niet aan denken dat de provincie besluit zich echt te gaan richten op de kerntaken zoals u die heeft geformuleerd.

De heer *Dol* (PVV): Voorzitter! Dat is mooi om te horen, want ik denk dat het wel degelijk een kerntaak is om die andere kerntaken af te stoten. Als je dan tegen iets aanloopt waarvan je denkt dat het wel degelijk moet gebeuren omdat het in het belang van Brabant is, sociale dingen, cultuur en sport, dan sluiten wij dat niet uit, maar dan willen wij dat incidenteel onderbrengen bij EZB. Dat is een heel ander verhaal. Nu tuigen we een commissie op en een kerntaak en daar wordt een bepaald budget voor beschikbaar gesteld en dat moet zo nodig op. Daar zijn wij tegen. Wij zijn er voorstander van en als we het zoals aangegeven doen en de kerntaak weghalen, en er incidenteel iets langs komt, zullen wij er zeker naar kijken.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Sinds ik lid van dit college mag zijn, heb ik geleerd dat vanuit sport, cultuur, wonen en ecologie zeer genuanceerd en met een open mind wordt gekeken naar vernieuwing. Er vinden prachtige kruisverbanden plaats met economie, vooral vanuit het besef dat dit een provincie is die vanuit de historie sterk is geworden door zoals onze commissaris altijd zegt, de high tech en de high touch. Het is een oud denken dat je door je alleen op kerntaken te richten, geld kunt besparen. Als we dat advies volgen, wordt Brabant er de komende 200 jaar verschrikkelijk arm van.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Verschillende fracties vroegen wanneer er wat meer bekend wordt over het voor de podiumkunsten gevoteerde bedrag. Natuurlijk, zo heb ik ook in de commissie toegezegd, komt de uitwerking van deze bijdrage bij de Staten terug. Het traject is gewoon nog niet klaar. Zowel de besteding van de structurele als van deze incidentele middelen wil ik voordat we hier de begroting behandelen aan de Staten hebben

voorgelegd. De begroting is natuurlijk de plaats waar het goed in de boeken terecht kan komen.

In motie M19 wordt gesteld dat daarbij natuurlijk wel een overkoepelende visie nodig is. Terecht. Het is belangrijk te constateren dat de Staten zelf al een aantal belangrijke ingrediënten voor die visie hebben vastgesteld. Ik noem de uitgangspunten en de regeling waarin een groot deel van onze achterliggende gezamenlijke visie al ligt opgesloten. Wij hebben tegen motie M19 geen enkel bezwaar voor zover het gaat om het verzoek aan het college om met die overkoepelende visie te komen. Het tweede deel van motie M19 bevat eigenlijk een besluit over de werkwijzen die de Staten binnen de Staten willen afspreken. Daarover laten we het oordeel graag aan de Staten over. Als er een rondetafelgesprek komt zijn wij vanuit het college natuurlijk graag bereid zo nodig aan de organisatie bij te dragen.

Amendement A3 gaat over de relatie tussen podiumkunsten en het orkest. Wij zouden het amendement willen ontraden omdat daarin onparlementaire gezegd alles op één hoop wordt geschoven, terwijl dat niet aan de orde is. Bij het orkest bestaat een uitzonderlijke situatie. De oproep om middelen beschikbaar te stellen voor instellingen die bedreigd worden is mijns inziens een wat lastige gezien onze bredere discussie die wij over vernieuwing hebben. Juist voor de vernieuwing van de andere instellingen hebben we het over die anderhalf miljoen extra in de voorjaarsnota.

De heer *Hageman* (D66): Ik ben het met de gedeputeerde eens dat we niet alles op een hoop moeten gooien. Daarom waren mijn vragen hier en in de commissie erop gericht het juist onderscheidend te maken. Op het moment dat niet wordt toegelicht waarom Het Brabants Orkest onderscheidend zou zijn ten opzichte van andere instellingen is mijn simpele houding dat als geld beschikbaar komt, het ook voor alle instellingen moet zijn en niet voor een instelling die zich niet onderscheidt. Ik ben heel erg benieuwd naar de overwegingen van de gedeputeerde hierbij en ik koppel hieraan de vraag waarom zij die overwegingen niet al heeft gegeven in de

commissievergadering en in de Memorie van Antwoord, zoals gevraagd.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): De overwegingen die het college daarbij heeft, staan wel in de stukken. Ik begrijp dat de heer Hageman naar een andere insteek zoekt. Sinds het vorige jaar met de situatie in Den Haag en de besluitvorming in het kabinet en vooral de discussie daarover in de Tweede Kamer weten we dat er eigenlijk impliciet wordt gerekend op een bijdrage van de provincies. Mevrouw Wijnands vroeg of we dan in een gat van het Rijk springen. Dat is in zekere zin wel het geval. Er zijn in Den Haag besluiten genomen die rechtstreeks betrekking hebben op een van de belangrijke instellingen van onze infrastructuur. Hun subsidie wordt op zijn minst gehalveerd. Wij hebben gezegd wel te willen proberen tegemoet te komen aan de nood die daar ontstaat, maar daar willen wij onze eigen voorwaarden aan stellen. Dan komen we in de buurt van uw criteria.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat het een bijzondere situatie is voor Het Brabants Orkest. Ik heb in de commissie al gezegd dat dit niet zo is. Er is bijvoorbeeld een museum in Breda dat naar verwachting ook geen geld zal krijgen. Ik snap de opmerking niet want het is echt bij meer instellingen aan de hand. Wij hebben dit amendement ingediend omdat wij gelijke monniken, gelijke kappen willen. Deze signalen bereiken ons ook van de besturen van de diverse steden. Zij vinden dat Het Brabants Orkest hiermee erg wordt voortgetrokken.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Ik meen oprecht dat een orkest een heel belangrijke voorziening is. Op grond van de criteria wij kort hebben samengevat in de Voorjaarsnota proberen wij tot afspraken te komen met het orkest die onze bijzondere relatie met het orkest legitimeren. Ik wijs op zijn functie binnen het totale Brabantse culturele netwerk, zijn functie binnen de amateurkunst, etc. Ik wil als voorwaarde stellen dat het orkest in het hele gebied, dus niet alleen in de steden, zijn educatietaken goed oppakt. Ik vind

het ook belangrijk dat het niet gaat om een structurele ondersteuning tot in het oneindige. Wij willen in de plannen zien hoe het orkest in de loop van de tijd steeds minder afhankelijk wordt van de subsidie van de provincie.

De heer *Hageman* (D66): Ik neem aan dat als er een maatregel genomen wordt van tevoren de criteria bekend zijn op basis waarvan een instelling zich onderscheidt. De gedeputeerde mikt op een grotere toegevoegde waarde van het orkest. Ik juich dat natuurlijk van harte toe, maar op basis van een eerste schatting dat het de moeite waard is om extra te investeren in het orkest. De gedeputeerde zegt impliciet dat andere instellingen die toegevoegde waarde of die potentie niet hebben. Daar maak ik bezwaar tegen.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Dat zeg ik helemaal niet impliciet. Ik vind ook niet dat je die afweging kunt maken. Wij hebben gesproken over functies en ketens en niet over specifieke instellingen, behalve het orkest omdat daar een specifieke vraag aan de orde is die pas sinds vorig jaar bestaat.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Wij weten het pas sinds kort nadat de Raad voor Cultuur zijn advies heeft uitgebracht. MOTI in Breda heeft ook een landelijke functie. Het is geopend door de koningin en het vervult een bijzondere taak. Ook MOTI zal een behoorlijk budget mislopen. Daarvan kan hetzelfde gezegd worden. Ook MOTI is belangrijk voor Brabant. De gedeputeerde doet nu alsof het Brabant Orkest meer bijzonder is als zo'n museum. Wij hebben daar grote moeite mee.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik heb bij de behandeling van motie M19 gezegd dat wij met een overkoepelende visie komen, zodat duidelijk wordt hoe de puzzelstukjes in elkaar passen en hoe wij samen met andere overheden en het veld kunnen proberen om meer problemen op te lossen. In amendement A3 is dat echter niet aan de orde. Daarin wordt besloten alles in één pot te doen en dan te kijken waar wij uitkomen. Wij

hebben aan de voorkant gezegd dat wij in ieder geval het orkest moeten helpen. Daar ligt het accentverschil.

De heer *Burger Dirven* (VVD): Voorzitter! Ik wil GroenLinks en D66 graag in herinnering brengen dat wij hier een motie hebben aangenomen over Het Brabants Orkest. Het Brabant Orkest zit in de gevarenzone en zijn voortbestaan wordt per direct bedreigd. Het orkest zit nu in die transitie en wij hebben de motie aangenomen waarin wij GS hebben opgedragen wegen te zoeken om die dreiging weg te nemen. Wij hebben vanmiddag kunnen luisteren naar een muziekuiting van Het Brabants Orkest. Eigenlijk had daar al het Zuidelijk Orkest moeten staan. Laten wij GS de opdracht geven dat daar binnen vier jaar het Zuidelijk Orkest moet staan.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Ik zeg niet dat ik Het Brabants Orkest niet belangrijk vind. Die motie is wel degelijk aangenomen. Ik heb heel duidelijk gezegd dat het lijkt alsof Het Brabants Orkest wordt voorgetrokken. Dat willen wij voorkomen.

De heer *Hageman* (D66): Ik heb de motie niet gesteund omdat toen het onderscheidend vermogen van Het Brabants Orkest al niet duidelijk was. Ik heb toen gezegd dat ik liever wilde dat alle instellingen zouden worden ondersteund. Het Brabant Orkest was specifiek uitgekozen en daarom heb ik tegen de motie gestemd. Het is ook de reden waarom ik nu tegen de gedeputeerde zeg dat er inderdaad sprake is van een bijzondere situatie, maar dat het Rijk daarvoor tijdelijk – vier jaar lang – extra geld ter beschikking heeft gesteld. Het Brabants Orkest wordt dus al ontzien. Het amendement zegt niet dat Het Brabants Orkest het geld niet zou mogen krijgen. Op dit moment is er echter onvoldoende onderscheidend vermogen. Laten wij dat zoeken in de argumentatie. Die argumentatie moet er komen zodat wij binnen de commissie de afweging kunnen maken of Het Brabants Orkest inderdaad onderscheidend is ten opzichte van de andere instellingen.

De *voorzitter*: De argumenten lijken mij gewisseld. De gedeputeerde vervolgt haar betoog.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik heb het signaal goed begrepen. Dat geeft extra gewicht aan de visie die wij zojuist bij motie M19 aan de Staten hebben toegezegd.

Op verzoek van de Raad voor Cultuur zijn de orkesten bezig om een nieuw plan te maken voor intensieve samenwerking.

Amendement A4 gaat over hetzelfde onderwerp. In dat amendement wordt gevraagd om dat nieuwe plan voor te leggen aan onze Adviescommissie voor de Kunsten, dus op provincieniveau. Ik zou dat willen ontraden omdat dit leidt tot heel veel dubbel werk. Zij moeten dit namelijk indienen bij de landelijke Raad voor Cultuur. Die gaat het beoordelen en die heeft er allerlei voorwaarden aan gesteld. Het is ingewikkeld om het dan ook nog een keer door onze eigen commissie te laten doen. Daar heeft zij deze zomer ook geen tijd voor.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Toetst de Raad voor Cultuur op dezelfde punten als onze eigen Adviescommissie voor de Kunsten? Het gaat ons immers om de provinciale subsidie.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Als wij deze middelen beschikbaar stellen voor het orkest, toetsen wij of het orkest voldoet aan onze voorwaarden. Wij doen dat bij elke subsidiebeschikking. Wij hebben de voorwaarden samengevat in de Voorjaarsnota. Het toetsen van de kwaliteit van het samenwerkingsplan en de artistieke kwaliteiten zou ik graag bij de landelijke Raad voor Cultuur willen laten liggen. Die heeft in dit traject al vaker geadviseerd, die weet waarover het gaat en wat zij verwachten. Dat hoeven wij niet inhoudelijk over te doen.

Motie M26 over de IDOP's bevat een sympathiek signaal. In de commissievergadering van 31 augustus bespreken wij de kaderstelling leefbaarheid en hoe wij in plaats van de IDOP-regeling gaan werken op leefbaarheid op regionale schaal. Daarin worden de leerpunten van de IDOP-methode meegenomen. Daarom ontraden wij deze

motie.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Bij het opstellen van de motie heb ik uit de startnotitie IDOP's geciteerd. Daarin staat heel duidelijk dat er maar €10 mln. beschikbaar is. Dat komt een paar keer terug en dat klinkt heel zuur. Gezien de resultaten zou het prachtig zijn om meer geld vrij te maken voor de leefbaarheid. Vindt de gedeputeerde €10 mln. voldoende voor alles wat wij in dit kader willen bereiken?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Als wij op de oude manier dorpsontwikkelingsplannen van de bewoners zelf zouden willen honoreren zoals wij dat deden in de zeven vette jaren, is €10 mln. een schijntje. Wij hebben echter besloten dat wij niet op de oude manier verder willen gaan, dat wij willen leren van hoe het de afgelopen vier jaar is gegaan, dat wij willen opschalen naar bovenlokaal niveau omdat daar de taak van de provincie ligt. Wij werken nu plannen uit om dit vorm te geven binnen het budget dat daarvoor in het bestuursakkoord vrijgemaakt is.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Dus binnen die €10 mln.! De gedeputeerde heeft mijn vraag of die €10 mln. voldoende zijn niet beantwoord. Ook in mijn motie gaat het over de regionale aanpak.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Het bestuursakkoord en de middelen die daarin zitten, zijn kaderstellend voor onze plannen. Wij gaan natuurlijk geen plannen maken voor €100 mln. als daarvoor €10 mln. is vrijgemaakt in het bestuursakkoord.

De *voorzitter*: Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van de beantwoording van de zijde van het college. Wij zijn nu toe aan de tweede termijn. Ik kan mij voorstellen dat er behoefte is aan enig onderling overleg over de adviezen over de moties en amendementen. Is een klein kwartiertje pauze daar voldoende voor?

De vergadering wordt van 16.40 uur tot 16.55 uur geschorst.

De *voorzitter*: Aan de orde is de tweede termijn van de zijde van de Staten. Wij hanteren nu de helft van de in eerste termijn toegekende spreektijd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Mijn eerste opmerking betreft uitvoering van beleid dat geen speerpunt is. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het betoog van de heer Van Heugten niet kan volgen. Op bladzijde 7 van de nota staat: "De uitvoering zelf wordt niet meer als speerpunt gezien." Plannen die gemaakt zijn, worden als gereed beschouwd. Wat moet ik daar nu mee? Het is kennelijk niet meer belangrijk of de plannen worden uitgevoerd. Ik kan het antwoord niet volgen. Misschien kan de gedeputeerde dat verduidelijken?

Mijn tweede punt is naar aanleiding van de opmerking van gedeputeerde Van den Hout dat volgens de heren Eijlander en Mans taken die beleidsmatige aspecten bevatten, zoals vergunningverlening, handhaving en toezicht, moeten worden uitbesteed. Ik ben bij de bijeenkomst van de commissie geweest waar de heer Eijlander uitvoerig het hoe en wat uiteengezet heeft. Ik heb het letterlijk opgeschreven omdat ik het heel boeiend en eigenlijk heel logisch vond. Hij heeft heel duidelijk gezegd: die beleidsmatige aspecten, zoals vergunningverlening, handhaving en toezicht, moet je juist niet uitbesteden omdat je daar met name die belangenafweging hebt. Wat gaat er gebeuren in de RUD's, een technische club ambtenaren? Die gaan de belangen afwegen als er een aanvraag binnenkomt. Vervolgens komen zij met een advies naar het college, want het college blijft het bevoegd gezag. Dat is dus de tweede stroom. Het college kijkt of het dezelfde mening is toegedaan. Dat is natuurlijk heel raar en kan eigenlijk niet. De gedeputeerde kan beweren dat dit niet de bedoeling is, maar de heer Eijlander heeft het wel letterlijk zo gezegd.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Volgens mij is het niet geheel ongebruikelijk om een advies voor te leggen aan GS. GS kunnen dat heel gemakkelijk overnemen. Alleen bij ernstige twijfel zouden zij om een ander voorstel kunnen vragen. Als de ambtenaren hun werk grondig, goed en

onafhankelijk doen, kunnen zij het voorstel voorleggen aan GS en GS kunnen het gewoon overnemen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik ben dat wel met de heer Van der Wel eens als dat gewoon hier in huis gebeurt. Deze diensten worden echter allemaal op afstand geplaatst, zij zitten dus heel ergens anders en zij regelen het allemaal met elkaar. Het is hetzelfde als bij de regionale milieudiensten. Ik weet niet of de heer Van der Wel daar weleens mee te maken heeft gehad. Dan krijg je een verhaal wat zij er allemaal van vinden en dat is het dan. Daarna gaat het naar het college en blijkt er iets heel anders uit te komen. Dat is een rare constructie bij die RUD's. Het idee van de RUD's komt inderdaad van de heer Mans. Daarom vind ik het ook zo'n raar verhaal, maar volgens mij beweert professor Eijlander iets anders. Misschien kan het college daarover helderheid verschaffen?

Uit het advies blijkt dat er kennelijk ambtenaren zijn die niet goed functioneren. Die ambtenaren worden nu verplaatst naar een ander gebouw in een andere constructie. Wat gebeurt er om ervoor te zorgen dat het anders wordt? Het levert natuurlijk niet veel op als je mensen alleen verplaatst en in een andere structuur laat werken. Als men kennelijk in dit huis vanaf 2001 niet weet dat het niet functioneert, vraag ik mij af hoe de toekomst eruit gaat zien. Ik wil ook hierop nog graag een reactie.

Voorzitter. Ik weet niet of het de bedoeling is dat ik nu ook alle moties doorloop, of kan ik dat straks met stemverklaringen doen?

De *voorzitter*: Dat laatste heeft mijn stellige voorkeur. U hebt nu nog 1,5 minuut spreektijd die u misschien voor andere doelstellingen wilt gebruiken. Als u belangrijke dingen over die moties kwijt wil, moet u die afweging zelf maken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik doe dat gewoon met stemverklaringen. Dat lijkt mij wel zo efficiënt. Dan zijn wij ook iets minder aan tijd gebonden!

De *voorzitter*: Die truc gaat natuurlijk niet op.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Wij zijn heel content met een groot deel van de antwoorden van het college en ik dank het college hartelijk daarvoor.

Ik wil nog een paar zaken aanstippen. Dat betreft allereerst de opmerking van de gedeputeerde De Boer over de N65. Aan de ene kant is er het goede bericht dat bij het ministerie gevoel is voor het koppelen van het hoogfrequent spoor en de problematiek van de N65, werk met werk te maken. Ik begrijp dat een startdocument gemaakt moet worden. Er komt wel erg veel meer papier op tafel dan oplossing! Houdt het college voldoende de vinger aan de pols om hierin voortgang te krijgen? Ik weet wel dat het Rijk pas in 2020 middelen beschikbaar zal stellen, maar de druk moet wel op de ketel blijven. Het is een urgent probleem. Iedereen hier erkent dat een aanpak van het probleem heel hard nodig is. Houd u alstublieft de vinger aan de pols. Het moet niet bij een opeenstapeling van rapporten blijven, men moet beginnen met de uitvoering.

Mijn tweede opmerking betreft de woningbouw. Is het totale woningbouwprogramma in Brabant wel voldoende afgestemd op de vraag? Wij hebben aanwijzingen dat dit onvoldoende aan de orde is. In hoeverre kan de provincie daarin sturen?

Ik heb ook het probleem van de starters op de woningmarkt aangekaart. Er is een beperkt budget voor het particulier opdrachtgeverschap. Kan daaraan misschien wat extra stimulans gegeven worden want de behoefte is groot?

Ik zal straks bij de stemmingen aangeven of wij behoefte hebben aan stemverklaringen.

Ik wil nu expliciet ingaan op motie M20 over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en op motie M30 van de PvdD die ook wij hebben ondertekend.

Op grond van de antwoorden van het college vinden wij het heel verstandig dat die moties worden aangehouden. Wij hebben daarover contact gehad met de initiatiefnemers en die zijn het met ons eens.

De *voorzitter*: Aangezien de moties M20 en M30 worden aangehouden, maken zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Nu iets heel anders. Iedereen weet dat vlak voor Kerst 2011 in Helmond het theater Het Speelhuis tot de grond toe is afgebrand. Het zal nog een heel lange tijd duren voordat Helmond over een nieuw theater kan beschikken. Mijn fractie heeft daarover al maanden geleden contact gehad. Deze week zijn wij opnieuw benaderd vanwege het feit dat er sprake is van nieuwe ontwikkelingen, ook in de gemeenteraad van Helmond. Men zou heel graag beschikken over een tijdelijk theater om het nu ontstane gat tijdelijk te overbruggen en wil gebruik gaan maken van de Onze Lieve Vrouwekerk in het centrum van Helmond. Dat is een prachtige oude kerk, het is een rijksmonument maar is dringend aan restauratie toe. Er ligt een plan voor de hele kerk dat globaal €3 mln. kost. Helmond wil niet de hele kerk gebruiken voor het tijdelijke theater maar alleen het middenschip. Het college schat dat daarmee een restauratiebedrag van €1,5 mln. gemoeid is. Helmond wil en kan een deel daarvan zelf betalen maar niet het hele bedrag. Helmond vraagt of het bespreekbaar dat de provincie in dezen een flinke handreiking doet. Ik heb gevraagd hoeveel dat concreet is. Het antwoord was dat men ongeveer 60% met een maximum van €1 mln. dringend nodig heeft om het überhaupt te kunnen doen. De mogelijkheid bestaat om een vijfjarig contract met het bisdom te sluiten, eventueel te verlengen met nog een periode van vijf jaar. Helmond moet een hand worden toegestoken, want men heeft die middelen niet. Het is een van de kleinste 5-gemeenten met een beperkt exploitatiebudget. Wil het college in overleg treden met de gemeente Helmond om te kijken wat de mogelijkheden zijn? Ik begrijp dat er in onze begroting heel weinig budget zit voor de restauratie van monumenten. Helmond wil heel graag voor de zomervakantie beginnen want dan hebben zij op 1 januari een echt theater. Misschien kan het in de vorm van een voorlopige lening en kan daarvoor in de begroting ruimte gemaakt worden? Willen GS eens kijken of in dit heel bijzondere geval toch een handreiking mogelijk is? Volgens mij is dat dringend nodig.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik spreek

hier niet als Helmonder. Ik kwam heel graag in Het Speelhuis en de sporen van de brand zie ik bijna dagelijks. Ik sta hier als Statenlid en ik verbaas mij erover dat wij op vrijdagmiddag in de tweede termijn wordt gevraagd om een besluit te nemen over zo'n bedrag zonder dat wij er meer informatie over hebben.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Ik begrijp de wrevel van mevrouw Wijnands. Het is ons heel recent aangereikt. Wij hebben er eerst in de coalitie over gesproken. Dat zeg ik eerlijk, want het is nogal wat wat ik hier sta te vertellen. Ik heb mevrouw Wijnands er zojuist ook over geïnformeerd en dat geldt ook voor een andere partij. Het is een heel recente ontwikkeling. Ik moet dit moment van de behandeling van de Voorjaarsnota echter aangrijpen om het college te vragen eens te kijken of er een mogelijkheid is om een helpende hand toe te steken, want dat moet dan in het kader van de begroting gebeuren. Dat is mijn overweging geweest en ik word overigens gesteund door de VVD en de SP.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): De gemeenteraad heeft aangegeven dat er een beroep zou worden gedaan op het Monumentenfonds van het Rijk en van de provincie. Dat blijkt niet te kunnen. Is het dan niet aan de gemeenteraad om eerst te kijken waar men het geld vandaan kan halen in plaats van meteen in dit gat te springen?

Ik wijs ook op de precedentwerking hiervan.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Mevrouw Wijnands kan ongetwijfeld spreken over een precedent. De vraag is of het vaak voorkomt dat een schouwburg in zo'n belangrijke stad tot de grond afbrandt, dat er niets meer van over is en men volledig opnieuw moet beginnen. Ook Het Speelhuis was een monument. Het gaat hier om een heel bijzondere situatie die zich naar mijn mening nog nooit ergens heeft voorgedaan. Iedere handreiking die je doet, is per definitie een precedent. Dat ontken ik niet. Het gaat om een stad van bijna 90.000 inwoners zonder theater. Gezien de problematiek is Helmond niet in staat om het helemaal op eigen kracht te doen. Ik breng het probleem naar voren,

meer kan ik niet doen. Ik vraag het college om te kijken of wij een hand kunnen toesteken.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik heb twee vragen gesteld in mijn interruptie. Ik heb ook gevraagd of het niet eerst aan de gemeenteraad is.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): De gemeenteraad heeft een voorkeur uitgesproken voor het gebruik van deze kerk. Uit mijn informatie blijkt dat het niet mogelijk gebleken is om monumentensubsidie van het Rijk te krijgen. Ik begrijp dat ook onze provinciale monumentensubsidiemogelijkheden heel beperkt zijn. Bovendien liggen daar al veel aanvragen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik heb de indruk dat de woorden van mevrouw Kerkhof een beetje verkeerd worden uitgelegd. Het enige wat zij doet, is een vraag voorleggen aan het college om er eens naar te kijken. Dat wil niet zeggen dat er een bedrag gevoteerd wordt, of dat wij zeggen dat wij dat moeten betalen. Dat doen wij allemaal niet, want uiteindelijk komt het pas bij de begroting aan de orde. Iedereen kan er dan zijn zegje over doen. Het gaat erom dat het signaleerd wordt. Het is een vraag aan het college. Zegt het college "nee" of zeggen wij "nee", dan gaat het niet door. Je moet het op een gegeven moment wel aankaarten. Ik vind het niet juist dat mevrouw Wijnands zegt dat zij niet begrijpt dat in tweede termijn zo'n bedrag wordt gevraagd want dat wordt niet gevraagd!

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Mevrouw Geeraedts, ik hoor mevrouw Kerkhof toch iets anders zeggen. Ik zal proberen aan te geven wat zij volgens mij heeft gezegd en hoor dan graag of dat goed is. Mevrouw Kerkhof vraagt het college om te kijken of het college 60% van €1,5 mln...

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Misschien mag ik het even kortsluiten? Ik heb precies gedaan wat mevrouw Geeraedts zegt. Ik heb het college gevraagd om contact op te nemen met de gemeente Helmond. Mij is voorgelegd dat de gemeente Helmond natuurlijk zal proberen om er

iets aan bij te dragen maar dat zij een bijdrage vraagt van de provincie, van ons dus als Staten. Ik snap best dat ik hier niet kan vragen of u maar even een miljoen € op tafel wilt leggen, dus doe ik ook niet. Ik schets het probleem en ik vraag het college om in overleg te treden met Helmond om te kijken of wij mogelijkheden hebben om er iets aan te doen. Ik vraag het college ook om dit snel te doen want men wil het liefst voor de zomer beginnen met restaureren om op 1 januari in dat theater te kunnen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Ik heb twee vragen naar aanleiding van een eerdere opmerkingen van mevrouw Kerkhof. Hoezo kan zij inschatten dat de gemeente Helmond die kosten niet zelf kan dragen? Het is een grote gemeente met een flinke begroting. Ik lees regelmatig het Eindhovens Dagblad. Daar staat in dat de gemeente geld krijgt van de verzekering. Mevrouw Kerkhof zei dat zij overleg heeft gehad met de VVD en de SP en dat die dit steunen. Dan is het toch niet zomaar een vraag aan het college?

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Mijn vraag wordt gesteund door de SP en de VVD. Wij kunnen het natuurlijk met zijn drieën vragen, maar uit tijdsoverwegingen heb ik gevraagd of ik het mocht vragen ook namens de VVD en de SP.

Ik ken de begroting van de gemeente Helmond niet. Als door betrouwbare bronnen in Helmond wordt verteld dat er geen budgettaire mogelijkheden zijn om dit nu te organiseren, ga ik ervan uit dat die informatie juist is. Ik heb het tegendeel niet horen beweren.

De heer *Dol* (PVV): Is dit toevallig dezelfde gemeente die binnenkort voor BrabantStad Culturele Hoofdstad €10 mln. moet ophoesten, maar die kan nu geen €1,5 mln. ophoesten?

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Helmond hoort inderdaad bij de B5-steden. De heer Dol weet ook dat het bedrag van €10 mln. niet in één keer hoeft te worden opgehoest, maar dat dit in tranches in de begroting wordt verwerkt. Dat is ongetwijfeld gebeurd. Ik vind het twee zaken met een totaal

verschillend karakter. Het gaat nu over het tijdelijk geschikt maken van een bestaand gebouw voor gebruik als tijdelijk theater. Daarvoor zijn middelen nodig. Een deel van de uitkeringen van de brandverzekering zal ook daarvoor worden benut. Die middelen kunnen niet voor de restauratie worden benut.

De heer *Dol* (PVV): Exact. Als de gemeente een bedrag van €10 mln. kan vrijmaken voor de komende vijf jaar, zijn er ook mogelijkheden om bedragen vanuit de toekomst terug te schuiven naar het verleden. Dat weet mevrouw Kerkhof net zo goed als ik.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Ik vind het voorstel sympathiek en waardeer de inzet van mevrouw Kerkhof voor de gemeente Helmond. Er spelen heel veel maatschappelijke problemen. Wij hebben bijvoorbeeld het maatschappelijk probleem van de opvang van inheemse dieren aangekaart. Die dreigt per 1 juli om te vallen. Uit eigen beweging zet ik dat allemaal keurig op papier. Ik moet de hele zomer werken om dat in de commissie Ecologie te kunnen bespreken. Mevrouw Kerkhof denkt hetzelfde te kunnen bereiken door gewoon aan GS te vragen om met de gemeente Helmond te gaan praten. Het is wel geen vragenuurtje, maar ik leg er de vraag bij of het college alstublieft contact op wil nemen met de sector voor opvang van inheemse dieren en het probleem voor mij oplossen of het in ieder op papier zetten. Dat scheelt mij een hoop tijd.

De *voorzitter*: Wil mevrouw Kerkhof hierop reageren?

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Het was geen vraag, voorzitter.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Ik heb twee vragen voor mevrouw Kerkhof. Het gaat over een kerk en die is eigendom van het bisdom. Ik neem aan dat er een tijdelijk huurcontract wordt afgesloten met de gemeente, maar dat de investering in het gebouw blijft. Is het dan geen verkapte subsidie aan het bisdom.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Het is een rijksmonument. Dat is veel belangrijker. O.a. door zo'n investering helpen wij dat monument in stand te houden. Dat is blijvend. Het gebouw heeft geen functie meer als kerk.

De *voorzitter*: Ik sluit deze discussie.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Om maar even met het laatste onderwerp te beginnen, ik denk dat de fout van mevrouw Kerkhof is geweest dat ze niet snel een motie heeft opgesteld. Dat zou dan motie M31 geweest zijn, de 31ste vraag aan het college en dan had niemand het gek gevonden. Ik vind het helemaal niet vreemd om als je in een situatie zit zoals in Helmond en je dreigt enige tijd geen theater te hebben, je nu vlak voor het reces aan het college vraagt of er mogelijkheden zijn. Wat ons betreft is het niet een kwestie van zomaar even €1 mln. weggeven, maar kunnen wij bezien hoe we eventueel via een renteloze lening of op wat voor manier dan ook de gemeente Helmond kunnen helpen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Wat mij hier vanmiddag verbaast is dat op het eind van de behandeling van de Voorjaarsnota gauw even om geld wordt gevraagd. Ik heb de voorzitter ooit horen zeggen dat de provincie geen flappentap is, geen automaat waar je geld uithaalt. Ik ben van mening dat er een gewone procedure voor is. De gemeente Helmond kan zich daarvoor aanmelden, of het nu in de monumentensfeer of in de rampsfeer is; dat maakt niet uit. Even hier op een vrijdagnamiddag zomaar even geld uitdelen zal er zeker toe leiden dat bij een volgende Statenvergadering er nog meer gemeentes komen. Ik vind dat dat niet kan.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vind het ontzettend jammer, mijnheer Wagemakers, dat u niet luistert. U luistert niet naar mevrouw kerkhof, u luistert niet naar mevrouw Geeraedts en u luistert niet naar mij. Niemand van ons heeft gezegd dat er geld wordt gevraagd. Wij hebben aan dit college gevraagd met Helmond te gaan praten en te zoeken naar een oplossing zodat daar een

monument geschikt kan worden gemaakt als tijdelijke oplossing omdat het speelhuis is afgebrand. Nogmaals, dat kan via een renteloze lening of op wat voor manier dan ook, maar het hoeft niet per se via het geven van geld. Wij stellen simpelweg een vraag.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik geloof dat ik moet constateren dat het een kwaal van de Partij van de Arbeid is dat ze niet kunnen luisteren. Dat is toch wel treurig want nu maakten beiden de opmerking dat we geld uitgeven maar dat heeft mevrouw Kerkhof niet in de mond genomen en dat is ook niet aan de orde.

De *voorzitter*: We zullen even kijken of het waar is wat u zegt.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Ik heb mevrouw Kerkhof horen zeggen: 60% van anderhalf miljoen. Dat is volgens mij een bedrag. Er is niet gezegd dat we het meteen moeten geven maar er is wel gevraagd: wilt u eens kijken wat we ermee kunnen doen. Dat noem ik een bedrag.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Er kan wel een bedrag genoemd zijn maar dat wil nog niet zeggen dat ook is gevraagd om dat bedrag te betalen. Alleen als onderbouwing van het verhaal – anders zou u zeggen dat het niet is onderbouwd – is dat genoemd maar dat is wat anders dan wat u zegt, namelijk dat op het eind van de middag nog even is gevraagd nog maar zoveel geld beschikbaar te stellen.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat we deze discussie sluiten en straks luisteren naar wat het college zegt.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Ik laat deze opmerking voor rekening van mevrouw Geeraedts.

De *voorzitter*: Misschien moet het wel revoluerend.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Daar waar nodig zullen wij bij de moties en amendementen via een stemverklaring ons stemgedrag duidelijk maken.

Ik wil toch nog even duidelijk maken waarom wij geen enkele motie of amendement zullen steunen die betrekking hebben op de in te stellen fondsen. Dat is omdat wij graag een open discussie willen. Als wij de werkwijze hadden willen volgen dat wij het college met allerlei moties allerlei zaken hadden willen meegeven, zou het echt een klein kunstje geweest zijn als drie coalitiepartijen – en die hebben de meerderheid – alles dicht te timmeren. Dat is heel duidelijk niet onze bedoeling geweest. Heel duidelijk is wel onze bedoeling geweest met u straks bij de algemene beschouwingen een open discussie te voeren. Dat is de reden dat de SP-fractie ook moties die ons heel sympathiek zijn, moties die we fantastisch vinden en waarvan we bijna tranen in de ogen krijgen, niet zullen steunen omdat wij vinden dat deze werkwijze niet leidt tot een open discussie die wij graag met de hele Staten willen voeren. Dit wilde ik nog eens voor alle duidelijkheid gezegd hebben.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Mag ik dan even aangeven dat ik bijna tot tranen toe geroerd ben door deze bijzonder empathische bijdrage? Ik ben blij dat de heer Heijmans daarom zo-even toelichting gaf op het feit dat hij geen moties indient en waarom hij die van ons ook niet steunt.

De heer *Heijmans* (SP): En uw vraag is?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Het was puur een mededeling. Ik wil u wel wat vragen hoor, mijnheer Heijmans. Wilt u nog een zakdoek of zo?

De heer *Van Liempd* (PvdA): Ik heb wel een vraag. Als wij hier vanmiddag geen open discussie op inhoud hebben gevoerd, wat hebben wij gedaan?

De heer *Heijmans* (SP): Wij hebben hier absoluut een open discussie over inhoud gevoerd, maar geen open discussie op basis van kennis over het aantal, het soort, het volume van fondsen. Ik wil graag een integrale discussie op basis van zicht op wat die fondsen inhouden. Er zijn hier ook mensen die zes fondsen willen. Het maakt nogal een verschil of je straks bij de verdeling van €500 mln.

uitgaat van zes, zeven, drie of vier fondsen.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Ik weet het maar bij ieder politiek debat dat we hier voeren zijn er dingen die we niet weten. We kunnen niet in de toekomst kijken en we zullen altijd plannen. Als we constant uitspraken en besluitvorming gaan uitstellen omdat er dingen zijn die we later nog eens moeten vaststellen, dan komt er niets meer uit dit huis.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter!

De *voorzitter*: Ik geloof dat we hier niet bij mededelingen moeten blijven hangen. Ik geef nog het woord aan mevrouw Knoet en dan rond ik uw bijdrage af.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Op het gevaar af dat het ook een mededeling is moet ik zeggen dat ik meen in de vorige discussie goed geluisterd te hebben. Toen kon het wel voor de toekomst iets aan te geven, richtinggevend. Dat is nu precies wat wij met onze moties doen, richting gevend naar de begroting. Het kan dus wel met onderwerp X en niet bij de fondsen. Is dat juist?

De heer *Heijmans* (SP): Mevrouw Knoet hoeft zich er niets van aan te trekken maar ik vind het niet verstandig zo met de fondsen om te gaan. Dat is de keuze die mijn fractie maakt. De VVD-fractie maakt dezelfde keuze. Ik heb die keuze gemaakt omdat ik ervan uitging dat het voor een open discussie straks van belang is. Nogmaals, als ik mij had laten verleiden tot ook het indienen van allerlei moties, was het vrij gemakkelijk geweest binnen de coalitie te zoeken naar meerderheden en hier met een dichtgetimmerd voorstel te komen waar u alleen maar ja of nee tegen kunt zeggen.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Dan stel ik vast dat ik bij het vorige onderwerp goed heb geluisterd en dat ik de redenatie niet consistent vind.

De heer *Dol* (PVV): Voorzitter! Ik wil nog terugkomen op het antwoord van de gedeputeerde op mijn motie. De gedeputeerde heeft gezegd dat

als mijn motie wordt uitgevoerd. We over 200 jaar een arm Brabant hebben. Nu weet ik niet hoe het tijdsbesef van onze gedeputeerde in elkaar zit, maar ik vind een tijdsbestek van 200 jaar nogal royaal. Misschien heeft de gedeputeerde van de week te veel naar de film *Back to the future* gekeken. Daarin kan je op een heel gemakkelijke manier van het verleden naar het heden gaan.

Ik ga toch even in de tijd terug. We zijn pas in China geweest en daar hebben we de spittende boerin van Vincent van Gogh meegenomen. 1853-1890 is weliswaar geen 200 jaar geleden maar het komt toch in de buurt. Dat was een periode waarin er geen Provinciale Staten waren die kunst en cultuur subsidieerden. Men kan niet zeggen dat we toen een heel arme vorm van cultuur hadden, want het lijkt mij toch dat het een goede tijd was.

We kunnen ook naar de toekomst kijken. Dat deed de gedeputeerde natuurlijk. Dan ga ik een klein stapje terug, naar tien jaar geleden. Toen was Griekenland een rijk land dat goed capabel was zich bij de Europese Unie aan te sluiten en de euro in te voeren. Tien jaar later is het een heel arme staat die niet in staat is zijn schulden te betalen. Met andere woorden, ik vind het heel erg knap als je nu in termijnen van 200 jaar durft te denken en te kijken. Ik zou eerder in deze tijden denken aan termijnen van een tot vijf jaar.

Maar ik begrijp het. Het gaat om het blijven zitten op het pluche. Daar gaat de motie om. Het gaat om het afstoten van kerntaken en kijken naar de dingen die je wel wilt doen. Neem nu afscheid van dat pluche, durf dat te doen voor de Brabantse burger.

Dan wil ik een vergelijking maken met het bedrijfsleven. Als een bedrijf jarenlang gesubsidieerd heeft en heeft gedaan aan sponsoring van cultuur, sport of wat dan ook, en dan minder winst maakt en de aandeelhouders zeggen dat het minder gaat met het bedrijf, dan moeten er keuzes worden gemaakt. Het bedrijfsleven is op een heel goede manier in staat die keuzes te maken. Het enige wat wij in onze motie vragen is, die keuze een keer hier, in Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten te maken. Daarom hebben wij gevraagd of u het lef

heeft deze motie aan te nemen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik wil terugkoppelen naar een aantal opmerkingen van de gedeputeerden. Bij de motie over het nachtnet gaf gedeputeerde Van Heugten als randvoorwaarde aan het geld uit de beschikbare mobiliteitsmiddelen te halen. Dat is voor ons geen probleem; zo kan de motie ook worden gelezen.

We hebben twee moties ingediend over zuinig ruimtegebruik. Bij beide moties verwijst de gedeputeerde naar de RRO's, ruimtelijke regionale overleggen. Het is voor ons als Staten wel lastig om het antwoord van de gedeputeerde te kunnen beoordelen. In hoeverre zijn de RRO's democratisch ingesteld en kunnen wij wat meer zicht krijgen op de resultaten van deze overleggen? We trekken de moties M15 en M16 in.

Bij motie M11 over het wifi-netwerk gaf de gedeputeerde aan dat hij het te ver vond gaan in de motie te vragen om een voorstel tot realisatie omdat daar financiële middelen mee gemoeid zijn. Wij kunnen ons voorstellen dat dit misschien een stap te ver is, maar wij willen er toch aandacht voor vragen. Wij lazen vandaag op internet dat de provincie Zeeland door de hele provincie gratis wifi gaat verstrekken in samenwerking met de VVV's en gemeenten om op die manier toeristen te trekken. Het is dus wel degelijk iets om serieus naar te kijken. Wij hebben de motie aangepast en vragen alleen nog om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het uitrollen van wifi in onze provincie.

Wij trekken motie M13 over breedband ook in, omdat de gedeputeerde voldoende heeft aangegeven dat de oplossingsrichtingen die de PvdA voorstaat, zullen worden meegenomen in het onderzoek. Wij wachten het met spanning af.

Ik wil nog even een opmerking maken over de discussie over het speelhuis. Ik vind het lastig om zelf als echte Helmonder zo te reageren op een mooi voorstel om het theater te helpen. Het gaat er ook niet om dat wij het Speelhuis een warm hart toedragen maar echt om het hele proces en om het feit dat wij vinden dat eerst de gemeenteraad aan bod is en er een terugkoppeling moet komen van het college naar de gemeenteraad om aan te geven

dat het niet is gelukt via de monumentenfondsen dit geld te krijgen. Vervolgens is het aan de gemeenteraad om te kijken of binnen de begroting van de gemeente op een andere manier of misschien op een andere locatie dit theater kan worden gerealiseerd.

De *voorzitter*: De moties M13, M15 en M16 zijn ingetrokken en maken geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Motie M11 is in die zin gewijzigd dat het dictum thans luidt:

“dragen Gedeputeerde Staten op om:

- *te onderzoeken welke (technische, financiële en economische) mogelijkheden er zijn om vrij toegankelijke wifi-netwerken in steden en kernen mogelijk te maken;*
- *de uitkomsten mee te nemen in de nog te schrijven startnotitie over toepassing van ICT”.*

De *voorzitter*: Deze gewijzigde motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M11a.

Mevrouw *Lestrade Brouwer* (D66): Voorzitter! Zo'n Voorjaarsnota verdient wel iets meer tijd dan wij er nu aan kunnen besteden doordat de beraadslagingen rond de N69 zoveel tijd hebben gevraagd.

Inmiddels zijn in de fractie twee moties gewijzigd en worden motie M20 en amendement A2 aangehouden, dit alles in overleg met de indieners. Bij onze gewijzigde motie M17 merk ik op dat als de gedeputeerde denkt dat professionele handhaving geen geld kost, wij hem graag geloven op zijn mooie blauwe ogen, maar we willen wel resultaat zien. Dat horen we graag van hem.

Motie M21 hebben gewijzigd zodat zij meer richting Rijk is. Het verzoek aan het college is dan druk op het Rijk uit te oefenen zodat het onderzoek zo wordt uitgevoerd dat we werkelijk over nut en noodzaak kunnen oordelen. Die elementen zitten er nu niet in en dat is wel noodzakelijk.

Motie M20 over het gemeenschappelijk landbouwbeleid houden wij aan.

Amendement A2 over de garantstelling voor de

opleiding van het ROC houden wij ook aan totdat wij het weer opnieuw kunnen indienen.

Voor Het Brabants Orkest is naar onze mening nog steeds geen goede argumentatie naar voren gebracht. Wellicht is er gehandeld op basis van emoties van het moment. Hetzelfde speelt zich af met het Speelhuis. Ook daarbij kun je aangeven dat de procedure misschien niet helemaal handig is. De reden waarom ik zo-even niet ook aan de interruptietafel stond is dat mijn collega straks als het voorstel Brabant Culturele Hoofdstad aan de orde is, een motie zal indienen, waarmee we wellicht tegemoet komen aan de problemen die hier nu worden besproken. Het zou handig zijn als die twee problemen met elkaar kunnen worden gecombineerd. Onze houding ten opzichte van het Speelhuis is wat gemakkelijker omdat wij vinden dat we wellicht een deel van de oplossing later op de avond kunnen aanbieden.

De *voorzitter*: Motie M20 en amendement A2 zijn aangehouden en maken geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Motie M17 is in die zin gewijzigd dat het dictum thans luidt:

“dragen het college van Gedeputeerde Staten op om

- *een plan van aanpak te maken voor professionalisering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.”*

De *voorzitter*: Deze gewijzigde motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nummer M17a.

Motie M21 is in die zin gewijzigd dat het dictum thans luidt:

“dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- *het Rijk te verzoeken alsnog een Life Cycle Analysis (LCA) van schaliegas, inclusief een CO2-voetafdruk te laten opstellen, zodat deze op gelijke voet kan worden vergeleken met andere fossiele brandstoffen zoals gangbaar aardgas en duurzame energiebronnen;*
- *de Staten te laten informeren over de resultaten van deze analyse zodat een discussie over nut en noodzaak van schaliegaswinning dit najaar kan plaatsvinden,”*

De *voorzitter*: Deze gewijzigde motie maakt

onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nummer M21a.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ik zal onze moties en amendementen even doorlopen.

Motie M24 betreft de heroverweging van de eerste tranche van de investeringsagenda. Wij spreken vandaag over de Voorjaarsnota en wij vinden dat een moment van heroverweging. Er is op dit moment een grote economische crisis. Als wij dan zien dat de provincie van plan is miljoenen € te investeren in landschappen van allure, terwijl de EHS nog niet af is en nog steeds onduidelijk is of wij daar voldoende middelen voor uittrekken, verder dat we miljoenen in sport gaan investeren, terwijl sport helemaal geen kerntaak van de provincie is, en in monumentale erfgoedcomplexen, dan stellen we vast dat dit het vraagstuk van de 21ste eeuw is en dat als we dit niet oplossen het helemaal mis gaat met ons land. Dan vraag ik mij wel af waar we mee bezig zijn. Dat is ook de reden dat we motie M24 gewoon in stemming gebracht willen hebben.

Motie M25 gaat over het realiseren van de EHS. Het college durft het nog steeds niet aan, daarvoor middelen vrij te maken. Wij hebben totaal geen belang bij een afgestemde motie op dat vlak. Wij houden haar dus aan tot de begrotingsbehandeling.

De moties M26 en M27 gaan over het toevoegen van twee investeringsrichtingen. Op dat vlak heeft mijn fractie wel moeite met de antwoorden van GS en vooral met hoe het is gegaan. We spreken hier over de Voorjaarsnota. Op blz. 27 van de Voorjaarsnota staat een punt 5, andere thema's. Wij zijn door het college van Gedeputeerde Staten gevraagd, bij de Voorjaarsnota met andere thema's te komen. Wij doen dat door deze moties in te dienen. Dan heeft mijn fractie er grote moeite mee dat terwijl wij ons huiswerk doen en tijd stoppen in de voorbereiding van dit alles, er nu wordt gezegd door GS dat ze het te prematuur vinden. Wanneer moeten we het dan doen? Wij hebben er helemaal moeite mee als er wel positief wordt geadviseerd over een motie waarvan het CDA hoofdindieners is, en waarin precies hetzelfde

wordt gesteld. Dan wordt gezegd dat het thema zorg wel kan worden toegevoegd. Zeg dan gewoon dat de inhoud van de moties het college niet aanstaat, maar niet dat het prematuur is. Deze moties houden we aan want aan afgestemde moties hebben we niets. We hebben er wel moeite mee hoe het hier gaat. Wij hebben het idee dat moties van oppositiepartijen met andere ogen worden bekeken dan moties van coalitiepartijen en dat vinden we heel erg jammer in het Brabantse samenwerkingsdualisme waar we allemaal zeggen zo trots op te zijn.

Dan is er nog motie M28 over de gewenste transitie van stad en platteland. In eerste termijn begrepen we elkaar niet zo goed over de motie. Dat is de reden dat we in de tweede termijn een gewijzigde motie indienen waarin duidelijk staat dat GS samen met de Staten en hopelijk met de themacommissie over transitie stad en platteland zo'n vragenlijst opstelt in goed overleg en het voorlegt aan het Brabant Panel. Ik hoop dat GS daar positief op reageren.

Wij zijn het eens met de kritiek van GS op amendement A4 dat het niet handig is het nog voor te leggen aan de adviescommissie voor de kunsten. Dat hebben we eruit gehaald en het gewijzigde amendement dienen we in.

De *voorzitter*: De moties M25, M26 en M27 zijn aangehouden en maken geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Amendement 4 is in die zin gewijzigd dat het besluit thans luidt:

Bij de bijhorende toelichting no. 3 (pagina 14) op de tekst in tabel 3.3 "Afweging ruimteveragende dossiers" punt 3 - Brabants Orkest (2013-2016) op te nemen als één na laatste zin:

- *Dit bedrag kan alleen beschikbaar worden gesteld als er een uitgewerkt plan voor de transitie van het Brabants en Limburgs orkest naar het orkest van het Zuiden aan PS is aangeboden."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en het krijgt nr. A4a.

Motie M28 is in die zin gewijzigd dat het dictum thans luidt:

"verzoekt het college van Gedeputeerde Staten op om samen met Provinciale Staten via het Brabant Panel te achterhalen hoe Brabanders denken over de gewenste transitie van stad en platteland, zodat Provinciale Staten deze informatie kunnen betrekken bij de vervolgdiscussie over 'stad en platteland'."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M28a.

De heer *Krol* (50PLUS): Voorzitter! Nog zeven hele kleine puntjes.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik vind het wel boeiend dat de heer *Krol* juist met deze vlaggetjes van Brabant aankomt, waar wij in de krant hebben gelezen dat hij voor opheffing van de provincies is. Waarom zouden wij nu reclame moeten maken?

De heer *Krol* (50PLUS): Ik ben niet voor opheffing van de provincies maar voor opheffing van de bestuurslaag. Ik ben Brabander en ik ben daar absoluut heel trots op.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): U bent voor opheffing van de provincie als bestuurslaag en die vlaggetjes zijn nu juist de uitdrukking voor de provincie als bestuurslaag. Ik kan u dus niet volgen mijnheer *Krol*.

De heer *Krol* (50PLUS): Dat is het voor mevrouw *Geeraedts* maar voor mij is het een symbool van trotsheid op deze provincie.

Ik ben blij met het antwoord over de nachttreinen. Ik wil er nog even op wijzen dat voor heel veel mensen het alleen met die nachttreinen mogelijk is redelijk voordelig van cultuur in de Randstad te genieten. Van de week had de NRC daar een heel boeiende bijdrage over. Ik zou lezing ervan willen aanraden.

Verder hebben wij voorgesteld korting te geven aan jongeren en ouderen in het openbaar vervoer, maar daar heb ik geen bevredigend antwoord op gehoord. Daartoe dienen wij in de tweede termijn nog een motie in.

Waar we het in de motie hebben over de afstand

van verzorgingshuizen tot bushaltes bedoelen we niet dat er geen bushaltes moeten liggen verder dan die afstand maar wij willen dat er bij de concessieaanvraag naar wordt gekeken. Het kost dus geen geld maar het is een mooie manier om te inventariseren wat mogelijk is.

Ik heb niets gehoord over de mogelijkheid, Eindhoven een rechtstreekse spoorverbinding met Antwerpen te geven.

Verder heb ik niets gehoord over mijn voorstel het eigen salaris wat te verminderen. Ook daarover zal ik een motie indienen.

Ten slotte ben ook ik nieuwsgierig naar de opvatting over de waterschappen.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vind de motie over de afstand van verzorgingshuizen tot bushaltes prima. U hebt ook het antwoord van het college gehoord. Zou het niet verstandig zijn, deze motie aan te houden en in te dienen bij de bespreking van de OV-visie? Daar verwees de gedeputeerde naar en dan maken we die afweging. Ik zou het jammer vinden als deze motie nu wordt afgestemd omdat zij eigenlijk op een niet juist moment wordt ingediend. Ik vind het een motie die absoluut steun verdient.

De heer *Krol* (50PLUS): Als dat de bedoeling is van de gedeputeerde dan kan ik daar heel goed mee leven.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik vond het tot nu toe een zeer nuttige bijeenkomst van de Staten. Ik heb weer wat geleerd. Ik had nog twee moties waar ik in eerste termijn niet aan toe kwam en ik formuleer ze nu als vragen aan GS. Dat lijkt mij een stuk efficiënter en het voorkomt ook dat mijn moties het niet halen.

De heer *Heijmans* (SP): Vindt u het niet te laat op deze vrijdagmiddag om nog met vragen te komen?

De heer *Van der Wel* (PvdD): Het past in de lijn van deze vergadering.

Eerst over de Q-koorts. Het rapport "Het spijt me" van de Nationale Ombudsman laat zien dat overheden al in een vroeg stadium op de hoogte

waren van Q-koorts. Veel van de door Q-koorts besmette mensen zijn ziek geworden in de provincie Brabant; en veel patiënten en nabestaanden van Q-koorts hebben financiële schade geleden. De Partij voor de Dieren vraagt de provincie om geheel vrijblijvend een gebaar te maken richting Q-koortspatiënten; we vragen er bij het Rijk op aan te dringen om een Q-koorts fonds op te richten om slachtoffers van Q-koorts financieel tegemoet te kunnen komen en voor dit fonds een bijdrage te reserveren.

Een specifiek probleem met betrekking tot natuur is de bijensterfte in Brabant. Deze is zowel in economisch als ecologisch zin zeer verontrustend. De economische waarde van het bestuiven van voedselgewassen is ruim €1 mld. en economie is een kerntaak van de provincie. Met het uitsterven van bijen staat ook de biodiversiteit en natuur onder druk. Ook dit zijn kerntaken van de provincie. Wij vragen het college ook contact op te nemen met de imkersvereniging om te kijken, hoe we de bijensterfte in Brabant een halt kunnen toeroepen.

Tot slot wil ik het college vragen van het zomerreces gebruik te maken om contact op te nemen met de opvangcentra voor inheemse dieren. Wij zullen in de commissie Ecologie nog met een notitie komen maar het kan nooit kwaad als u uw medeleven toont en laat zien dat de provincie erin is geïnteresseerd en er wel oren naar heeft om te kijken wat mogelijk is.

De *voorzitter*: Ik schorst de vergadering voor tien minuten opdat de gedeputeerden over alle moties kunnen beschikken.

De vergadering wordt van 17.50 uur tot 18.00 geschorst.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik sta even stil bij de opmerking van mevrouw Geeraedts. Er was kennelijk een misverstand in de eerste termijn over de manier waarop wij over onze 49 speerpunten rapporteren en wat in dezen uitvoering betekent. Soms is het vaststellen van een plan of van nieuw beleid een speerpunt dat daarna wordt uitgevoerd. Het blijft natuurlijk onderdeel van beleid en wij monitoren dat ook, maar wij

kunnen dan een vinkje zetten omdat deze besluiten genomen zijn en de komende jaren worden uitgevoerd. Waarschijnlijk was daarover een misverstand. Het is niet zo dat wij de komende jaren minder aandacht zullen schenken aan de uitvoering, maar de projecten worden afgevinkt in de speerpuntenlijst als zij zijn vastgesteld.

Mevrouw Kerkhof heeft namens een aantal fracties gesproken over de situatie in Helmond vanwege het afgebrande theater 't Speelhuis. Het college is graag bereid in overleg te treden met het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond om de actuele situatie te bezien in relatie tot het monument Onze Lieve Vrouwe kerk en het inrichten van een tijdelijk theater aldaar. Wij zullen samen met het college bekijken welke opties er zijn om het ontstane probleem aan te pakken en welke rol de provincie daarbij zou kunnen spelen. Het college wil zich daarop graag beraden. Als de situatie duidelijk is en er mogelijk voorstellen worden ontplooid, zullen wij dat zo snel mogelijk met de Staten delen. Wij hebben wel het idee dat het urgent is. Het kan best zo zijn dat wij daarover ver voor de begroting met de Staten in overleg moeten treden.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik kan mij inderdaad voorstellen dat er sprake kan zijn van urgentie. Ik hoop dat ik namens de Staten vraag om wanneer dat nodig is het college ons schriftelijk informeert over de mogelijkheden zodat de Staten ook in de recesperiode actie kunnen ondernemen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als de situatie daartoe aanleiding geeft, zullen wij van die mogelijkheid gebruik maken.

De heer Krol van de fractie 50PLUS heeft in eerste termijn een paar vragen gesteld over de spoorwegverbinding Eindhoven-Antwerpen. Excuses, mijnheer Krol, dat ik daarop niet ben ingegaan. De provincie is inderdaad een van de partners die bij het ministerie en bij onze zuiderburen er blijvend op aandringen om eindelijk de verbinding Breda-Antwerpen-Brussel goed op de rit te krijgen. Wij kijken samen met de NS of het een interessante optie is om die trein door te laten gaan naar Eindhoven. Vervoers-

waardetechnisch is dat een aantrekkelijke verbinding. De NS is daartoe best genegen, maar eerst moet duidelijk zijn dat de Belgen inderdaad shuttlevverbinding Breda-Antwerpen-Brussel gaan rijden. Wij doen ons best om ook de verbinding Eindhoven-Antwerpen in de lucht te krijgen.

De heer Krol heeft ook gevraagd wat wij vinden van het idee om de waterschappen onder te brengen bij de provincie. De heer Krol is heel effectief bezig om het bestuurlijk bestel van Nederland te reorganiseren. Hij wil eerst de waterschappen bij de provincies voegen en vervolgens de provincies opheffen. Zeg maar nee, dan krijg je er twee! Ons college ziet op dit moment geen aanleiding om daarover een mening te hebben. Het is uiteindelijk aan het Rijk om te beslissen in hoeverre hij het bestuurlijk bestel in dit opzicht wil wijzigen.

Ik kom nu even bij de twee moties die door de heer Krol zijn ingediend: motie M31 en motie M32. In motie M32 wordt gesteld dat veel Brabanders de broekriem moeten aanhalen en wordt het college verzocht bij de begroting 2013 met een voorstel te komen om de vergoeding van de Statenleden en de leden van GS met 5% te verlagen. Misschien anticipeert de heer Krol op zijn toekomstige functie in de Tweede Kamer. Ik wijs hem erop dat het aan de wetgever is om dit te bepalen en niet aan GS of aan PS. Wij ontraden derhalve deze motie.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Het is inderdaad juist dat het Rijk gaat over de salariëring van de leden van GS. Maar hebben wij als Statenleden niet zelf de keuze om genoeg te nemen met 80% van de toegestane vergoeding en kunnen wij zelf beslissen over een verlaging van 5% van onze eigen vergoeding.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als het inderdaad kan, laat het college graag het oordeel aan de Staten zelf. Ik weet echter niet of dat zo is, dat moet eerst nagezocht worden.

Met motie M31 wordt het college verzocht het openbaar vervoer voor ouderen en voor jongeren tot 18 jaar goedkoper te maken. De jongeren tot 18 jaar krijgen al een forse korting, bovendien is er

een aparte korting voor MBO-scholieren. Ook de 65-plussers betalen in combinatie met de dalurenkorting nog maar 40% van de reguliere tarieven. Wij vinden dat een stapeling nu niet aan de orde kan zijn en ontraden daarom deze motie. Wij verwijzen verder naar het debat over de OV-visie. Daar wordt bekeken welke tarievenkader geschikt is voor Brabant.

Behoud van het nachtnet is inderdaad belangrijk voor cultuurbezoek, niet alleen voor Brabanders die naar de Randstad gaan maar ook voor Randstedelingen die naar de Brabantse theaters en evenementen willen komen.

De heer Van der Wel heeft een vraag gesteld over de mogelijkheid van een Q-koortsfonds. Dit onderwerp komt later tijdens het vragen uur aan de orde.

De heer *De Boer* (GS;CDA): Voorzitter! Mevrouw Kerkhof heeft gelijk dat er niet nog meer papier moet komen over de N65. Er zijn inderdaad voldoende onderzoeken geweest die bij elkaar gelegd kunnen worden. Het Rijk is bezig met een MER-procedure en is zelf verantwoordelijk voor het PHS (Programma Hoogfrequent Spoorvervoer) op dit tracé. Wij moeten inderdaad de druk op de ketel houden. Dat beseft het ministerie ook. Half september komen wij bij elkaar om het startmoment nogmaals te markeren met de daarbij behorende documenten.

Is het woningbouwprogramma voldoende afgestemd op de vraag? Wij sturen hierop voortdurend binnen de RRO's. Ik kan meteen antwoord geven aan mevrouw Wijnands. De bijeenkomsten van een RRO zijn openbaar. Er worden verslagen van gemaakt en de Staten hebben in de Verordening Ruimte het college de opdracht gegeven om over dit punt te onderhandelen en een en ander af te stemmen. Bij mijn aantreden heb ik onmiddellijk tegen alle wethouders in Brabant gezegd dat ik zo snel mogelijk wilde ophouden met de "spreadsheet-discussie"; altijd weer praten over de aantallen, over een woninkje hier en een hectaretje daar. Wij moeten de zaken snel vastleggen en vervolgens de kwalitatieve vraag bespreken. Die sturing vindt dus inderdaad plaats. Wellicht mag het CPO meer

geld krijgen, maar ik zit nu in de riantie positie dat de Staten mij in de commissie hebben toegestaan om met het bedrag van €4 mln. aan de gang te gaan. Zodra dat bedrag is uitgeput, kom ik kijken of het beoogde succes ook werkelijk behaald is.

Op de vraag van de heer Van der Wel over de Q-koorts zeg ik dat wij uitermate nauw contact met het ministerie houden, maar dat wij het door hem gevraagde gebaar niet vrijblijvend maken.

Met de wijziging van motie M28, nu M28a, is de spraakverwarring opgelost. Dat is precies wat ik bedoelde: geen nieuwe tussenlaag die vragen bedenkt. Ik vind dat wij die vragen moeten maken. Dat staat nu ook heel nadrukkelijk in deze motie. Wij hebben daartegen dan ook geen bezwaar.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Is de gedeputeerde zich ervan bewust dat de bijen in Brabant een enorme economisch waarde vertegenwoordigen en enorm bijdragen aan het bestuiven van gewassen.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Jazeker.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Weet de gedeputeerde hoe groot die bijdrage is in financiële zin? Het is immers een economisch kwestie.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Ik vind het prima dat de heer Van der Wel met mij over bijenstammen praat, maar ik houd mij meer bezig met het geven van toestemming voor de bouw van gebouwen waarin bijen gehouden worden. Mijn collega is betrokken bij biodiversiteit. Wij weten hoe hard die bijen nodig zijn. Volgens mij zijn er op dit gebied ook veel particuliere initiatieven. Ik zou hierover het woord willen laten aan collega Van den Hout die uitermate bekwaam is in het benoemen van diversiteit.

Mevrouw *Slegers* (SP): Op de valreep hadden mijn buurman en ik nog even overleg over het Brabant Panel. In de discussies met verschillende gemeenten hebben wij gesproken over de Verordening Ruimte. Toen hebben wij hierover uitgebreid gesproken. Ik zeg niet dat het geen sympathiek idee is of dat wij het niet moeten doen,

maar volgens mij zijn de Brabanders al geraadpleegd. Het is ook niet echt onze kerntaak.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Dat ben ik met mevrouw Slegers eens. Ik heb ook gezegd dat mijn taak als gedeputeerde primair gericht is op directe contacten met de Brabander in brede zin. Een goed voorbereide thematische bijeenkomst kan ons wellicht helpen om de zaak te actualiseren. Het is inderdaad geen hoofdzaak, maar ik denk ook dat de heer Smeulders het ook niet als zodanig heeft bedoeld. Het kan eraan bijdragen dat wij in het verdere een goede afweging kunnen maken.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Ik wil ingaan op twee gewijzigde moties, allereerst motie M17a over de professionalisering van de handhaving. Wij blijven deze motie ontraden omdat zowel in de titel van de motie als in het dictum ervan wordt uitgegaan dat wij geen professionele organisatie zouden hebben. Dat wil ik met klem tegenspreken. Langs de lijnen van de aanbevelingen van de heren Eijlander en Mans werken wij hard om een en ander te verbeteren. Wij komen daarop na de zomer terug. In zekere zin wordt er al gewerkt aan een plan van aanpak voor het implementeren van de aanbevelingen van Eijlander en Mans.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Volgens mij spreekt de gedeputeerde zichzelf tegen. Enerzijds zegt hij dat wij een professionele organisatie hebben en anderzijds stelt hij dat er in lijn met het advies van Eijlander en Mans nog ontzettend gewerkt moet worden aan een verbetering van die organisatie. Volgens mij steunt deze motie het professionaliseren van de organisatie. In de motie staat niet dat de organisatie nu absoluut onprofessioneel zou zijn. Ik zie het antwoord van de gedeputeerde eigenlijk als een steunbetuiging voor mijn motie.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ik lees de motie anders. Het is vooral belangrijk dat wij er al aan werken. In die zin is de motie overbodig. Ook blijven wij motie M21a over schaliegas ontraden. Het onderzoek van het ministerie van

EL&I gaat niet over keuzes tussen fossiele of duurzame brandstoffen, ook niet over de life cycle van schaliegas, maar over de vraag hoe veilig het voor mens, natuur en milieu is om schaliegas te zoeken, te boren en te winnen. Dat is de enige relevante vraagstelling bij het beantwoorden van de vragen die o.a. wij aan het ministerie hebben gesteld.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Ik verval in herhaling als ik zeg dat wij het juist wel van belang vinden om dit mee te nemen in het onderzoek. Wij hebben dat ook aangegeven toen de dames en heren van EL&I hier op bezoek waren om de vragen te inventariseren. Zij hebben die vragen terzijde gelegd en wij vinden dat die juist wel beantwoord moeten worden. Ik begrijp dat de gedeputeerde daar anders over denkt. Ik vind dat ontzettend jammer.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Het zijn interessante vragen, maar zij passen niet in dit kader. Het gaat hier om de bezwaren van Brabanders in het kader van de Mijnbouwwet en die gingen niet over de vraag of schaliegas wel of niet duurzaam is, maar over de veiligheid. Die vragen gaat het ministerie onderzoeken. Het blijft interessant om de antwoorden te weten op de vragen van mevrouw *Spierings*, maar wij kunnen het ministerie niet vragen om een dergelijk onderzoek uit te voeren. Mevrouw *Geeraedts* van de fractie van de VVD heeft nog gesproken over het niet uitplaatsen van toezicht, vergunning en handhaving naar de RUD's. Ik lees in het rapport dat de koppeling tussen apparaat en bestuur en tussen vergunningverlening, handhaving en toezicht beter moet. Dat staat allemaal in de aanbevelingen en dat zullen wij zeker gaan doen. Bovendien moeten wij voorkomen de suggestie te wekken dat wij nog kunnen kiezen om wel of niet een RUD in te voeren. Dat station is jaren geleden gepasseerd. Wij zullen het daarmee moeten doen. Wij kunnen geen afweging meer maken om niet aan de RUD's mee te werken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Op welke wettelijke basis zijn die RUD's dan gebaseerd?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Het wetgevingstraject komt nog. Als wij niet meedoen, komt er een AmvB-aanwijzing vanuit het ministerie. Het is volstrekt niet in lijn met hoe wij er hier eerder over gesproken hebben, om nog te twijfelen aan de komst van de RUD's.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Er is nu eenmaal het standpunt ingenomen dat er RUD's moeten komen. Nu is er een onderzoek waaruit volgens mij blijkt dat je dat helemaal niet zo moet doen, maar wij blijven vasthouden aan die RUD's omdat het nu eenmaal een keer besloten is. Is dat niet raar?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Er waren en zijn goede redenen om de RUD's in te stellen. Het gaat niet zomaar om het uitplaatsen van mensen van dit provinciehuis naar ergens anders. Het gaat om het bundelen van de krachten van onze bijna 70 gemeenten, van waterschappen, van het Rijk en van de provincie om verbeteringen tot stand te brengen opdat rampen zoals in Enschede en Volendam voorkomen kunnen worden. Die argumenten blijven staan. Ambtenaren zitten straks ergens anders, brengen een advies uit en GS nemen een besluit daarover. De heer Van der Wel zei het al, dat is nu niet anders. Zij zitten alleen niet meer hier in de toren maar ergens anders in Den Bosch, Eindhoven of Tilburg. De manier van werken blijft hetzelfde. Er komen daar aanvragen binnen, de ambtenaren beoordelen die, zij geven een advies en handelen deze voor het grootste deel in mandaat af zoals dat nu ook het geval is, of zij leggen het voor aan GS. Ondertussen zorgen wij in lijn met de aanbevelingen voor een betere link tussen het apparaat en het bestuur.

Het klopt inderdaad dat de problematiek van het koppelen van bouwvergunningen en milieuvergunningen hier al bekend was in 2001 en in 2006. Wij hebben ook aangegeven dat er sprake is van een gegroeide handhavingstraditie. Die was ambtelijk en ook bij de Raad van State bekend. De problematiek is hier bestuurlijk min of meer twee keer op tafel gekomen: in 2001 in een notitie voor het IPO en in 2006 in verband met de aanwezigheid van een gedeputeerde bij de opening

van een fabriek. Er is toen bestuurlijk niet veel meer gedaan dan dat ervoor is gezorgd dat gemeenten en bedrijven op de hoogte zijn van de koppeling en van de noodzaak van het hebben van een bouwvergunning voordat de milieuvergunning in werking treedt. Het is prima dat de bedrijven zijn geweest op hun eigen verantwoordelijkheid. Die ligt ook daar. Nu hebben niet alleen de bedrijven er last van maar ook de provincie in het kader van haar handhavingstaken. Daarom hebben wij het nu bestuurlijk veel hoger opgenomen en zijn wij een traject gestart om dit in de toekomst te voorkomen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Krijgen wij de gemeenschappelijke regelingen te zien waarop die RUD's gebaseerd worden? Geven wij daar een oordeel over of hoe gaat dat?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): De gemeenschappelijke regelingen van alle drie RUD's komen op 2 november in de Staten aan de orde en daarvoor in de commissie.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Krijgen wij dan ook te zien hoe het precies gaat met de uitvoering? Ik heb al gezegd dat ik verhalen hoor uit Noordoost dat Den Bosch zijn bevoegdheden niet wil afgeven, dus een eigen uitvoeringsstation krijgt. In Cuijk komt er dan ook een wat natuurlijk niet de bedoeling is. Worden wij ook daarover geïnformeerd?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ja, want bij de gemeenschappelijke regelingen zitten als bijlage ook de bedrijfsplannen van de RUD's. Daarin staat redelijk uitvoerig beschreven hoe het in zijn werk gaat.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde van ROW verwees mij naar een antwoord van de gedeputeerde van ecologie over de bijen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Over de bloemetjes en de bijtjes!

De heer *Van der Wel* (PvdD): Met name de bijen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Dan laat ik iemand anders de bloemen doen.

Het is ons bekend hoe belangrijk bijen zijn, niet alleen voor de biodiversiteit maar überhaupt voor het overleven van de mensheid. Het gaat slecht met sommige populaties. Daar kan de provincie niets aan doen. Er zijn veel initiatieven in Brabant om bijen te gaan houden. Ik zal in overleg treden met mijn collega van ruimtelijke ordening hoe wij er samen voor kunnen zorgen dat dergelijke initiatieven misschien eenvoudiger gehonoreerd kunnen worden.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan mijn bijdrage in tweede termijn beperken tot de gewijzigde motie M11, nu M11a. In deze motie wordt het college gevraagd een aantal dingen mee te nemen in de startnotitie die al geschreven is, die dinsdag in GS voorligt, daarna direct naar de Staten gaat en op 31 augustus behandeld wordt. Er staan uitgebreide aanbevelingen in en er wordt gesproken over het belang van wifi-netwerken ook in relatie tot vrijetijdseconomie. Het is niet de bedoeling om in een startnotitie uitgebreid in te gaan op technische, financiële en economische mogelijkheden. Als de indieners dit willen, moeten wij de motie ontraden. Het is echter beter om dit in te brengen in de discussie die eind augustus in de commissie EZB plaatsvindt over de startnotitie. Als een meerderheid van de commissie het met de indieners van de motie eens is, wordt het keurig uitgewerkt door GS.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Amendement A4 is gewijzigd en heeft nu nr. A4a. Het lijkt een beetje semantisch maar ik wil het toch ontraden, juist omdat het een amendement is waarmee een tekst wordt gewijzigd. Die tekst klopt namelijk niet. Er staat namelijk dat er een plan moet worden aangeboden aan PS, terwijl het zal worden aangeboden aan GS in de vorm van een subsidiebeschikking. Het is volstrekt duidelijk dat er een transitieplan moet zijn. Ik heb al toegezegd dat de uitwerking van onze rol daarbij zeker terugkomt bij de Staten.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Het is absoluut niet semantisch. Het college stelt voor om de komende jaren €8 mln. vrij te maken. Het gaat erom dat er een plan wordt aangeboden aan PS en niet aan GS, zodat PS dan nog kan sturen hoeveel budget er naar Het Brabants Orkest gaat. Bij dat plan hoort natuurlijk een financiële onderbouwing. Het doel van deze motie is dat PS nog enigszins sturing kunnen uitoefenen op de €8 mln. voor Het Brabants Orkest.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik heb toegezegd dat de uitwerking zeker naar de Staten komt. Volgens mij is het een onderdeel van de afspraken die wij vandaag maken. Het is niet zo dat wij er één ding uit halen en daaraan een apart besluitvormingstraject met een Statenvoorstel etc. willen verbinden. Het gaat deze zomer mee in de uitwerking. Ik heb toegezegd dat wij voor de begrotingsbehandeling ervoor zorgen dat die uitwerking duidelijk en onderbouwd is.

De *voorzitter*: Hebt u behoefte aan een korte schorsing voor overleg over de moties?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Misschien vijf minutjes, voorzitter.

De heer *Krol* (50PLUS): Voorzitter! Ik heb al aangegeven dat ik motie M29 wil aanhouden. Ik hoop dat de voorspelling van gedeputeerde Van Heugten uitkomt en ik ben heel blij met de opmerking van de heer Heijmans en daarom trek ik motie M32 in.

De *voorzitter*: Motie M29 wordt aangehouden en motie M32 wordt ingetrokken, Zij maken geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Na de opmerkingen van de heer Pauli willen wij motie M11a aanhouden.

De *voorzitter*: Motie M11a wordt aangehouden en maakt geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De vergadering wordt van 18.35 uur tot 18.40 uur geschorst.

De *voorzitter*: Dan gaan we nu stemmen over de amendementen en de moties ingediend bij de Voorjaarsnota.

In stemming komt amendement A3.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, de PvdA en de OSN tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A4a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV en de OSN tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt het Statenvoorstel 38/12E.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

Wij zijn het niet op alle onderdelen eens met de Voorjaarsnota. Bij de begroting zullen we dus op onderdelen kunnen terugkomen. De richting kunnen wij wel onderschrijven.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

We gaan ervan uit dat gezien de discussie vandaag onze investeringsvoorstellen bij de begroting alsnog worden betrokken.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de

PvdA, D66, GroenLinks, 50PLUS en de OSN voor dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M7.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Dol* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de fractie van de PvdD tegen deze motie heeft gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M8.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Wij willen een integrale afweging kunnen maken en daarom geen accenten vooraf.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen,
op basis van dezelfde motivatie als door de VVD aangegeven.

De heer *Dol* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de SP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M9.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Krol* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Tegen. Ik ben het wel met de PVV eens dat cultuur, sport en wonen geen kerntaken zijn van de provincie maar ik kan mij niet vinden in het tweede punt van het dictum waarin GS worden verzocht de vrijkomende middelen voor een bepaald doel aan te wijzen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M10.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

Wij vinden het prima relatiegeschenken uit te delen maar wij stellen voor dat er niet op gehandhaafd wordt.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen. Mag ik het lid S. Smeulders verzoeken even naar voren te komen?

De voorzitter overhandigt de heer Stijn Smeulders de Brabantse vlag.

(Applaus).

In stemming komt motie M12.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M14.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Dol* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

In stemming komt motie M17a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M18.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, D66 en 50PLUS voor deze motie hebben gestemd en die van de

overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M19.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De visie op de hele toekomstige infrastructuur zit al in het Brabant BOT. Wij vinden dat deze motie te ver gaat om ook de positie van individuen mee te kunnen nemen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M21a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, de PvdA en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M22.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M23.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M24.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die

van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M28a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M31.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

De heer *Dol* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, D66 en de OSN tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

Nummer 31/12

Gedeeltelijke herziening inpassingsplan Agro&Food Cluster West-Brabant

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik had zo'n prachtige bijdrage voorbereid maar daar ik de tekst niet kan vinden, moet ik u deze nu even onthouden. De techniek laat me in de steek. Ik zal het uit m'n hoofd doen.

Wij hebben toch een aantal opmerkingen bij dit voorstel. In de commissie is er weinig aandacht voor geweest. Het betreft hier een totale oppervlakte voor glastuinbouw van 1200 ha. Met die 1200 ha gaan we ruim over onze planning heen voor glastuinbouw in Brabant. Daar bovenop komt nog een industrieterrein Agro&Food van 200 ha en een vergister voor suikerbieten. Dat is samen een enorme oppervlakte in West-Brabant. Door de Raad van State is nog naar een overkoepelend doel gevraagd, namelijk vast te leggen hoe het precies zit met de symbiose tussen de suikerbieten en de gewassen en wat het profijt is om die vergister en de kassen bij elkaar te zetten. We zien dat de glastuinbouw in Nederland bijna 4,5 % van het Nederlandse energiegebruik voor zijn rekening neemt. Dat is voornamelijk aardgas.

De *voorzitter*: Uw tijd is om.

De heer *Van der Wel* (PvdD): De bijdrage warmte uit externe bronnen, bijvoorbeeld de suikerbieten, is echt minimaal en wordt nooit meer dan enkele procenten. Wij hebben echt duidelijk twijfels bij dat punt van de symbiose waar de Raad van State om heeft gevraagd en wij vragen echt om een nadere uitwerking.

De *voorzitter*: U moet nu echt stoppen.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik begrijp de opmerking van de heer Van der Wel. Er is in de commissie ook weinig aandacht aan besteed en terecht denk ik, want de vraag die hij nu stelt, lag er niet. Het ging over de herziening die door de Raad van State werd gevraagd. Daar is door de heer Kap een groot aantal technische vragen over gesteld. Als het gaat om symbiose moet ik zeggen dat er geen suikerbieten worden vergist, maar het afval dat vrijkomt na de verwerking van de suikerbieten in de suikerfabriek. Ik denk dat symbiose hierbij nadrukkelijk aan de orde is. Het gevoel dat de heer Van der Wel heeft bij de omvang van het aantal hectares kan ik mij voorstellen, maar wat nu voorligt is een reparatie zoals door de Raad van State opgedragen. Naar mijn stellige overtuiging heeft het college ruimhartig geantwoord en het wil uw instemming graag hebben.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik begrijp dat wij geen heroverweging moeten doen inzake het Agro&Food Cluster, maar het gaat mij om de pure essentie. Als je symbiose vastlegt begrijp ik wel dat je kunt doen aan restverwerking van die enorme hoeveelheid kassen die heel veel plantenresten opleveren, maar dat probleem is er nu niet. Dat creëren wij door 1200 ha aan te leggen. Daar komt natuurlijk heel veel reststroom vandaan. Als die wordt verwerkt tot warmte die in de kassen kan worden gebruikt, is dat procentueel een enorm kleine bijdrage. Het aardgasverbruik gaat wel enorm omhoog. Enige duurzaamheid, wat toch de opdracht was bij die symbiose, is dan ver te zoeken. Wij vinden daarom het gebruik van deze term niet gerechtvaardigd. Het is maar in heel kleine mate symbiose. Zo lust ik er nog wel een paar.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! De heer Van der Wel maakt een aantal fouten in zijn redenering. Allereerst is het geen 1200 ha glas maar 200 ha glas. Verder levert de vergister geen warmte maar CO₂. In het kader hiervan hebben we de symbiose herschreven en is die ook duidelijk

aanwezig.

In stemming komt het Statenvoorstel 31/12 E.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voor.

De heer *Van Vught* (CDA): Voor.

Mevrouw *Arts* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voor.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat de heer Van der Wel tegen dit Statenvoorstel heeft gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Dan schors ik nu voor een half uur de vergadering voor de avondmaaltijd. Eet smakelijk.

De vergadering wordt van 19.05 uur tot 19.35 uur geschorst.

Nr. 37/12

Uitvoering transitie stad en platteland; een nieuwe koers. Onderdeel externe organisatie

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Dit voorstel sluit aan op het besluit dat PS op 9 december vorig jaar genomen hebben over een nieuwe koers voor stad en platteland. Met deze nieuwe koers wordt er op het gebied van economie, ecologie en cultuur een verbinding gelegd tussen de stad en het platteland. Vorige

week vrijdag was ik op een symposium in de Philips Fruittuin. Daar werd uitvoerig stilgestaan bij de manieren waarop deze verbinding tot stand kan komen.

Met deze nieuwe koers verandert de rol van de provincie en wordt het denken en handelen van burgers en ondernemers uitgangspunt bij de realisatie van een vitaal platteland. Zij krijgen, meer dan tot nu toe, de ruimte voor nieuwe initiatieven. De fractie van de VVD juicht het toe dat in het licht van een kleinere overheid de provincie zich terugtrekt op haar eigen taken en belangen. Zij zal zich bezig moeten houden met de vragen als hoe goede initiatieven gefaciliteerd kunnen worden, welke ruimte aan deze nieuwe initiatieven gegeven wordt, welke verbindingen gelegd worden, wat de meerwaarde daarvan is en hoe de provincie burgers en ondernemers hierbij kan stimuleren. Dit vraagt van de provincie een andere manier van denken en doen. De interne en externe organisatie dienen hier op te worden aangepast.

In "netwerken met energie" of beter "streeknetwerken" moeten de goede ideeën naar boven komen. De diverse gebieden in Brabant zijn dus aan zet. Zij worden uitgedaagd om op deze nieuwe koers in te spelen.

De fractie van de VVD is het eens met het voorstel om samenwerkingsovereenkomsten met deze netwerken aan te gaan en om voor procesondersteuning de middelen uit het bestuursakkoord vrij te maken. Oude structuren, zoals de reconstructiecommissies, passen niet meer in deze nieuwe koers. Wij zijn het dan ook eens met het voorstel tot intrekking van het instellingsbesluit voor de zes reconstructiecommissies en het intrekken van het reglement "Reconstructiecommissies Noord-Brabant". Om ruimte te kunnen geven aan deze nieuwe initiatieven, willen wij dat de Verordening Ruimte wordt bijgesteld.

Mevrouw *Van Extel-van Katwijk* (CDA): Voorzitter! Toen ik vorig jaar als nieuw Statenlid begon, werd in de eerste vergadering van de commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen het eindrapport "Leren van een reconstructie" besproken. In dit rapport kwam duidelijk naar voren dat er

goede resultaten behaald zijn, niet alleen voor de landbouw, maar ook voor onze leefbaarheid en voor onze natuur. Brabant is als provincie voortvarend geweest met het opstellen van de reconstructieplannen. In 2000 zijn er reconstructiecommissies in het leven geroepen om de planvorming te begeleiden en het proces te trekken. In het rapport wordt ook gesteld dat: "netwerken en onderhandelen past bij Brabant." In het rapport komen echter ook duidelijk leerpunten naar voren. Hoe kun je ervoor zorgen dat er continuïteit blijft en er ook oog is voor vernieuwing? Hoe betrek je burgers en maatschappelijke organisaties bij dit proces?

Het voorliggende voorstel biedt daarvoor in onze ogen een goede oplossing. De nieuwe netwerken in het voorstel hebben als werktitel "netwerken van energie" meegekregen. Deze naam zorgde bij ons en bij andere partijen voor onduidelijkheid en verwarring. De in de commissie gedane suggestie "streeknetwerken" werd positief ontvangen. In de Memorie van Antwoord wordt aangegeven dat de gedeputeerde met de betrokken netwerken zal zoeken naar een herkenbare naamgeving. Op twitter heb ik de naam "streeknetwerk" al voorbij zien komen. Die was afkomstig van mensen die deel uitmaken van zo'n netwerk. Betekent dit dat deze naam al ingevoerd is? Kan de gedeputeerde hierover op dit moment al meer duidelijkheid geven?

De nieuwe koers stad en platteland vraagt een andere wijze van denken en werken, die dus ook vertaald dient te worden in nieuwe organisaties. Het voorstel om de reeds bestaande of in ontwikkeling zijnde streekgebonden netwerken als organisaties te laten functioneren, sluit volledig aan bij de al eerder genoemde leerpunten om continuïteit te houden. De vernieuwing wordt geborgd doordat deze netwerken er nog beter voor moeten zorgen dat overige partijen zoals burgers en maatschappelijke organisaties betrokken worden bij de projecten. Wij vinden het belangrijk is dat er geen belemmeringen zijn om deel te kunnen nemen aan de netwerken. Het is dus goed om oog te hebben voor de burgers en maatschappelijke organisaties. Het is ook belangrijk dat er deelnemers in deze netwerken

zitten die bevoegd zijn om besluiten te nemen, zodat de vooruitgang geborgd blijft.

De nieuwe koers stad en platteland gaat uit van een "ja,mits"-beleid in plaats van een "nee,tenzij"-beleid. Dit betekent dat we ook ruimte moeten geven aan nieuwe initiatieven van onderop. Wij hebben er vertrouwen in dat de nieuwe koers de juiste koers is en dat we uiteindelijk met z'n allen bij die stip aan de horizon uitkomen. Brabanders hebben namelijk al laten zien dat zij samen kunnen werken aan een vitaal Brabant.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Wij hebben in de commissie uitvoerig gesproken over de grote zorg waarop mevrouw Van Extel zojuist ook al wees. Hoe participeren burgers en ondernemers in die netwerken? Wij hebben in de commissie specifiek gesproken over de vraag welke plaats ongeorganiseerde burgers, ondernemers, actiegroepen en andere tijdelijke samenwerkingverbanden innemen in die netwerken. Ik verwijs naar alle actiegroepen en platforms die ons benaderen of niet. Kijk bijvoorbeeld naar de Peelgroepen waarover gedeputeerde De Boer sprak en waarvan hij deze week een lichte hoofdpijn heeft gekregen, maar de pijnstillers zijn inmiddels in aantocht! Het gaat vaak om zeer gedreven burgers en deskundigen die zich tijdelijk hebben georganiseerd. Die mensen moeten wat ons betreft beslist deelnemen aan die netwerken. Het is een pleidooi aan alle partners die nu al in die netwerken participeren of dat nog gaan doen.

In de netwerken Boven- Dommel en de Brabantse Kempen bijvoorbeeld moet het niet blijven bij de usual suspects zoals de ZLTO, de lokale Rabobanken, BZW, dorpsraden en waterschappen. Het is goed dat daar ook de onderwijsinstellingen worden genoemd, natuur- en sportverenigingen en tot mijn verbazing zelfs vrouwenorganisaties. Dat is positief. Hier en daar zie ik het MKB staan. Daarvoor zouden wij ook willen pleiten. Ik zie zelfs af en toe naast de BZW ook het MKB-Brabant staan, maar wij moeten vooral ook niet de ongebonden ondernemers vergeten.

Wij zijn positief maar er schuilt ook een levensgroot gevaar in, namelijk dat de gehele

regionale samenleving gaat deelnemen in die netwerken van energie en dat geen mens weet hoe je praktisch moet omgaan met zo'n netwerk en er concreet rendement uit haalt, zowel voor de korte als voor de lange termijn. Men moet niet in de val trappen van institutionalisering, want een netwerk is iets anders dan een reconstructiecommissie en iets anders dan een instituut; een netwerk is per definitie flexibel, open, sociaal, tijdelijk, wederkerig en veranderlijk. Een netwerk kan altijd worden aangepast aan de noden en wensen van specifieke momenten, locaties en mensen. Zo bedoelen wij dat allemaal. Dat vraagt inderdaad een verandering in houding en cultuur. Het zal best lastig zijn, maar het is goed dat wij dit gaan doen.

Laten wij onderstrepen dat wij met deze netwerken geen instituten en bureaucratie gaan creëren ter legitimering van onszelf, maar dat wij de Brabanders als collectief en als individu de kans geven om gezamenlijk hun leefomgeving naar eigen inzicht in te richten. Wij vinden dit een heel mooie bestuurlijke omwenteling. Ik aarzel echter om dat te zeggen omdat iedereen dan denkt: o jé, we roepen een revolutie uit en dan krijgt iedereen weer koudwatervrees. Dat is niet mijn bedoeling, want ik denk dat wij heel goed bezig zijn.

Wij vinden wel dat de hieraan voorafgaande fase zorgvuldig moet worden afgesloten, met erkenning van zowel de positieve als de negatieve rendementen daarvan. Mevrouw Klitsie zal daar nog op ingaan.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Ik ben niet van plan om mijn bijdrage aan de commissie te herhalen. Het komt erop neer dat ik mij voor een deel kan aansluiten bij de woorden van mevrouw Slegers. Als de SP echter oproept tot revolutie, krijg ik inderdaad een beetje koudwatervrees, maar dat is een andere zaak.

Wij maken een noodzakelijke omslag op het Brabantse platteland. Wij hebben het idee van een nieuwe koers voor stad en platteland volop gesteund. Wij delen de zorg dat er misschien iets ontstaat van "oude jongens krentebrood". Die zorg bekwam mij ook tijdens het evenement op de Floriade. Ik heb toen speciaal gekeken of ik nieuwe

gezichten zag, of ik mensen zag die door het veld worden uitgedaagd om hieraan deel te nemen. Er waren echter veel dezelfde mensen: veel burgemeesters, wethouders, de ZLTO etc.; de usual suspects. Er moet nog een grote slag worden gemaakt om de burgers er echt bij te betrekken. Het Brabant Panel is naar ons idee niet het meest geschikte instrument hiervoor, maar wij vinden het wel belangrijk dat de mensen erbij betrokken worden. Het gebruik van andere instrumenten daarvoor kunnen wij wel toejuichen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Er liggen twee besluiten voor: enerzijds het opheffen van de reconstructie- en gebiedscommissies en anderzijds het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten met netwerken in de streek waar energie in zit. Wij hebben de term "streeknetwerken" voorgesteld. Ik merk dat die begint te landen.

Het opheffen van de reconstructiecommissies en gebiedscommissies is een logisch vervolg op het intrekken van de reconstructieplannen waarmee ook het juridische kader is weggefallen en wij kunnen dan ook instemmen met dit besluit.

Even terzijde: Op dit moment worstelt de Raad van State met de relatie tussen de reconstructieplannen en de Verordening Ruimte. Ik heb hier een paar keer indringend gevraagd of het juridisch wel klopte. Ik ben blij dat ik niet de enige ben die met die vraag worstelde en dat de Raad van State nu al heeft aangekondigd wat meer tijd nodig te hebben.

Ook het tweede besluit kunnen wij ondersteunen. Wij gaan een nieuwe fase in. Wij moeten de energie van de streek benutten en meer mensen laten participeren. Ik ben heel benieuwd hoe wij burgers en ondernemers die nu nog niet aangehaakt zijn, hierbij kunnen betrekken. Wij hebben dat in het verleden ook geprobeerd maar toen is het niet gelukt. Dat is een spannende opgave. Het moet geprobeerd worden; wij staan daar volledig achter.

Waar mijn fractie volstrekt niet mee akkoord is – en zij heeft steun van veel fracties in deze Staten – is de communicatie rondom de afronding van het reconstructieproces. Het zal ongetwijfeld gedeeld zijn met de huidige commissies en de mensen die

er nu bij betrokken zijn. Ik weet uit eigen ervaring dat er door heel veel mensen met veel passie tien of misschien wel vijftien jaar gewerkt is aan de reconstructie. Zij lezen in fragmentarische stukjes in de krant dat de reconstructie gestopt wordt en vragen zich af of zij voor niks gewerkt hebben. Zowel in positieve als negatieve zin moeten de resultaten worden samengevat in een leesbaar verhaal en dat moet zo veel mogelijk op papier of via internet gestuurd worden aan de mensen die in dat proces een rol hebben gespeeld, zodat zij zien dat zij gewaardeerd worden. Ik heb daarvoor de volgende motie voorbereid.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Klitsie, mw. Van Extel-van Katwijk, Wagemakers, mw. Slegers, P. Smeulders, Verhees, Kap en Krol wordt de volgende motie voorgesteld":

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 22 juni 2012,
constaterend dat:*

- *het proces van Reconstructie Landelijk Gebied vandaag wordt afgesloten met het opheffen van de reconstructie- en gebiedscommissies;*
- *het proces van reconstructie jarenlang met veel inzet en betrokkenheid van veel mensen en organisaties tot stand is gebracht;*
- *er veel resultaten zijn bereikt op gebied van landbouw, natuur, water, landschap, maar ook op het gebied van samenwerking in de streek;*

overwegende dat:

- *communicatie over de bereikte resultaten, ambities van toen en nu en leerpunten voor later de basis vormen voor draagvlak in de toekomst;*

dragen het college van GS op:

- *communicatie over het afronden van het reconstructie-proces op een passende wijze vorm te geven, waarin voldoende respect wordt getoond aan alle mensen die jarenlang hun inzet en betrokkenheid hieraan verbonden hebben,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M33.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! We zijn

het eens met het intrekken van het instellingsbesluit van de reconstructiecommissies. De nieuwe netwerken van energie mogen naar eigen inzicht €8,8 mln. aan provinciaal geld uitgeven aan projecten die de partijen in het netwerk van belang vinden.

De gedeputeerde heeft onze fractie voor verschillende bijeenkomsten uitgenodigd, helaas niet voor zo'n energetische bijeenkomst. Gelukkig biedt het aangeboden document "Stad en Platteland" voldoende houvast over wat energetische netwerken betekenen en wat we kunnen verwachten.

In het kader van de Peel wordt gesproken over verduurzamen van de varkenshouderij, versterken van de toeristische en recreatieve producten, lokale energieproductie in de landbouw en gezonde productie van voedsel. Bij Hart van Brabant wordt gesproken over branding Efteling en Langstraat. Bij de Biesbosch wordt gesproken over het verduurzamen agrarische sector, de realisatie EHS en de gebiedsontwikkeling A27. Bij Boven-Dommel gaat het om een gebiedsimpuls N69, om cultuurhistorische complexen en om innovatie in de zorg.

Voorzitter, dit is echt een kleine selectie. Wij hebben ons erover verbaasd dat dit allemaal kan voor €8,8 mln. Daarbij hebben wij grote twijfels bij een aantal projecten, omdat ze in strijd zijn met wat wij vinden waar de provincie in zou moeten investeren. Het heeft ons ook verbaasd dat de suggesties vaak al vertegenwoordigd zijn in provinciale projecten waar budgetten voor zijn, zoals de commissie Van Doorn, de vrijetijdseconomie, de Landschappen van Allure, tranche duurzame energie, kaderrichtlijn water, cultuurhistorische complexen, etc. Wij hebben zojuist nog een motie over de zorg aangenomen.

Ik raak nu al het overzicht kwijt. Bovendien denk ik dat een jaarlijkse controle op deze projecten bijna onmogelijk en zinloos is. De projecten zijn zeer versnipperd en vragen op deze manier een enorme administratie. Of is het de bedoeling van de provincie dat er geen controle is en dat iedereen iets leuks met het geld mag doen?

Kortom, wij vinden het een complex project, met een versnipperde inzet op projecten. Wij hebben op zijn minst grote twijfels bij de vraag of zij al in

een ander provinciaal plan meegenomen zijn. Wij zullen niet voor dit voorstel stemmen.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik dank de leden voor hun bijdragen. De oproep van mevrouw Prins om te borgen wat geborgd moet worden, is mij uit hart gegrepen. Wij zijn dit jaar bezig met de Verordening Ruimte en stellen die volgend jaar vast in lijn met het door de Staten vastgestelde koersdocument. Wij hebben die uitdaging dus aangenomen en zullen daaraan vorm en inhoud geven.

Mevrouw Van Extel vroeg welke naam er gebruikt zal worden. Ik verwijst naar de discussie over de term "stadteland". De Staten hebben toen uiteindelijk gekozen voor de voor iedereen herkenbare terminologie stad en platteland. De discussie in de commissie tussen mevrouw Van Extel en mij over de term netwerken van energie, is ook in het college aan de orde geweest. Die term leidt mogelijk tot verwarring. Er is een aantal alternatieven genoemd. Ik heb die meegenomen naar de verschillende reconstructie- en gebiedscommissies waar ik te gast mocht zijn. Ik heb daar de alternatieven en passant laten vallen en bij iedereen kwam de term streeknetwerk naar boven. Er is geen besluit over genomen, maar deze term leeft al in de regio. Het woord netwerk geeft precies aan wat mevrouw Slegers zegt. Ik kan het niet beter verwoorden. De streek geeft aan dat men daar een natuurlijke binding met elkaar heeft en ook voelt. Dat is iets anders dan een regio. Als de Staten het mij toestaan, zou ik in toekomstige documenten willen spreken over streeknetwerk en op die manier vorm en inhoud geven aan hetgeen de heer Van der Wel ontraadt.

Toen wij in 2000 begonnen met de reconstructie- en gebiedscommissies zochten wij naar een manier om dat te doen. Ik was zelf deel van dat proces. Wij zochten in die streek met z'n allen hoe we meer maatwerk zouden kunnen leveren en bijvoorbeeld in de gebiedscommissie Biesbosch hoe wij het platteland waar nodig konden revitaliseren. Dat was een zoekproces. Met begeleiding van verschillende gedeputeerden en aan de hand van opmerkingen en kaders van de Staten hebben deze gebiedscommissies een

bijdrage geleverd aan het platteland.

Wij hebben geen bezwaar tegen de motie die door mevrouw Klitsie is ingediend. Wij moeten dat netjes communiceren. Er is inderdaad een aantal artikelen verschenen in de vakbladen en in de andere pers. Het kan geen kwaad om de mensen die erbij betrokken zijn geweest te informeren en een bundeltje te maken van wat het allemaal heeft opgeleverd.

Onze medewerkers heb ik op het Statenveld uitbundig mogen toespreken. Wij hebben toen een fantastische taart aangesneden om het moment van afscheid en wording te vieren.

De heer Van Hattem vroeg hoe de burgers erbij betrokken kunnen worden. Ik heb voor mijzelf opgeschreven: betrokken zijn en betrokken raken. Wij zullen veel moeite doen om de ondernemers en de burgers die belangstelling hiervoor hebben uit te nodigen om op de een of andere manier te participeren. Mevrouw Slegers sprak van dynamische netwerken. Dat is juist.

Ik zeg tegen de heer Van Hattem dat je de ondernemer of de burger er niet met de haren bij kan slepen. Als iemand niet wil, wil hij niet. Het procesgeld, en geen speelgeld zoals de heer Van der Wel het noemde, moet helpen om draagvlak te ontwikkelen in de streek.

Ik ben blij dat er bij de Floriade veel bestuurders waren. Zij hebben nogmaals mijn verhaal kunnen horen en wij hebben kunnen constateren dat zij dat heel goed begrepen hebben. Daarmee heb ik een fors aantal ambassadeurs om die mensen te krijgen die de heer Van Hattem in het proces wil betrekken.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Het gaat niet alleen om burgers erbij te betrekken en te laten participeren, zij moeten het gevoel krijgen dat zij daadwerkelijk een stem in dit proces hebben. Hoe wil de gedeputeerde ervoor zorgen dat dit op een gedegen manier gebeurt, dat zij niet alleen horen wat er in de koker zit maar uiteindelijk ook mogen meebeslissen?

De heer *De Boer* (GS;VVD): In de commissie hebben wij aangegeven dat het proces vanaf de werkvloer, dus in de streek wordt opgestart. Men

vindt iets en wil een richting uit die uiteindelijk in een samenwerkingsovereenkomst wordt vastgelegd. Dat is niet vrijblijvend want men doet mee! Als men zelf organiseert dat er sprake moet zijn van een eerste en tweede ring zal ik als bestuurder daarmee genoeg nemen. De streek bepaalt dat zelf. Op grond van de kaderstelling bepalen wij een aantal andere zaken. Wij praten bijvoorbeeld over de gebiedsontwikkelingen. Dat komt vanuit de provincie naar de streek. De streek organiseert zelf een activiteiten die zij als geen ander kennen. Het democratisch proces wordt door de streek zelf geregeld. Als het uitmondt in anarchie zal de gebiedsgedeputeerde of ik ingrijpen, maar ik heb Brabanders nog nooit meegemaakt in een anarchistische sfeer. De democratie blijft gewaarborgd, wij zijn Nederland.

Tegen de heer Van der Wel zeg ik nogmaals dat het bedrag van €8,8 mln. geen speelgeld is voor projecten. Men kan dat geld niet spelenderwijs rondstrooien. Die tijd hebben wij gehad. De provincie is niet meer de subsidiegever of de pinautomaat. Het is procesgeld. De diverse streken hebben ons nadrukkelijk gevraagd ervoor te zorgen dat de makelaars kunnen blijven doorwerken. Zij vormen een geweldige koppeling tussen het veld en het provinciehuis. Dat hebben wij gehonoreerd: makelen en schakelen.

Als er sprake is van projecten die helpen om iets op gang te brengen in de streek, zal dit altijd gebeuren door middel van cofinanciering. Zo werkt ons systeem en zo is onze begroting opgesteld. U hebt dat kunnen zien in de Voorjaarsnota. Het is niet versnipperd, het is juist maatwerk. Als de heer Van der Wel spreekt over versnippering, doet dat geen recht aan wat de streek zelf het beste acht. Een en ander wordt geborgd in de samenwerkingsovereenkomst die wij in september gaan tekenen. Het kan betekenen dat het netwerk in Dinteloord zich op een heel andere manier organiseert dan bijvoorbeeld het netwerk Kranendonk.

Dat is precies wat het koersdocument aangeeft: zorg dat je generiek een aantal dingen vanuit het provinciehuis bepaalt maar zorg daaronder voor maatwerk zodat je specifiek met elkaar kunt omgaan. Ik betreur het als men nog steeds afstand

wil nemen waarvoor ik tot nu toe met mijn collega's in het veld complimenten heb gehoord en waarvoor ik met heel veel energie dit netwerk wil ontwikkelen.

De *voorzitter*: Dan komen we nu toe aan de volgende ronde voor zover daar behoefte aan is.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Nee, dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met de beantwoording van de gedeputeerde.

Mevrouw *Slegers* (SP): Ik heb er alleen behoefte aan de heer De Boer een keertje bij mij thuis uit te nodigen voor een kopje koffie. Dan maakt hij anarchistisch Brabant een keertje mee.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Wij hebben de motie niet mede ingediend omdat wij vinden dat transitie een proces is dat niet zo maar eindigt. Wij vinden het wat overbodig het op deze manier af te sluiten.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Bedankt voor het antwoord van de gedeputeerde. Ik begrijp dat hij de motie van harte gaat uitvoeren.

In stemming komt Statenvoorstel 37/12 B.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

Mevrouw *Van Extel-van Katwijk* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voor.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig.
Ik stel vast dat de heer Van der Wel tegen het Statenvoorstel heeft gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M33.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

Mevrouw *Van Extel-van Katwijk* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

De heer *Van Hattem* (PVV): Tegen.
Wij vinden de motie overbodig.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig.
Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de PvdD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Nummer 34/12

Nadere uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad

De heer *Burger Dirven* (VVD): Voorzitter! De fase waarin wij nu zitten bij Brabant Samen Culturele Hoofdstad is het indienen van het bidbook namens de vijf steden en gelijktijdig ook in Provinciale Staten. Het bidbook moet kunnen rekenen op politieke steun en op toereikende financiële middelen om de plannen te realiseren. In het verlengde van de eerder met de Staten besproken governance wordt nu gevraagd in te stemmen met

de bestuursovereenkomst en de opdracht aan de stichting Eindhoven/Brabant 2018. De VVD-Statenvructie vindt Brabant Culturele Hoofdstad belangrijk voor Brabant ter stimulering van een goed leef-, woon- en vestigingsklimaat. De provincie heeft dat als taak, mede omdat het ook in de Agenda van Brabant wordt benoemd. Daarnaast betreft het een investering die, zo blijkt, en al eerder genoemd, uit het rapport van prof. Richards van de Universiteit van Tilburg, een investering is die zich minimaal tweemaal terugverdiend. Daarnaast wil de VVD benadrukken dat GS een helder en duidelijk schema hebben overlegd met betrekking tot de over te maken investeringsgelden, gefaseerd in de tijd. Het belangrijkste deel met betrekking tot het politieke besluitvormingsproces is reeds in mei 2012 in deze Staten besproken. De VVD heeft zich kritisch-positief gepositioneerd omtrent culturele hoofdstad. Met name de governance dient volgens de VVD goed geregeld te worden. De daartoe door de gedeputeerde overgelegde Memorie van Antwoord bracht helderheid. Dezelfde geluiden kwamen er vanuit de gemeentes. Dit werd opgelost door het instellen van een raad van betrokkenheid die als klankbordgroep fungeert voor de raad van toezicht. De weg leek dus vrij voor een voortvarende start van Samen Brabant Culturele Hoofdstad. Echter, de recente ontwikkelingen in een aantal B5 partnersteden, tevens onderdeel natuurlijk van Samen Brabant Culturele Hoofdstad, baren ons grote zorgen. Natuurlijk hebben wij begrip voor ieders individuele afweging tot volledige participatie tot Culturele Hoofdstad. Wat wij wel als fractie aan de betrokken gemeentes en hun raden willen meegeven is dat het juist nu van belang is om als Brabant een eenheid te zijn en dat ook uit te stralen. Juist nu kunnen wij laten zien wat Brabant waard is en wat wij in onze mars hebben. Dat heeft te maken met lef, visie en het investeren in de Brabantse economische en culturele sector. Dat zijn zaken die niet alleen voor de VVD belangrijk zijn maar ook voor Brabant. Om de samenwerking en de beoogde meerwaarde voor Culturele Hoofdstad te concretiseren en te monitoren zal de VVD samen met PvdA en CDA, SP, 50PLUS en GroenLinks een motie indienen.

Het betreft hier een monitordocument dat niet gaat over het al dan niet meedoen aan Brabant Culturele Hoofdstad maar om een concrete voortgangsrapportage. Ik daag dan ook de PVV uit, met deze motie in te stemmen, een motie waar zeker de PVV niet tegen kan zijn.

De heer *Breninkmeijer* (CDA): Voorzitter! Ik heb maar beperkt spreektijd, dus ik zal het kort houden. Het CDA is akkoord met de kandidaatstelling, de bestuursovereenkomst en de opdracht aan de stichting. We geloven 100% in de meerwaarde die de titel Culturele Hoofdstad voor Brabant kan hebben. Met datgene dat nu voorligt en het zich verder ontwikkelende bidbook denken we een goede kans op die titel te maken. Wel moet er wat ons betreft nog hard gewerkt worden aan maximalisatie van het maatschappelijk, cultureel en economisch rendement (de PvdA komt straks met een motie hierover, die wij mee indienen) en daarmee ook aan het draagvlak bij de burgers en de bedrijven.

Voorzitter, ik blijf het zeggen, het bidbook is het programma niet. Wij hopen evenwel dat het programma straks goed zichtbaar maakt datgene wat de Brabanders al eeuwenlang cultureel in de genen hebben zitten.

Voorzitter. Met dit besluit geven wij een stevig signaal aan de steden. Wij kunnen onze ogen echter niet sluiten voor het feit dat een aantal van de gemeenteraden fors moeite heeft met dit besluit. Wij vragen ons af hoe uw college daar tegen aankijkt c.q. welke mogelijkheden u ziet het voorliggende besluit ook daar heelhuids over de streep te krijgen.

Mevrouw *Roozen* (SP): Voorzitter! De SP-fractie kan instemmen met het voorstel van het college om weer een stap verder te gaan op weg naar Brabant Samen Culturele Hoofdstad en het (voorlopige) bidbook 1.0 in te dienen.

Het bidbook heeft als motto: De Kunst van het Samen Leven. Klinkt veelbelovend evenals de missie met drie thema's: Mensen verbinden, de stad maken en de toekomst ontdekken. Misschien komt het nog eens zover dat hierdoor die kunst doorwerkt in het dagelijks leven van de

Brabanders, maar dat terzijde. Een mens mag blijven hopen.

Achttien punten werden ons voorgelegd die het de moeite waard maken om ja te zeggen. Voor ons springen er drie in het oog: Dat Brabant wel voorop loopt op economisch en innovatief gebied, maar er cultureel nog heel wat valt te doen! Daar zit wat in en daaraan kan de hele voorbereiding voor Brabant Stad wel een bijdrage leveren. Zelfs al zou Brabant niet gekozen worden, dan is er volgens deze achttien punten toch nadruk gelegd op samenwerken en samen besturen. Heel belangrijk is ook dat de culturele sector zich kan bekwamen in cultureel ondernemerschap. In een tijd waarin juist van deze sector gevraagd wordt het zuiniger aan te doen, kan dit heel positief uitwerken. Er worden wellicht mogelijkheden aangeboord waarvan men voordien geen notie had omdat het niet nodig was!

Het verheugt ons dat het college rekening houdt met wensen van de commissie en er mee instemt dat de stichting een raad van betrokkenheid in zal stellen.

Tot slot, voorzitter, als SP hebben wij ons destijds uitgesproken tegen Brabant Culturele Hoofdstad, nadat we in eerste instantie er voorstander van waren. Bij de totstandkoming van het bestuursakkoord hebben wij ingestemd met voortzetting van onze kandidaatstelling, ook vanwege het feit dat er in deze Staten een meerderheid voor die kandidatuur is. Uit mijn bijdrage mag u dus gerust constateren dat wij niet met 100% tegenzin hebben ingestemd met opname van dit punt in het bestuursakkoord; wij zien wel degelijk ook een aantal positieve kansen en mogelijkheden.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Voorzitter! De PVV-fractie constateert dat er serieuze twijfels zijn ontstaan bij de deelnemende steden. Het samen uit, samen thuis principe is door minstens één deelnemende stad al overboord gegooid. Er is ook discussie over de hoogte van de financiële bijdrage en de invulling van het bidbook. Niet echt een hechte basis om op voort te borduren. We kunnen toch niet verwachten dat er een zorgvuldige afweging gemaakt kan worden over een voorstel

dat, gezien de discussies in de steden, aan alle kanten rammelt?

De PVV vindt het in de huidige tijd, waar voedselbanken het moeilijk hebben, bibliotheken en zwembaden worden gesloten en iedereen de broekriem moet aanhalen, totaal ongepast om door te gaan met dit megalomane project. Hoe denkt u dat de Brabander aankijkt tegen €1500 per dag voor een artistiek leider en een voorlichter die €920 per dag incasseert? Van €1500 moet een echtpaar met AOW een maand leven!

De fractie van de PVV is onaangenaam verrast doordat in de voorliggende bestuursovereenkomst een knip is gemaakt ten aanzien van de versoering van de vergoedingen, nl. 1 januari 2014. Hieruit kunnen we slechts concluderen dat er geen enkele limiet is aan de vergoedingen van de directeuren in de stichting tot 2014. En de voorzitter en de rest van de medewerkers dan? Daar staat niets over vermeld. Onacceptabel. Is dit soms gelegen in het feit dat er een gruwelijke fout is gemaakt in de lengte van de overeenkomst met de huidige artistiek leider en het daarom op deze manier moet worden rechtgetrokken? Gaarne hierop duidelijke antwoorden.

Er ligt ook een bidbook, onsamenhangend, veel wollige taal, luchtflitsen en dromen. En onder de verantwoordelijkheid van de artistiek leider gaat Brabant Europa en de rest van de wereld laten weten dat Eindhoven licht autistisch is! Maar ja, voor 1500 euro per dag kun je je permitteren neerbuigend te doen over de officiële kandidaat. Fijne reclame!

Het is niet alleen onze fractie die hier kritiek op heeft, ook uit de vijf Brabantsteden zwelt de kritiek aan en worden aanvullende eisen gesteld. Ik heb een criticus zelfs horen zeggen dat het beter was geweest om ander papier voor het bidbook te gebruiken, dan was het tenminste nog ergens goed voor geweest.

Kortom, voorzitter, de PVV-fractie heeft wel een ander idee. Laten we gaan voor de titel "Europese Hoofdstad van de Graaicultuur"; die winnen we met gemak!

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Eigenlijk hadden we hier vandaag in navolging van alle

steden een feestelijke klap willen geven op het investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad. Om een aantal redenen is die klap vandaag minder feestelijk. De besluitvorming in alle steden is nog niet rond en het bidbook is naar de smaak van de PvdA in zijn huidige versie onvoldoende en laat nogal wat te wensen over. Ik heb er in de commissie al over gesproken en er wat kwalificaties aan gegeven. Die zal ik vanavond niet herhalen.

Ik heb het genoeg gehad, de afgelopen tijd veel in de vijf steden over Samen Culturele Hoofdstad te mogen spreken. Ik merk daar net zoals hier dat het moeilijk is alle doelstellingen die inmiddels aan het hele project zijn gehangen op het gebied van economische, maatschappelijke en culturele rendementen, in de stukken terug te vinden, waaronder het bidbook. Dat leidt tot ontevredenheid over het bidbook en de mate waarin wij als volksvertegenwoordigers zicht hebben op investeringen met publieke middelen.

Dat kunnen we beter regelen. Samen met de VVD, CDA, SP, GroenLinks en 50PLUS stel ik voor tot een document te komen, waarin alle maatschappelijke culturele en economische doelstellingen met de routekaart en ijkmomenten worden vastgelegd. Op deze wijze gunnen we ons en de gemeenteraden een effectief sturingsinstrument voor het avontuur Samen Culturele Hoofdstad, waar de PvdA graag mee instemt, maar dit laatste zal geen verrassing zijn.

De *voorzitter*: Door de leden Van Liempd, Brenninkmeijer, mw. Brunklaus, Krol, Burger Dirven en mw. Roozen wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

horende de beraadslagingen over statenvoorstel 34/12 inzake 'Nadere uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad',

constaterende dat:

- *het bidbook versie 1.0 in beperkte mate ingaat op de maatschappelijke, culturele en economische doelen die in het investeringsdossier beoogd worden te behalen,*

overwegende dat:

- *dit ook niet in een bidbook verwacht kan worden;*

- *er evenwel behoefte is aan een bestuurlijk document waarin deze doelen - en de wijze waarop deze behaald dienen te worden - eenduidig worden vastgelegd;*
 - *er in Staten en raden behoefte is aan toetsings- en evaluatiemomenten;*
 - *van mening zijnde dat:*
 - *in deze behoefte voorzien moet worden,*
- dragen Gedeputeerde Staten op om:*
- *in overleg met de partners te komen tot een document waarin de concrete maatschappelijke, culturele en economische doelstellingen van het investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad éénduidig en toetsbaar worden geformuleerd;*
 - *hierin onderscheid te maken in incidentele en structurele effecten, waar nodig regionaal specifiek;*
 - *hierin de wijze waarop de doelstellingen gehaald worden in concrete acties en mijlpalen vast te leggen;*
 - *dit document ter goedkeuring voor te leggen aan Provinciale Staten en betrokken gemeenteraden;*
 - *minimaal één keer per jaar een voortgangsrapportage aan Provinciale Staten en betrokken gemeenteraden aan te bieden,*
- en gaan over tot de orde van de dag.”*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M36.

De heer *Hageman* (D66): Voorzitter! Ter bespreking is het dossier Samen Culturele Hoofdstad. Daar ziet D66 al een eerste pijnpunt. De discussies in de verschillende gemeenteraden suggereren dat er even wat minder Samen is. Het bidbook moet meer naar de eigen stad geschreven worden, het ter beschikking te stellen budget moet meer in de eigen stad terecht komen, er moet meer in de eigen infrastructuur terechtkomen, etc. Besluitvorming stagneert omdat afzonderlijke gemeenten nog niet weten of ze zoveel geld over hebben voor dit project. Dat is jammer, omdat het project naar de mening van D66 zoveel mogelijkheden biedt om ons als provincie te profileren, om de organisatorische kwaliteiten van de hele sector verder te laten groeien, om verrassende nieuwe combinaties van cultuur-uitingen te vinden, om andere partijen mee te laten financieren en zo het geïnvesteerde geld zich te laten vermenigvuldigen en noem nog maar een

aantal redenen op. Daarvoor is wel een goede sturing van inhoud en proces noodzakelijk.

In de procesgang heeft D66 herhaaldelijk haar zorg geuit over het draagvlak onder de bevolking en de volksvertegenwoordigers. Nu heeft D66 een motie voorbereid, waarin wij GS vragen tegemoet te komen aan enkele geuite bezwaren vanuit de gemeenten door een splitsing aan te brengen in het budget. Een klein deel van het budget zou besteed mogen worden aan de noodzakelijke infrastructuur voor de Culturele Hoofdstad, het grootste deel blijft bestemd voor projecten uit het bidbook. Met deze motie hoopt D66 tevens de gemeenten over de streep te trekken om zodoende verdere vertraging te voorkomen. Het zou bijvoorbeeld Helmond, refererend aan een vorige discussie, ruimte kunnen bieden in hun zoektocht naar theaterruimte. Er is wel een herformulering van de huidige stukken nodig – en daarop is terecht al gewezen – om niet in conflict te raken met de Europese spelregels.

De *voorzitter*: Door het lid Hageman wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, behandelend de nadere uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad, constaterende

- *dat de besluitvorming in een aantal steden hapert, overwegende dat:*
- *enkele van de redenen die worden aangevoerd betrekking hebben op de hoogte van het afgesproken budget van €10 mln. per stad;*
- *op dit moment niet altijd duidelijk is wat het langdurig effect is van de besteding van het budget;*
- *er binnen de steden zorgen bestaan over de toekomst van de culturele infrastructuur;*
- *een deel van die zorgen de fysieke infrastructuur betreffen;*
- *er binnen de raden weerstand ontstaat tegen de gevoelde (on)vrijheid in het besteden van het beschikbaar te stellen budget;*
- *voortgang van het besluitvormingstraject gebaat zal zijn bij initiatieven die tegemoet komen aan geuite zorgen en bezwaren,*

verzoeken Gedeputeerde Staten om

- *binnen de stuurgroep Samen Culturele Hoofdstad zorg te*

dragen voor het openstellen van het beschikbare budget om maximaal €1 mln. te besteden aan fysieke componenten ten behoeve van het project Samen Culturele Hoofdstad. Hierdoor blijft minimaal 5 x €9 mln. beschikbaar voor projecten uit het bidbook, en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M37.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Er ligt vandaag een driedelig besluit voor met betrekking tot Brabant Culturele Hoofdstad. Vandaag beslissen we niet. Het is geen definitieve besluitvorming over de middelen, de €50 mln., die beschikbaar moeten worden gesteld. Dat doen we in oktober.

Het eerste besluit vandaag is instemmen met de kandidaatstelling op basis van het bidbook. Het bidbook kan echt veel beter. Er staan mooie projecten in maar er staan er maar weinig in die duurzaam zijn. Er zit te weinig lijn in en het lijkt een samenraapsel van ideeën van wat er al was. Zo is er voor ieder wat wils, van kermis tot zwevende robotten. Of het zo sterk genoeg is om de titel binnen te halen betwijfelen wij zeer. Brabant Culturele Hoofdstad is ook bedoeld om de samenhang en de culturele kracht van de Brabantse steden en het ommeland te laten zien en te versterken en om de samenwerking tussen mensen en partijen te versterken. Het moet ook echt vernieuwend en duurzaam zijn, vindt GroenLinks. Dat is ook de ambitie van de B5 en de provincie. Wat ons betreft moet het bidbook echt verbeterd worden. Het krijgt van ons nu nog het voordeel van de twijfel omdat er nog een versie twee aankomt. Onze vraag is wanneer versie twee komt.

Het tweede deel van het besluit is de bestuursovereenkomst. Wij hebben bedenkingen geuit bij de vraag of de governance door Brussel zuiver genoeg zal worden gevonden. Wij vinden dat GS zich eenzijdig hebben laten adviseren op dit punt.

Verder staan in de bestuursovereenkomst bedragen die iedere partner moet inbrengen. Dit is conform de afspraak maar dit zou nieuw geld zijn.

De steden zouden hun bijdrage leveren om iets nieuws te maken. Nu worden budgetten ingezet die al waren bestemd, of zeggen de gemeenteraden van de steden het niet te kunnen overzien of het niet meer te kunnen dragen. Er wordt steeds meer afgeweken van de oorspronkelijke afspraken en er wordt met verschillende maten gemeten. Den Bosch mag het Jeroen Bosch Jaar opvoeren, mag Helmond dan een nieuwe theater uit het budget bekostigen? Voorzitter. Dit heb ik gisteravond bedacht en niet vandaag.

Mijn vraag aan de gedeputeerde is of de €50 mln. die de B5 inbrengen exclusief voor Brabant Culturele Hoofdstad, geen reguliere middelen zijn maar nieuw geld. Om deze vraag te ondersteunen, dien ik een motie in.

Het derde deel van het besluit bevat eigenlijk een opdracht aan de stichting. Die opdracht is het winnen van de titel en een cultureel programma presenteren met internationale allure dat het bereik van Brabant Stad vergroot. Wij zijn heel benieuwd of dit gaat lukken.

De *voorzitter*: Door het lid mw. Brunklaus wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, besprekende de "Nadere Uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad" (34/12), constaterende dat:

- *de afspraak met de B5 was dat de bijdragen (€50 miljoen) exclusief voor Brabant Culturele Hoofdstad zouden worden gereserveerd;*
- *na lezing van het bidbook en de actuele ontwikkelingen het onduidelijk is of de 'extra' middelen die afgesproken waren voor Brabant Culturele Hoofdstad werkelijk 'extra' zijn dan wel uit de reguliere cultuurbudgetten van de B5 komen,*

overwegende dat

- *de provincie en de B5 de ambitie hebben om met Eindhoven 2018 een cultureel programma met internationale allure neer te zetten dat het internationaal bereik van Brabantstad vergroot,*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op,

- *de €50 mln. euro voor 2018 Eindhoven alleen ter beschikbaar te stellen als de B5 ieder hun bijdrage van*

€10 mln. exclusief inzetten voor ambities en de producten zoals geformuleerd in de (concept) opdracht aan de stichting 2018Eindhoven, en gaan over tot de orde van de dag.”

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M38.

De heer *Krol* (50PLUS): Voorzitter! De heer Burger Dirven begon er zijn betoog mee. De eerste zin uit de inleiding bij dit voorstel legt al meteen bloot waar het momenteel fout gaat. Helmond is akkoord gegaan, maar er was gemor, de gemeenteraad van Breda wil minder uittrekken en de gemeenteraad van Tilburg heeft een besluit over de financiering uitgesteld. De politieke steun is er dus zeker niet ondubbelzinnig en of elke deelnemende gemeente uiteindelijk financieel over de burg komt, is maar zeer de vraag. Op de 18 punten valt weinig af te dingen, maar we mogen onze ogen niet sluiten voor wat door alle bezuinigingen op cultureel gebied door onze vingers glipt.

Voorzitter. In het bidbook zien we weinig anticipatie op het verdwijnen van belangrijke culturele voorzieningen in de provincie door verschraling van het festivalaanbod, door bezuinigingen. Daar gaat Brabant Culturele Hoofdstad mank. Bij een gezond cultureel klimaat is het logisch en haast vanzelfsprekend dat je je als stad kandidaat wilt stellen om Culturele Hoofdstad van Europa te worden, maar op dit moment wordt met de ene hand genomen – Ik denk soms zelfs dat meerdere armen delen van het cultuurbudget weggraaien – terwijl Brabant Culturele Hoofdstad geeft. Mijn achterban snapt dat niet. Het college vraagt ons nu in te stemmen met de kandidaatstelling en met de bestuursovereenkomst. Het lijkt mij niet meer dan logisch dat Noord-Brabant als grootste nettobetalen aan dit project het besluit opschort totdat zeker is dat alle deelnemende steden hebben ingestemd met de kandidaatstelling en de hieruit voortvloeiende financiële verplichtingen. Brabant draagt immers de helft van het totale budget bij. Daarom pleiten wij voor uitstel en het werken aan een plan B, wat te doen met het provinciaal budget als één of meer

gemeenten afhaken, en aan een plan C, wat te doen met de gezamenlijke budgetten als de kandidatuur niet wordt geëffectueerd. Daartoe dienen we twee moties in.

De *voorzitter*: Door het lid Krol wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012,

overwegende dat:

- *nog niet alle deelnemende gemeenten hebben ingestemd met de kandidaatstelling en financiering;*
- *het nog volstrekt onzeker is of alle gemeenten in zullen stemmen;*
- *indien de kandidatuur niet wordt gehonoreerd, er een plan dient te liggen wat met de vrijgekomen middelen én de vrijgekomen energie kan worden gedaan ten gunste van cultuur in Noord-Brabant,*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om met de gemeenten Helmond, Eindhoven, Breda, Tilburg en 's-Hertogenbosch en in nauw overleg met het projectbureau 2018Eindhoven Brabant te komen tot een 'Plan B' voor het geval één of meerdere gemeenten afhaken en een 'Plan C' voor het geval de kandidatuur aan een andere stad of regio wordt toegekend;

in beide plannen dienen minimaal de begrootte middelen ingezet te worden voor culturele voorzieningen in de provincie,

en gaan over tot de orde van de dag.”

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M34.

Door de leden Krol en mw. Frijters-Klijnen wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2012, ter bespreking van het Statenvoorstel 34/12: "Nadere uitwerking investeringsdossier 'Samen Culturele Hoofdstad',

constaterende dat:

- *de Brabantsteden Tilburg en Breda de beslissing over de nadere uitwerking van het investeringsdossier hebben uitgesteld tot na het zomerreces;*
- *de Brabantsteden nadere voorwaarden willen stellen aan het bidbook;*
- *het een algemene wens is van de deelnemende*

Brabantsteden om met de provincie in de stuurgroep wederom in overleg te treden om tot een vergelijk te komen,

overwegende dat:

- *er discussie is over de hoogte van de bijdrage van €10 mln. in sommige Brabantsteden;*
- *de hoogte van de bijdrage in de bestuursovereenkomst kan wijzigen;*
- *het voorliggende bidboek niet de definitieve versie reflecteert en aan veranderingen onderhevig is,*

spreken uit dat

- *een weloverwogen beslissing van Provinciale Staten gebaseerd dient te zijn op volledige en juiste informatie, roepen het college van Gedeputeerde Staten op om het voorliggend Statenvoorstel terug te trekken en opnieuw te agenderen nadat alle deelnemende gemeenten onherroepelijk hebben ingestemd met de kandidaatstelling, de bestuursovereenkomst en de opdracht aan de Stichting 2018Eindhoven Brabant,*
- en gaan over tot de orde van de dag.”*

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M35.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! Het zijn turbulente tijden in Cultureel Brabant en bijna alle instellingen hebben te maken krappe budgetten. Ook de gemeenten hebben het moeilijk met hun culturele begroting. En dat merk je, als je de kranten leest, ook in de discussie over het project Brabantstad Culturele Hoofdstad. Er is sprake van dat Den Bosch €2 mln. wil inzetten vanwege het eerder gehouden Jeroen Bosch Jaar en dat Tilburg niet meer dan €7 mln. wil bijdragen. Andere steden denken ook aan een bedrag van €7 mln..

De Partij voor de Dieren is van mening dat de provincie daarop in moet spelen en niet moet vasthouden aan haar eigen bijdrage van €50 mln.. Met het verlagen van het budget voor Brabantstad Culturele Hoofdstad maken we nog steeds grote kans om de titel Culturele Hoofdstad binnen te halen.

De voorzitter: Wilt u afronden?

De heer Van der Wel (PvdD): Als we andere kandidaten vergelijken zoals Maastricht met €80

mln., Den Haag met iets meer dan €2 mln., Utrecht met €10 mln. en Leeuwarden met €40 mln. tot €78 mln., denken wij dat het budget prima kan worden verlaagd als het programma op een goede wijze wordt aangepast. Zo blijft er nog voldoende geld over voor andere instellingen en kan ook Het Brabants Orkest daarvan worden betaald.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van der Wel (PvdD): Wij dienen daarvoor een motie in samen met D66.

De voorzitter: Door de leden Van der Wel en Hageman wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juli 2012,

constaterende:

- *dat in de huidige investeringsagenda €50 miljoen is gereserveerd voor Brabantstad Culturele Hoofdstad;*
- *dat deelnemende gemeenten is gevraagd om gezamenlijk eenzelfde bedrag van €50 mln. bij te dragen aan Brabantstad Culturele Hoofdstad,*

overwegende:

- *dat er bij de deelnemende gemeenten signalen zijn dat, mede door de crisis, er minder budget beschikbaar is voor het project Brabantstad Culturele Hoofdstad;*
 - *dat er een mogelijke situatie kan ontstaan dat gemeenten minder willen bijdragen dan de gevraagde €10 mln.;*
 - *dat in die situatie heroverweging van de gewenste inhoud en het daaruit volgende gewenste budget gewenst is,*
- verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, in een situatie waarin een gemeente minder dan de beoogde €10 mln. beschikbaar stelt, zorg te dragen voor een inhoudelijke aanpassing van de projecten in het bidboek en een voorstel te doen voor verlaging van de provinciale bijdrage,*
- en gaan over tot de orde van de dag.”*

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M39.

We schorsen even totdat alle moties gekopieerd zijn.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Op weg naar 2018 zetten wij vandaag – en onze collega's in de steden doen dat de komende week – een paar stappen verder om Culturele Hoofdstad te worden. Bij alle zes partners liggen dezelfde besluiten met hetzelfde dictum voor. Ja, we stellen ons kandidaat. Ja, we werken samen zoals vastgelegd in de bestuursovereenkomst en ja, we geven gezamenlijk opdracht aan de stichting om te komen met een winnend bidbook! Zes partners werken dus samen. Dat betekent dat alle documenten en alle besluiten samen zijn voorbereid en geformuleerd. Samen hebben wij ook het proces en de procedure afgesproken. Soms klinkt weleens ergens door: de provincie wil zo graag dat...; nee, wij zijn echt met z'n zessen en de provincie is gewoon één van de zes.

Wij hebben de suggestie van de Staten over een raad van betrokkenheid besproken in de stuurgroep. Iedereen was het ermee eens en wij hebben in het reglement van de raad van toezicht een paragraaf opgenomen dat er een raad van betrokkenheid komt. Wij komen heel snel met de uitwerking. Ik heb al aanmeldingen binnen gekregen van mensen die heel graag in die raad zitting willen nemen.

In het samenwerkingsproces zijn wel een paar uitzonderingen en de Staten hebben over sommige uitzonderingen hun zorgen uitgesproken. Een uitzondering hadden wij van te voren afgesproken, namelijk dat de Staten pas in oktober beslissen over de financiën terwijl de vijf andere partners dat deze weken zouden doen. Naar nu blijkt, zijn er ook twee gemeenten die weliswaar het dossier behandelen, maar pas na het zomerreces besluiten over hun financiële bijdrage. De afgesproken procedure en het proces lopen nu wel een beetje uit de pas omdat er een extra vergadering nodig is. De stuurgroep hoopt dat de gemeenten Breda en Tilburg wel hun opmerkingen maken over het bidbook dan kunnen die meegenomen worden. Zo is dat gisteravond in de raad van Breda ook besproken. Ondanks het feit dat de processen niet helemaal lopen zoals wij gedacht hadden, merken wij wel dat er onderling veel begrip is voor elkaars situatie. Ook na stevige discussies is er nog steeds

vertrouwen dat wij eruit komen. Wij geven elkaar ook wat ruimte in die procedure. Ik hoop dat alle zes de partners over het bidbook zullen spreken. Aan versie 1.0 van het bidbook die wij in april in de Koepelhal op een feestelijke wijze hebben gepresenteerd, wordt natuurlijk doorgewerkt. Dat moet deze zomer ver klaar zijn.

Verschillende sprekers hebben dat het Bidbook 1.0 niet het programma voor 2018 bevat. Het zou ook heel raar zijn als wij dat nu al klaar hadden. Het bidbook geeft wel inzicht in de koers die wij met z'n zessen kiezen, de missie die wij willen nastreven en de aanpak. De projecten die genoemd worden, zijn vooral voorbeelden c.q. illustraties; het is geen lijstje van welke projecten er precies in elke stad terecht komen, laat staan met een rekensommetje erbij wat het oplevert. Er wordt op dit moment gewerkt aan versie 2.0. De opmerkingen van de verschillende gemeenteraden en van de Staten willen wij daarin meenemen. In de commissievergadering zijn ook duidelijke opmerkingen gemaakt.

De heer *Dol* (PVV): Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat er geen rekensommetje per plaats wordt gemaakt. Kan zij mij vertellen waarom de heer Sanders op een bijeenkomst in Breda zegt: als ik jullie was zou ik voorstemmen, want jullie leggen €10 mln. in en krijgen er €10 mln. bij van de provincie?

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Dat klopt. In onze officiële afspraken staat voor elke stad de garantie opgenomen dat wanneer zij €10 mln. inlegt, er in ieder geval voor €10 mln. aan culturele projecten in de stad terugkomt in het definitieve programma van 2018.

De heer *Dol* (PVV): De gedeputeerde begrijpt mij verkeerd. Het gaat duidelijk om het feit dat de provincie €10 mln. extra erbij legt. Het gaat dus niet over €10 mln. maar over €20 mln.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Dat staat er helemaal niet.

De heer *Dol* (PVV): Ik zeg niet dat dit er staat, ik

zeg dat dit de woorden zijn van de heer Sanders. Daarover vraag ik de mening van de gedeputeerde.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik was er niet bij, maar ik weet zeker dat de heer Sanders dat zo niet gezegd heeft, want het is volstrekt niet aan de orde.

Er wordt deze zomer ook doorgewerkt aan versie 2.0 van het bidbook omdat wij steeds duidelijker en steeds scherper weten wat het meest kansrijk is voor de jury. Met alle overleggen en vergaderingen vergeten wij soms dat wij midden in een wedstrijd zitten; een spannende wedstrijd, want ook de andere mogelijke kandidaten zitten natuurlijk niet stil. Om te weten waaraan wij moeten voldoen, zijn wij voortdurend in contact met de mensen die daarin bepalend zijn. Deze versie wordt uiteindelijk het definitieve aanbod. Tot de dag van indiening zal dit stuk dan ook niet meer openbaar zijn, want zoals gezegd, wij zitten in een wedstrijd. Wij kunnen dat niet meer bespreken in een openbare vergadering, want dat zouden Maastricht, Utrecht en Den Haag maar al te prettig vinden.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Ik kan mij voorstellen dat het niet openbaar kan gebeuren, want je moet natuurlijk je beste plannen niet laten zien. Ik begrijp van de gedeputeerde dat het bidbook heel veel verbeterd wordt. Ik neem aan dat wij het wel te zien krijgen, want wij moeten uiteindelijk besluiten of wij geld ervoor beschikbaar stellen in oktober?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Wij hebben bij de governance afgesproken dat wij de artistieke inhoud en dus ook de inhoud van het bidbook niet zelf organiseren. Het is niet zo dat de Staten in oktober pas een definitief besluit hierover nemen nadat zij een klap hebben gegeven op het bidbook. Vandaag geven wij de formele opdracht aan de stichting om dat bidbook te maken. Het is geen onderdeel van politieke besluitvorming.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! De vraag was, of wij versie 2.0 nog te zien krijgen in

de een of andere vorm.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik kan mij heel goed voorstellen dat de Staten daar nieuwsgiering naar zijn. Volgens mij is dat bij de andere partners ook het geval. Ik wil heel graag in de stuurgroep afspreken hoe wij daarmee omgaan. Het kan toch ook vertrouwelijk gebeuren? Ik vind het heel fijn als de Staten zich mede-eigenaar voelen van dat bidbook. Het is echter geen onderwerp van politieke besluitvorming. Ik zeg dat nu maar even, opdat wij goed weten wat er oktober te beslissen valt.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil er toch op wijzen dat wij voorzichtig moeten zijn. Het kan voor de Staten erg lastig zijn om vertrouwelijk inzage te krijgen in bepaalde zaken en vervolgens een debat te moeten voeren. Zij zouden in dat debat misschien zaken willen aandragen die zij in een vertrouwelijk stuk gelezen hebben. Wij moeten heel goed nadenken hoe wij dat zullen aanpakken. Net als mevrouw Brunklaus voel ik er niet veel voor om niet op de hoogte te zijn. Ik wil wel waarschuwen dat dit proces een moeilijke situatie kan geven in deze Staten.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): De heer Heijmans raakt precies het moeilijke punt. Vandaar dat ik zei dat ik dit verzoek meeneem naar de stuurgroep om te kijken of wij daarvoor iets slims kunnen bedenken. Ik wil er ook niet te geheimzinnig over doen, omdat ik graag wil dat de Staten er een goed gevoel bij hebben. Wij moeten goede middenweg vinden.

Het leidt wel meteen tot de vraag wie waarover gaat. Ik merk ook dat dit in de steden steeds ter discussie staat. Alle partners hebben ingestemd met de governancestructuur en dus de artistieke inhoud onafhankelijk georganiseerd. Dat kan soms leiden tot het gevoel dat iemand anders bepaalt wat er in jouw stad gebeurt. Dat is eigenlijk inderdaad het geval, maar het moet natuurlijk wel passen bij de stad. Daarom hebben wij profielen van de steden opgenomen en hebben wij de stichting opgedragen daar rekening mee te houden en ervoor te zorgen dat het daarbij past. Dat is een

manier om die discussie te ondervangen.

In motie M34 wordt gesproken over een plan B en een plan C. Misschien kan het hele alfabet volgemaakt worden. Dit is pas in oktober aan de orde als wij weten hoe iedereen ervoor staat en niet op dit moment. Ik wil de motie daarom ontraden.

Motie M35 roept het college op om nu het voorliggende Statenvoorstel terug te trekken en geen besluit te nemen. Ik wil deze motie ontraden. Wij moeten verdere stappen zetten. Dat is ook door diverse fracties onderschreven.

Motie M36 gaat over het inzichtelijk maken van de effecten die wij willen sorteren. Wij hebben daarover in de commissie gesproken. Het kan inderdaad heel nuttig zijn om met elkaar niet zozeer te spreken over de vraag welk project waar komt, maar om te kijken hoe wij als overheid en volksvertegenwoordigers kaders stellen en hoe wij inzichtelijk maken dat binnen die kaders resultaten worden geboekt en effecten worden bereikt. Ik werk graag mee aan het maken van zo'n document. Ik durf even niet te zeggen hoe snel dat kan. Hoe langer je erover praat, hoe breder je het kunt trekken. Ik heb geen bezwaar tegen deze motie.

Motie M37 is op dit moment voorbarig. De besluitvorming loopt nog. Alle suggesties en dus ook deze worden bij elkaar gelegd als alle behandelingen achter de rug zijn. Ik wil de motie ontraden maar de daarin gedane suggestie wel meenemen.

Het dictum van motie M38 verwoordt wat al in de stukken staat. Volgens mij is dit al de afspraak. Ik vind de motie overbodig en moet haar derhalve ontraden. Ik zie mevrouw Brunklaus heftig haar hoofd schudden.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Ik kom daarop terug in mijn tweede termijn, voorzitter.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Motie M39 bevat een "als,dan"-dictum. Ik vind dat dit in oktober aan de orde moet komen als wij de volledige stand van zaken van alle zes partners bespreken.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Voorzitter! Ik herinner mij dat tijdens de vorige Statenvergadering mijn vragen niet beantwoord zijn en nu gebeurt hetzelfde. Hoe zit het met de datum van 1 januari 2014? Het is nu 2012 en voor de tussenliggende tijd is er geen norm gelegd.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Volgens mij hebben wij bij de vorige en de voorvorige discussie over dit onderwerp samen afgesproken dat wij lopende contracten zouden respecteren. De contracten lopen tot die datum omdat zij allemaal zijn gesloten met het idee dat wij rond die datum weten of wij kandidaat zijn.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): De gedeputeerde spreekt nu waarschijnlijk over het contract met de heer Sanders. Nu ligt de nadere uitwerking voor en daarin gaat het over de nieuwe directeuren die worden aangesteld. Tot 2014 staat er niets over in. Het salaris kan dus zomaar boven de Bbalkenende norm komen.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Tot 2014 hebben wij toch ook geen nieuwe directeuren?

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): De bestuurs-overeenkomst gaat dadelijk lopen. Er komt een voorzitter en er komen twee directeuren. Die beginnen toch niet pas na 2014 te werken?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Die komen pas als wij zeker weten dat wij het worden. Op dat moment komen er nieuwe directeuren die gaan werken aan het programma voor 2018. Tot die tijd werken de mensen die nu al bij het programmabureau werken straks bij de stichting. Het is alleen een naamsverandering. Alles blijft hetzelfde en de lopende contracten worden gerespecteerd. Daar zit kennelijk de verwarring. Ik dacht dat wij het over hetzelfde hadden, maar mevrouw Frijters had kennelijk de indruk dat er twee trajecten tegelijk gaan lopen, maar zij zijn volgtijdelijk.

De *voorzitter*: Kunnen wij meteen doorgaan met de

tweede termijn?

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Ik wil heel kort een verduidelijkende vraag stellen aan de heer Hageman over zijn motie M37. Enerzijds pleit hij voor meer onderhandelingsvrijheid maar anderzijds stelt hij een heel duidelijke grens van maximaal €1 mln. te besteden aan fysieke componenten. In de commissie heb ik ook daarvoor gepleit. Ik vind de motie sympathiek maar worstel een beetje met de rigiditeit van de grens die wordt gesteld.

De *voorzitter*: De heer Hageman kan in zijn tweede termijn meteen antwoord geven.

De heer *Hageman* (D66): Die grens hoeft niet rigide te zijn. De motie was bedoeld om het proces te vergemakkelijken, wetende dat de steden budgettaire bezwaren hebben. De gedeputeerde denkt dat deze motie niet nodig is om de steden toch over de streep te trekken. Ik houd de motie aan voor het geval dat niet lukt.

De *voorzitter*: Motie M37 wordt aangehouden en maakt geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik wil even mededelen dat wij motie M39 willen aanhouden.

De *voorzitter*: Motie M39 wordt aangehouden en maakt geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb in mijn eerste termijn aangegeven dat versie 1.0 van het bidbook vooralsnog het voordeel van de twijfel krijgt. Ik vind het wel heel lastig dat wij versie 2.0 niet te zien krijgen, vooral omdat er in de versie 1.0 veel nog niet is ingevuld en er toch nog heel veel verbeteringen moeten plaatsvinden om de titel te halen. Ik vind dat echt heel lastig. Bij de opstart van Brabant Culturele Hoofdstad hebben wij afgesproken dat de steden nieuw geld zouden inbrengen. Het geld zou dus niet komen uit de reguliere budgetten. Omdat de steden toch

cultuur willen behouden, merken wij steeds meer dat er toch regulier geld wordt ingezet voor Brabant Culturele Hoofdstad. Het grote probleem is dat de steden daarvoor andere dingen moeten laten en dat niet voldaan wordt aan de afspraak dat het nieuw geld zou zijn. Als de steden het niet kunnen betalen, zou dat misschien een bijstelling van het budget als consequentie moeten hebben. Mijn motie zegt dat de provincie alleen €50 mln. beschikbaar kan stellen als de B5 ieder €10 mln. nieuw geld inzetten voor Brabant Culturele Hoofdstad.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! De gedeputeerde zei in haar termijn dat het dictum van deze motie eigenlijk letterlijk in de overeenkomst staat. Toen schudde mevrouw Brunklaus heel hard nee, maar ik heb haar niet meer daarover. Kan zij daarover nog iets zeggen?

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Zo waren de oorspronkelijke plannen. Wij zien echter dat men meer is gaan schuiven met dat geld. Het begint met het Jeroen Bosch Jaar dat werd ingebracht in Brabant Culturele Hoofdstad. Wij hebben een tijd geleden daarover gesproken en nu hoor je steeds meer dat steden delen van hun culturele programma gaan inzetten in Brabant Culturele Hoofdstad omdat zij gewoon het geld niet hebben. Ik zie daar echt een gevaar.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Als met deze motie inderdaad bevestigd wordt wat er al staat, is zij inderdaad overbodig. Of zit er echt iets nieuws in?

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Richting 2018 is het echt belangrijk om dit goed in de gaten te houden en harde afspraken hierover te maken met de B5. Anders komen wij in een glijdende schaal terecht.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik meen dat ik alleen nog moet reageren op motie M38. Ik begrijp wat de bedoeling is van de indiener maar dat staat niet in het dictum. In het dictum staat namelijk dat de steden en de provincie hun bijdragen loskoppelen

van hun eigen begroting, in een grote pot stoppen en exclusief inzetten voor de opdracht en de producten die geformuleerd zijn. Er staat dus niets in over nieuw geld. Ik vind het begrip "nieuw geld" ook lastig omdat het hier gaat om de eigen besluitvorming van de steden.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Ik vind het ook lastig om van nieuw geld te spreken. Wat is nieuw geld? Het gaat mij erom dat het geld niet komt uit de reguliere budgetten. Over het Jeroen Bosch Jaar zijn afspraken gemaakt. Het gaat mij erom dat het geld exclusief gebruikt wordt voor Brabant Culturele Hoofdstad vanwege de doelstellingen die gehaald moeten worden.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Volgens mij is iedereen het erover eens dat het exclusief daarvoor gebruikt wordt. Dat zegt echter iets over het doel van het geld en niet waar het geld of de dekking vandaan komt. Ik vind dat de steden daarover vooral zelf gaan. Die hebben soms langjarige reserveringen voor bepaalde onderdelen in hun begroting. Als die alles te maken hebben met cultuur, evenementen, etc. en men wil die hiervoor gebruiken, is dat een afweging van de raad en het college. Die moeten aan elkaar verantwoording afleggen.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): In Tilburg wordt nu geopperd om maar €7 mln. beschikbaar te stellen. Dat betekent dus dat Tilburg die €10 mln. nog niet gereserveerd had. Dat moet men natuurlijk doen bij de begrotingsbehandelingen. Bij het begin van de afspraken is er dus geen €10 mln. opzijgelegd en nu moet het geld ergens anders vandaan worden gehaald. Wil Tilburg €10 mln. inzetten terwijl zij er maar €7 mln. heeft, moeten die €3 mln. ergens anders vandaan gehaald worden.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Die discussie wil ik graag voeren als wij weten hoe de definitieve besluitvorming van de steden is. De bedoeling is dat de steden in hun meerjarenbegroting vijf keer €2 mln. of iets in die buurt voor dit doel reserveren, dat zij het goed vinden dat dit

geld in een grote pot gaat en dat de artistieke leider het programma maakt en projecten die in een bepaalde stad plaatsvinden uit die pot betaald worden.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Op grond van wat ik zojuist gehoord heb, trek ik mijn motie in.

De *voorzitter*: Motie M38 is ingetrokken en maakt geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

In stemming komt Statenvoorstel 34/12 B.

De heer *Burger Dirven* (VVD): Voor.

De heer *Breninkmeijer* (CDA): Voor.

Mevrouw *Roozen* (SP): Voor.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Tegen.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voor.

De heer *Hageman* (D66): Voor.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks):

De heer *Krol* (50PLUS): Tegen.

De *voorzitter*: De leden van de fracties van de PvdD en de OSN zijn afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M34.

De heer *Burger Dirven* (VVD): Tegen.

De heer *Breninkmeijer* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Roozen* (SP): Tegen.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Tegen.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Tegen.

Voorzitter. Ook wij vinden het te vroeg om hierover te praten. Mocht het nodig zijn, dan zijn wij in de toekomst wel bereid om middelen te behouden voor de culturele sector.

De heer *Hageman* (D66): Voor.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Tegen.
Voorzitter. Wij zijn tegen met precies dezelfde stemverklaring als de fractie van de PvdA.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De *voorzitter*: De leden van de fracties van de PvdD en de OSN zijn afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, de PvdA en GroenLinks tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M35.

De heer *Burger Dirven* (VVD): Tegen.

De heer *Brenninkmeijer* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Roozen* (SP): Tegen.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Voor.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Tegen.

De heer *Hageman* (D66): Tegen.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De *voorzitter*: De leden van de fracties van de PvdD en de OSN zijn afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en 50PLUS voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M36.

De heer *Burger Dirven* (VVD): Voor.

De heer *Brenninkmeijer* (CDA): Voor.

Mevrouw *Roozen* (SP): Voor.

Mevrouw *Frijters-Klijnen* (PVV): Tegen.
Voorzitter. Het valt mij ontzettend tegen dat de heer Burger Dirven maar een greintje gedacht heeft dat wij hiervoor zouden kunnen zijn.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voor.

De heer *Hageman* (D66): Voor.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voor.

De heer *Krol* (50PLUS): Voor.

De *voorzitter*: De leden van de fracties van de PvdD en de OSN zijn afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Vragenuurtje

De *voorzitter*: De heer Van Hattem wil vragen stellen aan mevrouw Van Haaften over "Blikken op Brabant". Daarna zal de heer P. Smeulders vragen stellen over het onderzoeksrapport van de Nationale Ombudsman over de Q-koorts. Afhankelijk van de inhoud van de vragen kijken we wie van de gedeputeerden daarop zal antwoorden.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Onlangs ontvingen de leden van Provinciale Staten een flyer over een nieuw te verschijnen boek "Blikken op Brabant", de canon van Nederland in Noord-Brabants perspectief. Volgens de flyer is het boek mede mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Brabant. Op zichzelf is dit boek – als Brabantse aanvulling op de canon van de Nederlandse geschiedenis – een zeer prijzenswaardig initiatief van Erfgoed Brabant. Waar wij echter op de flyer een afbeelding van de Sint Janskathedraal van Den

Bosch, de Grote Kerk van Breda of een ander Brabants topmonument zouden verwachten, springt een bouwwerk van zeer recente datum in het oog. Hoog boven de historische afbeeldingen torent namelijk de Tilburgse moskee uit, waarvan de enorme minaretten zich in het woord Brabant lijken te spietsen. Dit roept de volgende vragen op:

1. Waarom heeft een recent gebouwde moskee zo'n prominente plaats gekregen op een door de provincie gesubsidieerd boek over de geschiedenis van Brabant?
2. Kan door deze wijze van afbeelden de conclusie worden getrokken dat Brabant verregaand geïslamiseerd is? Hoe kijken GS daar tegen aan?
3. Is het college bereid om als subsidiënt Erfgoed Brabant te verzoeken bij het ter perse laten gaan van het boek te kiezen voor een andere afbeelding, bijvoorbeeld van een Brabants (top)monument? Zo nee, waarom niet?

De *voorzitter*: Daar de vragen zo duidelijk aan GS zijn gericht, geef ik eerst het woord aan gedeputeerde mevrouw Van Haaften.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik heb het antwoord niet goed kunnen voorbereiden omdat ik de vragen niet kende. Ik heb de flyer wel opgezocht. De vragen doen mij sterk denken aan vragen die de heer Van Hattem eerder stelde over de website van Erfgoed Brabant. Wij hebben toen geantwoord dat de missie van Erfgoed Brabant luidt mensen bewust te maken van cultuur en geschiedenis van onze provincie. Als er dan op zo'n folder enkele afbeeldingen worden gebruikt die daarbij horen, vind ik dat daaraan geen conclusies kunnen worden verbonden. Het betekent ook niet dat heel Brabant in een DAF rondrijdt en ook niet dat iedereen katholiek is. Er staan ook katholieke afbeeldingen op. Het is een bijzonder vreemde conclusie. In antwoord op de derde vraag zeg ik tegen de heer Van Hattem dat wij absoluut niet van plan ons te bemoeien met de omslag van een boek dat een van onze instellingen maakt.

De heer *Van Hattem* (PVV): De vragen die indertijd

zijn gesteld, waren niet door mij maar door mijn voormalige fractiegenoot de heer Kap gesteld.

Ik ben wel blij dat op de kaft de afbeelding is opgenomen van het everzwijn dat de Hertog van Brabant moet voorstellen, dat is een paar jaar geleden nog door de toenmalige commissaris van de Koningin mevrouw Maij-Weggen als aanstootgevend voor de islamitische bevolking neergezet. Wat dat betreft is er wel sprake van een beetje compensatie en kan ik leven met de beantwoording.

Verder heb ik met het stellen van mijn vragen nog even reclame gemaakt voor het boek, dus Erfgoed Brabant kan ook tevreden zijn.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat verder niemand het woord wenst. Dan sluit ik de beraadslaging hierover met dank voor de vragen en antwoorden. Het woord is aan de heer Paul Smeulders die vragen zal stellen over het onderzoeksrapport van de Nationale Ombudsman inzake de Q-koorts.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Nog een serieus onderwerp zo aan het eind van de avond. Afgelopen dinsdag bracht de Nationale Ombudsman het rapport "Het spijt mij" "Q-koorts en de menselijke maat" uit. De Q-koorts heeft vooral in Brabant grote gevolgen gehad en veel slachtoffers gemaakt. Niet alleen zijn ten minste 25 mensen overleden en tienduizenden besmet, nog steeds ondervinden vele patiënten dagelijks de gevolgen van de Q-koorts. De persoonlijke verhalen van Q-koorts patiënten die in het rapport van de ombudsman zijn opgenomen, hebben grote indruk op de GroenLinks-fractie gemaakt. Levens van Brabanders zijn door de ziekte vernield. De commissie Van Dijk die de aanpak van de Q-koortscrisis onderzocht, uitte al veel kritiek op de rijksoverheid, die Brabanders geen informatie gaf en de epidemie veel te traag bestreed.

Positieve woorden zijn er voor de provincie Noord-Brabant. Dat mag ook gezegd worden. Ik citeer: "De opeenvolgende commissarissen van de Koningin Maij-Weggen en Van de Donk hebben bij de betrokken bewindspersonen op verschillende momenten met klem aandacht gevraagd voor hun zorgen over de aanzwellende Q-koorts-epidemie."

Voorzitter, onze complimenten voor dat standvastige optreden. Wij hopen en verwachten dat Gedeputeerde Staten in de toekomst dezelfde betrokkenheid blijven tonen. Wij hebben daarover drie vragen.

De ombudsman concludeert in zijn rapport dat de relatie tussen de overheid en de Q-koorts-patiënten ernstig is geschaad. De rijksoverheid had de burger niet alleen gedurende de Q-koorts-epidemie onvoldoende op haar netvlies staan, nog steeds kijkt de overheid onvoldoende naar wat de burger nodig heeft om weer verder te gaan. Ze hebben weinig concreets aangeboden gekregen en voelen zich in de steek gelaten, aldus de ombudsman. Dat kan en mag niet zo zijn, want door nalatig optreden van de rijksoverheid zijn levens van duizenden Brabanders vernield. De ombudsman doet een aantal aanbevelingen om het vertrouwen te herstellen. Zo wil hij een goed geformuleerd excuus van de rijksoverheid aan Q-koorts-patiënten en nabestaanden en een financiële tegemoetkoming voor de individuele getroffen van de Q-koorts die hoge zorgkosten hebben of bijvoorbeeld hun baan zijn kwijtgeraakt omdat ze ziek zijn. De eerste vraag die GroenLinks nu aan het Brabantse college stelt is, wat het provinciebestuur gaat doen om ervoor te zorgen dat deze aanbevelingen in ieder geval wel adequaat worden uitgevoerd.

Met deze eerste vraag kijken we dus terug op de concrete casus van de Q-koorts. Dat is belangrijk voor de gedupeerden, maar we moeten hier ook lering uit trekken. Onze tweede vraag aan Gedeputeerde Staten is dan ook, welke acties de provincie Noord-Brabant gaat ondernemen om te voorkomen dat in Brabant nogmaals een epidemie uitbreekt.

Onze derde vraag richt zich op de situatie die ontstaat wanneer onverhoopt toch weer een dierziekte een bedreiging vormt voor de gezondheid van veel Brabanders. Hoe gaan GS ervoor zorgen dat landbouwbelangen in de toekomst niet opnieuw voor het belang van de gezondheid van de inwoners van Brabant worden geplaagd?

Voorzitter. Wij zijn benieuwd naar het antwoord van GS, want voor ons is in ieder geval duidelijk

dat dit nooit had mogen gebeuren en dat dit nooit meer mag gebeuren.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat van de zijde van het college de heer De Boer de vragen beantwoordt. Daarna zien we wel of nog andere gedeputeerden het woord moeten voeren.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! De heer Smeulders zei het al, het is een indringend en ernstig onderwerp. Ik ben blij dat deze vragen zijn gesteld, want het geeft het college de gelegenheid om nog eens terug te kijken vanuit de provinciale verantwoordelijkheid naar wat de Nationale Ombudsman heeft geschreven en in zijn aanbevelingen heeft benoemd.

De vraag van de heer Smeulders was wat we gaan doen met de aanbevelingen. Ik heb al eerder gezegd dat wat ons betreft – de Nationale Ombudsman schrijft het ook in zijn rapportage – de verantwoordelijkheid primair lag en ligt bij de landelijke overheid. Wij hebben echter steeds aangegeven dat er een verantwoordelijkheid was die wij voelden en dat wij de ontwikkelingen steeds kritisch hebben gevolgd en bevraagd. De heer Smeulders maakte er ook melding van toen hij het had over de commissarissen van de Koningin. Ook PS hebben dezelfde mogelijkheid gehad erop te reflecteren en de conclusies van PS waren toentertijd, 5 februari 2010, dezelfde.

De acht aanbevelingen die uit het rapport van de Nationale Ombudsman zijn te destilleren, zijn sterk gericht op de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatsecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Aan hen is gevraagd, zoals men weet, binnen drie maanden te reageren op dit rapport. Het klinkt wat passief, maar ik denk dat wij in eerste instantie moeten afwachten wat de bewindslieden in dezen namens het kabinet zullen gaan zeggen of dat het hele kabinet zal reageren. Wij hebben daarover direct contact met de bewindslieden. Het is belangrijk op die manier de vinger aan de pols te houden. Wij blijven doorgaan met het ondersteunen van de organisaties die zich inzetten voor de Q-koorts. Ik denk aan de Provinciale Raad voor de Gezondheid, die zich bezighoudt

met de dialoog tussen patiënten en boeren, maar ook aan de cliëntenorganisatie Zorgbelang en aan het Kenniscentrum Zelfhulp en Ervaringsdeskundigheid die ondersteuning geeft aan deze patiënten en helpt bij het oprichten van zelfhulpgroepen. Die zullen wij blijven ondersteunen, een feit dat ik hier graag nog eens onderstreep.

De tweede vraag van de heer Smeulders was, wat het college gaat doen om die situaties verder te voorkomen. Ik wil niet flauw zijn maar de heer Smeulders weet ook dat je in een samenleving met een heel hoge veedichtheid niet alles kunt voorkomen. Ik onderschrijf dat die situatie zich kan voordoen. We kunnen statistisch waarnemen waar in Brabant de kansen zich het meest zullen voordoen. Het is ook geen geheim dat wij daarover spreken. Het rapport van Arcadis heeft het over een aantal mogelijkheden; ik kom er zo meteen op terug.

Wat doen we om te voorkomen dat we ziek worden, slecht voedsel tot ons moeten nemen en dat onze leefomgeving nadelig wordt beïnvloed? Nogmaals, onze samenleving is complex, ook in Brabant. Je kunt nooit alles voorkomen. We hebben wel een aantal feiten nadrukkelijk op een rij staan. Allereerst noem ik de commissie Van Doorn die nadrukkelijk aangeeft, hoe in de keten te handelen en hoe uiteindelijk tot een zorgzame ontwikkeling te komen binnen in dit geval de intensieve veehouderij. Eigenlijk kunnen we hun redenering als systeemdenken oppakken en als het ware zo overzetten op andere vormen van bedrijvigheid in ons agrarisch gebied.

We hebben gesproken over de uitvoeringsagenda Agro&Food. Dat onderwerp krijgt nadrukkelijk aandacht. Als we Agro&Food de goede kansen geven, zitten er nieuwe verdienmodellen in, zodat ook innovaties kunnen plaatsvinden en boeren wellicht op een andere manier kunnen produceren dan alleen via de lijn van schaalvergroting, zoals op dit moment het geval is.

We kunnen sturen op dieren aantallen; dat is vastgesteld in de rapportage van Arcadis. We kijken nog met groot verlangen uit naar de gezondheidsrapportage die landelijk wordt voorbereid voor naar verwachting het derde kwartaal van dit kalenderjaar. Die verwachting

wordt nog steeds bevestigd. Verder praten we over de Verordening Ruimte, zoals ik daarstraks al richting mevrouw Prins aangaf.

De heer Smeulders stelde ook een vraag over het pakket aan maatregelen. Hij vroeg eens een goede definitie te geven van grondgebondenheid en intensieve veehouderij. Deze maatregelen moeten leiden tot een themabijeenkomst(en) over dit brede pakket dat zich over veel portefeuilles uitspreid en van groot belang is voor deze provincie. Ik denk dat hiermee antwoord is gegeven op onder andere de vraag wat we gaan doen om het te voorkomen. Zoals ik al heb gezegd, zullen wij de in de rapportage van de commissie Van Dijk aangegeven werkwijze volgen van direct reageren en voorlichting geven. Ook de rijksoverheid heeft deze taak en moet die volgens mij ook erkennen omdat het wettelijk is vastgelegd. Ook dat zullen wij blijven volgen.

Bij het voorkomen is het voorzorgsprincipe voor de provincie Noord-Brabant uitermate gewaardeerd maar ook een hoog goed in onze beleidsvorming. Dat getuigt niet alleen van voorzorg aan de kant van de Staten met de bouwstop die onlangs op 11 mei werd vastgesteld en een jaar verlengd is voor de geiten- en schapenhouderij. Ik probeer ook erop te wijzen dat wij proberen zo verantwoord mogelijk om te gaan met risico's en de belangen. Het feit dat het college een besluit heeft genomen met betrekking tot geitenstal in Landerd getuigt hiervan.

De derde vraag van de heer Smeulders was, hoe wij de balans houden tussen de verschillende partijen. Daarstraks toen wij een debatje over een ander onderwerp hadden, heb ik al aangegeven dat het college er grote waarde aan hecht die balans goed vast te houden. Wij doen dat vanuit onze eigen bestuursstijl om de Brabander in die balans steeds te willen beschouwen en aan de andere kant doen wij dat door nadrukkelijk stil te staan bij wat in het verbond van Den Bosch staat. Een van de drie taken, nummer één, is heel specifiek: de lokale inpassing. Dat betekent dat we in gesprek moeten gaan met die ondernemer, maar zeker ook naast de bekende ruimtelijke inpassing de maatschappelijke inpassing moeten bevorderen die alleen maar tot stand kan komen in

een dialoog tussen primair de gemeente en de ondernemer en de omwonenden, in willekeurige volgorde. Ook de provincie wil daar graag een rol in spelen om het geschonden vertrouwen te herstellen.

Voorzitter. Wij hebben onlangs besloten dat de gezondheidsafwegingen ook voor het college een steeds belangrijker criterium zijn. Dat was het al eerder maar wij hebben het nadrukkelijk geborgd in onze besluitvorming.

De *voorzitter*: Het reglement van orde voorziet erin dat nu eerst de vragensteller aanvullende vragen kan stellen. Interrupties zijn alleen toegestaan als de tijd het toelaat.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij maakt dit Q-koorts-rapport erg duidelijk dat we op het platteland een andere koers zijn ingeslagen.

Ik wil een vervolgvraag stellen op mijn eerste vraag en die gaat over de concrete adviezen van de ombudsman die er nu liggen. Ik begrijp dat de gedeputeerde contact heeft met het ministerie over de adviezen en er nu wat terughoudend over is. Als GroenLinks-fractie vinden wij het wel erg belangrijk dat deze adviezen echt worden nagekomen. Ik vraag het college er bij de minister voor te pleiten dat deze adviezen worden nageleefd omdat wij dat voor de Brabanders belangrijk vinden.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Het antwoord daarop is vanzelfsprekend ja.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Op 19 december heb ik vragen gesteld over de uitbraak van het Schmallengbergvirus destijds. In de beantwoording werd onder andere met de volgende reactie verwezen naar de Q-koorts-uitbraak: "GS zien voor de provincie geen directe taak op het terrein van het in beeld brengen van ziekten rond veehouderijen, het opstellen van een plan van aanpak met isolatiemaatregelen, het informeren van burgers, het vrijgeven van locaties en het nemen van preventieve maatregelen ter beperking van economische schade." Als ik de

gedeputeerde nu beluister, proef ik een sfeer alsof dat takenpakket voor de provincie toch iets uitgebreider is geworden. Heb ik dat mis en staat de gedeputeerde nog steeds achter de antwoorden van destijds?

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik wil graag twee zaken van elkaar scheiden. De uitbraak van het Schmallengbergvirus en de Q-koorts zijn twee totaal verschillende verschijnselen als ziektebeeld en manifestatie in onze samenleving. Verder, de taken van de provincie zijn nog steeds de taken zoals ze wettelijk zijn geborgd en waar deze provincie de verantwoordelijkheid voor voelt. Meer kan en wil ik er niet over zeggen. Volgens mij zijn we er heel duidelijk over geweest. De heer Van Hattem is aan zet geweest en laat ook steeds blijken die zetten te willen doen. Waar de provincie de bevoegdheden heeft op grond van haar wettelijke taken en ook uit bezorgdheid en voorzorgsbeginselen zullen wij steeds in alle situaties, of het nu gaat om verkeer, veeteelt of andere zaken die mogelijk bedreigend kunnen zijn voor onze samenleving, als overheden – de laagste, de midden en de hogere overheid – gezamenlijk optreden, ieder binnen haar eigen verantwoordelijkheden, maar wel eendrachtig.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voor de goede orde: op het moment dat de vragen werden gesteld, was nog niet duidelijk of het Schmallengbergvirus ook op de mens overdraagbaar was. Mijn zorg bestaat nog voor het moment dat een dergelijke ziekte uitbreekt – zoönose – die voor de mens besmettelijk is. Is het voorzorgsprincipe dan iets meer uitgebreid dan wat nu wordt gezegd, namelijk dat eigenlijk geen directe taak voor de provincie wordt gezien?

De heer *De Boer* (GS;VVD): De heer Van Hattem zegt terecht dat toen een aantal feiten nog niet bekend was en ook niet wat er morgen kan gebeuren. De taken zoals ze toentertijd bestonden, zijn de taken zoals ze zijn omschreven met betrekking tot dat specifieke ziektebeeld bij bepaalde soorten vee. Wij praten nu over totaal iets anders. We hebben het nu over wat de

Nationale Ombudsman heeft gezegd en aanbevolen. Daar gingen de vragen van de heer Smeulders over.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat de vragensteller tevreden is met de antwoorden en toezeggingen. Dan sluit ik hiermee het vragenuurtje.

Sluiting

De *voorzitter*: Ik dank u allen voor het harde werk de afgelopen tijd. We zijn toe aan de zomer. Ik wens u een heel goede zomer toe, een vruchtbaar zomerreces en ik zie u graag in de volgende vergadering van PS terug op vrijdag 21 september a.s. en daarvoor al bij allerlei commissieactiviteiten. Nu zijn we toe aan een borrel die koud wordt geserveerd op het Statenveld.

De voorzitter sluit om 21.29 uur de vergadering.

Besluit 63/12

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van de griffier d.d. 24 september 2012, nr. 3275864,
- gelet op artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering op 22 juni 2012
vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 12 oktober 2012

Provinciale Staten voornoemd,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, voorzitter,

mw. drs. C.J.M. Dortmans